Annual Report 2014

# รายงานประจำปี ๒๕๕๗

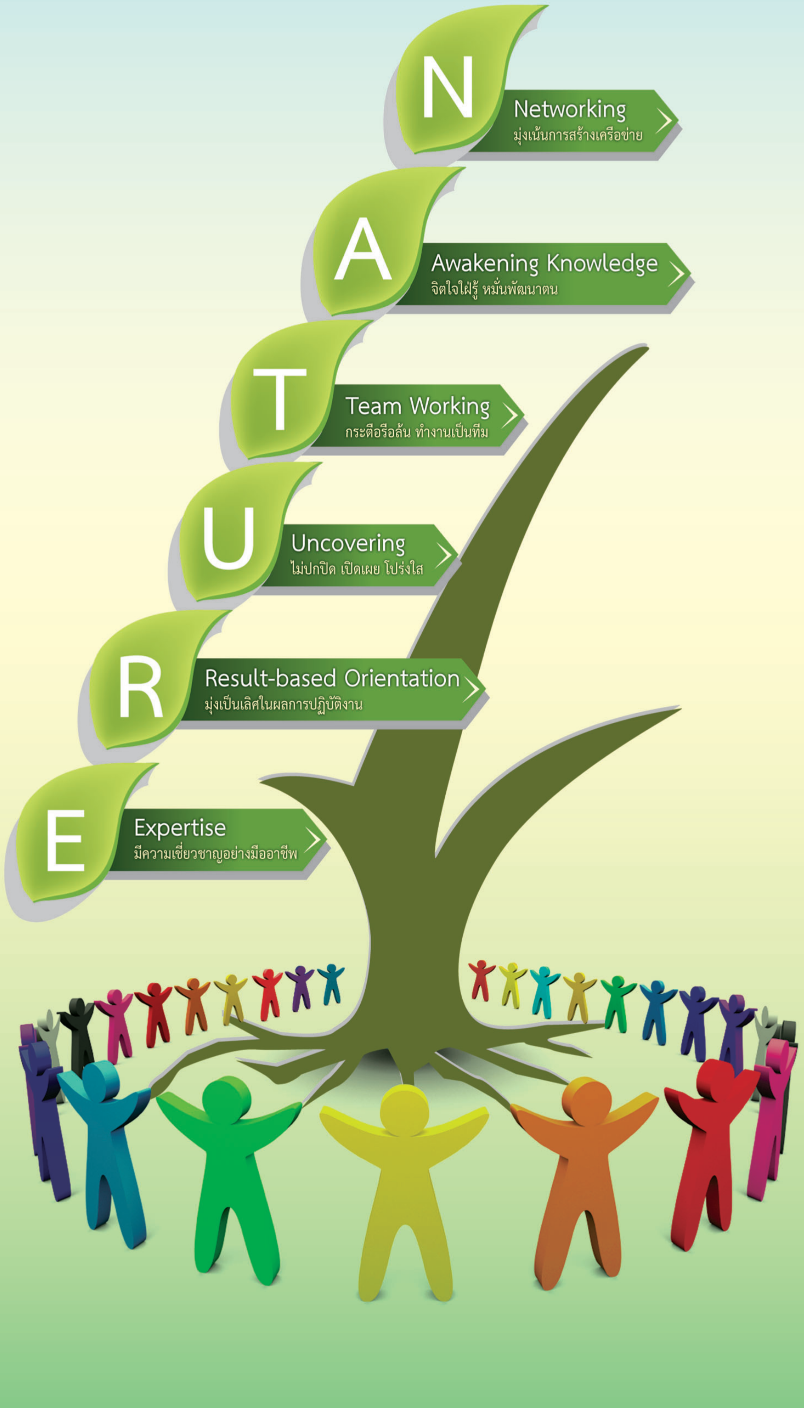



สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

Office of Natural Resources and Environmental Policy and Planning

## รายงานประจำปี ๒๕๕๗

# สำนักงานนโยบายและแผน
# ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

# รายงานประจำปี ๒๕๕๗
## สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

**พิมพ์ครั้งที่ ๑**
**พ.ศ. ๒๕๕๘**
**จำนวน ๒๐๐ เล่ม**

**จัดทำโดย**
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เลขที่ ๖๐/๑ ซอยพิบูลวัฒนา ๗ ถนนพระราม ๖
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๓๘ โทรสาร ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๓๖

**พิมพ์ที่**
โรงพิมพ์ดอกเบี้ย
๑๐๓๒/๒๐๓-๒๐๘ ซอยร่วมศิริมิตร แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๗๒ ๑๑๖๙-๗๒ โทรสาร ๐ ๒๒๗๒ ๑๑๗๓

# คำนำ

รายงานประจำปี ๒๕๕๗ จัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ผลการปฏิบัติงานตามความรับผิดชอบของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในรอบปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยผลการปฏิบัติงานสามารถบรรลุเป้าหมายการให้บริการของหน่วยงานซึ่งเชื่อมโยงและสอดคล้องกับเป้าหมายยุทศาสตร์ภายใต้ประเด็นนโยบายตามแผนบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๘ และยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และบริการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสาระสำคัญของผลการปฏิบัติงานดังกล่าว สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินงานทั้งทางวิชาการ และการบริหารจัดการ ได้แก่ การจัดทำนโยบาย แผน มาตรการ และการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติ การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการกองทุนสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ความหลากหลายทางชีวภาพ การติดตามประเมินผล และความร่วมมือระหว่างประเทศด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้น เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพของนโยบาย แผน และมาตรการในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งในระดับประเทศและระดับท้องถิ่นรวมถึงการบูรณาการและประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อทำให้เกิดความเชื่อมั่นในนโยบายและแผน และเป็นที่ยอมรับจากทุกภาคส่วน สามารถขับเคลื่อนและผลักดันไปสู่การปฏิบัติที่จะก่อให้เกิดผลในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานประจำปี ๒๕๕๗ ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานต่างๆทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน รวมถึงผู้สนใจเป็นอย่างดี และขอขอบคุณทุกภาคส่วนที่ได้มีส่วนร่วมและช่วยสนับสนุนให้การปฏิบัติราชการของสำนักงานฯ ตลอดช่วงปีงบประมาณ มา ณ โอกาสนี้

**สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**

**เมษายน ๒๕๕๘**

# สารบัญ

คำนำ

**ส่วนที่ ๑ ข้อมูลภาพรวมองค์กร** ๑

๑. วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายการให้บริการ ๒
๒. ค่านิยมหลัก ๒
๓. ประเด็นยุทธศาสตร์ ๓
๔. คณะผู้บริหาร ๖
๕. โครงสร้างองค์กร ๑๐
๖. อำนาจหน้าที่ ๑๑
๗. อัตรากำลัง ๑๒
๘. งบประมาณและผลการใช้จ่าย ๑๓
๙. ระบบการตรวจสอบภายใน ๑๖

**ส่วนที่ ๒ ผลการปฏิบัติราชการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗** ๑๗

๑. ผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ๑๘
๒. ผลการดำเนินงานที่สำคัญ ๒๑
๒.๑ การจัดทำนโยบาย แผน มาตรการ และการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติ ๒๑
๒.๒ การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ๔๕
๒.๓ การบริหารจัดการกองทุนสิ่งแวดล้อม ๕๒
๒.๔ การบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ๕๗
๒.๕ การบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ ๖๑
๒.๖ การศึกษา วิจัย และการสร้างองค์ความรู้ ๖๔
๒.๗ ความร่วมมือระหว่างประเทศด้านสิ่งแวดล้อม ๗๑
๒.๘ การติดตามประเมินผลนโยบาย แผน และมาตรการต่างๆ ๘๖
๒.๙ การพัฒนา ปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ๙๔
๒.๑๐ ภารกิจที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการระดับชาติ ๙๖
๒.๑๑ การพัฒนาศักยภาพบุคลากร ๑๐๑

# สารบัญ

**ส่วนที่ ๓ ภารกิจพิเศษ** **๑๐๕**

๑. การประสานงานคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา (ปคร.) ๑๐๖

๒. การดำเนินงานตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล ๑๐๗

๓. ผลการประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติภารกิจของรัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ ๑๐๘

๔. ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ๑๑๑

๕. การจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ ๑๑๒

๖. การยกย่องและรับรางวัลของ สผ. ๑๑๓

๗. กิจกรรมของ สผ. โครงการปันหนังสือ “เพิ่มพูนความรู้ควบคู่ไปกับน้องในชนบท” ๑๑๔

**ส่วนที่ ๔ รายงานการเงิน** **๑๑๕**

๑. งบแสดงฐานะการเงิน ๑๑๖

๒. งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน ๑๑๗

๓. การวิเคราะห์การเงิน ๑๑๘

**ภาคผนวก** **๑๑๙**

๑. รายชื่อคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ ๑๒๐

๒. เอกสารเผยแพร่ การจัดทำสื่อต่างๆ ๑๒๒

๓. ชื่อสำนัก/กอง และเบอร์โทรศัพท์ ๑๒๕

# ส่วนที่ ๑
# ข้อมูลภาพรวมองค์กร

## ๑. วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน

### วิสัยทัศน์

เป็นหน่วยงานหลักในการกำหนดและขับเคลื่อนนโยบายและแผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ได้รับความเชื่อมั่นจากทุกภาคส่วนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

### พันธกิจ

จัดทำนโยบายและแผนแบบบูรณาการ เสนอแนะมาตรการและกลไกในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการประสานเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ และเพื่อตอบสนองต่อภารกิจตามแนวนโยบายในรัฐธรรมนูญ นโยบายรัฐบาล แผนการบริหารราชการแผ่นดิน พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ยุทธศาสตร์ชาติ และยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

### เป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน

๑. ภาคีการพัฒนาใช้เครื่องมือ กลไก และฐานข้อมูลในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างเป็นระบบ

๒. ภาคีการพัฒนาใช้เครื่องมือและกลไกการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ และมีบูรณาการในการรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศ

## ๒. ค่านิยมหลัก

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) โดยผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ ได้ร่วมกันวิเคราะห์และกำหนดค่านิยมหลัก (Core Value) เพื่อช่วยให้ทุกคนในองค์กรมีแนวความคิด ความเชื่อ และปรับพฤติกรรมการทำงานให้เป็นทิศทางเดียวกัน ซึ่งจะช่วยสนับสนุนการดำเนินงานภายใต้แผนกลยุทธ์ให้ประสบความสำเร็จ ค่านิยมหลักของ สผ. คือ NATURE ย่อมาจาก

**Networking มุ่งเน้นการสร้างเครือข่าย** - มุ่งเน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วมกับบุคคลและหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง ประสานการทำงานแลกเปลี่ยนข้อมูลเป็นเครือข่ายร่วมกัน ยอมรับในบทบาทหน้าที่ของกันและกัน เพื่อร่วมกันเอื้อเฟื้อเกื้อกูลให้สามารถทำงานสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความร่วมมือของทุกฝ่าย

**Awakening Knowledge จิตใจใฝ่รู้ หมั่นพัฒนาคน** - มุ่งพัฒนาความรู้ของตนเองอย่างสม่ำเสมอด้วยความกระตือรือร้นที่จะเปิดรับและเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ทั้งในงานวิชาชีพเฉพาะของตนเองและความรู้รอบตัวต่างๆ (รู้ลึก รู้กว้างและรู้โลก) พร้อมรับและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และสามารถพัฒนาตนเองให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกๆ ด้านได้ตลอดเวลา

**Team Working กระตือรือร้นทำงานเป็นทีม** - มุ่งเน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วมกับบุคคลและหน่วยงานภายใต้องค์กรด้วยความเชื่อมั่นในกันและกัน สามารถติดต่อสื่อสารและประสานงานภายในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยเหลือเกื้อกูลกันทั้งในการทำงาน และการทำกิจกรรมอื่นๆ ร่วมกัน เพื่อนำศักยภาพของบุคลากรและองค์กรออกมาใช้ให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด มีความสมานฉันท์มีความรักและความภูมิใจเห็นคุณค่าในองค์กร

**Uncovering ไม่ปกปิด เปิดเผย โปร่งใส** - บุคลากรมีความซื่อสัตย์ โปร่งใส สามารถเปิดเผยกระบวนการจัดทำนโยบายและแผน การวิเคราะห์ผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การจัดสรรเงินกองทุนต่อสาธารณชนได้ตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ รวมถึงมีเอกสารหลักฐานที่สามารถตรวจสอบได้

**Result-based Orientation มุ่งเป็นเลิศในผลการปฏิบัติงาน** - บุคลากรมีความชำนาญ ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยยึดเป้าหมายขององค์กรเป็นหลัก มีการใช้หลักวิชาการที่ถูกต้องในการดำเนินงาน ไม่เปลี่ยนแปลงผันแปรไปตามปัจจัยภายนอก โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยทางการเมือง และสามารถผลักดันให้นโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการยอมรับและดำเนินควบคู่ไปกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

**Expertise มีความเชี่ยวชาญอย่างมืออาชีพ** - บุคลากรผู้ปฏิบัติงานเป็นผู้ที่มีความรอบรู้และความชำนาญในเรื่องนั้นๆ อย่างถูกต้องและชัดแจ้ง มีการทำงานโดยใช้ความรู้ ความชำนาญ ความเชี่ยวชาญ ทักษะ และประสบการณ์ที่ถูกต้องและเหมาะสม มีความรับผิดชอบและตรงเวลาในการทำงาน ไม่ปล่อยให้เกิดความล่าช้าจนก่อความเสียหายต่อตนเองและผู้อื่น มีหลักการและจุดยืนในการทำงานและให้บริการด้านนโยบายและแผนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่จะทำให้องค์กรเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ

## ๓. ประเด็นยุทธศาสตร์

**ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ : พัฒนาคุณภาพของนโยบาย แผน และมาตรการในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้เป็นที่ยอมรับและนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน**

**เป้าประสงค์ :** มีการกำหนดและปรับปรุงนโยบาย แผน และมาตรการในการบริหารจัดกาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ทันต่อเหตุการณ์ เป็นที่ยอมรับร่วมกัน สามารถนำไปปฏิบัติที่จะก่อให้เกิดผลในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

**กลยุทธ์ :**

๑. สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดทำและปรับปรุงนโยบาย แผน และมาตรการด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒. เพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพของกระบวนการการจัดทำและปรับปรุงนโยบาย แผน และมาตรการ เพื่อให้ครอบคลุมและเข้าถึงความต้องการของทุกภาคส่วน

๓. พัฒนาคุณภาพของระบบการติดตามประเมินผลการนำนโยบาย แผน และมาตรการไปปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์

๔. สร้างความเชื่อมั่นในนโยบาย แผน และมาตรการที่จัดทำขึ้น โดยเสนอขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ คณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง หรือคณะรัฐมนตรี

**ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ : เพิ่มศักยภาพในการรับรู้ ประสานสนับสนุน และสร้างเครือข่ายให้เอื้อต่อการนำนโยบายแผนและมาตรการไปสู่การปฏิบัติที่เกิดประสิทธิผล**

**เป้าประสงค์ :** ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องรับรู้และเข้าใจในนโยบาย แผน และมาตรการการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่จัดทำขึ้น และสามารถนำนโยบาย แผน และมาตรการไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

**กลยุทธ์ :**

๑. สร้างเสริมความเข้าใจในนโยบาย แผน และมาตรการของบุคลากร สผ. เพื่อสามารถถ่ายทอดนโยบาย แผน และมาตรการได้อย่างถูกต้องและชัดเจน

๒. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง สามารถดำเนินการตามนโยบาย แผน และมาตรการการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้บรรลุผลสัมฤทธิ์โดยเฉพาะคณะกรรมการชุดต่างๆ ของ สผ.

๓. เสริมสร้างศักยภาพการบริหารกองทุนสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและ เอื้อต่อการบรรลุผลสัมฤทธิ์ของนโยบาย และแผน

๔. เพิ่มศักยภาพในการประสานและสนับสนุนกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ในการจัดทำและปรับปรุงนโยบาย แผน และมาตรการ อย่างบูรณาการและต่อเนื่อง
๕. พัฒนาศักยภาพของเครือข่ายในระดับพื้นที่ ในการติดตามการนำนโยบาย แผน และมาตรการไปสู่การปฏิบัติ

**ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ : เสริมสร้างและพัฒนาเครื่องมือและองค์ความรู้ที่เอื้อต่อระบบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว**

**เป้าประสงค์ :** ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง มีเครื่องมือและองค์ความรู้ที่ทันสมัยและเอื้อต่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

**กลยุทธ์ :**
๑. ยกระดับองค์ความรู้และกลไกในการแปลงนโยบาย แผน และมาตรการต่างๆ ไปสู่การปฏิบัติให้กับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เอื้อต่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแต่ละพื้นที่ให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น
๒. พัฒนาและปรับปรุงเครื่องมือ กลไก ด้านการบังคับใช้กฎหมายและมาตรการต่างๆ ให้เอื้อต่อการนำนโยบาย แผน และมาตรการไปปฏิบัติ
๓. เพิ่มการประสานความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศและต่างประเทศ ในการเพิ่มความรู้และดำเนินการร่วมด้านนโยบาย แผน และมาตรการด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๔. พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของประชาชนให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

**ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ : เพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติการและบริหารจัดการภายใน**

**เป้าประสงค์ :** บุคลากรของ สผ. สามารถปฏิบัติหน้าที่และบริหารจัดการภายในได้อย่างมีประสิทธิภาพ บูรณาการ และสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลและวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

**กลยุทธ์ :**
๑. เสริมสร้างความรู้ให้กับบุคลากร สผ. ในเรื่องการพัฒนาระบบราชการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานให้สูงขึ้น
๒. เสริมสร้างความรู้ด้านการวางแผนและบริหารงบประมาณให้บุคลากรของ สผ. ให้เกิดการใช้จ่ายงบประมาณอย่างคุ้มค่าโดยมุ่งเน้นผลงาน
๓. ปรับปรุงฐานข้อมูลทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของบุคลากรของ สผ. ให้ง่ายและสะดวกต่อการค้นคว้า ให้คำปรึกษาด้านกฎหมายกับบุคลากร สผ. ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดความเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้องตามกฎหมาย
๔. ปลูกฝังค่านิยมหลักองค์กรให้กับบุคลากรของ สผ. เพื่อก่อให้เกิดวัฒนธรรมองค์กรที่พึงประสงค์ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานร่วมกันอย่างมีทิศทางด้วยสัมฤทธิ์ผลของงานอย่างสูงสุด
๕. การเสริมสร้างสมรรถนะของหน่วยงานสนับสนุนให้สามารถสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๖. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการพัฒนาสื่อสารของ สผ. ให้ได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติภารกิจของ สผ.

# แผนผังความเชื่อมโยงตั้งแต่ระดับนโยบายรัฐบาลสู่แผนกลยุทธ์ของ สผ.

## นโยบายรัฐบาล

- ๕.๔ สร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในการใช้ประโยชน์ที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติ
- ๕.๕ ส่งเสริมและสร้างความตระหนักและจิตสำนึกทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๕.๘ พัฒนาองค์ความรู้ในการบริหารจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๕.๑ อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า
- ๕.๓ ดูแลรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและเร่งรัดการควบคุมมลพิษ

## ประเด็นยุทธศาสตร์ ทส.

- ๑. อนุรักษ์ฟื้นฟูและบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติทุกประเภท ที่ดินป่าไม้ และสัตว์ป่า ที่ตอบสนองต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนและสอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ๖. พัฒนาเครื่องมือและกลไกในการดูแลรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และการจัดการมลพิษ

## เป้าหมายการให้บริการ ทส.

- ๑. กลุ่มเป้าหมายมีการนำเครื่องมือ กลไก และฐานข้อมูลมาใช้อนุรักษ์ คุ้มครองและพัฒนาการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน
- ๓. ทรัพยากรธรรมชาติทุกประเภทในพื้นที่เป้าหมายได้รับการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๕. พื้นที่เป้าหมายมีคุณภาพสิ่งแวดล้อมดีขึ้น
- ๘. พื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมายได้รับการบริหารจัดการเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

## ประเด็นยุทธศาสตร์ สผ.

- ๑. พัฒนาคุณภาพของนโยบาย แผน และมาตรการในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้เป็นที่ยอมรับและนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน
- ๒. เพิ่มศักยภาพในการรับรู้ ประสานสนับสนุนและสร้างเครือข่ายให้เอื้อต่อการนำนโยบาย แผน และมาตรการไปสู่การปฏิบัติที่เกิดประสิทธิผล
- ๓. เสริมสร้างและพัฒนาเครื่องมือและองค์ความรู้ที่เอื้อต่อระบบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมทั้งในระยะสั้นและระยะยาว
- ๔. เพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติการและการบริหารจัดการภายใน

## เป้าประสงค์ สผ.

- มีการกำหนดและปรับปรุงนโยบายและมาตรการในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ทันต่อเหตุการณ์เป็นที่ยอมรับร่วมกัน สามารถนำไปปฏิบัติที่จะก่อให้เกิดผลในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน
- ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องรับรู้และเข้าใจในนโยบาย แผน และมาตรการการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่จัดทำขึ้น และสามารถนำนโยบาย แผน และมาตรการไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีเครื่องมือ และองค์ความรู้ที่ทันสมัย และเอื้อต่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
- บุคลากรของ สผ. สามารถปฏิบัติหน้าที่และบริหารจัดการภายในได้อย่างมีประสิทธิภาพ บูรณาการ และสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลและวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

## คำสำคัญ (Keyword)

- นโยบาย แผน และมาตรการ/การติดตามประเมินผล
- การสร้างความรู้ความเข้าใจกับภายนอก/กลไกการแปลงนโยบาย แผน และมาตรการ/การสร้างเครือข่าย
- KM/Supporting System/เครื่องมือสนับสนุนการจัดทำนโยบาย แผน และมาตรการ
- บุคลากร/IT

## ตัวชี้วัด (เป้าหมาย)

- ๑.๑ ร้อยละขององค์กรในกลุ่มเป้าหมาย ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำ และปรับปรุงนโยบาย แผน และมาตรการ (ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐)
- ๑.๒ นโยบาย แผน และมาตรการได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ คณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง หรือคณะรัฐมนตรี (ร้อยละ ๘๐)
- ๒.๑ ร้อยละขององค์กรในกลุ่มเป้าหมาย ที่รับรู้นโยบาย แผน และมาตรการ (ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐)
- ๒.๒ ร้อยละขององค์กรในกลุ่มเป้าหมาย นำนโยบาย แผน และมาตรการไปปฏิบัติจนเกิดผลสัมฤทธิ์ (ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐)
- ๓.๑ จำนวนเรื่องขององค์ความรู้ที่ สผ. นำมาถ่ายทอดให้กับองค์กรในกลุ่มเป้าหมาย (เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ เมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา)
- ๓.๒ ร้อยละขององค์กรในกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับองค์ความรู้ (ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๕)
- ๓.๓ ระดับความพึงพอใจต่อองค์ความรู้ที่ได้รับ (ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐)
- ๓.๔ จำนวนเครื่องมือและกลไกการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ เมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา)
- ๔.๑ คะแนนการประเมินผลตามคำรับรองการปฏิบัติการ ด้านการพัฒนาองค์การ ไม่น้อยกว่า ๔.๕
- ๔.๒ ร้อยละของบุคลากรของ สผ. ที่มีสมรรถนะผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐
- ๔.๓ ระดับความพึงพอใจของบุคลากรของ สผ. ต่อการดำเนินงานด้านการสนับสนุนการดำเนินงานภายในองค์กร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐

## กลยุทธ์

- ๑.๑ สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดทำและปรับปรุงนโยบาย แผน และมาตรการด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๑.๒ เพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพของกระบวนการจัดทำและปรับปรุงนโยบาย แผน และมาตรการเพื่อให้ครอบคลุมและเข้าถึงความต้องการของทุกภาคส่วน
- ๑.๓ พัฒนาคุณภาพของระบบการติดตามประเมินผลการนำนโยบาย แผน และมาตรการไปปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์
- ๑.๔ สร้างความเชื่อมั่นในนโยบาย แผน และมาตรการที่จัดทำขึ้น โดยเสนอขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ คณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง หรือ คณะรัฐมนตรี
- ๒.๑ สร้างเสริมความเข้าใจในนโยบาย แผน และมาตการแก่บุคลากร สผ. เพื่อสามารถถ่ายทอดนโยบาย แผน และมาตรการได้อย่างถูกต้องและชัดเจน
- ๒.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการตามนโยบาย แผน และมาตรการการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ โดยเฉพาะคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ของ สผ.
- ๒.๓ เสริมสร้างศักยภาพการบริหารกองทุนสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดความคล่องตัวและเอื้อต่อการบรรลุผลสัมฤทธิ์ของนโยบาย และแผน
- ๒.๔ เพิ่มศักยภาพในการประสานและสนับสนุนกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการจัดทำและปรับปรุงนโยบาย แผน และมาตรการอย่างบูรณาการและต่อเนื่อง
- ๒.๕ พัฒนาศักยภาพของเครือข่ายในระดับพื้นที่ในการติดตามการนำนโยบาย แผน และมาตการไปสู่การปฏิบัติ
- ๓.๑ ยกระดับองค์ความรู้และกลไกในการแปลงนโยบายแผนและมาตรการต่าง ๆ ไปสู่การปฏิบัติให้กับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เอื้อต่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแต่ละพื้นที่ให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น
- ๓.๒ พัฒนาและปรับปรุงเครื่องมือ กลไกด้านการบังคับให้กฎหมายและมาตรการต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการนำนโยบาย แผน และมาตรการไปปฏิบัติ
- ๓.๓ เพิ่มการประสานความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศและต่างประเทศในการเพิ่มความรู้ และดำเนินการร่วมด้านนโยบาย แผน และมาตรการด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๓.๔ พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของประชาชนให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล
- ๔.๑ เสริมสร้างความรู้ให้กับบุคลากร สผ. ในเรื่องการพัฒนาระบบราชการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานให้สูงขึ้น
- ๔.๒ เสริมสร้างความรู้ด้านการวางแผน และบริหารงบประมาณให้บุคลากรของ สผ. ให้เกิด การใช้จ่ายงบประมาณอย่างคุ้มค่าโดยมุ่งเน้นผลงาน
- ๔.๓ ปรับปรุงฐานข้อมูลทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของบุคลากรของ สผ. ให้ง่ายและสะดวกต่อการค้นคว้า ให้คำปรึกษาด้านกฎหมายกับบุคลากร สผ. ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดความเข้าใจและสามารถปฏิบัติงาน ได้ถูกต้องตามกฎหมาย
- ๔.๔ ปลูกฝังค่านิยมหลักองค์กรให้กับบุคลากรของ สผ. เพื่อก่อให้เกิดวัฒนธรรมองค์กรที่พึงประสงค์ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานร่วมกัน อย่างมีทิศทางด้วยสัมฤทธิ์ผลของงานอย่างสูงสุด
- ๔.๕ การเสริมสร้างสมรรถนะของหน่วยงานสนับสนุนให้สามารถสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ๔.๖ พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการพัฒนาสื่อสารของ สผ. ให้ได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติภารกิจของ สผ.

## ๔. คณะผู้บริหาร

**นายเกษมสันต์ จิณณวาโส**
เลขาธิการ
สำนักงานนโยบายและแผน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

**นายนพดล ธิยะใจ**
รองเลขาธิการ
สำนักงานนโยบายและแผน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

**นายพงศ์บุณย์ ปองทอง**
รองเลขาธิการ
สำนักงานนโยบายและแผน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

**นางรวีวรรณ ภูริเดช**
รองเลขาธิการ
สำนักงานนโยบายและแผน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

**นางสิริกุล บรรพพงศ์**
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านนโยบายและแผน
การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

**นางสาวชิดชนก พุทธประเสริฐ**
เลขานุการกรม

**นางอุษา เกียรติชัยพิพัฒน์**
ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

**นางปิยนันท์ โศภนคณาภรณ์**
ผู้อำนวยการสำนักวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

**นางสาวสุชญา อัมราลิขิต**
ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสิ่งแวดล้อม

**นางดวงมาลย์ สินธุวนิช**
ผู้อำนวยการสำนักจัดการสิ่งแวดล้อม
ธรรมชาติและศิลปกรรม

**นายสมศักดิ์ บุญดาว**
ผู้อำนวยการสำนักสิ่งแวดล้อมชุมชนและพื้นที่เฉพาะ

**นายสุโข อุบลทิพย์**
ผู้อำนวยการสำนักติดตามประเมินผลสิ่งแวดล้อม

**นายประเสริฐ ศิรินภาพร**
ผู้อำนวยการสำนักงานประสานการจัดการ
การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

**นายนวรัตน์ ไกรพานนท์**
ผู้อำนวยการกองประสานการจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

**นางจุไรรัตน์ สุขสวัสดิ์**
ผู้อำนวยการกองบริหารจัดการที่ดิน

**นางสิริกุล บรรพพงศ์**
รักษาการแทนหัวหน้าฝ่ายความหลากหลายทางชีวภาพ

**นางณัฐยา ลาภเลิศสุข**
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

**นายประมวล เฉลียว**
ผู้อำนวยการกลุ่มนิติการ

**นางสาวลีลา สุชาติวัฒนชัย**
ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน

## ๕. โครงสร้างองค์กร

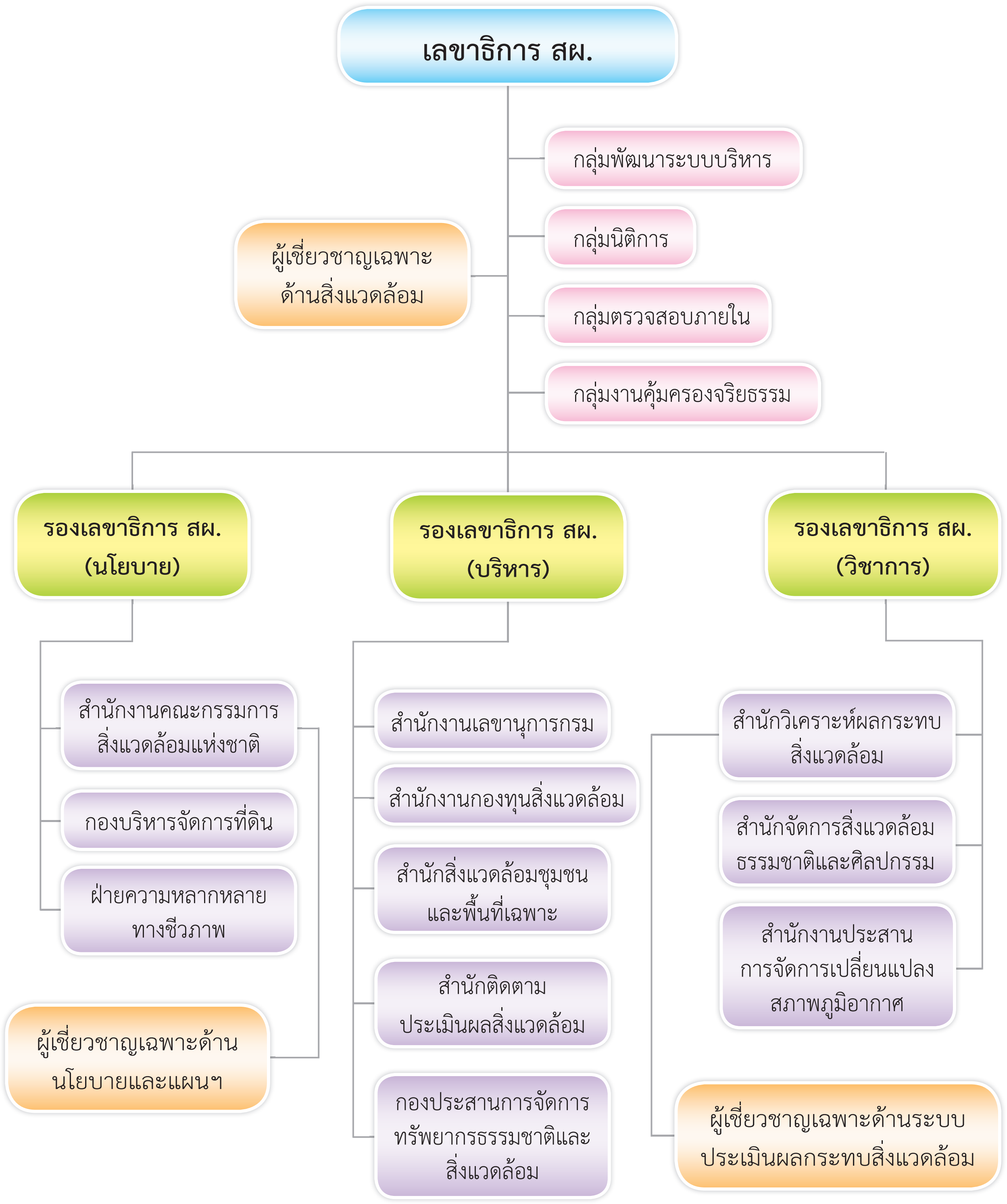

## ๖. อำนาจหน้าที่

ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๕ สผ. มีภารกิจเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยเสนอแนะนโยบายและแผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งประสานการจัดการเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม ตลอดจนติดตามตรวจสอบมาตรการและเงื่อนไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจของประเทศและสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนและคุณภาพชีวิตที่ดี รวมทั้งดำเนินการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและประสานความร่วมมือด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศกับหน่วยงานทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- จัดทำนโยบายและแผนการอนุรักษ์และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ประสานและจัดทำแผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และดำเนินการอื่นให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งประสานการจัดการเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม
- ศึกษา วิเคราะห์ ประสานและกำหนดมาตรการเพื่อดำเนินการให้มีการประกาศเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย แผนและมาตรการและจัดทำรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม
- ดำเนินการเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นจากโครงการหรือกิจกรรมของภาครัฐหรือภาคเอกชน ซึ่งมีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดผลเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- บริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพ เพื่อสนับสนุนนโยบาย แผนและมาตรการ และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทุกภาคส่วน
- เสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาในการกำหนดนโยบายและแนวทางการบริหารที่ดิน การวางแผนการถือครองที่ดิน การสงวนและพัฒนาที่ดินเพื่อจัดให้แก่ประชาชน และการสงวนหรือหวงห้ามที่ดินของรัฐ
- ประสานความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศและต่างประเทศ ในการดำเนินการร่วมด้านนโยบายและแผนการอนุรักษ์และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- เสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศไทย โดยการกักเก็บและการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก รวมทั้งศึกษาวิจัย และพัฒนาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ สผ. หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

## ๗. อัตรากำลัง

### อัตรากำลังประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗

สผ. มีอัตรากำลังรวมทั้งสิ้น ๕๓๔ คน ประกอบด้วย ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ พนักงานกองทุนสิ่งแวดล้อม ลูกจ้างโครงการ และพนักงานจ้างเหมา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

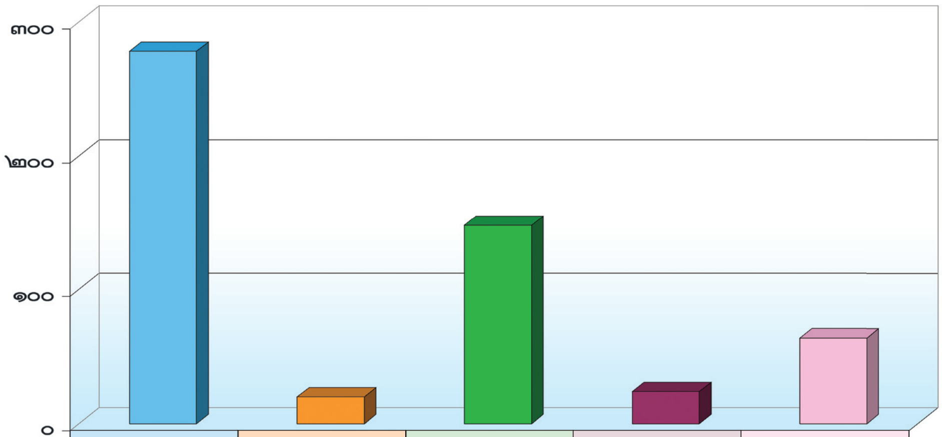


| | ข้าราชการ | ลูกจ้างประจำ | พนักงานราชการ | พนักงานกองทุนสิ่งแวดล้อม | ลูกจ้างโครงการ/และพนักงานจ้างเหมา |
|---|---|---|---|---|---|
| จำนวน (คน) | ๒๗๘ | ๒๐ | ๑๔๘ | ๒๔ | ๖๔ |

### อัตรากำลังข้าราชการ

ข้าราชการของ สผ. รวมทั้งสิ้น ๒๗๘ คน ประกอบด้วย ตำแหน่งนักบริหาร ตำแหน่งอำนวยการ ตำแหน่งวิชาการ และตำแหน่งทั่วไป จำแนกตามระดับ ดังนี้

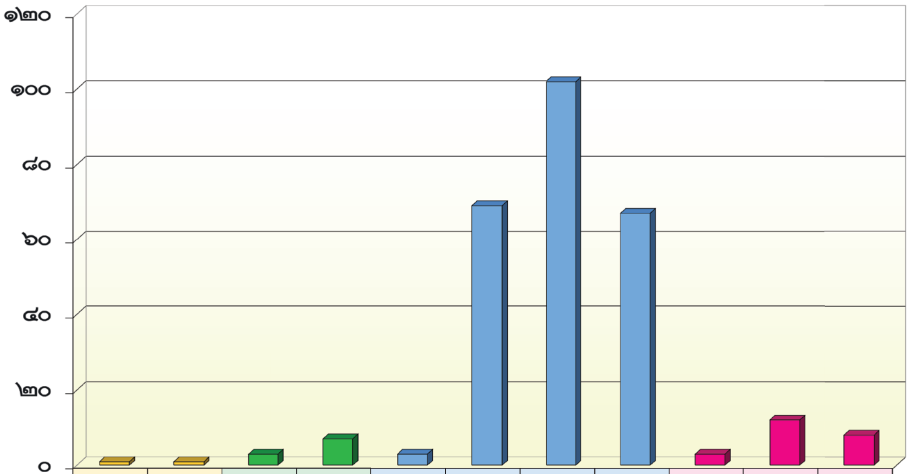


| | นักบริหาร | | ผู้อำนวยการ | | นักวิชาการ | | | | ทั่วไป | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | สูง | ต้น | สูง | ต้น | เชี่ยวชาญ | ชำนาญการพิเศษ | ชำนาญการ | ปฏิบัติการ | อาวุโส | ชำนาญงานทั่วไป | ปฏิบัติงาน |
| จำนวน (คน) | ๑ | ๓ | ๓ | ๗ | ๓ | ๖๙ | ๑๐๒ | ๖๗ | ๓ | ๑๒ | ๘ |

## ๘. งบประมาณและผลการใช้จ่าย

สผ. ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ เพื่อดำเนินการภายใต้ยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นวงเงินทั้งสิ้น ๑,๔๔๕,๖๕๒,๔๐๐ บาท สามารถจำแนกงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรและผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ดังนี้

**งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร**

**ยุทธศาสตร์ ๕.๑ การอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรธรรมชาติ**

**แผนงาน อนุรักษ์และจัดการทรัพยากรธรรมชาติ**

ผลผลิตที่ ๑ เครื่องมือ กลไก ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๑๐๘,๖๔๗,๔๐๐ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๗.๕๒ ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรทั้งหมด)

**ยุทธศาสตร์ ๕.๒ การจัดการสิ่งแวดล้อม**

**แผนงาน จัดการสิ่งแวดล้อม**

ผลผลิตที่ ๒ เครื่องมือ และกลไกในการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม ในการรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจำนวน ๒๓๘,๓๑๘,๓๐๐ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๔๙ ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรทั้งหมด)

โครงการถ่ายโอนการสนับสนุนแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ได้รับการจัดสรรในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ จำนวน ๑,๐๙๘,๖๘๖,๗๐๐ บาท (งบอุดหนุนเฉพาะกิจ) (คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๙๙ ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรทั้งหมด)

**ตารางแสดงจำนวนงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗**

| ได้รับการจัดสรรงบประมาณ (ล้านบาท) | | | | |
|---|---|---|---|---|
| หมวดรายจ่าย | ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม | | | |
| | ผลผลิตที่ ๑ | ผลผลิตที่ ๒ | โครงการถ่ายโอนฯ | รวม |
| งบบุคลากร | ๔๓.๗๘ | ๘๙.๒๔ | | ๑๓๓.๐๒ |
| งบดำเนินงาน | ๒๐.๙๙ | ๕๙.๓๗ | | ๘๐.๓๗ |
| งบลงทุน | ๐.๖๓ | ๙.๔๓ | | ๑๐.๐๖ |
| งบอุดหนุน | ๑๒.๗๔ | ๒.๒๘ | | ๑๕.๐๓ |
| งบรายจ่ายอื่น | ๓๐.๕๐ | ๗๗.๙๙ | | ๑๐๘.๔๙ |
| งบอุดหนุนเฉพาะกิจ | | | ๑,๐๙๘.๖๙ | ๑,๐๙๘.๖๙ |
| **รวม** | **๑๐๘.๖๕** | **๒๓๘.๓๒** | **๑,๐๙๘.๖๙** | **๑,๔๔๕.๖๕** |

## ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗

ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ สผ. ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวนทั้งสิ้น ๑,๔๔๕,๖๕๒,๔๐๐ บาท และมีผลการเบิกจ่าย จำนวนทั้งสิ้น ๘๖๙,๑๒๔,๙๔๒.๐๒ บาท โดยสามารถจำแนกได้ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

| | งบบุคลากร | งบดำเนินงาน | งบลงทุน | งบอุดหนุน | งบถ่ายโอน (เฉพาะกิจ) | งบรายจ่ายอื่น | รวม |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| ได้รับการจัดสรร | ๑๓๓.๐๒ | ๘๐.๓๗ | ๑๐.๐๖ | ๑๕.๐๓ | ๑,๐๙๘.๖๙ | ๑๐๘.๔๙ | ๑,๔๔๕.๖๕ |
| ผลการเบิกจ่าย | ๑๓๐.๗๐ | ๗๖.๘๐ | ๐.๘๒ | ๑๕.๐๓ | ๕๖๖.๓๔ | ๗๙.๔๓ | ๘๖๙.๑๒ |
| เงินกันเหลื่อมปี | ๐ | ๑.๔๙ | ๙.๐๖ | ๐ | ๕๒๗.๓๑ | ๒๗.๐๗ | ๕๖๕.๙๓ |

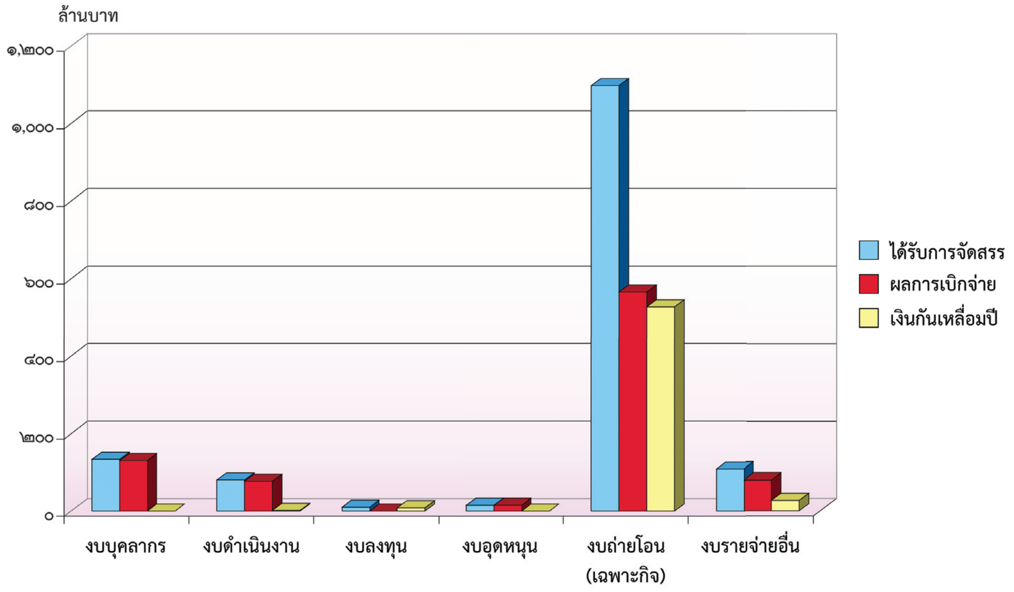


### ร้อยละผลการเบิกจ่ายงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ เปรียบเทียบกับเป้าหมายแผนการเบิกจ่ายของรัฐบาล

| ผลผลิต | ไตรมาส ๑ | ไตรมาส ๒ | ไตรมาส ๓ | ไตรมาส ๔ | รวม |
|---|---|---|---|---|---|
| ผลผลิตที่ ๑ | ๒๓.๒๑ | ๒๐.๐๘ | ๒๓.๓๘ | ๒๘.๗๖ | ๙๕.๔๔ |
| ผลผลิตที่ ๒ | ๓๓.๐๐ | ๔๗.๓๐ | ๕๗.๗๗ | ๖๙.๒๘ | ๒๐๗.๓๕ |
| โครงการถ่ายโอนฯ | ๔๓.๓๐ | ๘๕.๙๕ | ๑๖๓.๙๑ | ๒๗๓.๑๗ | ๕๖๖.๓๔ |
| รวม | ๙๙.๕๑ | ๑๕๓.๓๓ | ๒๔๕.๐๖ | ๓๗๑.๒๒ | ๘๖๙.๑๒ |
| (ร้อยละสะสม) | ๗ | ๑๘ | ๓๕ | ๖๑ | |
| เป้าหมายแผนการเบิกจ่ายของรัฐบาล (ร้อยละสะสม) | ๒๒ | ๔๖ | ๗๐ | ๙๕ | |

## แผนผังความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗
## สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
## ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

| ระดับ | หัวข้อ | | |
|---|---|---|---|
| ระดับชาติ | ประเด็นนโยบายตามแผนบริหารราชการ | ๕.๓ การอนุรักษ์และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ | ๕.๔ การจัดการสิ่งแวดล้อม |
| ระดับชาติ | เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ | ฐานทรัพยากรธรรมชาติมีการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสม และความหลากหลายทางชีวภาพมีความยั่งยืน | ผู้ประกอบการและผู้บริโภคปรับพฤติกรรมการผลิตและบริโภคให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม |
| ระดับกระทรวง | เป้าหมายการให้บริการกระทรวง | กลุ่มเป้าหมายมีการนำเครื่องมือ กลไก และฐานข้อมูลมาใช้อนุรักษ์คุ้มครองและพัฒนาการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน | ทุกภาคส่วนสามารถนำกลไกไปใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ |
| ระดับกระทรวง | ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย | ๑) จำนวนระบบฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพระดับประเทศที่ให้บริการผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (๑ ระบบ)<br>๒) จำนวนเครื่องมือ กลไกในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ (๑๔ เรื่อง) | ๑) จำนวนหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาชนที่ได้รับการบริหารและอำนวยการ (๑๐๙ หน่วยงาน)<br>๒) จำนวนเครื่องมือ กลไก ในการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่สามารถปฏิบัติได้ (๑๖ เรื่อง)<br>๓) ร้อยละของกลุ่มเป้าหมายมีการปรับพฤติกรรมในการผลิต การบริการ และการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (ร้อยละ ๓๐) |
| ระดับกระทรวง | ยุทธศาสตร์กระทรวง | ข้อ ๑ อนุรักษ์ ฟื้นฟูและบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติทุกประเภท ที่ดิน ป่าไม้ และสัตว์ป่าที่ตอบสนองต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนและสอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง | ข้อ ๘ สร้างความตระหนัก จิตสำนึกและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม |
| ระดับหน่วยงาน | เป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน | ภาคีการพัฒนาใช้เครื่องมือ กลไกและฐานข้อมูลในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร ธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างเป็นระบบ | ภาคีการพัฒนา ใช้เครื่องมือและกลไกการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบและมีบูรณาการในการรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศ |
| ระดับหน่วยงาน | ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย | ร้อยละของ เครื่องมือ กลไก และฐานข้อมูลที่ดำเนินงานแล้วเสร็จในปีงบประมาณที่ผ่านมาได้รับการผลักดันไปสู่การปฏิบัติ/ถ่ายทอดสู่กลุ่มเป้าหมาย (ร้อยละ ๗๐/ปี) | ร้อยละของนโยบาย แผน และมาตรการที่ดำเนินงานแล้วเสร็จในปีที่ผ่านมาได้รับการผลักดันไปสู่การปฏิบัติ/ ถ่ายทอดสู่กลุ่มเป้าหมาย (ร้อยละ ๗๐/ปี) |
| ระดับหน่วยงาน | กลยุทธ์หน่วยงาน | ๑. พัฒนาคุณภาพของนโยบาย แผน และมาตรการในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้เป็นที่ยอมรับและนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน<br>๒. เพิ่มศักยภาพในการรับรู้ ประสานสนับสนุน และสร้างเครือข่ายให้เอื้อต่อการนำนโยบาย แผน และมาตรการไปสู่การปฏิบัติที่เกิดประสิทธิภาพ<br>๓. เสริมสร้างและพัฒนาเครื่องมือและองค์ความรู้ที่เอื้อต่อระบบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว | ๑. พัฒนาคุณภาพของนโยบาย แผน มาตรการในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นที่ยอมรับและนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน<br>๒. เพิ่มศักยภาพในการรับรู้ ประสานสนับสนุน และสร้างเครือข่ายให้เอื้อต่อการนำนโยบาย แผน มาตรการไปสู่การปฏิบัติที่เกิดประสิทธิภาพ<br>๓. เสริมสร้างและพัฒนาเครื่องมือและองค์ความรู้ที่เอื้อต่อระบบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว<br>๔. เพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติการและบริหารจัดการภายใน |
| ระดับหน่วยงาน | ผลผลิต | เครื่องมือ กลไกในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพ<br><u>กิจกรรมหลัก</u><br>๑. พัฒนาเครื่องมือ กลไก และฐานข้อมูลเพื่อการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพและการอนุวัตอนุสัญญา<br>๒. พัฒนาเครื่องมือและกลไกเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ | เครื่องมือ และกลไกการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในการรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศ<br><u>กิจกรรมหลัก</u><br>๑. พัฒนาเครื่องมือ และกลไกในการรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศและการอนุวัตอนุสัญญา<br>๒. พัฒนาเครื่องมือกลไกขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การเติบโตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในการรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ<br>๓. พัฒนาระบบการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและพิจารณารายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม<br>๔. พัฒนาเครื่องมือและกลไกในการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม |
| ระดับหน่วยงาน | ผลผลิต | <u>โครงการ</u>: โครงการถ่ายโอนการสนับสนุนแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด<br><u>กิจกรรมหลัก</u><br>๑. ส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการสิ่งแวดล้อม | |
| ระดับหน่วยงาน | ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย | เชิงปริมาณ: จำนวนเครื่องมือ กลไกในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ (๑๔ เรื่อง)<br>เชิงคุณภาพ: เครื่องมือและกลไกที่จัดทำขึ้นมีการบูรณาการและรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (ร้อยละ ๘๐)<br>เชิงเวลา: เครื่องมือและกลไกสามารถดำเนินการได้ตามระยะเวลาที่กำหนดในแผนปฏิบัติงาน (ร้อยละ ๘๐)<br>เชิงค่าใช้จ่าย : เครื่องมือและกลไกสามารถดำเนินการได้สำเร็จภายใต้วงเงินงบประมาณที่ได้รับ (๑๐๘.๖๔๗๔ ล้านบาท) | เชิงปริมาณ: จำนวนเครื่องมือ กลไกในการบริหารจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม (๑๖ เรื่อง)<br>เชิงคุณภาพ: เครื่องมือและกลไกที่จัดทำขึ้นมีการบูรณาการและรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (ร้อยละ ๘๐)<br>เชิงเวลา: เครื่องมือและกลไกสามารถดำเนินการได้ตามระยะเวลาที่กำหนดในแผนปฏิบัติงาน (ร้อยละ ๘๐)<br>เชิงค่าใช้จ่าย : เครื่องมือและกลไกสามารถดำเนินการได้สำเร็จภายใต้วงเงินงบประมาณที่ได้รับ (๒๓๘.๓๑๘๓ ล้านบาท) |
| ระดับหน่วยงาน | ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย | ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย : (โครงการถ่ายโอนการสนับสนุนแผน ปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด)<br>เชิงปริมาณ : แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดให้การสนับสนุน อปท. ดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อม (๑ เรื่อง)<br>เชิงคุณภาพ : ประชาชน/อปท. มีความพึงพอใจ ในการจัดการสิ่งแวดล้อมภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด (ร้อยละ ๗๕)<br>เชิงเวลา : แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดสามารถดำเนินการได้ตามระยะเวลาที่กำหนดในแผนการปฏิบัติงาน (ร้อยละ ๗๕)<br>เชิงค่าใช้จ่าย : แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดสามารถดำเนินการได้สำเร็จภายใต้วงเงินที่ได้รับ (๑,๐๙๘.๖๘๖๗ ล้านบาท) | |

## ๙. ระบบการตรวจสอบภายใน

ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการตรวจสอบภายในของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดให้ผู้ตรวจสอบภายในต้องมีการตรวจสอบวิเคราะห์ การประเมินความเพียงพอและประสิทธิผลของระบบการควบคุมภายในของส่วนราชการและการบริหารความเสี่ยง การสอบทานระบบการปฏิบัติงานตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี การตรวจสอบการดำเนินงานและการเงิน การคลัง การตรวจสอบระบบการดูแลรักษา และความปลอดภัยของทรัพย์สิน การประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการเงิน การคลัง รวมทั้งการวิเคราะห์และประเมินความมีประสิทธิภาพ ประหยัด และคุ้มค่าของการใช้ทรัพยากร

ดังนั้นเพื่อให้เป็นไปตามระเบียบการตรวจสอบภายในดังกล่าว กลุ่มตรวจสอบภายใน สผ. จึงได้วางแผนการตรวจสอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ ในเรื่องการควบคุมภายใน การตรวจสอบการเงิน การบัญชี การตรวจสอบตามกฎหมาย ระเบียบ การตรวจสอบการควบคุมทรัพย์สิน การตรวจสอบการดำเนินงาน

### ผลการตรวจสอบการควบคุมภายใน

การประเมินผลการควบคุมภายในตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๖ กำหนดให้ผู้รับตรวจรายงานต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้กำกับดูแล และคณะกรรมการตรวจสอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งภายในเก้าสิบวันนับจากวันสิ้นปีงบประมาณ หรือ ปีปฏิทิน แล้วแต่กรณี เว้นแต่การรายงานครั้งแรกให้กระทำภายในสองร้อยสี่สิบวันนับจากวันวางระบบการควบคุมภายในแล้วเสร็จ ผลการประเมินการควบคุมภายในปรากฏว่า การควบคุมภายในของ สผ. ในระดับส่วนงานย่อยมีความเพียงพอในระดับหนึ่ง แต่มีข้อสังเกต ดังนี้

๑. การจัดทำรายงานการควบคุมภายในบางหน่วยงานนำกระบวนงานมาประเมินแต่ไม่ครบทุกกระบวนการในรายงานการประเมินผลและการปรับปรุงการควบคุมภายใน (แบบ ปย. ๒)

๒. การประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายในทั้ง ๕ องค์ประกอบ ประกอบด้วย สภาพแวดล้อมของการควบคุม, การประเมินความเสี่ยง, กิจกรรมการควบคุม, สารสนเทศและการสื่อสาร และการติดตามประเมินผล บางหน่วยงานอธิบายรายละเอียดการปฏิบัติงานของหน่วยงานไว้ไม่ครบตามจุดที่ควรประเมิน

๓. การกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จในรายงานการประเมินผลและการปรับปรุงการควบคุมภายใน (แบบ ปย. ๒) ในช่องการปรับปรุงการควบคุมยังจัดทำไว้ไม่ถูกต้อง

### ข้อเสนอแนะ

๑. เห็นควรให้สำนัก กอง กลุ่ม จัดทำรายงานให้ครอบคลุมทุกกิจกรรม เพื่อให้ครอบคลุมความเสี่ยงที่สำคัญ

๒. ควรมีการทบทวนซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำการควบคุมภายใน ความเสี่ยง จุดอ่อน ให้ครอบคลุมรวมทั้งการกำหนดกิจกรรมควบคุมเพื่อลดความเสี่ยง ทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๓. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดำเนินการจัดทำรายงานการประเมินผลและการปรับปรุงการควบคุมภายใน (แบบ ปย. ๒) ตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๖

# ส่วนที่ ๒

# ผลการปฏิบัติราชการ

# ๑. ผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ

ตารางสรุปผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗

| ตัวชี้วัดผลการปฏิบัติราชการ | หน่วยวัด | น้ำหนัก (ร้อยละ) | เกณฑ์การให้คะแนน | | | | | ผลการดำเนินงาน | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | ๑ | ๒ | ๓ | ๔ | ๕ | ผลการดำเนินงาน | ค่าคะแนนที่ได้ | คะแนนถ่วงน้ำหนัก |
| มิติภายนอก : การประเมินประสิทธิผล (ผลลัพธ์และผลผลิต) (น้ำหนัก : ร้อยละ ๑๐) | | | | | | | | | | |
| ตัวชี้วัดที่ ๑ ตัวชี้วัดภารกิจหลักของกระทรวงตามยุทธศาสตร์ของประเทศ/แผนยุทธศาตร์กระทรวง/ตัวชี้วัดระหว่างกระทรวงที่มีเป้าหมายร่วมกัน (Joint KPIs) และตัวชี้วัดภารกิจรม (ร้อยละ ๖๐) | | | | | | | | | | |
| **ตัวชี้วัดที่ ๑.๑** ระดับความสำเร็จของการจัดทำฐานข้อมูลการปล่อยและการดูดกลับก๊าซเรือนกระจก | ระดับ | ๑๐ | ๑ | ๒ | ๓ | ๔ | ๕ | ระดับ ๕ | ๕ | ๐.๕๐๐๐ |
| **ตัวชี้วัดที่ ๑.๒** ระดับความสำเร็จของการพัฒนาดัชนีตัวชี้วัดการผลิตและบริโภคที่ยั่งยืน | ระดับ | ๑๐ | ๑ | ๒ | ๓ | ๔ | ๕ | ระดับ ๕ | ๕ | ๐.๕๐๐๐ |
| **ตัวชี้วัดที่ ๑.๓** ระดับความสำเร็จของการจัดทำแผนแม่บทการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนและการพัฒนาดัชนีชี้วัดชุมชนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม | ระดับ | ๑๐ | ๑ | ๒ | ๓ | ๔ | ๕ | ระดับ ๕ | ๕ | ๐.๕๐๐๐ |
| **ตัวชี้วัดที่ ๑.๔** ร้อยละเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของการจัดทำแผนและมาตรการ กลไกและข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม | | | | | | | | | | |
| **ตัวชี้วัดที่ ๑.๔.๑** แผนงบประมาณในเชิงบูรณาการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๕๙ | ระดับ | ๑๐ | ๑ | ๒ | ๓ | ๔ | ๕ | ระดับ ๕ | ๕ | ๐.๕๐๐๐ |
| **ตัวชี้วัดที่ ๑.๔.๒** มาตรการการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการพื้นที่ป่าไม้ส่วนกลางในโครงการจัดที่ดินของรัฐ | ระดับ | ๑๐ | ๑ | ๒ | ๓ | ๔ | ๕ | ระดับ ๕ | ๕ | ๐.๕๐๐๐ |

| ตัวชี้วัดผลการปฏิบัติราชการ | หน่วยวัด | น้ำหนัก (ร้อยละ) | เกณฑ์การให้คะแนน | | | | | ผลการดำเนินงาน | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | ๑ | ๒ | ๓ | ๔ | ๕ | ผลการดำเนินงาน | ค่าคะแนนที่ได้ | คะแนนถ่วงน้ำหนัก |
| **ตัวชี้วัดที่ ๑.๕** ระดับความสำเร็จของร้อยละเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมภายใต้ ร่างแผนงานการจัดตั้งประชาคม สังคม และวัฒนธรรมอาเซียน | | | | | | | | | | |
| **ตัวชี้วัดที่ ๑.๕.๑** การคัดเลือกเมืองเข้ารับรางวัลอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน | ร้อยละ | ๑๐ | ๑ | ๒ | ๓ | ๔ | ๕ | ระดับ ๕ | ๕ | ๐.๕๐๐๐ |
| **ตัวชี้วัดที่ ๑.๕.๒** การเสริมสร้างความร่วมมือระดับภูมิภาคในการวางแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ | ร้อยละ | ๑๐ | ๑ | ๒ | ๓ | ๔ | ๕ | ระดับ ๔ | ๔ | ๐.๔๐๐๐ |
| **มิติภายนอก : การประเมินคุณภาพ (น้ำหนัก : ร้อยละ ๑๐ )** | | | | | | | | | | |
| **ตัวชี้วัดที่ ๒** คุณภาพการให้บริการประชาชน (Service level Agreement : SLA) การพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม | ระดับ | ๑๐ | ๑ | ๒ | ๓ | ๔ | ๕ | ระดับ ๕ | ๕ | ๐.๕๐๐๐ |
| **มิติภายใน : การประเมินประสิทธิภาพ (น้ำหนัก : ร้อยละ ๑๕)** | | | | | | | | | | |
| **ตัวชี้วัดที่ ๓** การเบิกจ่ายเงินงบประมาณ | | | | | | | | | | |
| ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ร้อยละความสำเร็จของการเบิกจ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายลงทุน | ร้อยละ | ๒.๕ | ๗๐ | ๗๓ | ๗๖ | ๗๙ | ๘๒ | ๕๐.๙๙๗๘ | ๑ | ๐.๐๒๕๐ |
| ตัวชี้วัดที่ ๓.๒ ร้อยละความสำเร็จของการเบิกจ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายภาพรวม | ร้อยละ | ๒.๕ | ๘๗ | ๘๙ | ๙๑ | ๙๓ | ๙๕ | ๖๐.๑๑๘๓ | ๑ | ๐.๐๒๕๐ |

| ตัวชี้วัดผล การปฏิบัติราชการ | หน่วยวัด | น้ำหนัก (ร้อยละ) | เกณฑ์การให้คะแนน | | | | | ผลการดำเนินงาน | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | ๑ | ๒ | ๓ | ๔ | ๕ | ผลการดำเนินงาน | ค่าคะแนนที่ได้ | คะแนนถ่วงน้ำหนัก |
| **ตัวชี้วัดที่ ๔** การประหยัดพลังงาน | | | | | | | | | | |
| **ตัวชี้วัดที่ ๔.๑** ด้านไฟฟ้า | ระดับ | ๒.๕ | ๑ | ๒ | ๓ | ๔ | ๕ | ระดับ ๕ | ๕ | ๐.๑๒๕๐ |
| **ตัวชี้วัดที่ ๔.๒** ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง | ระดับ | ๒.๕ | ๑ | ๒ | ๓ | ๔ | ๕ | ระดับ ๕ | ๕ | ๐.๑๒๕๐ |
| **ตัวชี้วัดที่ ๕** การพัฒนาประสิทธิภาพระบบสารสนเทศภาครัฐ | ระดับ | ๑๐ | ๑ | ๒ | ๓ | ๔ | ๕ | ระดับ ๔.๔ | ๔.๔ | ๐.๔๔๐๐ |
| **ตัวชี้วัดที่ ๖** การพัฒนาสมรรถนะองค์การ | | | | | | | | | | |
| **ตัวชี้วัดที่ ๖.๑** ระดับความสำเร็จของการจัดทำรายงานลักษณะสำคัญขององค์การ | ระดับ | ๑ | ๑ | ๒ | ๓ | ๔ | ๕ | ระดับ ๓ | ๓ | ๐.๐๓๐๐ |
| **ตัวชี้วัดที่ ๖.๒** ระดับความสำเร็จของการพัฒนาองค์การ | ระดับ | ๔ | ๑ | ๒ | ๓ | ๔ | ๕ | ระดับ ๕ | ๕ | ๐.๒๐๐๐ |
| **ตัวชี้วัดที่ ๗** การสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ **ตัวชี้วัดที่ ๗.๑** ระดับความสำเร็จในการจัดทำแผนสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ **ตัวชี้วัดที่ ๗.๒** ระดับความสำเร็จในการดำเนินการตามแผนสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ **ตัวชี้วัดที่ ๗.๓** ผลการสำรวจความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ | ระดับ | ๕ | ๑ | ๒ | ๓ | ๔ | ๕ | ระดับ ๕ | ๕ | ๐.๒๕๐๐ |
| **รวม** | | ๑๐๐ | | | | | | | | ๔.๖๓๔๓ |

ข้อมูล ณ วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๘

### การพัฒนาองค์กร

สผ. ได้ผ่านการรับรองคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐระดับพื้นฐาน (Certified Fundamental Level) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ จากการตรวจประเมินโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) เมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ โดยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ ๙๔.๐๗

## ๒. ผลการดำเนินงานที่สำคัญ

### ๒.๑ การจัดทำนโยบาย แผน และมาตรการ และการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติ

#### ๒.๑.๑ การจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์

**๑) การกำหนดยุทธศาสตร์ระยะยาวในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศ (ระยะที่ ๓)**

เป็นการดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๓ (๑) และเป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อจัดทำนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศในระยะยาว (๒๐ ปี) ฉบับที่สอง เนื่องจากนโยบายและแผนฯ ฉบับแรก พ.ศ. ๒๕๔๐-๒๕๕๙ กำลังจะสิ้นสุดลง โดยได้เริ่มดำเนินการศึกษาระยะที่ ๑ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ และในระยะที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้มีการดำเนินงานต่อเนื่องจากระยะที่ ๒ โดยเป็นการนำผลการศึกษาของโครงการระยะที่ ๑ และ ๒ ที่พบปัญหาช่องว่างในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของไทย เช่น จิตสำนึกและความตระหนักของประชาชน และการนำเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์มาใช้ในทางปฏิบัติ เป็นต้น มาศึกษาเพื่อยกระดับสมรรถนะการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของไทย ในระยะ ๒๐ ปีข้างหน้า ให้สอดรับกับบริบทการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก และทบทวนร่างนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติในระยะ ๒๐ ปี ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ก่อนนำเสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณา เสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบต่อไป

**ผลการดำเนินงาน**

สผ. ได้ดำเนินการศึกษาข้อมูลเชิงลึก เพื่อยกระดับสมรรถนะการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของไทยในระยะ ๒๐ ปีข้างหน้า ให้สอดรับกับบริบทการเปลี่ยนแปลง ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก ใน ๘ ประเด็น คือ (๑) วาระการพัฒนาหลังปี ค.ศ. ๒๐๑๕ และชุดตัวชี้วัดของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (๒) ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ภายหลังจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (๓) การยกระดับจิตสำนึกและการสร้างความตระหนักรู้ของประชาชน เพื่อปรับพฤติกรรมสู่สังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (๔) ประเด็นด้านกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย (๕) การบริหารจัดการรายได้และรายจ่าย เพื่อ

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (๖) การใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (๗) การศึกษาวิจัยและนวัตกรรมและเทคโนโลยีสีเขียว และ (๘) การกระจายอำนาจและขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ต่อจากนั้นได้ทบทวนข้อมูลผลการดำเนินโครงการฯ ในระยะที่ ๑ และ ๒ มาจัดทำ (ร่าง) นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙ ในลำดับต่อไป จะทำการทบทวน และยกร่างนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙ เสนอต่อคณะอนุกรรมการจัดทำนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙ ซึ่งแต่งตั้งขึ้นภายใต้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณา แล้วจึงนำเสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ คณะรัฐมนตรี พิจารณาให้ความเห็นชอบและนำลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา ตามลำดับต่อไป

## ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

การกำหนดแนวทาง มาตรการ หรือทางเลือกเชิงนโยบายในระยะยาว ๒๐ ปี ที่มีความเกี่ยวข้องกับหลากหลายเรื่อง ทั้งในมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม และเชื่อมโยงกันทั้งในระดับโลก ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ นอกจากนี้ ปัจจัยความเสี่ยงและความไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลา ที่ทำให้เกิดความไม่เหมาะสม และสอดคล้องกับสถานการณ์ โดยเฉพาะข้อตกลงความร่วมมือระหว่างประเทศ ดังนั้น จึงต้องมีการทบทวนนโยบายและแผนฯ เป็นระยะๆ

การวิเคราะห์ช่องว่างในการยกระดับสมรรถนะการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อหาแนวทาง มาตรการ หรือทางเลือกเชิงนโยบาย ต้องใช้ข้อมูลที่มีความเฉพาะ และมีการจัดเก็บอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอและมีความน่าเชื่อถือ อีกทั้งมีปัจจัยจำนวนมากที่มีผลต่อการคาดการณ์สถานการณ์ในอนาคต จึงจำเป็นต้องมีระบบการจัดเก็บข้อมูลที่ดี และครอบคลุม เพื่อให้สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์ได้แม่นยำและมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

## ข้อเสนอแนะ

หน่วยงานรับผิดชอบหลักในแต่ละสาขาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ควรสร้างฐานข้อมูลให้เป็นระบบ มีการพัฒนาตัวชี้วัดให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดมาตรฐานระดับภูมิภาค และระดับโลก รวมถึงมีการจัดเก็บข้อมูลอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

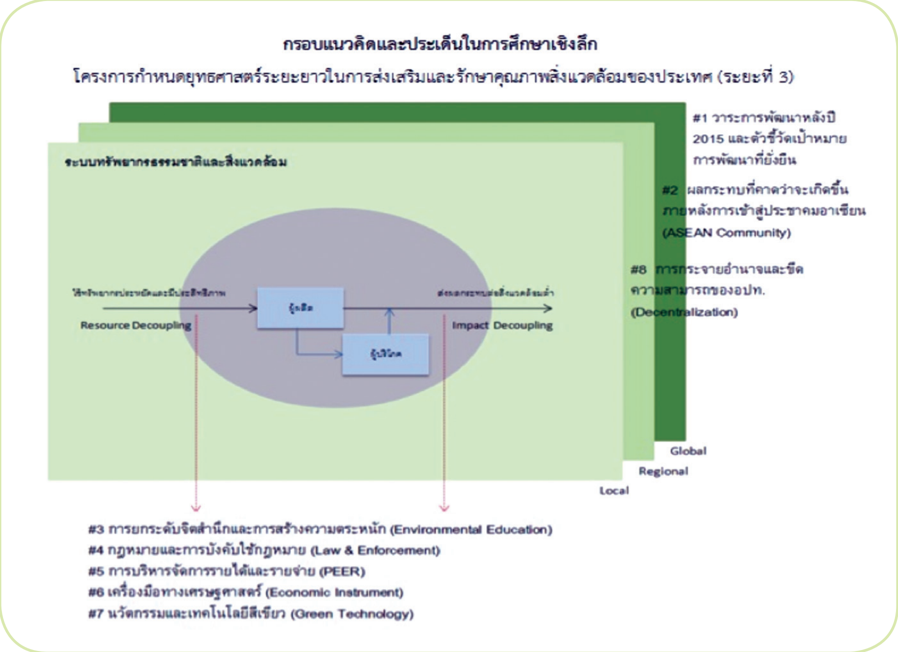

**๒) การจัดทำยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศอ่าวปัตตานี พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๒**

อ่าวปัตตานี (Pattani Bay) เป็นอ่าวที่มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ เป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งเป็นฐานการดำรงชีวิตที่มีความอุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ นอกจากนี้ อ่าวปัตตานีถือว่าเป็นแหล่งอาหารที่สำคัญของประชาชนชาวปัตตานี มีคุณค่าและมีเอกลักษณ์เฉพาะในเชิงความหลากหลายทางชีวภาพ อย่างไรก็ตามในช่วงเวลาที่ผ่านมาอ่าวปัตตานีประสบกับภาวะความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอันเกิดจากการใช้ประโยชน์ที่ดินชายฝั่งและทรัพยากรทางทะเลอย่างไม่เหมาะสม ขาดการวางแผนควบคุมดูแลและส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดความยั่งยืน ซึ่งส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของชุมชนรอบอ่าว กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค ๔ ส่วนหน้าได้เล็งเห็นถึงปัญหาดังกล่าว จึงประสานกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นหน่วยงานรับผิดชอบด้านการฟื้นฟูและปรับปรุงอ่าวปัตตานีเพื่อสร้างสันติสุขที่ยั่งยืนในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้อย่างยั่งยืนดำเนินการในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ดังนั้นกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดย สผ. จึงได้จัดทำยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการจัดการฟื้นฟูระบบนิเวศอ่าวปัตตานี พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๒

**ผลการดำเนินงาน**

สผ. ได้ดำเนินการหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลางและท้องถิ่น เพื่อร่วมกันพิจารณา (ร่าง) ยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศอ่าวปัตตานี พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๒ จำนวน ๓ ครั้ง และจัดทำรายงานการวิเคราะห์สถานภาพการเปลี่ยนแปลงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พร้อมข้อเสนอแนะเชิงบูรณาการในการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบนิเวศอ่าวปัตตานี และ (ร่าง) ยุทธศาสตร์การอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศอ่าวปัตตานี พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๒ และแผนปฏิบัติการอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศอ่าวปัตตานี พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๒ ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ ๑๐ กลยุทธ์ ๓๓ มาตรการ ๓๖๕ โครงการ มีหน่วยงานดำเนินการ ๑๗ หน่วยงาน วงเงินงบประมาณทั้งสิ้น ๘๑๔.๙๕ ล้านบาท

**เงื่อนไขความสำเร็จ**

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ปัตตานี ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินโครงการและกิจกรรมภายใต้ยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศอ่าวปัตตานี พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๒

**๓) การพัฒนาเมืองและชุมชนเพื่อมุ่งสู่สังคมคาร์บอนต่ำ**

ปัญหาสิ่งแวดล้อมนับว่าเป็นปัญหาสำคัญและส่งผลกระทบในระดับโลกจนถึงระดับพื้นที่ โดยเฉพาะปัญหาสิ่งแวดล้อมเมือง อาทิ ขยะล้นเมือง มลพิษทางอากาศและน้ำ การขาดแคลนพื้นที่สีเขียว และความหลากหลายทางชีวภาพในเมือง ด้วยเหตุนี้แนวคิดเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืนที่เน้นความสมดุลของ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ดีมีสุขของประชาชนจึงได้รับการยอมรับในเวทีประชาคมโลก และสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations : ASEAN) หรืออาเซียนให้การสนับสนุนต่อแนวทางดังกล่าว โดยกำหนดในวิสัยทัศน์อาเซียน และปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมืออาเซียน รวมทั้งแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community Blueprint) ในส่วนของข้อ D5 ด้านการส่งเสริมคุณภาพมาตรฐานการดำรงชีวิตในเมืองต่างๆ ของอาเซียนและเขตเมืองและข้อริเริ่มอาเซียนว่าด้วยเมืองที่มีลักษณะที่มีสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ สผ. มีการดำเนิน ***“โครงการพัฒนาเมืองและชุมชนเพื่อมุ่งสู่สังคมคาร์บอนต่ำ”*** ที่สอดคล้องกับแผนงานการและข้อริเริ่มอาเซียนดังกล่าว และให้ความสำคัญกับการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองอย่างบูรณาการ การเพิ่มพื้นที่สีเขียว ตลอดจนส่งเสริมการเพิ่มศักยภาพแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

### ผลการดำเนินงาน

สผ. มีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ประกอบด้วย (๑) การจัดทำ (ร่าง) แผนยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองและชุมชนเพื่อมุ่งสู่การเติบโตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมคาร์บอนต่ำ (๒) การศึกษากลุ่มพันธุ์ไม้ที่เหมาะสมกับพื้นที่สีเขียวแต่ละประเภทตามความสามารถของพันธุ์ไม้ด้านการดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์และก๊าซมลพิษต่างๆ การปล่อยก๊าซออกซิเจน และการลดอุณหภูมิ (๓) การจัดทำ (ร่าง) มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมด้านพื้นที่สีเขียวชุมชนประเภทต่างๆ (๔) การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเมือง/ชุมชนเพื่อมุ่งสู่การเติบโตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมคาร์บอนต่ำ และสิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืน และ (๕) การจัดทำชุดความรู้และแนวปฏิบัติด้านการพัฒนาเมืองและชุมชนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมคาร์บอนต่ำ และด้านการจัดการพื้นที่สีเขียวเมืองและชุมชนอย่างยั่งยืน

### เงื่อนไขความสำเร็จ

การมีความรู้ความเข้าใจ มีจิตสำนึกดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม การสนับสนุนทางวิชาการ และความร่วมมือกันของทุกภาคส่วนนับเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การดำเนินโครงการประสบผลสำเร็จ

### ข้อเสนอแนะ

ทุกภาคส่วนควรให้ความสำคัญและร่วมสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาและจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืนและเป็นไปอย่างต่อเนื่อง พร้อมกับการสร้างและขยายเครือข่าย เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ สนับสนุนเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม

### ๒.๑.๒ การจัดทำแผนและมาตรการ

#### ๑) การจัดทำ (ร่าง) แผนแม่บทการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน

การพัฒนาประเทศที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นฐานการพัฒนา มีผลทำให้ปริมาณและคุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมลดลง ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน แม้ว่าจะมีหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรพัฒนาเอกชนจำนวนมาก ที่มีการดำเนินงานเพื่อพัฒนา ส่งเสริม และสนับสนุนให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งเป็นการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงานนั้นๆ แต่ยังไม่มีหน่วยงานใดที่มีการบูรณาการการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนที่เป็นองค์รวมในทุกมิติ สผ. จึงเห็นควรจัดทำแผนแม่บทการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนโดยการบูรณาการเชื่อมโยงทุกมิติที่เกี่ยวข้อง ภายใต้แนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาอย่างยั่งยืน และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อเป็นแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนให้แก่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ให้มีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนที่ดี ทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

#### ผลการดำเนินงาน

สผ. ได้จัดทำ (ร่าง) แผนการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนโดยการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารที่เกี่ยวข้องและการรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยการจัดประชุมหารือ การจัดประชุมกลุ่มย่อย และการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์และสรุปผลเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการจัดทำ (ร่าง) แผนการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน ทั้งนี้ สผ. ได้นำ (ร่าง) แผนดังกล่าวไปจัดประชุม รับฟังความเห็นจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาชน สถาบันการศึกษาและสื่อมวลชน เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ณ โรงแรมอลิซาเบธ กรุงเทพฯ โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม ๑๕๐ คน และได้นำข้อคิดเห็นจากการประชุมไปปรับปรุง (ร่าง) แผนดังกล่าว เพื่อนำเสนอคณะอนุกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนและพื้นที่เฉพาะต่อไป

#### เงื่อนไขความสำเร็จ

การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดทำ (ร่าง) แผนแม่บทการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน

#### ข้อเสนอแนะ

การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดทำ (ร่าง) แผนแม่บทการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน

**๒) การติดตามประเมินผลการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาและการจัดทำแผนอนุรักษ์ ฟื้นฟู และปรับตัวรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศบริเวณพื้นที่ชุ่มน้ำ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยและป่าพรุควนเคร็ง**

ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย และป่าพรุควนเคร็ง ซึ่งตั้งอยู่ในเขตจังหวัดสงขลา นครศรีธรรมราช และพัทลุง นับว่าเป็นแหล่งน้ำที่มีความสำคัญอย่างยิ่งแห่งหนึ่งของประเทศไทยและภาคใต้ เนื่องจากมีทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย เป็นแหล่งสำคัญในการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพของประชาชนทั้งด้านการเกษตร ประมง อุตสาหกรรม ที่อยู่อาศัย และการท่องเที่ยว และการดำเนินการที่ผ่านมา สผ. ได้ดำเนินการติดตามประเมินผลการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๖ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๗ วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ของกิจกรรมและโครงการ ประเมินประเด็นปัญหาและจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางในการดำเนินการต่อไป เพื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และได้จัดทำแผนอนุรักษ์ฟื้นฟู และปรับตัวรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศบริเวณพื้นที่ชุ่มน้ำเขตห้ามล่าสัตว์ทะเลน้อยและป่าพรุควนเคร็ง ซึ่งถือว่าเป็นพื้นที่ที่มีผลกระทบจากการพัฒนาและการใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณโดยรอบ ซึ่งมีความเสี่ยงต่อการบุกรุกทำลายพื้นที่ป่าพรุควนเคร็งและเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย ที่ได้จัดให้เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ ดังนั้น จึงจำเป็นจะต้องมีการจัดทำการประเมินผลและจัดทำแผน เพื่อใช้ในการดำเนินการบริหารจัดการพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาอย่างเหมาะสมและยั่งยืน

### ผลการดำเนินงาน

สผ. ได้ดำเนินการติดตามกิจกรรมและโครงการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาของหน่วยงานที่รับผิดชอบ จำนวน ๑๔๖ โครงการ ภายใต้ ๕ ยุทธศาสตร์ ซึ่งพบว่าการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลายังไม่สามารถดำเนินการได้ผลอย่างเป็นรูปธรรมและขาดความยั่งยืน ไม่สามารถฟื้นฟูคืนความอุดมสมบูรณ์ของป่าไม้ได้ตามแผนที่กำหนดและยังไม่สามารถแก้ไขคุณภาพน้ำให้เป็นไปตามค่ามาตรฐานได้ ในส่วนของการจัดทำแผนอนุรักษ์ ฟื้นฟู และปรับตัวรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ บริเวณพื้นที่ชุ่มน้ำเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยและป่าพรุควนเคร็ง ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ อนุรักษ์และฟื้นฟูความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยและป่าพรุควนเคร็ง

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ป้องกันและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในเกณฑ์ดี โดยการจัดการน้ำเสียจากชุมชน และจัดการขยะมูลฝอยจากชุมชนและอุตสาหกรรมชุมชนให้มีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาคุณภาพชีวิตแก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ร่วมกันกับป่าพรุ โดยการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมกับวิถีชีวิต ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและแนวทางในการปรับตัวรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ป่าพรุ โดยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่เครือข่ายภาคประชาชน และติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนอย่างต่อเนื่อง

### ปัญหา อุปสรรค

จากการดำเนินงานในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง การขับเคลื่อนกลไก การดำเนินงานไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ขาดการบูรณาการด้านงบประมาณทำให้กิจกรรมและโครงการไม่สามารถบรรลุผลอย่างชัดเจน การจัดทำข้อมูลแบบต่างคนต่างทำ ซึ่งไม่สามารถเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานได้ และขาดองค์ความรู้เพื่อใช้ในการดำเนินงานของแต่ละภาคส่วน

### ข้อเสนอแนะ

ให้มีการปรับกลไกการบริหารจัดการเป็นศูนย์รวมเชิงบูรณาการ ทั้งด้านการบริหารจัดการ การตั้งงบประมาณ การจัดทำระบบฐานข้อมูล การพัฒนาด้านเทคนิควิชาการ และการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

### ๓) การจัดทำแผนการปรับตัวรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเพื่อขับเคลื่อนการบริหารจัดการชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ (พื้นที่ลุ่มน้ำภาคตะวันออก)

ผลกระทบอันเนื่องมาจากปรากฏการณ์การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศส่งผลให้ระบบนิเวศที่มีความหลากหลายในพื้นที่แต่ละชั้นคุณภาพลุ่มน้ำได้รับผลกระทบ ซึ่งรวมทั้งการดำเนินชีวิตที่มีแนวโน้มจะต้องเผชิญกับความเสี่ยงที่เกิดจากภัยพิบัติทางธรรมชาติในหลายรูปแบบมากขึ้น ทำให้ภาครัฐต้องเตรียมพร้อมเพื่อการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยมีเป้าหมายเพื่อลดความเปราะบางต่อผลกระทบของสภาพภูมิอากาศการให้ความสำคัญกับการวางแผนเพื่อปรับตัวรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สามารถลดความเสี่ยงต่อผลกระทบและภัยพิบัติที่เกิดขึ้นปัจจุบันและสภาพการณ์ในอนาคตจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องเร่งดำเนินการ ซึ่งนอกจากจะเป็นการแก้ปัญหาในเชิงรับที่จำเป็นต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วนในขณะนี้ โดยการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรมให้กลับคืนมาเพื่อรักษาฐานการผลิตของชุมชนในลุ่มน้ำแล้ว ยังถือเป็นความท้าทายที่จะป้องกันและแก้ไขปัญหาในเชิงรุกเพื่อเตรียมความพร้อมในการรับมือกับเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

#### ผลการดำเนินงาน

สผ. ได้จัดทำโครงการจัดทำแผนการปรับตัวรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเพื่อขับเคลื่อนการบริหารจัดการชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ กำหนดเป้าหมายการดำเนินงานในพื้นที่ลุ่มน้ำหลักของประเทศ โดยเริ่มดำเนินการในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคตะวันออก ประกอบด้วย ๙ จังหวัด ได้แก่ ชลบุรี ฉะเชิงเทรา ระยอง สระแก้ว จันทบุรี ปราจีนบุรี ตราด และบางส่วนของจังหวัดนครนายกและสมุทรปราการ โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญประกอบด้วย ๑) รายงานสถานภาพและการคุกคามระบบนิเวศลุ่มน้ำภาคตะวันออก อันประกอบด้วยการคาดการณ์ความรุนแรงและแนวโน้มของผลกระทบด้านต่างๆ จากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในพื้นที่ลุ่มน้ำการคาดการณ์อนาคตของระบบนิเวศในพื้นที่ รวมทั้งข้อมูลพื้นที่ที่อ่อนไหวและเปราะบางต่อผลกระทบด้านต่างๆ เพื่อระบุพื้นที่วิกฤต (Hotspots) และระดับความเสี่ยงของพื้นที่จากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ๒) ฐานข้อมูลความรู้ที่สืบทอดตามประเพณี (Traditional Knowledge) และวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best Practices) เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคตะวันออก และ ๓) แผนการปรับตัวรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคตะวันออก โดยกำหนดมาตรการทั้งในภาพรวมและมาตรการเฉพาะสำหรับพื้นที่ที่มีความอ่อนไหวและเปราะบาง ที่ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วน

#### ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

ชุมชนยังขาดความเข้าใจที่ชัดเจนต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทำให้ผลการศึกษาที่ได้อาจไม่สามารถนำไปสู่การวิเคราะห์เพื่อจัดทำเกณฑ์วิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดซึ่งจำเป็นต้องอาศัยเหตุผลทางวิทยาศาสตร์ที่พิสูจน์ได้มาเป็นตัวกำหนด

#### ข้อเสนอแนะ

ควรเพิ่มวิธีการและรูปแบบการเผยแพร่องค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศให้เข้าถึงประชาชนในทุกๆ ระดับ

*การประชุมกลุ่มย่อยและสัมมนาโครงการจัดทำแผนการปรับตัวรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อขับเคลื่อนการบริหารจัดการชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ (พื้นที่ลุ่มน้ำภาคตะวันออก)*

### ๔) การวางแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมจากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรดินลูกรังและหินผุ (ภาคตะวันออกและสรุปรวมทั้งประเทศ)

ดินลูกรังและหินผุเป็นทรัพยากรธรรมชาติชนิดหนึ่งที่ได้ถูกนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เช่น การก่อสร้าง การถมและปรับพื้นที่ การทำถนน เป็นต้น และจากการขยายตัวในภาคเศรษฐกิจของประเทศอย่างต่อเนื่องในช่วงเวลาที่ผ่านมาส่งผลให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติชนิดนี้เพื่อเป็นต้นทุนการพัฒนาในรูปแบบต่างๆ เพิ่มสูงขึ้น ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา ดังนั้น เพื่อเป็นการลดผลกระทบจึงจำเป็นต้องมีการวางแผนการบริหารจัดการควบคุม ดูแลและป้องกันผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการประกอบกิจการขุดดินลูกรังและหินผุ ตลอดจนกิจกรรมต่อเนื่องที่ปัจจุบันมีการใช้ประโยชน์ดินอย่างกระจัดกระจาย ขาดข้อมูลตามหลักวิชาการการกำหนดพื้นที่ศักยภาพแหล่งดินลูกรังและหินผุในแต่ละพื้นที่ รวมทั้งแผนและมาตรการในการบริหารจัดการที่มีความชัดเจน และนำไปสู่การจัดการใช้ประโยชน์ทรัพยากรดินลูกรังและหินผุที่มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืนต่อไป

### ผลการดำเนินงาน

สผ. ได้ดำเนินการศึกษาศักยภาพแหล่งขุดดินลูกรังและหินผุ จากข้อมูลทุติยภูมิและการสำรวจแหล่งดินลูกรังและหินผุ วิเคราะห์และจัดทำพื้นที่ศักยภาพ พร้อมกำหนดหลักเกณฑ์และวิเคราะห์จัดลำดับความสำคัญในการใช้ประโยชน์พื้นที่ศักยภาพดินลูกรังและหินผุ โดยแบ่งเป็น ๓ ระดับ คือ ระดับสูง ปานกลางและต่ำ รวมทั้งรวบรวมข้อมูลการสำรวจแหล่งดินลูกรังและหินผุ พื้นที่ศักยภาพแหล่งดินลูกรังและหินผุ และการจัดลำดับความสำคัญการใช้ประโยชน์พื้นที่ศักยภาพดินลูกรังและหินผุ เพื่อการวางแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมจากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรดินลูกรังและหินผุ โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้ดำเนินการในเขตพื้นที่ภาคตะวันออก ๗ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง สระแก้ว จันทบุรีและตราด รวมทั้งสรุปผลการศึกษาในภาพรวมของประเทศ โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้ ๑) ข้อมูลแหล่งศักยภาพดินลูกรังและหินผุในเขตจังหวัดของภาคตะวันออกและผลการจัดลำดับความสำคัญในการนำมาใช้ประโยชน์ รวมทั้ง ผลการจัดลำดับความสำคัญในการนำมาใช้ประโยชน์ดินลูกรังและหินผุในภาพรวมทั้งประเทศ ๒) ข้อเสนอแนะขั้นตอนและวิธีการที่เหมาะสมในการขุดดินลูกรังและหินผุ แนวทางการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการขุดดินลูกรังและหินผุ มาตรการในการป้องกันและลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมและการติดตามตรวจสอบ ทั้งในบริเวณพื้นที่แหล่งศักยภาพและในบริเวณใกล้เคียง และแนวทางการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมสำหรับ พื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ ที่ผู้เกี่ยวข้องหรือท้องถิ่นสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ และ ๓) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการบริหารจัดการ โดยกำหนดรูปแบบองค์กรที่เหมาะสมรวมทั้งหลักเกณฑ์และกระบวนการในการพิจารณาอนุญาตและการกำกับดูแล ในการใช้ประโยชน์ทรัพยากรดินลูกรังและหินผุของประเทศ

*สภาพการประกอบการขุดตักดินลูกรังและหินผุในพื้นที่ภาคตะวันออก*

### ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

การประกอบกิจการขุด ตัก ถม ดินลูกรังและหินผุ เป็นการดำเนินกิจการที่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำให้หลายๆ พื้นที่ไม่มีการขออนุญาตในการประกอบกิจการตามกฎหมาย ส่งผลให้การลงพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการขุด ตัก ถม ดินลูกรังและหินผุ ประสบกับปัญหา เนื่องจากไม่ได้รับความร่วมมือในการให้ข้อมูลจากผู้ประกอบการบางราย

### ข้อเสนอแนะ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ความสำคัญต่อการประกอบกิจการขุด ตัก ถม ดินลูกรังและหินผุให้มากขึ้น ตั้งแต่การอนุญาตให้ประกอบกิจการและควบคุมดูแลตามกฎหมายที่ให้อำนาจไว้ และพร้อมกับที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องให้การสนับสนุนในเรื่องวิชาการ ข้อมูลและการสนับสนุนทางกฎระเบียบต่างๆ ประกอบกับการพัฒนาให้สามารถมีงบประมาณในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อมจากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรดินลูกรังและหินผุ

### ๕) แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๗-๔๑ กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในท้องที่เขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม หรือเขตควบคุมมลพิษ มีหน้าที่จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ในกรณีที่จังหวัดไม่อยู่ในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมหรือเขตควบคุมมลพิษแต่ประสงค์จะดำเนินการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ผู้ว่าราชการจังหวัดนั้น อาจจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ให้สอดคล้องกับแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อเสนอขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

### ผลการดำเนินงาน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ สผ. ได้ดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อพิจารณาแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ เสนอต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่ขอรับการจัดสรรงบประมาณแผ่นดิน จำนวน ๒๗ โครงการ กรอบวงเงิน ๒,๗๙๖,๓๔๘,๔๐๐ บาท ประกอบด้วยโครงการด้านการจัดการน้ำเสีย ๗ โครงการ กรอบวงเงิน ๗๗๑,๗๒๕,๗๐๐ บาท และโครงการด้านการจัดการขยะมูลฝอยและมูลฝอยติดเชื้อ จำนวน ๒๐ โครงการ กรอบวงเงิน ๒,๐๒๔,๖๒๒,๗๐๐ บาท ทั้งนี้ มีโครงการที่อยู่ในเขตพื้นที่ควบคุมมลพิษ จำนวน ๔ โครงการ ได้แก่ โครงการก่อสร้างเพิ่มประสิทธิภาพระบบกำจัดขยะมูลฝอยติดเชื้อ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี (๓๕๗.๘ ล้านบาท) โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพเตาเผาขยะมูลฝอยขนาด ๒๕๐ ตันต่อวัน ของเทศบาลนครภูเก็ต (๕๓๐ ล้านบาท) โครงการก่อสร้างท่อรวบรวมน้ำเสียบริเวณพื้นที่สามกอง อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต (๖๐ ล้านบาท) โครงการก่อสร้างระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย เทศบาลตำบลท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี (๒๖๗.๕ ล้านบาท) ทั้งนี้ โครงการเตาเผาขยะมูลฝอยขนาด ๒๕๐ ตันต่อวันของเทศบาลนครภูเก็ต และโครงการก่อสร้างท่อรวบรวมน้ำเสียบริเวณพื้นที่สามกอง อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต ถือเป็นโครงการที่อยู่ในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมด้วย

นอกจากนี้ สผ. ยังได้ดำเนินโครงการสำรวจและประเมินระบบการจัดการน้ำเสียชุมชน และระบบการจัดการขยะมูลฝอย ภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด เพื่อให้การบริหารจัดการระบบเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพด้วย

*๑. การประชุมหารือและตรวจสอบสภาพพื้นที่ดำเนินโครงการ*
*โครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย เทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี*

*๒. การประชุมหารือและตรวจสอบสภาพพื้นที่ดำเนินโครงการ*
*โครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบกำจัดขยะมูลฝอย เทศบาลเมืองหลังสวน จังหวัดชุมพร*

*๓. การประชุมหารือและตรวจสอบสภาพพื้นที่ดำเนินโครงการ*
*โครงการก่อสร้างระบบรวบรวมน้ำเสียชุมชน ระยะที่ ๒ เทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม*

## ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

เนื่องจากหน่วยดำเนินการเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งไม่ได้อยู่ภายใต้กำกับดูแลของ สผ. จึงมีความยากในการติดตามงานและกำกับดูแลการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนการดำเนินงาน และแผนการเบิกจ่ายงบประมาณ

## ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้การดำเนินงานและการเบิกจ่ายงบประมาณสามารถดำเนินการได้ตามแผนที่วางไว้ เห็นควรเปลี่ยนหน่วยเบิกจ่ายเป็นหน่วยที่สามารถกำกับดูแลท้องถิ่นได้จะเหมาะสมกว่า

**๖) มาตรการการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการพื้นที่ป่าไม้ส่วนกลางในโครงการจัดที่ดินของรัฐ**

การประชุมคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๔๙๙ เมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๔๙๙ มีมติอนุมัติให้ดำเนินโครงการจัดที่ดินเพื่อประชาชนอยู่อาศัยและเลี้ยงชีพตามสมควรแก่อัตภาพ โดยการจัดแบ่งที่ดินให้ราษฎร ให้เจ้าหน้าที่กันเขตที่ป่าไม้ไว้ เพื่อให้ราษฎรมีไม้ไว้ใช้สอยและเพื่อรักษาความชุ่มชื้นของพื้นดินตามสมควรเรียกว่า **"ป่าไม้ส่วนกลาง"** และวางแนวทางปฏิบัติให้หน่วยจัดที่ดินมีพื้นที่ป่าไม้ประมาณร้อยละ ๒๐ ของพื้นที่โครงการจัดที่ดิน และในการประชุมคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๑ มีมติให้ฝ่ายเลขาธิการคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ประสานการดำเนินการกับกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ และกรมส่งเสริมสหกรณ์ ตรวจสอบการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ส่วนกลางให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ และหามาตรการในการควบคุมดูแลรักษาพื้นที่ป่าไม้ส่วนกลาง ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน และรายงานให้คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติทราบ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ สผ. ได้จัดทำมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการที่ดิน : การบริหารจัดการพื้นที่ป่าไม้ส่วนกลางในโครงการจัดที่ดินของรัฐเพื่อการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างยั่งยืน ๒ กิจกรรม คือ การจัดทำฐานข้อมูลแผนที่ป่าไม้ส่วนกลางในนิคมสร้างตนเอง การตรวจสอบจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ส่วนกลาง และกิจกรรมขับเคลื่อนมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการพื้นที่ป่าไม้ส่วนกลางในโครงการจัดที่ดินของรัฐ เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชน

**ผลการดำเนินงาน**

๑. จัดทำฐานข้อมูลแผนที่พื้นที่ป่าไม้ส่วนกลางในนิคมสร้างตนเอง ในรูปดิจิตอล รวม ๒๔ นิคม จำนวน ๔๔๖,๐๕๕ ไร่

๒. จำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ส่วนกลาง นำร่อง ๑ แห่ง รวมทั้งสิ้น ๑,๐๐๗ ไร่

๓. เปิดโอกาสให้ประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการที่ดินของรัฐในนิคมสร้างตนเองกระเสียว จังหวัดสุพรรณบุรี

๔. มาตรการและแผนปฏิบัติการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการพื้นที่ป่าไม้ส่วนกลางในโครงการจัดที่ดินของรัฐ พร้อมทั้งข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางการบริหารจัดการพื้นที่ป่าไม้ส่วนกลางในโครงการจัดที่ดินของรัฐ เสนอคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ

**๗) เกณฑ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติประเภทภูเขา**

ประเทศไทยมีแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ของท้องถิ่นทั่วประเทศไม่น้อยกว่า ๔,๗๐๐ แห่ง โดยเฉพาะแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ประเภทภูเขานับว่าเป็นระบบนิเวศที่มีความสำคัญยิ่ง ทั้งในด้านเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร มีภูเขาหลายแห่งเป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูงทั้งของชนิดพันธุ์พืช สัตว์เฉพาะถิ่นและชนิดที่ใกล้สูญพันธุ์ หรือเป็นพื้นที่วิกฤตทางความหลากหลายทางชีวภาพ ทำให้ระบบนิเวศภูเขาเป็นพื้นที่ที่มีความเปราะบางและง่ายต่อการถูกทำลาย และจากลักษณะโครงสร้างที่มีภูมิทัศน์ที่งดงาม แปลกตา รวมทั้ง

ความสูงชัน ที่ให้ความหนาวเย็น ส่งผลให้เป็นที่นิยมกลายเป็นแหล่งนันทนาการและการท่องเที่ยว เช่น ดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ และภูกระดึง จังหวัดเลย เป็นต้น ส่งผลให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยว แต่หากมีการจัดการไม่เหมาะสมและไม่ดูแลรักษาก็ย่อมจะส่งผลกระทบตามมา เช่น กระทบต่อแหล่งต้นน้ำลำธาร และระบบนิเวศที่อ่อนไหวเปราะบาง นอกจากนั้น การตัดถนน การตัดไม้ การระเบิดหิน การขุดแร่ การขุดบ่อลูกรัง ยังมีผลต่อแหล่งธรรมชาติประเภทภูเขา โดยเป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิทัศน์และลักษณะกายภาพของภูเขา และนอกจากผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงโดยกิจกรรมของมนุษย์แล้ว ปัจจุบันระบบนิเวศภูเขายังได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ แม้ว่าจะมีภูเขาไม่สูงมากนัก แต่มีแนวโน้มได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เช่น ปริมาณของน้ำในลำธาร ระบบนิเวศและชนิดพันธุ์พืชบนภูเขาเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่จะเป็นระบบนิเวศที่แล้งขึ้นและเกิดความรุนแรงของไฟป่า เป็นต้น

ดังนั้น การติดตาม เฝ้าระวังตลอดจนการเตรียมรับมือและป้องกันผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ประเภทภูเขา โดยได้จัดทำและดำเนินโครงการเตรียมรับมือฯ นี้ขึ้น มีวัตถุประสงค์ เพื่อจัดทำเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ สำหรับใช้ติดตามผลกระทบทั้งจากกิจกรรมของมนุษย์และจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเพื่อเตรียมรับมือและป้องกันผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น หรือทั้งสองปัจจัยร่วมกัน การอนุรักษ์แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ประเภทภูเขาทั่วประเทศจึงต้องให้ความสำคัญทั้งการจัดการแก้ไขป้องกันผลกระทบจากกิจกรรมของมนุษย์ และภัยคุกคามจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยเสนอเป็นแนวทางและมาตรการต่างๆ ซึ่งได้จากการถอดบทเรียนจากกรณีพื้นที่ศึกษานำร่องเขาขนาบน้ำ อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ และแหล่งธรรมชาติประเภทภูเขาอื่นๆ เช่น ดอยปุย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

## ผลการดำเนินงาน

๑. มีเกณฑ์ คู่มือการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม แนวทางและมาตรการในการอนุรักษ์และฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมของแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ประเภทภูเขา

๒. มีระบบฐานข้อมูลการประเมินผลกระทบและติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมด้านคุณค่าสิ่งแวดล้อม ด้านความเสี่ยง ด้านศักยภาพ และเกณฑ์ในการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ประเภทภูเขา

สิ่งที่ได้ คือ แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ประเภทภูเขา ๖๘ แห่ง ในพื้นที่ ๓๗ จังหวัดที่กระจายอยู่ทั่วประเทศได้รับการประเมินตามเกณฑ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ พร้อมทั้งมีแนวทางและมาตรการในการบริหารจัดการพื้นที่อย่างเหมาะสม

## เงื่อนไขความสำเร็จ

การจัดทำเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติประเภทภูเขา เพื่อเตรียมรับมือและป้องกันผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่อาจมีต่อระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม จะสำเร็จและเห็นผลได้จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภาคราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ภาคประชาชน และภาคเอกชน ในการร่วมกันเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ สร้างกระบวนการให้ความรู้ ความเข้าใจ โดยให้ความสำคัญและคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศที่นับวันจะเริ่มส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมธรรมชาติที่อยู่โดยรอบ

*แหล่งธรรมชาติเขาขนาบน้ำ จังหวัดกระบี่ พื้นที่นำร่องโครงการฯ*

*การประชุมประชาสัมพันธ์ และประชุมเสนอแนวคิดโครงการฯ*

### ๘) การอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่า

"เมืองเก่า" เป็นแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่สืบทอดความเจริญรุ่งเรืองทางด้านศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ ภายในเมืองเก่า มีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ คูเมือง กำแพงเมือง วัด วัง คุ้มเจ้าเมือง และต้นไม้ใหญ่ พื้นถิ่นที่อยู่คู่กับเมืองเก่า ปัจจุบันความเป็นเมืองเก่าถูกการพัฒนาและการขยายตัวของเมืองโดยไม่มีขอบเขตและทิศทาง ทำให้องค์ประกอบเมืองหรือคุณค่าของเมืองเก่าลดความสำคัญและถูกทำลาย รวมทั้งมีการใช้ประโยชน์ที่ดินที่หลากหลายกิจกรรมทั้งภาคราชการและเอกชนที่ไม่เหมาะสมและอาจจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ไม่สามารถควบคุมได้ ทำให้เมืองเก่าหลายเมืองหมดสภาพและถูกทำลาย ส่งผลให้คุณค่าและเอกลักษณ์ของความเป็นเมืองเก่าค่อยๆ หมดไป

#### ผลการดำเนินงาน

การกำหนดขอบเขตพื้นที่เมืองเก่า เป็นขั้นตอนแรกของการดำเนินงานอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่า โดยดำเนินการศึกษาทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี สำรวจหลักฐานภาคสนามองค์ประกอบเมืองที่สำคัญ รวมทั้งปัญหาและภัยคุกคาม เพื่อให้มีขอบเขตพื้นที่เมืองเก่าที่ชัดเจนที่จะดำเนินการวางนโยบาย แผนงาน โครงการ มาตรการและระเบียบต่างๆ ในการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่าต่อไป ที่ผ่านมาคณะรัฐมนตรี ได้เห็นชอบขอบเขตพื้นที่เมืองเก่ากลุ่มที่ ๑ แล้ว รวม ๙ เมือง ได้แก่ เมืองเก่าน่าน เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๔๘ เมืองเก่าเชียงใหม่ เมืองเก่าลำปาง เมืองเก่ากำแพงเพชร เมืองเก่าลพบุรี เมืองเก่าพิมาย เมืองเก่านครศรีธรรมราช และเมืองเก่าสงขลา เมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ เมืองเก่าลำพูน เมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๔ สำหรับการบริหารจัดการเมืองเก่ากลุ่มที่ ๒ คณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า เมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๖ เห็นชอบการจัดลำดับความสำคัญเมืองเก่ากลุ่มที่ ๒ รวม ๒๗ เมือง สผ. ได้ดำเนินการกำหนดขอบเขตพื้นที่เมืองเก่ากลุ่มที่ ๒ และแนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่าแล้วรวม ๙ เมือง ได้แก่ เมืองเก่าแพร่ เมืองเก่าเชียงราย เมืองเก่าเพชรบุรี เมืองเก่าสุพรรณบุรี เมืองเก่าจันทบุรี เมืองเก่าระยอง เมืองเก่าบุรีรัมย์ เมืองเก่าปัตตานี และเมืองเก่าตะกั่วป่า โดยอยู่ระหว่างการนำเสนอคณะกรรมการฯ และคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ เพื่อประกาศเขตพื้นที่เมืองเก่าต่อไป ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ สผ. ได้จัดทำร่างขอบเขตพื้นที่เมืองเก่าร้อยเอ็ด และเมืองเก่าแม่ฮ่องสอน และอยู่ระหว่างการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องและประชาชนในพื้นที่

สผ. ได้จัดทำร่างขอบเขตพื้นที่เมืองเก่าร้อยเอ็ด และเมืองเก่าแม่ฮ่องสอน โดยผ่านกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และประชาชนในพื้นที่เมืองเก่า ทั้งนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชนในพื้นที่เมืองเก่ามีความเข้าใจและเห็นคุณค่าความสำคัญของเมืองเก่า และรับรู้เกี่ยวกับแนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่า

*วัดจองกลาง-จองคำ จังหวัดแม่ฮ่องสอน*

*พระวิหารพระเจ้าพาราละแข่ง วัดหัวเวียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน*

*อาคารเก่า ถนนสิงหนาทบำรุง จังหวัดแม่ฮ่องสอน*

**เงื่อนไขความสำเร็จ**

การกำหนดขอบเขตพื้นที่เมืองเก่า จำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากประชาชนหน่วยงาน ผู้เชี่ยวชาญ และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันกำหนดขอบเขตพื้นที่เมืองเก่า เพื่อให้เป็นที่ยอมรับและสามารถดำเนินการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่าที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่

**ข้อเสนอแนะ**

การอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่าค่อนข้างมีความซับซ้อน จำเป็นต้องอาศัยองค์ความรู้ และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเป็นหลัก ดังนั้น จึงต้องเสริมสร้างจิตสำนึกและความตระหนักรู้ในคุณค่าของเมืองเก่า การจัดการองค์ความรู้เกี่ยวกับเมืองเก่า การส่งเสริมการบริหารจัดการที่ดี การสนับสนุนด้านมาตรการทางกฎหมายและระบบแรงจูงใจในการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่า

**๙) การดำเนินงานเตรียมการประกาศพื้นที่ต้นน้ำลำธารเป็นพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม (อำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่)**

การจัดตั้งอำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ ตามนโยบายพัฒนาท้องถิ่นที่ห่างไกลและทุรกันดาร เพื่อประโยชน์แก่การปกครอง การให้บริการของรัฐแก่ประชาชน ส่งเสริมให้ท้องถิ่นมีความเจริญยิ่งขึ้น ทำให้เกิดการขยายตัวของชุมชน การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยเฉพาะในพื้นที่ป่าต้นน้ำ (ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ และ ๒) ซึ่งมีอยู่มากกว่าร้อยละ ๘๐ ของพื้นที่ อันเป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธารของลุ่มน้ำสาขาแม่แจ่มในลุ่มน้ำปิง และมีระบบนิเวศป่าสนเขาที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของประเทศ

สผ. ได้ดำเนินการศึกษาเพื่อนำกลไกทางกฎหมายของพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ มาใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการพื้นที่เพื่อชะลอและยับยั้งความเสียหายที่จะเกิดต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ต้นน้ำลำธาร โดยการกำหนดพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ในพื้นที่อำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ การดำเนินงานเริ่มในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึง ความสำคัญของพื้นที่ต้นน้ำลำธาร สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ ตลอดจนผลดีผลเสียของการประกาศพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมให้แก่ภาคส่วนต่างๆ ในพื้นที่ รวมทั้งสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมโดยการรับฟังความคิดเห็นและนำข้อเสนอแนะจากประชาชนและชุมชนมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแนวทางในการดำเนินงานเพื่อจัดทำ (ร่าง) เขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมอำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ขึ้น

**ผลการดำเนินงาน**

ในปีงบประมาณ ๒๕๕๗ การดำเนินงานกำหนดพื้นที่ต้นน้ำลำธารเป็นพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม (อำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่) มีผลการดำเนินงานดังนี้

๑. การจัดทำรายงานผลการติดตามคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่อำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ จากผลการเก็บข้อมูลคุณภาพน้ำในพื้นที่อำเภอกัลยาณิวัฒนา ซึ่ง สผ. ได้ประสานการดำเนินงานร่วมกับ

สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑ (เชียงใหม่) และใช้มาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินของกรมควบคุมมลพิษเป็นเกณฑ์ในการประเมินสถานภาพ

๒. การรับฟังความคิดเห็นจากภาคส่วนต่างๆ ต่อแนวคิดการกำหนดเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม รวมทั้งนำเสนอสถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ (ร่าง) เขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมพื้นที่ต้นน้ำลำธาร อำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ โดยจัดการประชุมในพื้นที่ตำบลบ้านจันทร์ ตำบลแจ่มหลวง และตำบลแม่แดด ระหว่างวันที่ ๑๑ – ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๗ ซึ่งผลจากการประชุม ผู้เข้าร่วมประชุมซึ่งประกอบด้วยผู้นำชุมชนและประชาชนในพื้นที่ รับทราบถึงสถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเห็นชอบในหลักการกับแนวคิดและ (ร่าง) เขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ในท้องที่อำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่

๓. แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำร่าง (เขต) เขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ในท้องที่อำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ ตามคำสั่งจังหวัดเชียงใหม่ ที่ ๒๘๙๕/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๗ คณะทำงานชุดดังกล่าวประกอบด้วยนายอำเภอกัลยาณิวัฒนาเป็นประธาน ผู้แทนส่วนราชการ ผู้นำชุมชน ผู้แทนองค์กรภาคเอกชน เป็นคณะทำงาน เจ้าหน้าที่ สผ. และเจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงใหม่ เป็นฝ่ายเลขานุการ

๔. นำเรื่องการดำเนินงานกำหนดพื้นที่ต้นน้ำลำธารบริเวณอำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ เป็นพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม เสนอเป็นวาระเพื่อพิจารณาต่อคณะอนุกรรมการพิจารณาการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นคณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้ดำเนินการประกาศกำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม อำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ และหารือกับคณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับข้อกฎหมายที่จะนำมาใช้ต่อไป

### ปัญหา อุปสรรค

๑. อำเภอกัลยาณิวัฒนามีกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่ใช้ในการบริหารจัดการพื้นที่หลายฉบับ ทำให้ผู้ปฏิบัติงานรวมทั้งประชาชน เกิดความสับสนและยุ่งยากในการปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับต่างๆ ซึ่งในทางปฏิบัติมีความไม่สอดคล้องกันระหว่างหลักนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ โดยเฉพาะเรื่องการใช้ประโยชน์ที่ดิน และความไม่ชัดเจนของแนวเขตที่ดิน

๒. ข้อจำกัดในการสื่อสาร เนื่องจากคนในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นชนเผ่าชาติพันธุ์ (ปกาเกอะญอ ม้ง และลีซู) ดังนั้น จึงต้องอาศัยระยะเวลาและความต่อเนื่องในการสื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนและมีความหมายถูกต้อง

### เงื่อนไขความสำเร็จ

การยอมรับและการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ในการเสนอแนะและประสานความร่วมมือในการกำหนดเขตพื้นที่คุ้มครองและมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการสงวน บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของตน

### ข้อเสนอแนะ

ควรดำเนินการสร้างความเข้าใจให้ตระหนักถึงความสำคัญของพื้นที่ต้นน้ำลำธาร พื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม เชื่อมโยงถึงสถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระบบนิเวศลุ่มน้ำอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ข้อมูลฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญ ควรมีการดำเนินการเก็บข้อมูลฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนการดำเนินการ

**๑๐) การดำเนินการประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ในท้องที่ตำบลวัดเกต ตำบลหนองหอย อำเภอเมืองเชียงใหม่ ตำบลหนองผึ้ง ตำบลยางเนิ้ง และตำบลสารภี อำเภอสารภีจังหวัดเชียงใหม่และในท้องที่ตำบลอุโมงค์ อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน พ.ศ. ๒๕๕๘**

เอกลักษณ์ของเส้นทางสายทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๖ จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดลำพูน คือ ต้นยางนาและต้นขี้เหล็ก ซึ่งถือได้ว่าเป็นถนนที่มีลักษณะโดดเด่น เป็นถนนสายประวัติศาสตร์ อันเนื่องมาจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งทรงได้แบบอย่างมาจากประเทศยุโรปในการปลูกต้นไม้ตามแนวถนนทั้งสองข้างทาง และเป็นสัญลักษณ์ที่ทำหน้าที่เชื่อมโยงและแบ่งเขตเมือง มีคุณค่าและความสำคัญทางประวัติศาสตร์ที่มีอายุเกือบ ๒๐๐ ปี แต่ในปัจจุบันพบการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินที่เริ่มมากขึ้น ส่งผลให้สถานภาพของถนนสายเชียงใหม่-ลำพูน อันเป็นเอกลักษณ์ของเมืองกลับเสื่อมสภาพลงอย่างเห็นได้ชัด และเริ่มหมดคุณค่าทางประวัติศาสตร์ และจัดได้ว่ากำลังอยู่ในขั้นวิกฤต ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการแก้ไขและป้องกันปัญหาดังกล่าวอย่างเร่งด่วนเนื่องจากตามหลักฐานที่ปรากฏ ต้นยางนา มีจำนวนลดลงอย่างมาก จากที่เคยปลูกไว้ ๒,๐๐๐ ต้น เหลือในปัจจุบันเพียง ๙๙๕ ต้น และต้นขี้เหล็กเหลืออยู่เพียง ๑๓๘ ต้น และในอนาคตมีแนวโน้มว่าต้นยางนาและต้นขี้เหล็ก จะมีแนวโน้มลดลงอย่างเห็นได้ชัด แม้ว่าต้นยางนาในเขตจังหวัดเชียงใหม่ จะเป็นไม้หวงห้ามประเภท ก ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ และได้มีส่วนราชการรับผิดชอบในการดูแล กล่าวคือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ เทศบาลนครเชียงใหม่ เทศบาลตำบลหนองหอย เทศบาลตำบลหนองผึ้ง เทศบาลตำบลยางเนิ้ง เทศบาลตำบลสารภี และต้นขี้เหล็ก ในจังหวัดลำพูนมีส่วนราชการในการดูแลคือ เทศบาลตำบลอุโมงค์ แต่ปรากฏว่า ในปัจจุบันต้นยางนาและต้นขี้เหล็กยังมีสภาพต้นไม่สมบูรณ์ และมีแนวโน้มเสื่อมโทรมลงอย่างเห็นได้ชัด โดยพบการทำลาย และยืนต้นตาย อันเนื่องมาจากการกระทำของมนุษย์ ทั้งโดยเจตนาและไม่ได้เจตนาเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งมีการใช้ประโยชน์ที่ดินโดยรอบไม่เอื้อต่อการอนุรักษ์ให้เป็นถนนสายประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ดังนั้น ในพื้นที่ถนนสายเชียงใหม่-ลำพูน ในบางส่วนของตำบลวัดเกต ตำบลหนองหอย อำเภอเมืองเชียงใหม่ ตำบลหนองผึ้ง ตำบลยางเนิ้ง และตำบลสารภี จังหวัดเชียงใหม่ และตำบลอุโมงค์ อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน จึงเข้าข่ายการประกาศให้เป็นพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๔๕ เพื่อใช้มาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ตามมาตรา ๔๔ ตามความจำเป็นและเหมาะสม

**ผลการดำเนินงาน**

๑. สผ. ได้ดำเนินการเพื่อประกาศเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ในบริเวณทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๖ จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดลำพูน ในทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๖ และบริเวณสองฟากถนนในระยะฟากละ ๑๐๐ เมตรในท้องที่ตำบลวัดเกต ตำบลหนองหอย อำเภอเมืองเชียงใหม่ ตำบลหนองผึ้ง ตำบลยางเนิ้ง และตำบลสารภี อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ และในท้องที่ตำบลอุโมงค์ อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาไว้ซึ่งความสมบูรณ์ของต้นยางนาริมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๖ (ถนนสายเชียงใหม่-ลำพูน) ไว้เป็นมรดกของท้องถิ่น ตลอดจนปรับปรุงและควบคุมคุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณสองฟากถนนสายดังกล่าวให้สอดคล้องกับการเป็นถนนสายอนุรักษ์ รวมทั้งการส่งเสริมให้ถนนสายนี้เป็นถนนสายประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม และเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชเสาวนีย์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยจัดประชุมสัมมนาและจัดประชุมหารือกลุ่มย่อยในระดับตำบล และระดับจังหวัดเพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการประกาศเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม บริเวณทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๖ จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดลำพูนมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี ๒๕๕๓

๒. คณะอนุกรรมการพิจารณาการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ เมื่อวันศุกร์ที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕ และ

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๖ มีมติเห็นชอบร่างประกาศกระทรวงฯ และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน๒๕๕๖ อนุมัติหลักการร่างประกาศกระทรวงฯ ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ และให้ส่งคณะกรรมการตรวจสอบร่างกฎหมายและร่างอนุบัญญัติที่เสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๖ ตรวจพิจารณาตามมติคณะรัฐมนตรีต่อไปแล้ว

๓. ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ในท้องที่ตำบลวัดเกต ตำบลหนองหอย อำเภอเมืองเชียงใหม่ ตำบลหนองผึ้ง ตำบลยางเนิ้ง และตำบลสารภี อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่และในท้องที่ตำบลอุโมงค์ อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้ประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม ๑๓๒ ตอนพิเศษ ๕๘ ง ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๕๘

### ๒.๑.๓ การขับเคลื่อนนโยบาย ยุทธศาสตร์และมาตรการไปสู่การปฏิบัติ

**๑) ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ในบริเวณท้องที่ตำบลตลิ่งงาม ตำบลบ่อผุด ตำบลมะเร็ต ตำบลแม่น้ำ ตำบลหน้าเมือง ตำบลอ่างทอง ตำบลลิปะน้อย อำเภอเกาะสมุย และตำบลเกาะพะงัน ตำบลบ้านใต้ ตำบลเกาะเต่า อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี พ.ศ. ๒๕๕๗**

เพื่อเป็นการคุ้มครองพื้นที่เกาะจำนวน ๔๒ เกาะ ในเขตอำเภอเกาะสมุย และอำเภอเกาะพะงัน และพื้นที่น่านน้ำบางส่วน ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ให้คงความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้คงความสมดุลอย่างยั่งยืน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดย สผ. จึงได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๔ และมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งเป็นกลไกทางกฎหมายอย่างหนึ่งในการกำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในอำเภอเกาะสมุย และอำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี และน่านน้ำทะเล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขและฟื้นฟูปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและความวิกฤตของคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อป้องกันเหตุแห่งปัญหาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ มิให้กลับขึ้นมาอีกทั้งทางตรงและทางอ้อมและเพื่อสงวนรักษาพื้นที่ต้นน้ำลำธาร พื้นที่ซึ่งมีลักษณะระบบนิเวศเฉพาะ รวมทั้งพื้นที่เกาะต่างๆเพื่อมุ่งให้เป็นแหล่งธรรมชาติโดยแท้จริง ตลอดจนป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่มิให้เสื่อมถอยลง

#### ผลการดำเนินงาน

ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในบริเวณท้องที่ตำบลตลิ่งงาม ตำบลบ่อผุด ตำบลมะเร็ต ตำบลแม่น้ำ ตำบลหน้าเมือง ตำบลอ่างทอง ตำบลลิปะน้อย อำเภอเกาะสมุย และตำบลเกาะพะงัน ตำบลบ้านใต้ ตำบลเกาะเต่า อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้รับการประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศและงานทั่วไป ประเภท ง. เล่ม ๑๓๑ ตอนพิเศษ ๙๑ง เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๗ และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๗ เป็นต้นไป เป็นระยะเวลา ๕ ปี ภายหลังจากการประกาศ สผ. ได้ดำเนินการดังนี้

- เพื่อให้การดำเนินการตามมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ จำนวน ๒ คณะ ได้แก่ ๑) คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นและรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุราษฎร์ธานี และ ๒) คณะกรรมการกำกับดูแลและติดตามผลการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัดในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุราษฎร์ธานี
- จัดประชุมชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจกับทุกภาคส่วน ทั้งประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ผู้ประกอบธุรกิจ หน่วยราชการที่ต้องนำประกาศฯ ไปใช้ประกอบการปฏิบัติงานตามภารกิจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน และภาคเอกชน ที่ต้องตระหนักต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่ ในระหว่างวันที่ ๘-๑๐ กันยายน ๒๕๕๗ ในพื้นที่เกาะสมุย เกาะพะงัน และเกาะเต่า ตามลำดับ
- จัดประชุมชี้แจงแนวทางปฏิบัติในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นและรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุราษฎร์ธานี ณ โรงแรมนิภา การ์เดน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๗
- จัดประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อชี้แจงระเบียบ วิธีการ แนวทางปฏิบัติในการพิจารณารายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น และรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามประกาศกระทรวงฯ เขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในบริเวณท้องที่อำเภอเกาะสมุย และอำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี พ.ศ. ๒๕๕๗ แก่คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นและรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่คุ้มครอง

สิ่งแวดล้อมจังหวัดสุราษฎร์ธานี รวมทั้งหน่วยราชการที่เป็นหน่วยงานอนุญาตตามกฎหมาย ณ โรงแรมไดมอนด์ พลาซ่า จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

## เงื่อนไขความสำเร็จ

๑. การรับรู้การประกาศฯ โดยหน่วยงานในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องประชาสัมพันธ์ ชี้แจง และทำความเข้าใจกับประชาชนและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อย่างทั่วถึงและกว้างขวาง

๒. การสนับสนุนด้านบุคลากร วิชาการ งบประมาณ ให้กับหน่วยงานในพื้นที่โดยเฉพาะสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินการตามประกาศกระทรวงฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งการเป็นฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการกำกับและติดตามผลการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมที่มีหน้าที่ ดูแล ติดตาม ตรวจสอบในการนำมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมตามประกาศนี้ไปปฏิบัติ เพื่อให้กลไกในการปกป้องคุ้มครองสิ่งแวดล้อมมาจากท้องถิ่นอย่างแท้จริง

๓. การสนับสนุนทางด้านวิชาการในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม (คชก.) คณะกรรมการกำกับและติดตามผลการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด และระดับพื้นที่

๔. ความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการนำมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมตามประกาศนี้ไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและเคร่งครัด รวมทั้งการติดตามประเมินผลจากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งภาคเอกชน องค์การพัฒนาเอกชน และประชาชนในพื้นที่

**๒) การขับเคลื่อนนโยบาย แผน และมาตรการด้านการบริหารจัดการที่ดินเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ**

จากปี พ.ศ. ๒๕๕๕ สผ. ได้เสนอสัดส่วนและแนวทางการใช้ที่ดินแต่ละประเภทที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ และศักยภาพของพื้นที่ พร้อมฉากทัศน์ที่แสดงภาพทางเลือกของการใช้ที่ดินของประเทศไทยในอีก ๒๐ ปีข้างหน้า (พ.ศ. ๒๕๗๕) เป็นกรอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประกอบการวางแผนการใช้ที่ดินตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงาน แต่เนื่องจากขณะนั้นนโยบายเกี่ยวกับการปรับตัวรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศไทยยังไม่ชัดเจน ทำให้การสร้างฉากทัศน์การใช้ที่ดินโดยนำปัจจัยด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมาพิจารณายังไม่เด่นชัด ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ สผ. จึงได้จัดทำโครงการขับเคลื่อนนโยบาย แผน และมาตรการด้านการบริหารจัดการที่ดินเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศขึ้น เพื่อขับเคลื่อนนโยบาย แผน และมาตรการการบริหารจัดการที่ดินให้รองรับกับสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงไปให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ประเทศ (ร่าง) แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และ (ร่าง) ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการที่ดิน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเป้าหมายการใช้ที่ดินของประเทศในอีก ๒๐ ปีข้างหน้า (พ.ศ. ๒๕๗๕) ซึ่งเป็นผลการศึกษาใน พ.ศ. ๒๕๕๕ มาขับเคลื่อนนโยบาย แผน และมาตรการด้านการบริหารจัดการที่ดินไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยศึกษาวิเคราะห์ความสำคัญความเชื่อมโยงและประเด็นปัญหาหลักระหว่างการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศกับการใช้ที่ดินในระดับต่างๆ เพื่อหามาตรการที่เหมาะสม ร่วมกับการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ การประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ การสัมภาษณ์และสำรวจความคิดเห็นผู้ที่เกี่ยวข้องและได้คัดเลือกพื้นที่ลุ่มน้ำย่อยน้ำมวบ จังหวัดน่านเป็นพื้นที่กรณีศึกษาในการขับเคลื่อนนโยบาย แผน และมาตรการด้านการบริหารจัดการที่ดินเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศไปสู่การปฏิบัติโดยยึดหลัก AFP (Area - Function - Participation) เข้ามาใช้ในการดำเนินโครงการฯ เพื่อให้สามารถตอบโจทย์การรองรับและลดความเสี่ยงของการใช้ที่ดินประเภทต่างๆ จากผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก จากการใช้ที่ดินไม่เหมาะสมหรือการเสื่อมโทรมทางกายภาพของดิน เพื่อนำไปสู่เป้าหมายการใช้ที่ดินของประเทศในอีก ๒๐ ปีข้างหน้า (พ.ศ. ๒๕๗๕)

**ผลการดำเนินงาน**

(ร่าง) นโยบาย แผน และมาตรการด้านการบริหารจัดการที่ดินเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งเป็นผลของการศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน และเสริมสร้างความเข้มแข็งของนโยบายยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการที่ดินที่ได้จัดทำไว้แล้วให้สามารถรองรับความรุนแรงของสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ตามความเหมาะสมกับลักษณะการใช้ที่ดิน ศักยภาพ และความต้องการของพื้นที่ และสามารถตอบสนองต่อการพัฒนาและความเป็นอยู่ของชุมชนอย่างยั่งยืน (รายละเอียดดังแผนผังหน้า ๔๑)

**ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ**

เนื่องจากการบริหารจัดการที่ดินของประเทศมีหลายหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องทำให้ขาดความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการที่ดินในภาพรวมของประเทศ ประกอบกับข้อมูลการใช้ที่ดินหลายส่วนที่มีมาตราส่วนแตกต่างกัน และกระจายตามหน่วยงานที่รับผิดชอบ จำเป็นต้องพัฒนาระบบฐานข้อมูลให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน สามารถเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานได้

## แผนผังความเชื่อมโยงนโยบาย ยุทธศาสตร์ระดับประเทศ กับ (ร่าง) นโยบาย แผน และมาตรการด้านการบริหารจัดการที่ดิน เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

**นโยบายรัฐบาล**

**แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙)**

**แผนบริหารราชการแผ่นดิน (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘)**

**นโยบายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น**
- นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม (พ.ศ. ๒๕๔๐-๒๕๕๙)
- แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙
- นโยบายการป่าไม้แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๘ (ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๒๘)
- แผนพัฒนาภาค/ แผนพัฒนาจังหวัด และกลุ่มจังหวัด เป็นต้น

**ร่าง ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการที่ดิน** ↔ **ร่าง แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ**

### สถานการณ์

- การขาดแผนการใช้ที่ดินของชาติ
- หน่วยงานบริหารจัดการที่ดินของรัฐมีหลายหน่วยงาน ขาดความเป็นเอกภาพ/มีกฎหมายการบริหารหลายฉบับ
- ขาดประสิทธิภาพในการใช้เครื่องมือในการบริหารจัดการ
- ความขัดแย้งการใช้ประโยชน์ที่ดินและแนวเขตที่ดิน
- ความไม่ชัดเจนของข้อมูลที่ดินและแนวเขตที่ดิน
- การไร้ที่ดินทำกิน/ไร้กรรมสิทธิ์ที่ดิน

- พื้นที่ป่าลดลง /ป่าเสื่อมสภาพ
- ผลผลิตลดลง/คุณภาพดินเสื่อมโทรม
- ความเปราะบางของเมือง ผลกระทบจากภัยธรรมชาติรุนแรงขึ้น
- ความต้องการน้ำเพิ่มขึ้น/การสูญเสียพื้นที่แหล่งน้ำ พื้นที่ชุ่มน้ำ
- การรุกของน้ำเค็ม/การกัดเซาะชายฝั่ง
- การปลูกสิ่งก่อสร้างกีดขวางทางน้ำ

- การปล่อยมลพิษ/ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากกิจกรรมการใช้ที่ดินประเภทต่างๆ

- พฤติกรรมการใช้ประโยชน์ที่ดินไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ/ศักยภาพของที่ดิน
- ขาดการรับรู้และการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

### ประเด็นปัญหาหลัก

- ปัญหาด้านการบริหารจัดการที่ดินในภาพรวม
- ปัญหาด้านศักยภาพการใช้ที่ดินไม่เหมาะสม(แต่ละประเภท)
- คนขาดองค์ความรู้ ขาดความตระหนัก/จิตสำนึก และการมีส่วนร่วม

### ประเด็นพิจารณา

- เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการที่ดิน/การใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเป็นธรรม
- ลดผลกระทบและเพิ่มศักยภาพการปรับตัวจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- เพิ่มแหล่งกักเก็บคาร์บอน และลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก
- สร้างองค์ความรู้ ความตระหนัก/จิตสำนึก และการมีส่วนร่วม

## (ร่าง) นโยบาย แผน และมาตรการด้านการบริหารจัดการที่ดินเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

**วัตถุประสงค์**

สนับสนุนการดำเนินงาน และเสริมสร้างความเข้มแข็งของนโยบาย/ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการที่ดินที่ได้จัดทำไว้แล้ว ให้สามารถรองรับความรุนแรงของสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ตามความเหมาะสมกับลักษณะการใช้ที่ดิน ศักยภาพ และความต้องการของพื้นที่และสามารถตอบสนองต่อการพัฒนาและความเป็นอยู่ของชุมชนอย่างยั่งยืน

**แผน/มาตรการ**

| แผนที่ ๑ แผนเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการที่ดินอย่างยั่งยืน | แผนที่ ๒ แผนรักษาความสมดุลทางธรรมชาติ การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างยั่งยืน เพื่อรับมือและปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ | แผนที่ ๓ แผนส่งเสริมการลดก๊าซเรือนกระจกและเพิ่มแหล่งกักเก็บก๊าซเรือนกระจกโดยการจัดการที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ | แผนที่ ๔ แผนเพิ่มขีดความสามารถศักยภาพและเสริมสร้างการมีส่วนร่วม |
|---|---|---|---|
| มาตรการ<br>๑.สนับสนุนกลไกด้านการบริหารจัดการที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ<br>๒.พัฒนาเครื่องมือเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการที่ดิน เพื่อให้การใช้ที่ดินเกิดประโยชน์สูงสุดและเป็นธรรม | มาตรการ<br>๑. อนุรักษ์ ฟื้นฟู และเพิ่มพื้นที่ป่าไม้<br>๒. เพิ่มประสิทธิภาพการเกษตรสร้างความมั่นคงทางอาหารและพืชพลังงาน<br>๓. ปรับตัวและจัดการเมืองอย่างสมดุลและยั่งยืน เพื่อรับมือภัยพิบัติทางธรรมชาติ<br>๔. บริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการและยั่งยืน<br>๕. ใช้ประโยชน์ที่ดินพื้นที่ชายฝั่งทะเลและแม่น้ำอย่างเหมาะสม เพื่อรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ | มาตรการ<br>๑. ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการใช้ที่ดินแต่ละประเภท<br>๒. เพิ่มแหล่งกักเก็บคาร์บอนในที่ดินแต่ละประเภท | มาตรการ<br>๑. วิจัยและพัฒนา<br>๒. การให้ความรู้ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวและลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ<br>๓. สร้างกลไกการมีส่วนร่วมและเสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคประชาชน |

เงื่อนไขความสำเร็จของการขับเคลื่อนนโยบาย แผน และมาตรการฯ เพื่อนำไปสู่การใช้ที่ดินอย่างยั่งยืนจำเป็นต้องสร้างกระบวนการให้เกิดความเข้าใจถึงความเชื่อมโยงของสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงไปกับเรื่องการบริหารจัดการที่ดินในทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดความตระหนักและนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการใช้ประโยชน์ที่ดินที่เหมาะสม ซึ่งจะนำไปสู่การผลักดันเป้าหมายการใช้ที่ดินของประเทศในอีก ๒๐ ปีข้างหน้า (พ.ศ. ๒๕๗๕) ไปสู่การปฏิบัติในกลุ่มต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

### ข้อเสนอแนะ

จำเป็นต้องเร่งผลักดันนโยบายการบริหารจัดการที่ดินเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ให้เป็นวาระแห่งชาติ เพื่อให้เกิดการบังคับใช้และถือปฏิบัติเป็นไปในแนวทางเดียวกัน และขับเคลื่อนผ่านองค์กรและคณะกรรมการในแต่ละระดับทั้งในระดับนโยบาย ระดับพื้นที่ และระดับลุ่มน้ำ รวมถึงต้องพัฒนาเครื่องมือและกลไกที่สนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมของภาคีสร้างกระบวนการเพื่อให้เกิดความเข้าใจถึงความเชื่อมโยงของสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงไปกับเรื่องการบริหารจัดการที่ดินในทุกภาคส่วน และสร้างระบบการกำกับ การติดตามประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ ทั้งในช่วงการจัดทำแผน และการนำนโยบายและแผนไปสู่การปฏิบัติ ทั้งในระดับแผนชาติ แผนภาค แผนจังหวัด และแผนชุมชน

## ๓) การดำเนินงานตามแผนขับเคลื่อนงานอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมระดับจังหวัด

แผนขับเคลื่อนงานอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมระดับจังหวัด จัดทำขึ้นเพื่อให้การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การประสานงานเป็นไปอย่างสะดวกและรวดเร็ว รวมทั้งในการขับเคลื่อนนโยบายการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมให้บรรลุเป้าหมาย

### ผลการดำเนินงาน

๑. การลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม ระหว่าง สผ. กับสถาบันการศึกษาที่เป็นที่ตั้งหน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมท้องถิ่น

เพื่อให้การดำเนินงานตามแผนขับเคลื่อนฯ เป็นไปอย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ จึงได้มีการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม ระหว่าง สผ. กับ สถาบันการศึกษาที่เป็นที่ตั้งหน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมท้องถิ่น ทั้ง ๗๖ จังหวัด โดยมีพิธีลงนามเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๗ ณ โรงแรมริชมอนด์ จังหวัดนนทบุรี โดยมีรองเลขาธิการ สผ. นางรวีวรรณ ภูริเดช เป็นประธาน และนางดวงมาลย์ สินธุวนิช ผู้อำนวยการสำนักจัดการสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและ

*พิธีลงนามในบันทึกข้อตกลงระหว่าง สผ. โดย นางรวีวรรณ ภูริเดช รองเลขาธิการ สผ.*
*กับ ผู้บริหารสถาบันการศึกษาที่เป็นที่ตั้งหน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมท้องถิ่นทั้ง ๗๖ จังหวัด*
*เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๗ ณ โรงแรมริชมอนด์ จังหวัดนนทบุรี*

ศิลปกรรม เป็นสักขีพยาน สถาบันการศึกษาที่เป็นที่ตั้งหน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมท้องถิ่นทั้ง ๗๖ จังหวัด ประกอบด้วย อธิการบดี รองอธิการบดี ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าหน่วยอนุรักษ์ฯ เข้าร่วมพิธีฯ ดังกล่าว

๒. ศูนย์ประสานงาน ติดตาม และนิเทศ (ศปน.) ซึ่งตั้งอยู่ที่สำนักจัดการสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม สผ. มีหน้าที่ในการขับเคลื่อนติดต่อประสานงานกับภาคีอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมกลุ่มจังหวัด และสนับสนุนงานอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้ดำเนินการ ดังนี้

๑) จัดประชุมภาคีอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมกลุ่มจังหวัด รวม ๓ ครั้ง ที่จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดนครศรีธรรมราช และกรุงเทพฯ และประชุมประจำปีที่จังหวัดพิษณุโลก

๒) ประสาน ติดตาม ประเมินผล และนิเทศการดำเนินงานของหน่วยอนุรักษ์ฯ และภาคีอนุรักษ์ฯ กลุ่มจังหวัด อาทิ ชี้แจงการดำเนินงานของหน่วยอนุรักษ์ฯ ปทุมธานีเนื่องจากที่เปลี่ยนแปลงที่ตั้งหน่วยใหม่/แลกเปลี่ยนการดำเนินงานร่วมกับสมาชิกกลุ่มภาคีอนุรักษ์ฯ กลุ่มต่างๆ/ติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยอนุรักษ์ฯ นครราชสีมา เพชรบูรณ์ พิษณุโลก จันทบุรี เป็นต้น

๓) สนับสนุนงบประมาณดำเนินงานของหน่วยอนุรักษ์ฯ ผ่าน สผ. โดยความเห็นชอบคณะอนุกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม มีการประชุมคณะทำงานพิจารณากลั่นกรองแผนงาน/โครงการและติดตามการดำเนินงานของหน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมท้องถิ่นทั่วประเทศรวม ๒ ครั้ง เพื่อสนับสนุนแผนงาน/โครงการของหน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมท้องถิ่น จำนวน ๑๑,๒๕๐,๐๐๐ บาท

๔) จัดกิจกรรม และสนับสนุนการให้ความรู้ความเข้าใจการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม โดยจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำหน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมท้องถิ่น ในวันที่ ๔-๕ เมษายน ๒๕๕๗ ณ โรงแรมริชมอนด์ จังหวัดนนทบุรี

*ประชุมตัวแทนภาคีอนุรักษ์ฯ จังหวัดพิษณุโลก*

*ประชุมตัวแทนภาคีอนุรักษ์ฯ จังหวัดนครศรีธรรมราช*

*ประชุมตัวแทนภาคีอนุรักษ์ฯ กรุงเทพฯ*

*ประชุมประจำปีภาคีอนุรักษ์ฯ ที่จังหวัดพิษณุโลก*

๕) ขยายเครือข่ายอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมท้องถิ่น โดยผลักดันให้จังหวัด อปท. NGO ชมรม ชุมชน ภาคเอกชน หน่วยงานภาครัฐในท้องถิ่น และวัด เข้าร่วมภาคีอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมสนับสนุนให้มีการนำเครื่องมือกลไกทาง Social Media มาใช้ เพื่อเป็นช่องทางในการส่งข้อมูลข่าวสาร รายงานสถานการณ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม โดย เปิด Facebook ชื่อ "หน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมท้องถิ่นจังหวัด....."

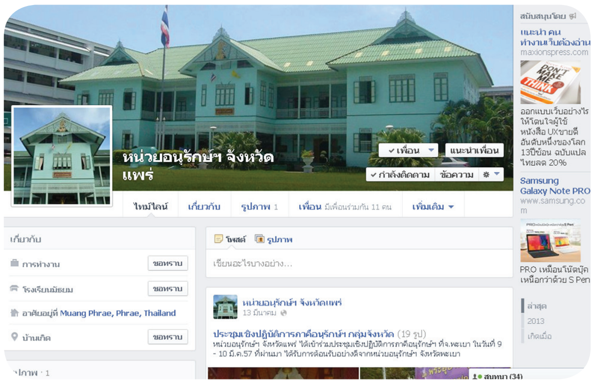


*Facebook หน่วยอนุรักษ์ฯ แพร่*

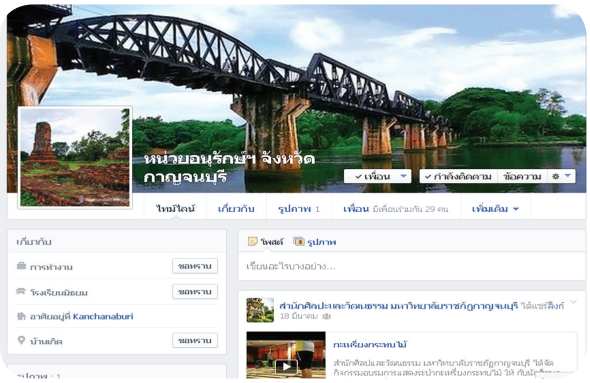


*Facebook หน่วยอนุรักษ์ฯ กาญจนบุรี*

### ๔) ผังแม่บทการปรับปรุงภูมิทัศน์พื้นที่นำร่องในเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๔ รับทราบมติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๓ เห็นชอบยุทธศาสตร์การจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์และให้แปลงไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่นำร่องที่มีความสำคัญ

สผ. ได้เห็นความสำคัญของเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งเป็นเมืองที่มีองค์ประกอบที่สำคัญในหลายด้าน ได้แก่ (๑) มีทรัพยากรธรรมชาติที่มีความสวยงามและหลากหลายทั้งภูเขา ชายหาดและทะเล (๒) มีความสำคัญของประวัติศาสตร์ตั้งแต่สมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ (๓) มีอาคารบ้านเรือนเก่าแก่ที่มีความงดงามทางสถาปัตยกรรมหลงเหลืออยู่ และ (๔) การใช้ที่ดินในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นที่ตั้งของหน่วยงานราชการสำคัญของจังหวัด ด้วยองค์ประกอบที่สำคัญของเมืองทั้ง ๔ ด้าน ทำให้ภูมิทัศน์ของเมืองมีเอกลักษณ์เฉพาะ คือเป็นเมืองที่มีความสงบ และน่าอยู่ และเพื่อรักษาภูมิทัศน์ที่มีเอกลักษณ์ของเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์ให้คงอยู่ต่อไป สผ. จึงได้ประสานเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และชุมชนในพื้นที่ที่สนใจ เพื่อร่วมกันจัดทำโครงการจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์เทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์มีการจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ที่ดี มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด สวยงาม และปลอดภัย โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ สผ. ได้ดำเนินโครงการจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์เทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์ โดยร่วมกับภาควิชาภูมิสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำผังแม่บทการปรับปรุงภูมิทัศน์พื้นที่นำร่องในเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์ บริเวณถนนเลียบหาดและคลองบางนางรม ถนนสู้ศึก ถนนก้องเกียรติ และถนนประจวบ (เส้นทางหลวงหมายเลข ๒๓๖)

#### ผลการดำเนินงาน

การจัดทำผังแม่บทการปรับปรุงภูมิทัศน์พื้นที่นำร่องในเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์เพื่อเป็นกรอบแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์เทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์ให้แก่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ให้มีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์เทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์ ให้มีความเป็นระเบียบ เรียบร้อย สะอาด สวยงาม และปลอดภัย ทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

**เงื่อนไขความสำเร็จ**

การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ในเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์

**ข้อเสนอแนะ**

การสร้างความรู้ ความเข้าใจให้ทุกภาคส่วนเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ในเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์

## ๒.๒ การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เป็นการดำเนินงานภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ โดย สผ. ได้มีการประกาศกำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม จำนวน ๓๕ ประเภท และโครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง ทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ จำนวน ๑๑ ประเภท ในระยะที่ผ่านมา สผ. ได้ดำเนินการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์อย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด อย่างไรก็ตามกระบวนการดังกล่าวจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทั้งกระบวนการ เพื่อตอบสนองต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้ควบคู่กับการดูแลรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้ระบบการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเป็นที่ยอมรับในฐานะเครื่องมือที่ช่วยป้องกันและคุ้มครองสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

### ๒.๒.๑ การพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (รายงาน EIA)

สผ. ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (คชก.) ทำหน้าที่ตรวจสอบรายงาน EIA และเสนอความเห็นเบื้องต้นต่อรายงาน EIA ประสานและนำ คชก. เข้าสำรวจพื้นที่โครงการ รวมทั้งจัดประชุมเพื่อพิจารณารายงาน EIA โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ มีจำนวนรายงาน EIA ที่เสนอให้ สผ. พิจารณา จำนวนทั้งสิ้น ๒,๔๐๔ ฉบับ แบ่งเป็นรายงานฉบับหลักจำนวน ๘๘๖ ฉบับ และรายงานฉบับแก้ไขเพิ่มเติมจำนวน ๑,๕๑๘ ฉบับ ซึ่งสำนักงานฯ ได้จัดประชุม คชก. จำนวนทั้งสิ้น ๓๔๗ ครั้ง และได้แจ้งเห็นชอบรายงาน EIA รวมทั้งสิ้น ๕๘๖ โครงการ

นอกจากนี้ สผ. ได้ตรวจสอบและให้ความเห็นเบื้องต้นต่อรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น (รายงาน IEE) ที่เสนอตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ว่าด้วยการกำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม จำนวนทั้งสิ้น ๒๑๗ ฉบับ และได้แจ้งเห็นชอบรายงาน IEE รวมทั้งสิ้น ๑๗๑ โครงการ

### ๒.๒.๒ การพิจารณารายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมในรายงาน EIA

สผ. ได้รับรายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมรวมทั้งสิ้น ๒,๘๒๗ ฉบับ และได้พิจารณาตรวจสอบรายงาน และแจ้งผลไปยังหน่วยงานอนุญาตและเจ้าของโครงการรวมทั้งสิ้น ๑,๔๑๔ ฉบับ ดังนี้

| ประเภท | จำนวนรายงานที่ได้รับ (ฉบับ) | จำนวนรายงานที่พิจารณาตรวจสอบและแจ้งผล (ฉบับ) |
|---|---|---|
| ๑. โครงการบริการชุมชนและที่พักอาศัย | ๘๖๓ | ๓๙๐ |
| ๒. คมนาคม | ๒๕๙ | ๑๔๓ |
| ๓. เหมืองแร่ | ๖๘๑ | ๒๑๐ |
| ๔. อุตสาหกรรม | ๒๙๓ | ๒๑๔ |
| ๕. พลังงาน | ๓๓๙ | ๑๘๑ |
| ๖. ปิโตรเคมี-นิคมอุตสาหกรรม | ๓๙๒ | ๒๗๖ |
| **รวม** | **๒,๘๒๗** | **๑,๔๑๔** |

### ๒.๒.๓ การพิจารณาผู้มีสิทธิทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณาผู้มีสิทธิทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ได้มีการประชุมรวม ๑๗ ครั้ง และคณะอนุกรรมการกลั่นกรองการขอรับใบอนุญาตเป็นผู้มีสิทธิทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ได้มีการประชุมรวม ๓๒ ครั้ง สรุปเรื่องที่พิจารณา ดังนี้

๑. นิติบุคคลเสนอขอรับใบอนุญาตเป็นผู้มีสิทธิทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม จำนวน ๒๘ ครั้ง เป็นจำนวน ๒๖ ราย ได้รับใบอนุญาต ๒๒ ราย ไม่ได้รับใบอนุญาต ๔ ราย

๒. บุคคลเสนอขอเป็นผู้ชำนาญการ จำนวน ๔๙ คน ผ่านเกณฑ์ ๓๖ คน ไม่ผ่านเกณฑ์ ๑๓ คนเจ้าหน้าที่ประจำทั้งหมด ๓๐๕ คน

๓. นิติบุคคลขอเปลี่ยนแปลงเจ้าหน้าที่ประจำ ๕๒ ราย จำนวน ๑๑๐ เรื่อง ในจำนวนนี้เป็นเรื่องการขอเพิ่มเจ้าหน้าที่ประจำ จำนวน ๑๒๓ คน เรื่องขอถอนเจ้าหน้าที่ประจำ จำนวน ๑๓๓ คน และเรื่องขอถอนผู้ชำนาญการจำนวน ๖ คน

### ๒.๒.๔ คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (คชก.) ที่แต่งตั้งขึ้นตามคำสั่งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีจำนวน ๑๑ ชุดทั้งนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ สผ. ได้จัดประชุม คชก. จำนวนทั้งสิ้น ๓๔๗ ครั้ง ดังนี้

๑. คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณาผู้มีสิทธิทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม จำนวน ๑๕ ครั้ง

๒. คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านเหมืองแร่ และอุตสาหกรรมถลุงหรือแต่งแร่ จำนวน ๓๖ ครั้ง

๓. คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านพัฒนาปิโตรเลียมและระบบขนส่งทางท่อ จำนวน ๓๓ ครั้ง

๔. คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านอุตสาหกรรมกลั่นน้ำมัน ปิโตรเลียม ปิโตรเคมีและแยกหรือแปรสภาพก๊าซธรรมชาติ จำนวน ๒๕ ครั้ง

๕. คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านอุตสาหกรรมและระบบสาธารณูปโภคที่สนับสนุน จำนวน ๔๓ ครั้ง

๖. คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านอาคารการจัดสรรที่ดินและบริการชุมชน จำนวน ๙๐ ครั้ง

๗. คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านโรงไฟฟ้าพลังความร้อน จำนวน ๔๔ ครั้ง

๘. คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานและอื่นๆ จำนวน ๓๔ ครั้ง

๙. คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านพัฒนาแหล่งน้ำ จำนวน ๗ ครั้ง

๑๐. คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการบ้านเอื้ออาทร ชุดที่ ๑ จำนวน ๙ ครั้ง

๑๑. คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการบ้านเอื้ออาทร ชุดที่ ๒ จำนวน ๑๑ ครั้ง

### ๒.๒.๕ การพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

#### ๑) การเตรียมการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ มีการเตรียมการเพื่อพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปสู่การดำเนินงานต่อเนื่องในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ จำนวน ๒ เรื่อง คือ

(๑) การจัดทำประมวลหลักการปฏิบัติ (Code of Practice : COP) สำหรับโครงการที่เข้าข่ายได้รับการยกเว้นไม่ต้องจัดทำรายงาน EIA โครงการโรงไฟฟ้าพลังความร้อนที่ใช้ขยะมูลฝอยเป็นเชื้อเพลิง ที่มีกำลังผลิตกระแสไฟฟ้าตั้งแต่ ๑๐ เมกะวัตต์ ขึ้นไป ซึ่งมีกำหนดการประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อประมวลหลักการปฏิบัติ (Code of Practice : COP) ในวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๗ ณ ห้องแซฟไฟร์ สูท โรงแรมโนโวเทล กรุงเทพ แพลตตินั่ม กรุงเทพมหานคร ก่อนนำเสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (กก.วล.) พิจารณายกเว้นต่อไป

(๒) สืบเนื่องจากการประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๗ มีมติเห็นชอบในหลักการให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านอาคาร การจัดสรรที่ดิน และบริการชุมชน (คชก.) ระดับจังหวัด ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ คือ ให้จังหวัดที่มีความพร้อม จำนวน ๘ จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ชลบุรี ภูเก็ต เพชรบุรี กระบี่ ประจวบคีรีขันธ์ พังงา และสุราษฎร์ธานี ดำเนินการสรรหาและเสนอรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตามหลักเกณฑ์ และวิธีการแต่งตั้ง คชก.ระดับจังหวัด ให้ สผ. เพื่อเสนอ กก.วล. เมื่อ กก.วล. เห็นชอบกับรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่เสนอแล้วจึงให้จังหวัดออกคำสั่งแต่งตั้ง คชก. เพื่อปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ต่อไป และให้จังหวัด ที่เหลือพิจารณาเตรียมความพร้อม สำหรับการแต่งตั้ง คชก. ระดับจังหวัดไว้ล่วงหน้า ทั้งนี้ สผ. อยู่ระหว่างเตรียมการเพื่อดำเนินการตามมติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

#### ๒) การดำเนินงานโครงการพัฒนาและเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ให้กับอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.)

การดำเนินงานในหลายปีที่ผ่านมา สผ. ได้มีการจัดประชุมชี้แจงทำความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับระบบการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้กับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมาอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม การจัดประชุมชี้แจงทำความเข้าใจยังไม่สามารถที่จะครอบคลุมไปถึงภาคประชาชน โดยเฉพาะอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน ดังนั้น เพื่อให้อาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้านและประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ รวมทั้งเพื่อให้สอดคล้องกับระเบียบกระทรวง

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ว่าด้วยอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมบำรุงรักษา และคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน ตลอดจนควบคุมและกำจัดภาวะมลพิษที่มีผลสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ และคุณภาพชีวิตของประชาชน ประกอบกับเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา และสร้างสรรค์สิ่งที่เป็นประโยชน์ในด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อันเป็นนโยบายสำคัญของรัฐ

กลุ่มเป้าหมายสำคัญ คือ สมาชิกอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) คณะกรรมการเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน ระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และประชาชนทั่วไปที่สนใจเข้าร่วมโครงการ (เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน แม่ฮ่องสอน) ซึ่งจากการดำเนินงานดังกล่าว ทำให้เกิดเครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น

**๓) การดำเนินโครงการคัดเลือกและมอบรางวัลแก่สถานประกอบการที่ปฏิบัติตามมาตรการในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมีการจัดการสภาพแวดล้อมดีเด่น (EIA Monitoring Awards 2014)**

การดำเนินงานด้านการคัดเลือกและมอบรางวัลแก่สถานประกอบการที่ปฏิบัติตามมาตรการในรายงานฯ เป็นการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติตามมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมที่กำหนดไว้ในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้สถานประกอบการพัฒนากลไกการจัดการสิ่งแวดล้อมของตนเองและเป็นแบบอย่างแก่สถานประกอบการอื่นๆ รวมถึงเป็นการเผยแพร่รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมในด้านการเป็นกลไกในการบริหารจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยการมอบรางวัล EIA Monitoring Awards 2014 จัดขึ้นในเดือนธันวาคม ๒๕๕๗ รายละเอียดโครงการ มีดังนี้

| ประเภท | สมัครเข้ารับรางวัล (โครงการ) | ได้รับรางวัล (โครงการ) |
|---|---|---|
| ๑. เหมืองแร่ | ๑๗ | ๑๔ |
| ๒. อุตสาหกรรม | ๑๐ | ๙ |
| ๓. นิคม+เขตประกอบการ | ๙ | ๖ |
| ๔. พลังงาน | ๑๙ | ๑๖ |
| ๕. ปิโตรเคมี | ๑๖ | ๑๐ |
| ๖. คมนาคม | ๑๘ | ๑๕ |
| ๗. โครงการบริการชุมชนและที่พักอาศัย | ๑๓ | ๑๐ |
| ๘. โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ | ๔ | ๓ |
| **รวม** | **๑๐๖** | **๘๓** |

*โครงการด้านคมนาคม : ประเภทท่าเทียบเรือ*

*โครงการด้านพัฒนาแหล่งน้ำและเกษตรกรรม : ประเภทเขื่อน*

*โครงการด้านพลังงาน : ประเภทโรงไฟฟ้าและท่อ*

*โครงการด้านโครงการบริการชุมชนและที่พักอาศัย : ประเภทโรงแรม*

*โครงการด้านเหมืองแร่*

*โครงการด้านอุตสาหกรรม : ประเภทโรงงานผลิตเหล็กหรือเหล็กกล้า*

**๔) การจัดทำระบบการขึ้นทะเบียนนิติบุคคลผู้มีสิทธิทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม**

สผ. ในฐานะเป็นหน่วยงานรับผิดชอบการดำเนินงานด้านการออกใบอนุญาตเป็นผู้มีสิทธิทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เงื่อนไขการขอใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต และการควบคุมการปฏิบัติงานของผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้มีสิทธิทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ซึ่งปัจจุบันดำเนินการภายใต้อำนาจที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๒๗) และเนื่องจากกฎกระทรวงดังกล่าวใช้มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๗ สาระสำคัญหลายส่วนของกฎกระทรวงไม่เหมาะสมกับการดำเนินงานในปัจจุบัน เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๒ คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติในหลักการร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการขอ

และการออกใบอนุญาต และการควบคุมการปฏิบัติงานของผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้มีสิทธิทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม พ.ศ. .... (ร่างกฎกระทรวงฉบับใหม่) ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ และส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาเสร็จแล้วนั้น โดยในร่างกฎกระทรวงดังกล่าวมีผลบังคับใช้ภายใน ๑๒๐ วันนับจากประกาศในราชกิจจานุเบกษา และมีรายละเอียดที่ สผ. ต้องดำเนินการในหลายประเด็น เช่น รายละเอียดการรับรองวุฒิการศึกษาจากสถาบันการศึกษาที่คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ประสบการณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามที่เลขาธิการ สผ. ประกาศกำหนด และการอบรม เป็นต้น รวมทั้งขั้นตอนการขอและการออกใบอนุญาต มีการกำหนดระยะเวลาในหลายขั้นตอน ดังนั้น เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับกฎกระทรวงฉบับใหม่

สผ. จึงได้ดำเนินการด้านระบบฐานข้อมูลผู้มีสิทธิจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (คลังข้อมูล) ระบบฐานข้อมูลสำหรับขั้นตอนการขอและการออกใบอนุญาต รวมถึงระบบการพิจารณาและตรวจสอบข้อมูล คู่มือการใช้งานระบบฐานข้อมูลนิติบุคคลผู้มีสิทธิจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่ขึ้นทะเบียนเพื่อรองรับร่างกฎกระทรวงใหม่

**๕) การพัฒนาศูนย์ข้อมูลการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม**

การดำเนินงานที่ผ่านมา สผ. ได้จัดทำโครงการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม (มาตรการด้านสิ่งแวดล้อม) โครงการที่ผ่านความเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และ พบว่า มีหลายประเภทโครงการที่ไม่จัดส่งรายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการฯ และไม่ปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดไว้ในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม รวมทั้ง หน่วยงานอนุญาตหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องบางแห่งไม่ทราบหน้าที่ของหน่วยงานในการกำกับดูแลและปริมาณงานที่รับผิดชอบ รวมถึงปัจจุบันได้อยู่ระหว่างการเตรียมการในการมอบภารกิจการติดตามตรวจสอบโครงการบางประเภทที่ผ่านความเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมและงบประมาณบางส่วนให้สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคเป็นภาคีร่วมรับผิดชอบ ซึ่งต้องมีการใช้ข้อมูลรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและรายงานการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดไว้ในรายงาน

ดังนั้น การดำเนินงานด้านการพัฒนาศูนย์ข้อมูลการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม จึงเป็นการเชื่อมต่อเครือข่ายข้อมูลโครงการที่จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและผลการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมของโครงการที่ได้รับความเห็นชอบในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมระหว่าง สำนักงานฯ กับหน่วยงานผู้อนุญาต หรือ กำกับ ดูแลโครงการ รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมควบคุมมลพิษ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่เป็นภาคีเครือข่ายการด้านการติดตามตรวจสอบ รวมทั้งเป็นแหล่งข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมสำหรับนักพัฒนา นักลงทุนและประชาชน

### ๒.๒.๖ การประชุม สัมมนา อบรมในงานที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

**๑) การจัดอบรม เรื่อง การจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้มีคุณภาพ ณ โรงแรมเสนาเพลส กรุงเทพมหานคร โดยมีรายละเอียด ดังนี้**

(๑) วันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๗ ในหัวข้อ “การสุ่มตัวอย่างในการประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจ-สังคม : สำหรับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม” และหัวข้อ “การเก็บรวมรวมข้อมูล”

(๒) วันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๗ ในหัวข้อ “Runaway Reaction : Cause of Industrial Disaster”

(๓) วันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๗ ในหัวข้อ “การมีส่วนร่วมของประชาชนและสิทธิของประชาชนกับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม” และหัวข้อ “กฎหมายเกี่ยวกับอาคาร : กรณีศึกษาการตอบข้อหารือและร้องเรียน”

(๔) วันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๗ ในหัวข้อ “การขออนุญาตก่อสร้าง/กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกรมป่าไม้และระเบียบปฏิบัติต่างๆ” หัวข้อ “การขออนุญาตก่อสร้าง/กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช และระเบียบปฏิบัติต่างๆ” และหัวข้อ “การมีส่วนร่วมของประชาชน และระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์”

(๕) วันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๗ ในหัวข้อ “ธรณีวิทยาทั่วไป ธรณีวิทยาโครงสร้างและธรณีวิทยาแหล่งแร่” (แร่โลหะ/แร่อโลหะ) และหัวข้อ “การป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการใช้วัตถุระเบิดในงานเหมืองแร่”

**๒) การประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อ (ร่าง) แนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำหรับโครงการโรงไฟฟ้าพลังความร้อน วันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๗ ณ โรงแรมโกลเด้นทิวลิปซอฟเฟอริน กรุงเทพมหานคร**

**๓) การประชุมสัมมนา เรื่อง การปฐมนิเทศคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๗ ณ โรงแรมโนโวเทล กรุงเทพ แพลทินั่ม กรุงเทพมหานคร**

### ปัญหา อุปสรรค

- การไม่ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมในรายงาน EIA รวมทั้งหน่วยงานอนุมัติ/อนุญาต นำมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมในรายงาน EIA ไปประกอบในเงื่อนไขการอนุมัติ/อนุญาตไม่ครบถ้วน
- คุณภาพของรายงาน EIA ที่จัดทำโดยนิติบุคคลผู้จัดทำรายงาน EIA
- จำนวนบุคลากรของ สผ. ในการพิจารณารายงาน EIA และพิจารณารายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมในรายงาน EIA ไม่เพียงพอ เนื่องจากจำนวนรายงาน EIA และรายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปี

### เงื่อนไขความสำเร็จ

- บังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด ประกอบกับใช้มาตรการจูงใจในด้านอื่นๆ เช่น ให้รางวัลกับผู้ประกอบการที่ปฏิบัติดี หรือมีมาตรการจูงใจทางด้านภาษี เป็นต้น
- ปรับปรุงกระบวนการขั้นตอนการพิจารณาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งพัฒนาความรู้ และความเชี่ยวชาญของบุคลากรให้มากยิ่งขึ้น
- หน่วยงานอนุมัติ/อนุญาตต้องนำมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมไปกำหนดในเงื่อนไขการอนุมัติ/อนุญาตให้ครบถ้วน และกำกับ ดูแลการปฏิบัติตามมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมในรายงาน EIA อย่างเคร่งครัด
- นิติบุคคลผู้จัดทำรายงาน EIA จะต้องดำเนินงานให้เป็นไปตามหลักวิชาการและขั้นตอนตามกฎหมาย รวมทั้งมีจรรยาบรรณในหน้าที่ความรับผิดชอบ
- ปรับปรุงและพัฒนาฐานข้อมูลรายงาน EIA ที่ผ่านความเห็นชอบ และผลการปฏิบัติตามมาตรการในรายงาน EIA ให้เป็นปัจจุบันและหน่วยงาน/ประชาชนทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงได้
- พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์อย่างต่อเนื่อง

### ข้อเสนอแนะ

- การพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ประกอบด้วย หน่วยงานราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงานที่มีอำนาจในการอนุมัติ/อนุญาต และหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมตามกฎหมาย ผู้ประกอบการ/เจ้าของโครงการ นิติบุคคลผู้มีสิทธิจัดทำรายงาน EIA ประชาชน/ชุมชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนาโครงการ องค์การเอกชน สถาบันการศึกษาตลอดจนสื่อสารมวลชน ที่จะต้องร่วมกันขับเคลื่อนกระบวนการ EIA ให้เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภายใต้การมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพ
- ปรับปรุงกฎหมาย ประกาศและระเบียบให้ทันสมัย รวมทั้งการกระจายอำนาจให้หน่วยงานส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น ผลักดันให้หน่วยงานอนุมัติ/อนุญาตมีการจัดทำคู่มือหลักการปฏิบัติงาน (Code of Practice) สำหรับโครงการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อย แทนการจัดทำรายงาน IEE หรือ EIA
- สร้างความรู้ความเข้าใจให้ผู้ประกอบการ ประชาชน และหน่วยงานอนุมัติ/อนุญาตทราบถึงกระบวนการจัดทำรายงานฯ ที่ถูกต้อง เช่น การเสนอรายงานฯ ต้องกระทำก่อนการดำเนินการก่อสร้างโครงการ เป็นต้น

## ๒.๓ การบริหารจัดการกองทุนสิ่งแวดล้อม

สผ. ได้ให้การสนับสนุนหน่วยงานทั้งภาครัฐ ที่เป็นส่วนราชการ ราชการส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจ รวมถึงเอกชน ในการจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสีย/อากาศเสีย ระบบกำจัดของเสีย อีกทั้งสนับสนุนส่วนราชการ และองค์กรเอกชนด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ นอกจากนี้ ยังให้การสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมใดๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ มีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

### ๒.๓.๑ การสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมให้กับโครงการที่เข้าข่ายได้รับการสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อม

กองทุนสิ่งแวดล้อมให้การส่งเสริมและสนับสนุนทางการเงินแก่ทุกภาคส่วน ตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อให้มีการดำเนินงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามนโยบายและแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศ

#### ผลการดำเนินงาน

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ กองทุนสิ่งแวดล้อมได้ให้การส่งเสริมและสนับสนุนทางการเงินแก่ภาคส่วนต่างๆ ดังนี้

๑. การสนับสนุนส่วนราชการ จำนวน ๑ โครงการ ได้แก่ โครงการวิจัยการสร้างกระบวนการเรียนรู้และถอดบทเรียนจากการจัดการไฟป่าเพื่อแก้ไขปัญหาหมอกควัน โดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในตำบลสบเตี๊ยะ ตำบลแม่สอย และบ้านแปะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ดำเนินการโดยคณะสังคมศาสตร์

๒. การสนับสนุนองค์กรเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน ๑ โครงการ ได้แก่ โครงการพัฒนาศักยภาพเครือข่ายทรัพยากรลุ่มน้ำแม่แตงตอนบน เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำแม่แตงตอนบน อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ ของมูลนิธิเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ดำเนินการโดย เครือข่ายทรัพยากรลุ่มน้ำแม่แตงตอนบน

๓. การสนับสนุนเงินกู้ภาคเอกชน จำนวน ๖ โครงการ ดังนี้

๓.๑) โครงการติดตั้งระบบควบคุมปริมาณไฮโดรคาร์บอนออกสู่บรรยากาศของบริษัท มาบตาพุดแทงค์ เทอร์มินัล จำกัด จังหวัดระยอง

๓.๒) โครงการติดตั้งหอเผาภายใน (Enclosure Ground Flare) ของบริษัท มาบตาพุดโอเลฟินส์ จำกัด จังหวัดระยอง

๓.๓) โครงการปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียและระบบดูดฝุ่นภายในโรงงานของบริษัท มาร์เบล็กซ์ จำกัด จังหวัดปทุมธานี

๓.๔) โครงการปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียของบริษัท ไทยอิสเทอนอินดัสทรี้ จำกัด จังหวัดนครปฐม

๓.๕) โครงการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียเพื่อผลิตก๊าซชีวภาพ ของบริษัท กาญจนดิษฐ์น้ำมันปาล์ม จำกัด จังหวัดสุราษฎร์ธานี

๓.๖) โครงการก่อสร้างโรงกรองฝุ่นใหม่ ของบริษัท เอ็ม เมททอล (ประเทศไทย) จำกัด จังหวัดลพบุรี

#### ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

ผู้ขอรับการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมยังขาดความรู้ความเข้าใจในกรอบทิศทางการให้การสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม การจัดทำข้อเสนอโครงการ รวมถึงกระบวนการ และขั้นตอนในการพิจารณา

#### ข้อเสนอแนะ

กองทุนสิ่งแวดล้อม จะได้มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และจัดให้มีการดำเนินการในเชิงรุกต่อไป

### ๒.๓.๒ การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงกองทุนสิ่งแวดล้อมและแผนปฏิบัติการรองรับความเสี่ยงกองทุนสิ่งแวดล้อม ปี พ.ศ. ๒๕๕๗

กองทุนสิ่งแวดล้อมดำเนินการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงกองทุนสิ่งแวดล้อมและแผนปฏิบัติการรองรับความเสี่ยงกองทุนสิ่งแวดล้อมมาอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้ปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน และสอดคล้องกับแผนแม่บทกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๕–๒๕๕๙ เพื่อให้การบริหารความเสี่ยงของกองทุนสิ่งแวดล้อม เกิดการมีส่วนร่วม และยอมรับของบุคลากรในทุกระดับ มีความมั่นใจที่จะบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและคุ้มค่า

#### ผลการดำเนินงาน

กองทุนสิ่งแวดล้อมได้จัดทำแผนบริหารความเสี่ยงกองทุนสิ่งแวดล้อมและแผนปฏิบัติการรองรับความเสี่ยงกองทุนสิ่งแวดล้อม ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ทั้งนี้ จากการดำเนินการตามแผนฯ ดังกล่าว ซึ่งได้มีการติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการรองรับความเสี่ยง กองทุนสิ่งแวดล้อม

ประจำปีบัญชี ๒๕๕๗ อย่างต่อเนื่องในทุกไตรมาส พบว่าสามารถดำเนินการได้ตามแผนฯ ที่กำหนด เป็นผลให้ระดับความเสี่ยงลดลงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้

**ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ**

ในการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงกองทุนสิ่งแวดล้อมและแผนปฏิบัติการรองรับความเสี่ยงกองทุนสิ่งแวดล้อม ปี พ.ศ.๒๕๕๗ มีการกำหนดมาตรการ พร้อมระบุผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจนไว้ในแผนปฏิบัติการฯ ทั้งนี้ในส่วนที่ดำเนินการได้จริงจะคำนึงถึงความคุ้มค่า คุ้มทุนในการดำเนินการเป็นหลัก หากไม่สามารถดำเนินการได้จึงให้ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมดำเนินการ

**ข้อเสนอแนะ**

กองทุนสิ่งแวดล้อมจะดำเนินการอย่างต่อเนื่องในการลดความเสี่ยงที่เกิดขึ้นโดยการจัดเก็บข้อมูล ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ สำหรับนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงระเบียบ การจัดทำแผนพัฒนาทุนหมุนเวียนต่อไป การติดตามประเมินผลแผนแม่บทฯ การเผยแพร่กรอบทิศทางการสนับสนุนเงินอุดหนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อมที่มีความชัดเจนมากขึ้น รวมถึงผลักดันให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการจัดเก็บค่าบริการและหักเงินคืนกองทุนสิ่งแวดล้อม

### ๒.๓.๓ การบริหารพัฒนากองทุนสิ่งแวดล้อม

ในการบริหารพัฒนากองทุนสิ่งแวดล้อมได้ดำเนินการทบทวนแผนแม่บทกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙ (สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘) ตามบันทึกข้อตกลงการประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียน โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้แผนแม่บทกองทุนสิ่งแวดล้อมมีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ได้จริงในทางปฏิบัติ สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน มีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ และเป้าหมายระยะยาวในการจัดตั้งและพันธกิจของกองทุนสิ่งแวดล้อม

**ผลการดำเนินงาน**

กองทุนสิ่งแวดล้อมได้ดำเนินการประเมินแผนแม่บทกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙ ในระยะครึ่งแผน และนำผลการประเมินดังกล่าวมาใช้เป็นข้อมูลในการทบทวนแผนแม่บท พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๕๙ ตามหลักเกณฑ์การประเมินผลทุนหมุนเวียน โดยปรับปรุงสถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สถานภาพการเงินของกองทุนที่เป็นปัจจุบัน และวิเคราะห์ SWOT และนำผลการวิเคราะห์มาปรับปรุงยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ เพื่อให้การดำเนินการตามแผนแม่บทสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

**ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ**

การทบทวนแผนแม่บทกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙ (สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘) ที่ผ่านมานั้น พบว่าในบางกลยุทธ์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด เป้าหมายของแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่มีการดำเนินงานภายใต้แผนแม่บทกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๗ – ๒๕๕๙ นั้น ยังไม่มีความสอดคล้อง และเชื่อมโยงกับค่าเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ส่งผลให้ไม่สามารถดำเนินการได้จริงตามเป้าหมายที่วางไว้

**ข้อเสนอแนะ**

การปรับปรุง กลยุทธ์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด แผนงาน โครงการ และกิจกรรม ต้องใช้ข้อมูลผลการประเมินแผนแม่บทที่สะท้อนความสำเร็จ และความล้มเหลวจากการดำเนินงานตามแผน เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สามารถตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ของกองทุนสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

### ๒.๓.๔ การจัดทำกรอบความร่วมมือด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจเอกชน

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ กองทุนสิ่งแวดล้อมได้ดำเนินการจัดทำกรอบความร่วมมือด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจเอกชน โดยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการ ดังนี้

๑. เพื่อสนับสนุนให้ภาคธุรกิจเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับภาครัฐภายใต้หลักการการดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม

๒. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างภาคีเครือข่ายภาคธุรกิจเอกชนในการดำเนินงานด้านการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมร่วมกับกองทุนสิ่งแวดล้อมและหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ

**ผลการดำเนินงาน**

๑. ได้มีการจัดทำกรอบความร่วมมือด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๗ และมีการพัฒนาบัญชีโครงการ (Shopping Lists) ภายใต้กรอบความร่วมมือฯ ที่ครอบคลุมประเด็นด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน ๒๖ โครงการ ได้แก่

โครงการที่ ๑ โครงการฟื้นป่า รักษ์น้ำ เขาห้วยมะหาด

โครงการที่ ๒ โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การป้องกันและลดผลกระทบจากดินโคลนถล่มโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

โครงการที่ ๓ โครงการการจัดการทรัพยากรป่าไม้และลุ่มน้ำแบบบูรณาการบนฐานชุมชนโดยการประยุกต์ใช้กลไกชดเชยตอบแทนคุณค่าของระบบนิเวศ

โครงการที่ ๔ โครงการสนับสนุนการปรับตัวของชุมชนต้นน้ำพอง–ป่าสัก เพื่อการดำเนินชีวิตโดยประยุกต์ใช้ปรัชญาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

โครงการที่ ๕ โครงการค่ายเยาวชนรักษ์ทะเลอันดามัน ฟื้นฟูหญ้าทะเลเพื่อพะยูน ปี ๒๕๕๗

โครงการที่ ๖ โครงการฐานเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ปริมาณมากแบบวิธีกองแถวยาวไม่พลิกกลับกอง เพื่อลดปัญหาหมอกควันพิษจากการเผาและเพื่อการลดปริมาณขยะอินทรีย์ในพื้นที่

โครงการที่๗–๒๖โครงการความร่วมมือปลูกป่าเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม จำนวน ๒๐ พื้นที่

๒. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจร่วมกับภาคธุรกิจเอกชนจำนวน ๑ ฉบับ คือ บริษัท อีซึ่น เพ้นท์ จำกัด (มหาชน) ซึ่งได้ให้การสนับสนุนโครงการลำดับที่ ๑๗ โครงการความร่วมมือปลูกป่าเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ป่าบ้านเขาแหลม หมู่ ๑ ตำบลท่าขนุน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี (รหัสแปลง ๑๐ กจ-๐๐๘)

**ปัญหา อุปสรรค**

จากเหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมือง ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ทำให้ต้องปรับการดำเนินงานให้เหมาะสมตามสถานการณ์ ซึ่งไม่ตรงตามแผนงานที่วางไว้ ส่งผลให้การดำเนินงานเกิดความล่าช้า

**เงื่อนไขความสำเร็จ**

ผู้บริหารเล็งเห็นความสำคัญและสนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จ

**ข้อเสนอแนะ**

การดำเนินงานในปีต่อไป กองทุนสิ่งแวดล้อมมีแผนการดำเนินงานพัฒนาประเภทโครงการ และเพิ่มจำนวนโครงการที่จะบรรจุในบัญชีโครงการ (Shopping Lists) ภายใต้กรอบความร่วมมือฯ ให้ครอบคลุมการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมให้กับโครงการที่เข้าข่ายได้รับเงินจากกองทุนสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๒๓(๔) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล

### ๒.๓.๕ การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์การสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม

กองทุนสิ่งแวดล้อมได้มีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์การสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในหลายภาคส่วน ทั้งในส่วนของการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับกรอบทิศทางการสนับสนุนเงินอุดหนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อม รวมทั้งหลักเกณฑ์ เงื่อนไขการสนับสนุนเงินอุดหนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อมให้กับกลุ่มเป้าหมาย ให้มีความรู้ ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นการสร้างเครือข่ายและสร้างแรงจูงใจให้ทุกภาคส่วน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมของประเทศ โดยผ่านกลไกการสนับสนุนเงินจากกองทุนสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังได้มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักเกณฑ์

เงื่อนไขของโครงการที่ขอรับการสนับสนุนเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำจากกองทุนสิ่งแวดล้อม ให้กับเจ้าหน้าที่ฝ่ายสินเชื่อของ บมจ.ธนาคารกรุงไทย เพื่อสามารถให้คำปรึกษา/คำแนะนำแก่ลูกค้า ในการจัดทำข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงินกู้ของกองทุนสิ่งแวดล้อมได้อย่างถูกต้องและสมบูรณ์ รวมถึงให้ความรู้แก่กลุ่มผู้ประกอบการ หน่วยงานและองค์กรที่เสนอขอรับการสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อมให้สามารถจัดทำข้อเสนอโครงการได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ และสอดคล้องกับกรอบทิศทางการสนับสนุนเงินอุดหนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อม

## ผลการดำเนินงาน

กองทุนสิ่งแวดล้อมได้ดำเนินการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์การสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ในหลายรูปแบบ ดังนี้

๑. การสัมมนาเพื่อเผยแพร่กรอบทิศทางการสนับสนุนเงินอุดหนุนกองทุนสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๒๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

๒. การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการให้การสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๒๓ (๓) ประเภทเงินกู้

- กลุ่มเจ้าหน้าที่ฝ่ายสินเชื่อของ บมจ.ธนาคารกรุงไทย
- กลุ่มผู้ประกอบการ

๓. การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาข้อเสนอโครงการตามมาตรา ๒๓(๓) ที่ขอรับการสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อม

๔. การอบรมการจัดทำข้อเสนอโครงการที่จะขอรับการสนับสนุนเงินจากกองทุนสิ่งแวดล้อม

## ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

การดำเนินการอย่างต่อเนื่องในทุกภาคของประเทศทำให้กองทุนสิ่งแวดล้อมเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังคงต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อขยายกลุ่มเป้าหมายให้เข้ามาเป็นเครือข่าย และมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมของประเทศโดยผ่านกลไกการสนับสนุนเงินจากกองทุนสิ่งแวดล้อม

## ข้อเสนอแนะ

กองทุนสิ่งแวดล้อมจะได้ดำเนินการปรับปรุงกรอบทิศทางการสนับสนุนเงินอุดหนุนกองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น และให้มีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ทั้งในด้านการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เพิ่มเติมให้มีความน่าสนใจรวมถึงการเผยแพร่คู่มือ และการให้ความรู้ที่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายมากยิ่งขึ้น

## ๒.๔ การบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

### ๒.๔.๑ การจัดทำแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ

สผ. ได้ดำเนินการจัดทำแผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศซึ่งเป็นแผนระยะยาวประมาณ ๓๖ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๙๓) เพื่อใช้เป็นกรอบในการกำหนดทิศทางของประเทศ ผ่านขั้นตอนและกระบวนการการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่างๆ โดยเฉพาะภาคประชาชน กรอบแผนระยะยาวดังกล่าว จะช่วยเป็นหลักประกันให้เกิดความต่อเนื่องของการดำเนินงานของภาครัฐ ช่วยให้การกำหนดตัวชี้วัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติและทำให้กำหนดเป้าหมายระยะสั้นและระยะยาวได้สอดคล้องกับการดำเนินการของนานาประเทศ โดยมีวิสัยทัศน์เพื่อประเทศไทยมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและมีการเติบโตที่ปล่อยคาร์บอนต่ำตามแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน ภายในปี พ.ศ. ๒๕๙๓ และเพื่อให้การดำเนินการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศไทยเป็นไปอย่างถูกทิศทางด้วยความเชื่อมั่นว่าไม่ทำให้เศรษฐกิจของประเทศเสียหาย สังคม สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติของชุมชนในประเทศจะยังคงเป็นปกติสุข หรือสามารถปรับตัว (Adaptation) หรือฟื้นคืนตัว (Resilience) ได้เป็นอย่างดี จึงมีการศึกษาเพื่อให้ได้ยุทธศาสตร์ระยะปานกลางและแผนปฏิบัติการที่ดี มีความเหมาะสม มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของประชาชนในการจัดการปัญหาด้านผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศในระยะ ๗ ปี ข้างหน้าที่คำนึงถึงสภาวการณ์ปัจจุบัน การเปลี่ยนแปลงของโลกด้านสังคมและเศรษฐกิจ นอกจากนี้ ทิศทางในการตอบสนองของประชาคมโลกต่อปัญหาและการจัดการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศก็มีการทบทวนและปรับแนวทางให้เหมาะสมอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา จึงเป็นความจำเป็นอีกประการหนึ่งที่ประเทศไทยจะต้องมีการปรับปรุงจัดทำแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศระดับประเทศไว้เพื่อให้ประเทศก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลก ทั้งนี้ เพื่อถ่ายทอดกรอบแผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๙๓ ไปสู่การปฏิบัติในรูปแบบ (ร่าง) แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติระยะสั้น (๒๕๕๙) และระยะกลาง (๒๕๖๓) ของประเทศ

#### ผลการดำเนินงาน

(ร่าง) แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติระยะสั้น (๒๕๕๙) และระยะกลาง (๒๕๖๓) ของประเทศเพื่อใช้เป็นแผนขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายระยะสั้นและระยะกลางภายใต้แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

#### ปัญหา อุปสรรค

เนื่องจากมีการปรับปรุงเป้าหมายของ (ร่าง) แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๙๓ ซึ่งใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการนโยบายการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงและทบทวนเนื้อหาของแผนปฏิบัติการฯ ให้สอดคล้องกับ (ร่าง) แผนแม่บทฯ ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง ทำให้การเสนอแผนปฏิบัติการฯ ไม่เป็นไปตามกำหนด

### ๒.๔.๒ การดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์แห่งชาติว่าด้วยการจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๕

สผ. ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการนโยบายการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ ภายใต้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้จัดทำร่างยุทธศาสตร์แห่งชาติว่าด้วยการจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๕ และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการฯ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๑ และเมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๑ คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบตามคำสั่งรองนายกรัฐมนตรี (นายโฆษิต ปั้นเปี่ยมรัฐ) ประธานกรรมการ

นโยบายการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ ที่เห็นชอบให้นำร่างยุทธศาสตร์ฯ เสนอคณะรัฐมนตรีรับทราบ และขอความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศต่อไป

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ สผ. ได้ดำเนินการติดตามผลการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ตามยุทธศาสตร์แห่งชาติว่าด้วยการจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๕ เพื่อประเมินผลตัวชี้วัดรายยุทธศาสตร์ จำนวน ๗๕ ตัวชี้วัด พร้อมทั้งสรุปผลการบรรลุเป้าหมาย ปัญหาอุปสรรคต่อการบรรลุเป้าหมายควบคู่ไปกับการทบทวนเป้าหมายและตัวชี้วัดภายใต้แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๙๓ รวมถึงประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ตามแนวทางและมาตรการภายใต้ยุทธศาสตร์ดังกล่าว

**ผลการดำเนินงาน**

รายงานสรุปผลการดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์แห่งชาติว่าด้วยการจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๕

**ปัญหาอุปสรรค**

ผลการติดตามการดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์แห่งชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๕ อยู่ระหว่างการทวนสอบความถูกต้องกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลจึงแล้วเสร็จไม่เป็นไปตามกำหนด

### ๒.๔.๓ การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการลดก๊าซเรือนกระจกที่เหมาะสมของประเทศไทย(Nationally Appropriate Mitigation Actions : NAMAs Roadmap)

ประเทศไทยเป็นภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ถูกจัดอยู่ในกลุ่มประเทศ Non-Annex I ซึ่ง ณ ปัจจุบัน ยังไม่มีพันธกรณีในการลดปริมาณก๊าซเรือนกระจก แต่เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับแผนการลดก๊าซเรือนกระจกสำหรับประเทศไทยในอนาคต ประเทศไทยจึงมีการศึกษาเชิงวิชาการในภาคส่วนหลักที่มีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในปริมาณสูง เพื่อประเทศไทยจะมีข้อมูลที่ถูกต้องเพื่อประกอบการตัดสินใจในการเสนอแผนงานการดำเนินงานลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศ รวมทั้งภาคส่วนที่มีศักยภาพในการลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในอนาคต โดยศึกษาวิเคราะห์รายละเอียดในระดับมาตรการ แผนงานโครงการที่จะดำเนินการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกภายใต้กรอบการดำเนินงาน NAMAs เฉพาะในภาคพลังงาน อุตสาหกรรม ของเสีย คมนาคมขนส่ง รวมถึงการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดทำข้อมูลการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก วิธีการตรวจวัด รายงาน และการทวนสอบ (Measurement, Reporting and Verification: MRV) รวมทั้งค่าใช้จ่าย และปัญหาอุปสรรคของนโยบาย มาตรการ แผนงานโครงการภายใต้กรอบการดำเนินงาน NAMAs และจัดทำรูปแบบระบบการลงทะเบียนนโยบาย มาตรการ แผนงาน โครงการ ที่แสดงความประสงค์ เข้าร่วมดำเนินงานภายใต้กรอบการดำเนินงาน NAMAs ตลอดจนสร้างความตระหนักให้กับทุกภาคส่วนของสังคมไทย ก่อนที่จะเข้าสู่พันธกรณีใหม่ภายหลังปี ค.ศ. ๒๐๒๐

**ผลการดำเนินงาน**

จากการศึกษาศักยภาพการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศ พบว่าประเทศไทยมีศักยภาพในการลดก๊าซเรือนกระจกจากภาคพลังงานและภาคคมนาคมขนส่งเป็นปริมาณร้อยละ ๗-๒๐ โดยเทียบกับกรณีฐาน (Business as Usual: BAU) ในปี ค.ศ. ๒๐๐๕ โดยแยกเป็นการดำเนินงานเองภายในประเทศ (Domestic NAMAs) ร้อยละ ๗ และขอการสนับสนุนระหว่างประเทศร้อยละ ๑๓ (International Support NAMAs)

**ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ**

ข้อมูลไม่มีความทันสมัยต่อสถานการณ์ปัจจุบัน นโยบายส่วนใหญ่ของหน่วยงานยังขาดระบบการติดตามและประเมินผล มีข้อจำกัดด้านผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัย มีช่องว่างระหว่างการพัฒนาเทคโนโลยีและเศรษฐศาสตร์

### ข้อเสนอแนะ

สนับสนุนและบูรณาการด้านข้อมูลระหว่างหน่วยงานให้ทันต่อสถานการณ์ ส่งเสริมระบบติดตามและประเมินผลให้มีความสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

*การประชุมสัมมนาผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานในการลดก๊าซเรือนกระจกที่เหมาะสมของประเทศ เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๗ ณ โรงแรมโนโวเทล สยามสแควร์ กรุงเทพมหานคร*

## ๒.๔.๔ การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการลดก๊าซเรือนกระจกที่เหมาะสมในภาคอาคาร (NAMAs Development for the Building Sector in Asia Framework Policies for Climate Change Mitigation)

เพื่อพัฒนาแนวทางการทำ NAMAs พัฒนาระบบและวิธีการตรวจวัด รายงาน และทวนสอบมาตรการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาคอาคารสร้างเครือข่ายของหน่วยงานและผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องในระดับภูมิภาคเพื่อรองรับการทำ NAMAs รวมถึงสนับสนุน แต่ละประเทศให้จัดทำและยื่นข้อเสนอโครงการ NAMAs ต่อผู้ให้การสนับสนุน

### ผลการดำเนินงาน

สผ. ได้จัดตั้งคณะกรรมการกำกับโครงการพัฒนาการดำเนินงานในการลดก๊าซเรือนกระจกที่เหมาะสมในภาคอาคารของประเทศไทย และคัดเลือกโครงการ Green Office และ Green Building ในการจัดทำกรอบแนวทางการดำเนินงานด้านก๊าซเรือนกระจกในภาคอาคารเพื่อจัดทำข้อเสนอและขอรับการสนับสนุนจากต่างประเทศ

### ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

นโยบายด้านอาคารของภาครัฐยังไม่ชัดเจน ขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงาน ขาดการรวบรวมฐานข้อมูล

### ข้อเสนอแนะ

ควรสร้างความเข้าใจและการประสานงานหน่วยงานภาคอาคารของรัฐที่เกี่ยวข้องร่วมกัน และเร่งจัดรวมทั้งพัฒนาระบบโครงสร้างระบบการรายงานข้อมูลและวิธีการจัดเก็บข้อมูลให้พร้อมอยู่เสมอ

*การประชุมคณะกรรมการกำกับโครงการพัฒนาการดำเนินงานในการลดก๊าซเรือนกระจกที่เหมาะสมในภาคอาคารของประเทศไทย เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๗ ณ โรงแรมฮิลตัน หัวหิน รีสอร์ท แอนด์ สปา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์*

### ๒.๔.๕ การเสริมสร้างความร่วมมือระดับภูมิภาคในการวางแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ประเทศไทยมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านที่มีความแตกต่างทั้งทางด้านการเมืองการปกครอง ระบบเศรษฐกิจ วัฒนธรรม ประเพณีและการดำรงชีวิต ดังนั้น สผ. จึงได้ดำเนินการศึกษาการปรับตัวด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในบริเวณพื้นที่รอยต่อระหว่างประเทศ ที่ติดกับพม่า ลาว กัมพูชา และมาเลเซีย เพื่อศึกษาการปรับตัวพื้นฐานต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ในพื้นที่รอยต่อของประเทศ ที่ได้รับผลกระทบด้านภัยพิบัติที่เหมือนกัน อาทิ น้ำท่วม การบริหารจัดการน้ำ และการเกษตร ภัยแล้ง และการกัดเซาะชายฝั่ง เพื่อให้เกิดการรับรู้และตระหนักถึงปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบของปรากฏการณ์ดังกล่าวต่อวิถีชีวิตและชุมชนของตนเองแล้ว ยังก่อประโยชน์ในแง่ของการวิเคราะห์ผลกระทบและความเปราะบางร่วมกันในระดับภูมิภาค และการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ (Knowledge sharing) ในการรับมือและการปรับตัว ซึ่งเป็นประโยชน์ในการกระตุ้นให้ชุมชนท้องถิ่นดำเนินการปรับตัวเพื่อรองรับและรับมือกับภาวะโลกร้อนได้อย่างถูกวิธี เป็นการส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) และเป็นกรณีศึกษาที่เป็นแบบอย่างต่อไป

#### ผลการดำเนินงาน

สผ. ได้นำเสนอโครงการเสริมสร้างความร่วมมือระดับภูมิภาคในการวางแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Regional Capacity Building on Climate Change Adaptation Planning for ASEAN Transboundary Adaptation) ในการประชุม The 5th Meeting of The ASEAN Working Group on Climate Change (AWGCC) เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน – ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ณ กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย ต่อคณะทำงานอาเซียนว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (AWGCC) และที่ประชุมได้ให้การรับรองเป็นกิจกรรมระดับภูมิภาคใน AAP-JRCC ภายใต้ AWGCC

สผ. ได้กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกพื้นที่ และพิจารณาคัดเลือกพื้นที่ตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว เพื่อเป็นพื้นที่ปฏิบัติงานในการสำรวจและประเมินความพร้อมของชุมชนในพื้นที่สาธิตนำร่องใน ๔ พื้นที่ คือ ๑) ตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ๒) ตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ๓) ตำบลท่าข้าม อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว และ ๔) ตำบลปูยู อำเภอเมือง จังหวัดสตูล รวมทั้งได้สำรวจและเก็บข้อมูลใน ๔ พื้นที่นำร่อง และได้จัดทำหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ผลกระทบและความเปราะบางของชุมชนและแนวทางการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ด้านการปรับตัว ผ่านการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ และประชาชนในพื้นที่ โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อรับฟังความคิดเห็นร่วมกับผู้เชี่ยวชาญและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งได้วิเคราะห์ผลกระทบ ความเปราะบาง รวมถึงแนวทางการปรับตัวที่เป็นเลิศของชุมชนใน ๔ พื้นที่นำร่อง

สผ. ได้จัดทำชุดความรู้ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จำนวน ๓ เล่ม ซึ่งประกอบด้วย ๑) คู่มือหลักเกณฑ์การประเมินผลกระทบและความเปราะบางระดับชุมชน ๒) แนวทางตั้งรับปรับตัวของชุมชนต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ๓) การปรับตัวของชุมชนต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

จากการปฏิบัติงานในพื้นที่นำร่อง ปรากฏว่า จังหวัดเชียงราย เห็นความสำคัญของการเสริมสร้างความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านการปรับตัวและแนวทางการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จึงได้แต่งตั้งคณะทำงานด้านการจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อเตรียมความพร้อมในการวางแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศระหว่างประเทศต่อไป

### ข้อเสนอแนะ

เห็นควรสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศไทยและประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้งในระดับชุมชนและระดับจังหวัด เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศให้มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน อันจะเป็นต่อประเทศและภูมิภาคอาเซียนต่อไป

## ๒.๕ การบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ

### ๒.๕.๑ การจัดทำ(ร่าง)แผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔

มาตรา ๖ ของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ กำหนดให้ภาคีจัดทำกลยุทธ์และแผนระดับชาติเพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๕ มอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาทบทวนและบูรณาการการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นกรอบในการบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพในระดับประเทศ ให้มีทิศทางและเป้าหมายการดำเนินงานร่วมกันที่ชัดเจน สอดคล้องกับสถานการณ์ของประเทศ และแผนกลยุทธ์ความหลากหลายทางชีวภาพระดับโลก พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๖๓

### ผลการดำเนินงาน

สผ. ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) ยกร่างแผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔ โดยผ่านกระบวนการหารือ ระดมความเห็นและข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในระหว่างเดือนมกราคม-สิงหาคม ๒๕๕๖ (ร่าง) แผนแม่บทฯ ได้รับความเห็นชอบในหลักการจากคณะอนุกรรมการอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๖ และได้รับการถ่ายทอดสู่เป้าหมายระดับชาติและแผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๕๙ ในระหว่างเดือนมีนาคม-สิงหาคม ๒๕๕๗

*การประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อ (ร่าง) แผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔ วันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๖ ณ โรงแรมดิเอมเมอรัลด์ กรุงเทพมหานคร*

(ร่าง) แผนแม่บทฯ พร้อมทั้งเป้าหมายระดับชาติ และแผนปฏิบัติการฯ ได้รับความเห็นชอบในหลักการจากคณะอนุกรรมการอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ในการประชุม ครั้งที่ ๔/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๗ โดยให้ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อติดตามผลการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ (ร่าง) แผนแม่บทฯ ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๗ ก่อนนำเสนอคณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติพิจารณา เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบต่อไป

### ๒.๕.๒ การเสนอพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญเข้าร่วมเป็นเครือข่ายนกอพยพในเส้นทางการบินเอเชียตะวันออก-ออสเตรเลีย

คณะรัฐมนตรี ในคราวการประชุมเมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๓ เห็นชอบในการเข้าร่วมเป็นพันธมิตรของโครงการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศสำหรับนกอพยพในเส้นทางการบินเอเชียตะวันออก–ออสเตรเลียและเห็นชอบในการเสนอพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติของประเทศไทย เป็นพื้นที่เครือข่ายอนุรักษ์นกอพยพประกอบด้วย

- พื้นที่ชุ่มน้ำหลัก ๙ แห่ง ได้แก่ แอ่งเชียงแสนและเวียงหนองหล่ม จังหวัดเชียงราย บึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหมู่เกาะลิบง-ปากน้ำตรัง จังหวัดตรัง เขตห้ามล่าสัตว์ป่าอ่างเก็บน้ำห้วยตลาด เขตห้ามล่าสัตว์ป่าอ่างเก็บน้ำสนามบินและเขตห้ามล่าสัตว์ป่าอ่างเก็บน้ำห้วยจระเข้มาก จังหวัดบุรีรัมย์ อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กุดทิงและบึงโขงหลง จังหวัดหนองคาย
- พื้นที่ชุ่มน้ำย่อยในอ่าวไทยตอนใน ๖ แห่ง ได้แก่ บ้านปากทะเล แหลมผักเบี้ย จังหวัดเพชรบุรี ศูนย์ศึกษาธรรมชาติกองทัพบก (บางปู) เฉลิมพระเกียรติ ๗๒ พรรษา มหาราชินี จังหวัดสมุทรปราการ ดอนหอยหลอด และหาดเลน บ้านคลองโคน จังหวัดสมุทรสงคราม และนาเกลือบ้านโคกขาม จังหวัดสมุทรสาคร

**ผลการดำเนินงาน**

๑. คณะอนุกรรมการการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำได้มีมติในคราวการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๗ เห็นชอบในขั้นตอนการเสนอพื้นที่ชุ่มน้ำเข้าร่วมเป็นเครือข่ายนกอพยพในโครงการอนุรักษ์นกอพยพและการใช้ประโยชน์ถิ่นที่อยู่อาศัยของนกอพยพอย่างยั่งยืนในเส้นทางการบินเอเชียตะวันออก–ออสเตรเลีย และแผนการเสนอพื้นที่ชุ่มน้ำเข้าร่วมเป็นเครือข่ายนกอพยพในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๗–๒๕๖๐

๒. มูลนิธิพื้นที่ชุ่มน้ำไทย ได้จัดทำ Information sheet เพื่อเสนอพื้นที่ชุ่มน้ำบ้านโคกขาม จังหวัดสมุทรสาคร และพื้นที่ชุ่มน้ำปากทะเล-แหลมผักเบี้ย จังหวัดเพชรบุรี เป็นเครือข่ายนกอพยพในเส้นทางการบินเอเชียตะวันออก – ออสเตรเลีย โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะทำงานวิชาการพื้นที่ชุ่มน้ำ ครั้งที่ ๔/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๗ และคณะอนุกรรมการการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗

### ๒.๕.๓ การติดตามองค์ประกอบความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

สผ. ได้ดำเนินการติดตามและสำรวจรวบรวมข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่วิกฤตต่อความหลากหลายทางชีวภาพและเป็นพื้นที่เสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ในพื้นที่ตัวแทนของระบบนิเวศ ๕ ระบบนิเวศหลัก ได้แก่ ระบบนิเวศป่าไม้ ระบบนิเวศภูเขา ระบบนิเวศพื้นที่แห้งแล้งกึ่งชื้น ระบบนิเวศเกษตร และระบบนิเวศน้ำในแผ่นดิน เพื่อให้ทราบถึงความเชื่อมโยงของความหลากหลายทางชีวภาพกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีต่อองค์ประกอบชนิดพันธุ์ สายพันธุ์ และแหล่งที่อยู่อาศัยของความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ เช่น การปรับนโยบายและแผนการดำเนินการด้านความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมจังหวัดให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์

ในปัจจุบัน การยกร่าง มาตรการและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และการคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ โครงการมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานดังนี้

๑. เพื่อติดตามตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพจากสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงไปในพื้นที่ตัวแทนของระบบนิเวศตามการจัดแบ่งของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ

๒. เพื่อวิเคราะห์และประเมินแนวโน้มของผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีต่อความหลากหลายทางชีวภาพที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

๓. เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะและแนวทางการจัดการชนิดพันธุ์/ระบบนิเวศสำหรับการปรับตัวและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๔. เพื่อจัดทำฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ตัวแทนระบบนิเวศ เผยแพร่ผ่านกลไกการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารฯ

**ผลการดำเนินงาน**

จัดทำรายงานผลการติดตามและวิเคราะห์เปรียบเทียบองค์ประกอบความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่เสี่ยงหรือพื้นที่วิกฤตจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของระบบนิเวศที่ศึกษา และฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ตัวแทนระบบนิเวศ โดยเผยแพร่ในกลไกการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อใช้เป็นข้อมูลเชิงวิชาการสำหรับประกอบการจัดทำนโยบาย และแผนการดำเนินงานอนุรักษ์และคุ้มครองชนิดพันธุ์ และพื้นที่ที่เปราะบางหรือพื้นที่เสี่ยงต่อการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพจากการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อยอดในการดำเนินงานด้านอื่นๆ เช่น งานวิจัยที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศ ตลอดจนวิธีการ มาตรการในการปรับตัวและบรรเทาผลกระทบที่มีต่อความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่รับผิดชอบที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป็นต้น

**ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ**

๑. การติดตามตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงของความหลากหลายทางชีวภาพจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศยังไม่ต่อเนื่องทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่สามารถนำข้อมูลไปกำหนดนโนบายด้านการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

๒. ผู้บริหาร/นโยบายควรให้ความสำคัญและจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานศึกษาสำรวจติดตามการเปลี่ยนแปลงของความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อความต่อเนื่องในการดำเนินงานและเพื่อให้ได้และเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน

**ข้อเสนอแนะ**

๑. ควรมีการศึกษาเพื่อติดตามตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพจากสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงไปในพื้นที่ตัวแทนของระบบนิเวศอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะชนิดพันธุ์พืชและสัตว์หายากใกล้สูญพันธุ์และชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่นที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเพื่อประโยชน์ในการกำหนดนโยบายและแผนเพื่อการอนุรักษ์และคุ้มครองชนิดพันธุ์และถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ

๒. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำข้อมูลจากการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานด้านอื่นๆ เช่น งานวิจัยที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ตลอดจนพิจารณารูปแบบ วิธีการ มาตรการในการปรับตัวและบรรเทาผลกระทบในพื้นที่รับผิดชอบที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป็นต้น

### ๒.๕.๔ การประชุมวันสากลแห่งความหลากหลายทางชีวภาพ ปี ๒๕๕๗ เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพของเกาะ (Island Biodiversity)

วันที่ ๒๒ พฤษภาคมของทุกปี เป็นวันสากลแห่งความหลากหลายทางชีวภาพ (International Day for Biological Diversity) โดยในปี ค.ศ. ๒๐๑๔ สำนักเลขาธิการอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพได้กำหนดหัวข้อ คือ ความหลากหลายทางชีวภาพของเกาะ (Island Biodiversity) เนื่องจากได้เล็งเห็นถึงความสำคัญ

และสถานการณ์ในปัจจุบันที่เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ซึ่งส่งผลอย่างรุนแรงต่อระบบนิเวศและสิ่งมีชีวิตบนโลก โดยเฉพาะหมู่เกาะประเทศเกิดใหม่ ขณะนี้โลกกำลังเผชิญกับวิกฤตสภาพภูมิอากาศ ภูมิประเทศ ป่าไม้ ทะเล และแหล่งน้ำที่มนุษย์ควรให้ความใส่ใจกับความหลากหลายทางชีวภาพเหล่านี้ โดยการสร้างความตระหนัก และช่วยกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่คงเหลืออยู่ให้ยั่งยืนต่อไป เพื่อที่มนุษย์จะได้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพและดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับสิ่งมีชีวิตอื่นได้อย่างกลมกลืนตลอดไป

สผ. มองเห็นโอกาสที่ผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการที่ศึกษาวิจัยความหลายหลายทางชีวภาพของประเทศไทย โดยเฉพาะความหลากหลายทางชีวภาพของเกาะ และความหลากหลายทางชีวภาพของภาคใต้ จะได้นำเสนอผลงานวิจัย แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น ตลอดจนสถานการณ์ ทิศทางการวิจัย เพื่อประมวลองค์ความรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพของเกาะและความหลากหลายทางชีวภาพของภาคใต้ของประเทศไทย สำหรับกำหนดทิศทางการบริหารจัดการ และการวิจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติที่มีประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน และคุณภาพชีวิตที่ดีของคนไทยทั้งประเทศ ไม่เพียงเฉพาะภาคใต้เท่านั้น

### ผลการดำเนินงาน

สผ. ได้ร่วมกับมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ กำหนดให้มีการประชุมวันสากลแห่งความหลากหลายทางชีวภาพประจำปี ๒๕๕๗ ในวันที่ ๒๒-๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ณ จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อส่งเสริมให้สาธารณชน

ตระหนักถึงความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพของเกาะ และความหลากหลายทางชีวภาพทางภาคใต้ของประเทศไทย โดยได้เชิญผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ ภาคธุรกิจ และองค์กรพัฒนาเอกชน นักวิชาการ นักวิจัย อาจารย์ นิสิต นักศึกษา นักเรียน ประชาชนทั่วไปที่สนใจ ประมาณ ๓๐๐ คน จัดการประชุมวิชาการ ประกอบด้วย การบรรยาย การอภิปราย การนำเสนอผลงานวิชาการภาคบรรยาย และภาคโปสเตอร์ และจัดกิจกรรม ประกอบด้วย การจัดแสดงนิทรรศการและการศึกษาดูงานนอกสถานที่

## ๒.๖ การศึกษา วิจัย และการสร้างองค์ความรู้

### ๒.๖.๑ การศึกษา สำรวจ จัดทำทะเบียนและแผนที่ย่านชุมชนเก่าในพื้นที่ภาคเหนือและภาคใต้

เนื่องจากในภาวะปัจจุบัน ย่านชุมชนเก่า ซึ่งเป็นแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญของเมืองที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของเมืองนั้นๆ อยู่ในภาวะถูกคุกคามจากปัญหาต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาความเสื่อมโทรมทางกายภาพ การเปลี่ยนแปลงรูปแบบวิถีการดำรงชีวิต ความเสี่ยงจากปัญหาภัยธรรมชาติต่างๆ จนได้รับผลกระทบจากการพัฒนา

อาจส่งผลให้ถูกทำลาย ยากแก่การฟื้นฟูให้กลับสู่สภาพเดิมได้ ดังนั้น จึงได้มีการจัดทำเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมย่านชุมชนเก่าขึ้น เป็นตัวบ่งชี้ที่จะทำให้ทราบแนวทางในการดำเนินการให้เกิดความยั่งยืนและการบริหารจัดการย่านชุมชนเก่าได้ ในปี ๒๕๕๕ – ๒๕๕๖ สผ. ได้ดำเนินการในภาคกลางและภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยในปี ๒๕๕๗ ได้จัดทำทะเบียนและแผนที่ย่านชุมชนเก่าในพื้นที่ภาคเหนือและภาคใต้ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและครบถ้วนทั้งประเทศ

### ผลการดำเนินงาน

๑. ทะเบียนข้อมูลย่านชุมชนเก่า ในพื้นที่ภาคเหนือ จำนวน ๑๗ จังหวัด (๑๖๙ ชุมชน) ย่านชุมชนเก่าในภาคใต้ จำนวน ๑๔ จังหวัด (๑๒๙ ชุมชน)

๒. ระบบฐานข้อมูลภูมิสารสนเทศ ย่านชุมชนเก่าในพื้นที่ภาคเหนือและภาคใต้ ในรูปของแผนที่แสดงขอบเขตและที่ตั้งประกอบทะเบียนข้อมูลย่านชุมชนเก่าในพื้นที่ภาคเหนือและภาคใต้

๓. ความรู้ความเข้าใจของหน่วยงานภาครัฐและองค์กรเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในเรื่องการอนุรักษ์ย่านชุมชนเก่า และแนวทางการจัดทำมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทย่านชุมชนเก่า

ประโยชน์จากการศึกษาสามารถนำไปใช้อ้างอิงเพื่อประยุกต์ใช้ในงานวางแผน อนุรักษ์ฟื้นฟูเอกลักษณ์ ส่งเสริมคุณภาพชีวิต ตลอดจนสนับสนุนประชาชนในบริเวณย่านชุมชนเก่าให้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ย่านชุมชนเก่า สามารถนำไปสู่การจัดการย่านชุมชนเก่าในรูปแบบแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และเชิงวัฒนธรรมควบคู่ไปกันไปกับการอยู่อาศัยได้อย่างเหมาะสม

*จัดอบรมสัมมนาให้ความรู้การจัดทำทะเบียนและแผนที่ย่านชุมชนเก่า ในพื้นที่ภาคเหนือ เมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๗ ณ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก และในพื้นที่ภาคใต้ เมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ณ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช*

*ตัวอย่างย่านชุมชนเก่า ในพื้นที่ภาคเหนือ*

*ตัวอย่างย่านชุมชนเก่า ในพื้นที่ภาคใต้*

### ๒.๖.๒ การจัดลำดับความสำคัญของพื้นที่ปากแม่น้ำ ๑๖ แห่ง

สผ. ได้นำร่างประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม บริเวณปากแม่น้ำบางปะกง ในท้องที่ตำบลบางปะกง ตำบลท่าข้าม ตำบลสองคลอง อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา และท้องที่ตำบลคลองตำหรุ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พ.ศ. .... เสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติในคราวการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๖ และที่ประชุมมีมติให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนำร่างประกาศกระทรวงฯ ไปพิจารณาเปรียบเทียบความสำคัญและเหตุผลความจำเป็นกับพื้นที่ปากแม่น้ำสายสำคัญสายอื่นๆ ของประเทศ สผ. จึงได้ดำเนินการจัดลำดับความสำคัญของพื้นที่ปากแม่น้ำเพื่อให้เป็นไปตามมติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติดังกล่าว

#### ผลการดำเนินงาน

สผ. ได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลสภาพปัจจุบันของพื้นที่ปากแม่น้ำ ๑๖ แห่ง ทั้งอ่าวไทยและอันดามัน และพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของพื้นที่ปากแม่น้ำโดยวิธีการวิเคราะห์ทางเลือกแบบหลายปัจจัย (Multi-Criteria Analysis: MCA) พบว่า สามารถจัดลำดับความสำคัญออกเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มวิกฤต เร่งด่วน และกลุ่มเฝ้าระวัง ดังนี้ ๑) กลุ่มวิกฤต จำนวน ๒ พื้นที่ ได้แก่ ๑. ปากทะเลสาบสงขลา จังหวัดสงขลา และ ๒. ปากแม่น้ำปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ๒) กลุ่มเร่งด่วน จำนวน ๙ พื้นที่ ได้แก่ ๑. ปากแม่น้ำท่าจีน จังหวัดสมุทรสาคร ๒. ปากแม่น้ำบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา และ จังหวัดชลบุรี ๓. ปากแม่น้ำกระบี่ จังหวัดกระบี่ ๔. ปากแม่น้ำตาปี (อ่าวบ้านดอน) จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๕. ปากแม่น้ำแม่กลอง (ดอนหอยหลอด) จังหวัดสมุทรสงคราม ๖. ปากแม่น้ำกระบุรี จังหวัดระนอง ๗. ปากแม่น้ำตราด จังหวัดตราด ๘. ปากแม่น้ำเวฬุ จังหวัดจันทบุรี และ จังหวัดตราด และ ๙. ปากแม่น้ำปัตตานี จังหวัดปัตตานี และ ๓) กลุ่มเฝ้าระวัง จำนวน ๕ พื้นที่ ได้แก่ ๑. ปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ ๒. ปากแม่น้ำเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ๓. ปากแม่น้ำตรัง จังหวัดตรัง ๔. ปากแม่น้ำตะกั่วป่า จังหวัดพังงา และ ๕. ปากแม่น้ำจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี ซึ่งผลการจัดลำดับความสำคัญดังกล่าวจะนำไปสู่การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในบริเวณพื้นที่ปากแม่น้ำตามลำดับความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

#### ปัญหา อุปสรรค

ข้อมูลสถานการณ์ปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพื้นที่ปากแม่น้ำไม่มีการจัดเก็บอย่างเป็นระบบและกระจายตามหน่วยงานต่างๆ

#### ข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในพื้นที่ปากแม่น้ำต้องการข้อมูลที่มีการจัดเก็บอย่างต่อเนื่องและครอบคลุมกับสถานการณ์ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่ รวมทั้งสามารถเข้าถึงได้ง่าย ซึ่งจะช่วยให้การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ปากแม่น้ำมีความรวดเร็วและทันต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

### ๒.๖.๓ การพัฒนาระบบบูรณาการ การประเมินสถานการณ์ ประเด็นปัญหา และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยที่มีผลต่อระดับภูมิภาคอาเซียนเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

สถานการณ์สิ่งแวดล้อมไม่ว่าจะเป็นในระดับพื้นที่ ระดับภูมิภาคอาเซียน และระดับโลก ล้วนเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง การจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมของโลก ที่เกิดจากการพัฒนาทางเทคโนโลยีและโลกาภิวัฒน์ ส่งผลให้เกิดการเคลื่อนย้ายสินค้าและบริการ เงินทุน คน วัฒนธรรมและอื่นๆ ส่งผลให้การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศต่างๆ จะต้องมีการเชื่อมโยงกับระดับภูมิภาคและระดับโลกมากยิ่งขึ้น ดังนั้น การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม จึงเป็นประเด็นระดับโลก และเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมหลายประเด็น อาทิเช่น การลดอัตราการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ การลดการปล่อย

ก๊าซเรือนกระจกเพื่อการจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การต่อต้านปัญหามลพิษจากสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ทำให้ต้องมีการติดตามและประเมินผลสถานการณ์และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของแต่ละประเทศ ในระดับภูมิภาคและระดับโลก ซึ่งได้ใช้รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็นเครื่องมือสะท้อนผลการดำเนินงานทางด้านสิ่งแวดล้อมของแต่ละประเทศ และรวมถึงการให้แต่ละประเทศจะต้องทำรายงานแห่งชาติเพื่อการประเมินผลการดำเนินตามอนุสัญญาและข้อตกลงระหว่างประเทศ เช่น รายงานแห่งชาติของการดำเนินงานตามอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ รายงานแห่งชาติของการดำเนินงานตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งรายงานต่อสำนักเลขาธิการอนุสัญญาต่างๆ ที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่าข้อมูลของประเทศไทยที่ได้นำเสนอในรายงานต่างๆ มีความแตกต่างและอ้างอิงข้อมูลจากหลายแหล่ง

สผ. จึงเห็นว่า การบูรณาการข้อมูลเพื่อประเมินสถานการณ์สิ่งแวดล้อม ประเด็นปัญหาและการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีมาตรฐานและเป็นข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้ทั้งความถูกต้องและแม่นยำเพื่อที่จะสามารถใช้เป็นแนวทางในการวางแผนเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมต่อไป รวมทั้งเพื่อใช้ในการติดตามประเมินผลสถานการณ์เพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ และระดับโลก พร้อมทั้งสามารถเผยแพร่ต่อสาธารณชนได้นั้น จำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบการติดตามให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น

**ผลการดำเนินงาน**

สผ. ได้ดำเนินการจัดประชุมหารือเพื่อระดมความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเป็นการประชุมเชิงปฏิบัติการจำนวน ๔ ครั้ง และการประชุมสัมมนาเพื่อระดมความคิดเห็นต่อผลการศึกษาจำนวน ๑ ครั้ง ซึ่งผลการศึกษาประกอบด้วย

๑) สถานการณ์สิ่งแวดล้อมในภูมิภาคอาเซียน ประเด็นปัญหา และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย และ การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับอนุสัญญาและข้อตกลงระหว่างประเทศ และ/หรือร่วมกับประเด็นการส่งเสริมความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมภายใต้แผนงานประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASCC) และข้อเสนอแนะแนวทางเชิงบูรณาการ

๒) เว็บไซต์ที่รวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมที่สำคัญของประเทศไทยและประเทศในภูมิภาคอาเซียน และ เช่น สถานการณ์สิ่งแวดล้อม กฎหมายด้านสิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย การดำเนินงานอนุวัตตามอนุสัญญาหรือข้อตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาของโครงการฯ มีดังนี้

- บุคลากรหรือหน่วยที่ปฏิบัติงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมหรือติดตามประเมินสถานการณ์สิ่งแวดล้อมและที่เกี่ยวข้อง ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามภารกิจของหน่วยงาน
- ผู้สนใจติดตามสถานการณ์สิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญของประเทศไทยและประเทศในภูมิภาคอาเซียน สามารถติดตามข้อมูลดังกล่าวผ่านทางเว็บไซต์ที่ได้จัดทำเพื่อการเผยแพร่

### ๒.๖.๔ การเสริมสร้างความเข้มแข็งในการตั้งรับและปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รอบแหล่งมรดกโลก

ประเทศไทย มีแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นแหล่งมรดกโลก ๕ แหล่ง เป็นแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรม ๓ แหล่ง และแหล่งมรดกโลกทางธรรมชาติ ๒ แหล่ง ได้แก่ เมืองประวัติศาสตร์สุโขทัยและเมืองบริวาร นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา แหล่งโบราณคดีบ้านเชียง เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร-ห้วยขาแข้ง และพื้นที่กลุ่มป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่ และยังมีแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติที่มีคุณค่าความสำคัญโดดเด่นที่อยู่ระหว่าง

*การอบรมถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจแนวทางการดำเนินงานตามพันธกรณีอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก: การเตรียมการขึ้นทะเบียนแหล่งมรดกโลก และการตั้งรับและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในพื้นที่มรดกโลก เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ณ โรงแรมโนโวเทล สยามสแควร์ กรุงเทพมหานคร*

การนำเสนอเพื่อขอขึ้นทะเบียนเป็นแหล่งมรดกโลก ปัจจุบันแหล่งมรดกโลกดังกล่าวได้รับผลกระทบจากภัยคุกคามในด้านต่างๆ เช่น การบุกรุกพื้นที่ของชุมชนบริเวณโดยรอบแหล่งโดยขาดการวางแผนการบริหารจัดการและการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมาย รวมถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ ซึ่งก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมของแหล่งซึ่งส่งผลต่อคุณค่าความโดดเด่นอันเป็นสากล (Outstanding Universal Value; OUV) ดังนั้น การเสริมสร้างความเข้มแข็งในการตั้งรับและปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศรอบแหล่งมรดกโลก จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องเร่งดำเนินการเพื่อเตรียมพร้อมในการตั้งรับและปรับตัวต่อภาวะการณ์เปลี่ยนแปลงดังกล่าว รวมถึงเพื่อรักษาคุณค่าความโดดเด่นอันเป็นสากลของแหล่งฯ ให้คงอยู่สืบไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในการอนุรักษ์และคุ้มครองแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติของไทย ตลอดจนการตั้งรับและปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่จะส่งผลกระทบต่อสภาพโดยรอบแหล่งมรดกโลก และถ่ายทอดองค์ความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานตามพันธกรณีอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก เพื่อให้การดูแล คุ้มครอง ปกป้องแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติให้คงคุณค่าโดดเด่นอันเป็นสากล

## ผลการดำเนินงาน

สผ. ได้จัดทำเอกสารเผยแพร่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ๒ เล่ม ได้แก่ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและมรดกโลก และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและมรดกโลก (แปลจากเอกสาร World Heritage reports ๒๒ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๐) และเอกสารอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก (World Heritage Convention)

ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้รับการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจในการอนุรักษ์และคุ้มครองสภาพโดยรอบแหล่งมรดกโลก การเตรียมความพร้อมในการตั้งรับและปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่อาจส่งผลกระทบต่อสภาพโดยรอบแหล่งมรดกโลก

### ๒.๖.๕ การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐ

สผ. เป็นหน่วยงานเครือข่ายพันธมิตร ภายใต้แผนพัฒนาอุทยานสิ่งแวดล้อมนานาชาติสิรินธร พ.ศ. ๒๕๕๕–๒๕๕๙ โดย สผ. ได้เสนอโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาอุทยานสิ่งแวดล้อมนานาชาติสิรินธร พ.ศ. ๒๕๕๕–๒๕๕๙ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ สผ. ได้จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐ เรื่อง การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสีเขียวตามแนวพระราชดำริ เพื่อให้เป็นไปตามแผนพัฒนาอุทยานฯ และเป็นการให้ความร่วมมือกับการดำเนินงานของอุทยานฯ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชน สังคม และประเทศชาติ ต่อไป

#### ผลการดำเนินงาน

สผ. จัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการ การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐ เรื่อง การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสีเขียวตามแนวพระราชดำริ ในระหว่างวันที่ ๑๘ – ๒๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ ณ อุทยานสิ่งแวดล้อมนานาชาติสิรินธร จังหวัดเพชรบุรี โดยมีผู้เข้าร่วมการอบรมจากหน่วยงานภาครัฐ นักศึกษา และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๕๐ คน การอบรมดังกล่าวประกอบด้วยการบรรยายวิชาการและการศึกษาดูงานในพื้นที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถนำความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสีเขียวตามแนวพระราชดำริ และสามารถนำความรู้ดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

#### ข้อเสนอแนะ

ควรดำเนินการอบรมเชิงปฏิบัติการอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรของหน่วยงานภาครัฐต่อเนื่อง โดยเฉพาะหน่วยงานในระดับท้องถิ่นที่เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่ รวมทั้งเป็นการให้ความร่วมมือกับการดำเนินงานของอุทยานสิ่งแวดล้อมนานาชาติสิรินธร และเป็นไปตามแผนพัฒนาอุทยานสิ่งแวดล้อมนานาชาติสิรินธร พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙ ต่อไป

### ๒.๖.๖ โครงการชุมชนอยู่คู่อุตสาหกรรม

การพัฒนาด้านอุตสาหกรรมมีความสำคัญมากในการพัฒนาประเทศ แต่ก็เป็นสาเหตุหลักประการหนึ่งของความขัดแย้งด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินที่เกิดขึ้นในพื้นที่หลายแห่งดังนั้น จึงได้จัดทำโครงการชุมชนอยู่คู่อุตสาหกรรม เพื่อส่งเสริมให้มีมาตรการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนที่ดี ในเมืองที่มีกิจกรรมอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนและอุตสาหกรรมสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างยั่งยืนซึ่งมีความสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ของประเทศไทยในทุกระดับ รวมถึงประชาคมอาเซียนโครงการมีวัตถุประสงค์หลัก ได้แก่ (๑) พัฒนานโยบายยุทธศาสตร์แนวทางกลไกและเครื่องมือสำหรับการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนที่ดี เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนกับอุตสาหกรรมอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน (๒) พัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนและ (๓) พัฒนาและบูรณาการองค์ความรู้ในท้องถิ่นกับองค์ความรู้สากล พร้อมทั้งสร้างกลไกการเผย

แพร่ความรู้ ในการนี้ โครงการมีพื้นที่เป้าหมายในจังหวัดระยอง บริเวณเขตเทศบาลนครระยอง องค์การบริหารส่วนตำบลตะพง องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแลง และเทศบาลตำบลเชิงเนิน กับ เขตประกอบการอุตสาหกรรม ของบริษัทไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)

## ผลการดำเนินงาน

๑. ความรู้ด้านพรรณไม้ที่เหมาะสมกับวิถีชีวิตและระบบนิเวศของพื้นที่เป้าหมายประกอบด้วยเอกสาร "พรรณไม้ที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินงานโครงการชุมชนอยู่คู่อุตสาหกรรมในพื้นที่จังหวัดระยองและพื้นที่ใกล้เคียง ฉบับวิชาการ" และเอกสาร "พรรณไม้ที่มีศักยภาพลดมลพิษในพื้นที่จังหวัดระยองและพื้นที่ใกล้เคียง ฉบับประชาชน" พร้อมทั้งระบบฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งในปัจจุบันได้เผยแพร่สู่สาธารณะและได้เกิดผลลัพธ์อาทิ มีการประยุกต์ใช้ประโยชน์ในกระบวนการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA; Environmental Impact Assessment) จากโครงการอุตสาหกรรม

๒. การดูแลรักษาและพัฒนาพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืนประกอบด้วยพื้นที่ที่ชุมชนและหน่วยงานในพื้นที่มีเจตนารักษาเป็นพื้นที่สีเขียว มีจำนวนรวมทั้งหมด ๒๐ แห่ง มีพื้นที่รวมประมาณ ๑,๓๘๐ ไร่ ซึ่งในขณะนี้ อยู่ระหว่างการพัฒนาและปรับปรุงเครื่องมือและกลไกการบริหารจัดการสำหรับใช้ในการติดตามประเมินผล และผลักดันให้มีการจัดทำมาตรการกำหนดทิศทางการพัฒนาเชิงพื้นที่ในระดับชุมชน โดยการริเริ่มของชุมชน

๓. การจัดทำ "ยุทธศาสตร์การจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนในเมืองอุตสาหกรรมสีเขียว" ซึ่งอยู่ระหว่างการจัดทำให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และมีแนวคิดที่จะนำเสนอยุทธศาสตร์นี้เพื่อเป็น "ระยองโมเดล" และหากประสบความสำเร็จก็สามารถถือได้ว่าเป็นการสร้างนโยบายสาธารณะจากล่างขึ้นบน โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนได้อย่างแท้จริง

## เงื่อนไขความสำเร็จ

๑) การคัดเลือกประเด็นเชิงบวกในการจัดทำโครงการที่ต้องสอดคล้องกับความต้องการในพื้นที่เป้าหมาย พร้อมทั้งแสวงหาเครือข่ายแนวร่วมตั้งแต่เริ่มต้นโครงการ

๒) สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมที่สามารถเห็นผลประจักษ์โดยการเป็นเจ้าของผลงานร่วมกัน

๓) สื่อสารกับเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง และร่วมกันทบทวนเป้าหมายของการดำเนินงานในทุกขั้นตอนอยู่เป็นประจำ

๔) มีวัตถุประสงค์หลักของโครงการที่ชัดเจน และดำเนินงานโครงการอย่างต่อเนื่อง

๕) สร้างระบบการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการดำเนินงาน โดยที่เครือข่ายจะต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการติดตามตรวจสอบ

*การอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการระบบฐานข้อมูลพรรณไม้*
*เมื่อวันอังคารที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ณ จังหวัดระยอง*

*การสัมมนาโครงการชุมชนอยู่คู่อุตสาหกรรม*
*เมื่อวันศุกร์ที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ณ จังหวัดระยอง*

## ๒.๗ ความร่วมมือระหว่างประเทศด้านสิ่งแวดล้อม

### ๒.๗.๑ การดำเนินงานอนุวัตการอนุสัญญาและข้อตกลงระหว่างประเทศ

**๑) อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ : การเข้าร่วมประชุมสมัชชาภาคีพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ สมัยที่ ๗ (COP-MOP 7)**

การเข้าร่วมประชุมสมัชชาภาคีพิธีสารคาร์ตาเฮนาด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อเจรจาวางกรอบการดำเนินงานตามพันธกรณีของพิธีสารฯ รวมทั้งเจรจาขอรับการสนับสนุนในการเสริมสร้างสมรรถนะการดำเนินงานตามพิธีสารฯ ตลอดจนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงาน

**ผลการดำเนินงาน**

สำนักเลขาธิการอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพได้จัดประชุมสมัชชาภาคีพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ สมัยที่ ๗ ขึ้นในระหว่างวันที่ ๒๙ กันยายน–๓ ตุลาคม ๒๕๕๗ ณ เมืองพยองชาง สาธารณรัฐเกาหลี ในการประชุมครั้งนี้มีผู้แทนประเทศสมาชิก ๑๑๔ ประเทศ ผู้แทนจากรัฐบาลอื่นๆ หน่วยงานขององค์การสหประชาชาติ องค์กรระหว่างรัฐบาล องค์กรพัฒนาเอกชน สถาบันการศึกษา และภาคอุตสาหกรรมเข้าร่วมประชุม

จากการประชุมครั้งนี้ ประโยชน์ที่ประเทศไทยในฐานะประเทศภาคีพิธีสารฯ ได้รับคือ สามารถนำข้อตัดสินใจของสมัชชาภาคีพิธีสารฯ มาเป็นกรอบการดำเนินงานตามพันธกรณีพิธีสารฯ ให้เป็นไปโดยสอดคล้องกับนโยบายของประเทศโดยให้มีการเคลื่อนย้าย ดูแล และใช้ประโยชน์สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมอันเนื่องมาจากเทคโนโลยีชีวภาพสมัยใหม่อย่างปลอดภัยต่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพที่ยั่งยืนรวมทั้งคำนึงถึงความเสี่ยงต่อสุขอนามัยของมนุษย์ด้วย โดยเฉพาะในเรื่องการประเมินความเสี่ยงและการบริหารจัดการความเสี่ยงการใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมในสภาพควบคุมการเคลื่อนย้ายสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมข้ามเขตแดนโดยไม่เจตนาและมาตรการฉุกเฉินการดูแลการขนส่ง การบรรจุหีบห่อและการจำแนกระบุสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม การพิจารณาด้านเศรษฐกิจ-สังคมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมและการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านความปลอดภัยทางชีวภาพ

**๒) อนุสัญญาพื้นที่ชุ่มน้ำ: รายงานแห่งชาติของประเทศไทยว่าด้วยการอนุวัตอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ**

ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๔๑ ซึ่งสำนักเลขาธิการอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำกำหนดให้มีการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ เป็นประจำทุก ๓ ปี (Conference of the Contracting Parties : COP) และให้ภาคีจัดส่งรายงานแห่งชาติว่าด้วยการอนุวัตอนุสัญญาฯ ให้แก่สำนักเลขาธิการฯ ก่อนการประชุมสมัชชาภาคีฯ อย่างน้อย ๖ เดือน

สำหรับการประชุม COP12 จะจัดขึ้นในระหว่างวันที่ ๑-๙ มิถุนายน ๒๕๕๘ ณ กรุง Punta del Este, Uruguay และขอให้ภาคีจัดทำรายงานแห่งชาติและจัดส่งให้สำนักเลขาธิการฯ ภายในวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗

**ผลการดำเนินงาน**

สผ. ในฐานะหน่วยงานประสานงานกลางของอนุสัญญาฯ ได้เริ่มกระบวนการจัดทำรายงานแห่งชาติ ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ โดยเริ่มจากการวิเคราะห์ National Report Format เพื่อกำหนดหน่วยงานและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายใน และภายนอก และจัดทำ (ร่าง) รายงานแห่งชาติ เพื่อประชุมรับฟังความเห็นและข้อมูลเพิ่มเติมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ซึ่งสำนักงานฯ ได้แก้ไขและเพิ่มเติมข้อมูลตามความเห็นของที่ประชุม และเสนอต่อที่ประชุมคณะทำงานวิชาการพื้นที่ชุ่มน้ำ ครั้งที่ ๔/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๗ และคณะอนุกรรมการการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบต่อรายงานดังกล่าว และ สผ. ได้จัดส่งรายงานฯ ต่อสำนักเลขาธิการอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๗

**๓) อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ : การประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สมัยที่ ๑๙ (COP19) และการประชุมรัฐภาคีพิธีสารเกียวโต สมัยที่ ๙ (CMP9)**

การประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการประชุมรัฐภาคีพิธีสารเกียวโต ณ กรุงวอร์ซอ สาธารณรัฐโปแลนด์ ระหว่างวันที่ ๗ – ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ เพื่อติดตามพัฒนาการการเจรจาด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระดับโลก และเตรียมความพร้อมสำหรับประเทศไทยในการดำเนินการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศตามกรอบและข้อตกลงที่ได้จากการประชุม

**ผลการดำเนินงาน**

**๑. ผลการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สมัยที่ ๑๙ (COP19) สาระสำคัญของการประชุมดังกล่าว ประกอบด้วย**

๑) การพัฒนาข้อตกลงฉบับใหม่ภายใต้การหารือในกรอบ ADP ซึ่งหลายประเทศต้องการให้มีการยกระดับการดำเนินงานที่เข้มข้นมากขึ้น โดยเฉพาะของประเทศพัฒนาแล้ว และการพัฒนาข้อตกลงที่มีความร่วมมือจากประเทศหลากหลายมากขึ้น และให้ความสำคัญกับการปรับตัว

๒) การให้ความสำคัญกับประเด็นด้านการเงิน การประชุมครั้งนี้ ถือเป็นการประชุมรัฐภาคีที่ให้ความสำคัญกับด้านการเงินเป็นอย่างมาก โดยให้ประเทศพัฒนาแล้วเร่งระดมเงินทุนบริจาคตามที่ได้สัญญาไว้ พร้อมกับเชื่อมโยงประเด็นกองทุนเข้ากับการถ่ายทอดเทคโนโลยี และการสร้างขีดความสามารถและหรือแนวทางและแนวคิดในการพัฒนานโยบายและกลไกทางการเงินในกรอบของอนุสัญญาฯ ซึ่งมีหลายกลไก ประกอบด้วย

- Work on Programme Long-term เป้าหมายจะต้องมีเงินสมทบ ๑ แสนล้านเหรียญสหรัฐ (USD 100 billion) จนถึงปี ค.ศ. ๒๐๒๐ เพื่อเสริมสร้างให้เกิดการเตรียมพร้อมเชิงนโยบายและสถาบันให้เอื้อต่อการนำเงินไปใช้)

- Green Climate Fund กองทุน GCF จะเริ่มดำเนินการพัฒนาและบริหารกองทุนตามแผนการดำเนินงานประจำปี ค.ศ. ๒๐๑๔ และกระตุ้นให้มีการระดมทุนจากภาครัฐและภาคเอกชน และเสนอให้คณะกรรมการบริหารของกองทุน พิจารณาจัดสรรทุนตามแนวทางที่สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานของแต่ละประเทศ (country-driven processes)

- กองทุนสิ่งแวดล้อมโลก (Global Environment Facility – GEF) เป็นกองทุนเก่าแก่ จะมีการพัฒนายุทธศาสตร์ที่มีเจ้าภาพหลักในเรื่องที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สำหรับรอบที่ ๖ (GEF6) พร้อมกับการพัฒนาร่างยุทธศาสตร์ปี ค.ศ. ๒๐๒๐ เพื่อจะส่งเสริมความเชื่อมโยงของเจ้าภาพหลัก ผ่านแผนงานและโครงการแบบเจ้าภาพร่วมในหลากหลายประเด็น

- กองทุนเพื่อการปรับตัว (Adaptation Fund) มีการแต่งตั้งหน่วยปฏิบัติระดับชาติที่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินและอนุมัติโครงการและแผนงานจากกองทุนฯ ได้โดยตรงจำนวน ๑๕ หน่วยงาน โดยมีเงินที่สะสมอยู่ในกองทุน Adaptation Fund ๓๒๔ ล้านเหรียญ แบ่งเป็น ๑๘๘.๓ ล้านเหรียญมาจาก CERs และ ๑๓๖.๑ ล้านเหรียญจากการบริจาคเพิ่มเติม

ทั้งนี้ หัวหน้าคณะผู้แทนไทย (นายพิทยา พุกกะมาน ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) ได้กล่าวถ้อยแถลงในการประชุมระดับรัฐมนตรีว่าด้วยการเงิน เมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ว่าไทยให้ความสำคัญกับกองทุนจากภาคเอกชนที่จะมาสนับสนุนการปรับตัว ผ่านการลงทุนต่างๆ รวมทั้งคิดว่าการให้การสนับสนุนด้านการเงิน ควรทำควบคู่ไปกับการถ่ายทอดเทคโนโลยี และเห็นควรให้ประเทศพัฒนาแล้ว (ซึ่งเป็นผู้ให้) และประเทศผู้รับสร้างความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด

๓) การป้องกันความสูญเสียและความเสียหาย (loss and damage) อันเกิดจากภัยพิบัติที่เป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งในขณะที่มีการประชุมนั้น ฟิลิปปินส์ประสบภัยพิบัติอย่างรุนแรงจากมหาพายุไห่เยี่ยน (Haiyan) ทำให้มีการอภิปรายประเด็นนี้อย่างกว้างขวาง

นอกจากนั้นบางประเทศได้ให้ความสำคัญกับประเด็นเฉพาะเรื่อง อาทิ การพัฒนาตลาดคาร์บอนในรูปแบบใหม่ ทั้งที่เป็น market และ non-market เพื่อทดแทนตลาดภายใต้ตลาดของพิธีสารเกียวโตที่นำโดยญี่ปุ่น การเรียกร้องให้ประเทศพัฒนาแล้วทุ่มเทรับผิดชอบในการลดการปล่อยก๊าซ การพิจารณาเรื่องมาตรการตอบโต้ (response measures) ที่ควรคำนึงถึงสภาวะเศรษฐกิจของประเทศกำลังพัฒนา เป็นต้น

**๒. ผลการประชุมรัฐภาคีพิธีสารเกียวโต สมัยที่ ๙ (CMP9)**

๑) การรับรองข้อแก้ไขพิธีสารเกียวโต สำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ แจ้งว่า ต้องมีภาคีพิธีสารอย่างน้อย ๑๔๔ ประเทศ จัดทำตราสารยอมรับ จึงจะทำให้พันธกรณีที่ ๒ ของพิธีสารมีผลบังคับใช้โดยปัจจุบัน มีเพียง ๑๙ ประเทศ ได้แก่ บังคลาเทศ บาร์เบโดส มอริเชียส และสหรัฐอาหรับอิมิเรตส์ โดยในอาเซียนมี อินโดนีเซียและสิงคโปร์ ยื่นตราสารยอมรับแล้ว ทั้งนี้ หลายประเทศ และกลุ่มประเทศ อาทิ จีน และ EU ได้แจ้งว่า การจัดทำตราสารยอมรับจะแล้วเสร็จภายในปี ๒๕๕๗

๒) ตลาดคาร์บอน สถานการณ์ราคาเครดิตคาร์บอนในตลาดของโครงการกลไกการพัฒนาที่สะอาด (Clean Development Mechanism: CDM) ตกต่ำลงมาก ที่ประชุมได้เร่งให้คณะกรรมการบริหารพัฒนาเครื่องมือให้กับ DNA ของแต่ละประเทศ สามารถพัฒนาการดำเนินโครงการได้อย่างยั่งยืนและลดขั้นตอน ในการรับรองมูลค่าโครงการให้ง่ายขึ้น

การเข้าร่วมประชุมดังกล่าวจะเสริมสร้างบทบาทและการมีส่วนร่วมของประเทศไทย รวมทั้งการติดตามผลการประชุมด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระดับนานาชาติอย่างต่อเนื่อง จะส่งผลให้สามารถกำหนดมาตรการ/นโยบาย/กลไก ที่สอดคล้องกับกรอบนโยบายภายใต้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้อย่างเหมาะสมทันต่อสถานการณ์ของโลกต่อไป

**๔) การดำเนินงานตามพันธกรณีอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก: การประชุมคณะกรรมการมรดกโลกสมัยสามัญ ครั้งที่ ๓๘**

คณะกรรมการมรดกโลกประชุมสมัยสามัญครั้งที่ ๓๘ ระหว่างวันที่ ๑๕-๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๗ ณ กรุงโดฮา รัฐกาตาร์ มีคณะผู้แทนไทยที่เข้าร่วมการประชุมดังกล่าวประกอบด้วย นายอภิชาติ ชินวรรโณ เอกอัครราชทูตไทย ประจำกรุงปารีส ในฐานะหัวหน้าคณะผู้แทนไทย และผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงโดฮา กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงศึกษาธิการ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมศิลปากร กรมชลประทาน กรมทางหลวง และ สผ.

**สาระสำคัญการประชุม**

๑. การรายงานสถานภาพการอนุรักษ์พื้นที่แหล่งมรดกโลก : พื้นที่กลุ่มป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่ ในวาระที่ 38 COM 7B.71 ที่ประชุมได้ร้องขอให้ราชอาณาจักรไทยดำเนินการตามคำแนะนำทั้งหมดของการติดตามตรวจสอบร่วมของศูนย์มรดกโลก/องค์การระหว่างประเทศเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ ในปี ค.ศ. ๒๐๑๔ (พ.ศ. ๒๕๕๗) และขอให้ราชอาณาจักรไทยจัดส่งรายงานสถานภาพการอนุรักษ์ที่เป็นปัจจุบันมายังศูนย์มรดกโลก ภายในวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๐๑๕ (พ.ศ. ๒๕๕๘)

๒. การรับรองแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติในบัญชีรายชื่อเบื้องต้น (Tentative List) จำนวน ๙๐ แหล่ง ทำให้ปัจจุบันมีแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติที่อยู่ในบัญชีรายชื่อเบื้องต้น (Tentative List) จำนวน ๑,๖๒๕ แหล่ง จากรัฐภาคี ๑๗๑ ประเทศ

๓. การประกาศขึ้นทะเบียนแหล่งมรดกโลก มีแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นแหล่งมรดกโลกจำนวน ๒๖ แหล่ง เป็นแหล่งมรดกทางวัฒนธรรม จำนวน ๒๑ แหล่ง แหล่งมรดกทางธรรมชาติ จำนวน ๔ แหล่ง และแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติ (Mixed Sites) จำนวน ๑ แหล่ง ทำให้ปัจจุบันมีแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ จำนวน ๑,๐๐๗ แหล่ง ใน ๑๖๑ ประเทศจากรัฐภาคีอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก ทั้งหมด ๑๙๑ ประเทศ

๔. การปรับปรุงทะเบียนแหล่งมรดกโลกในภาวะอันตราย ที่ประชุมมีมติถอดถอนรายชื่อแหล่งมรดกโลกที่อยู่ในภาวะอันตราย ๑ แหล่ง ได้แก่ Ruins of KilwaKisiwani and Ruins of SongoMnara (United Republic of Tanzania)และเพิ่มเติมบัญชีรายชื่อแหล่งมรดกโลกที่อยู่ในภาวะอันตราย ๓ แหล่งได้แก่ ๑) City of Potosi (Plurinational State of Bolivia) ๒) Selous Game Reserve (United Republic of Tanzania) และ ๓) Land of Olives and Vines – Cultural Landscape of Southern Jerusalem, Battir (Palestine)

๕. การทบทวนรายการแนวเขตภูมิศาสตร์แหล่งมรดกโลกย้อนหลังที่ประชุมรับทราบการทบทวนรายการแนวเขตภูมิศาสตร์แหล่งมรดกโลกย้อนหลังของ รัฐภาคีตามที่ฝ่ายเลขานุการเสนอโดยในส่วนของราชอาณาจักรไทยมีการนำเสนอ จำนวน ๑ พื้นที่ คือ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร-ห้วยขาแข้ง

**๒.๗.๒ ความร่วมมือด้านต่างประเทศระดับทวิภาคี ระดับภูมิภาค และระดับโลก**

**๑) ความร่วมมือในกรอบอาเซียน**

**๑.๑) การประชุมคณะทำงานอาเซียนด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ครั้งที่ ๕ (The 5th Meeting of ASEAN Working Group on Climate Change: AWGCC)**

ประเทศไทยในฐานะประเทศสมาชิกอาเซียนเข้าร่วมประชุมคณะทำงานอาเซียนด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ครั้งที่ ๕ (The 5th Meeting of ASEAN Working Group on Climate Change: AWGCC) เพื่อรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศไทยและร่วมกับประเทศสมาชิกอาเซียน และดำเนินการที่สนับสนุนการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในภูมิภาคอาเซียนที่สอดคล้องกับการดำเนินงานของรัฐภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

## ผลการดำเนินงาน

สผ. ในฐานะหน่วยประสานงานกลางอนุสัญญาสหประชาชาติ ได้เข้าร่วมการประชุมคณะทำงานอาเซียนด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ครั้งที่ ๕ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน - ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ณ กรุงจาการ์ตา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย เพื่อนำเสนอโครงการการดำเนินการร่วมกันของอาเซียนภายใต้แผนปฏิบัติการอาเซียนว่าด้วยการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศร่วมกัน (ASEAN Action Plan on Joint Response to Climate Change: AAP-JRCC) ซึ่งเป็นการดำเนินงานวิจัยร่วมกันภายในอาเซียน (ASEAN Research collaboration) เพื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลในโครงการที่ช่วยในการลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งในฐานะที่ประเทศไทยรับผิดชอบในส่วนของการดำเนินการในด้านการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศภายใต้แผน AAP-JRCC โดยได้เริ่มต้นดำเนินการตามแผนปฏิบัติการและนำเสนอผลการดำเนินการต่อที่ประชุม โดยประเทศไทยรับผิดชอบในส่วนของการดำเนินการในด้านการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เรื่อง โครงการเสริมสร้างความร่วมมือระดับภูมิภาคในการวางแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการดังกล่าว นอกจากนี้ ที่ประชุมมีมติให้แต่ละประเทศสมาชิกรวบรวมกิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการ ส่งให้ประเทศเวียดนามที่เป็นประธานคณะทำงานฯ รวบรวมและสำเนาให้ฝ่ายเลขานุการอาเซียนเพื่อติดตามความความก้าวหน้าในการดำเนินการต่อไป รวมถึงขอให้ประเทศที่มีความพร้อมเสนอตัวเป็นผู้นำ (Lead Country) ภายใต้แผนปฏิบัติการ AAP-JRCC เพิ่มเติม

รวมทั้งพิจารณาจัดทำ ร่างแถลงการณ์ร่วมอาเซียนด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (ASEAN Joint Statement on Climate Change 2014) ตามที่ประธาน AWGCC เสนอต่อที่ประชุม (เวียดนาม) โดยร่างแถลงการณ์ดังกล่าว มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ครั้งที่ ๒๐ (20th Session of the Conference of the Parties to the United Nations Framework Convention on Climate Change: IUFCCC COP20) ซึ่งกำหนดจัดขึ้นในเดือนธันวาคม ๒๕๕๗ สรุปสาระสำคัญของร่างแถลงการณ์ฯ ได้ดังนี้

- ประเทศสมาชิกอาเซียนเห็นความสำคัญอย่างยิ่งที่จะผลักดันให้เกิดการลดก๊าซเรือนกระจก และการปรับตัวด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เนื่องจากมีความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) ซึ่งจะทำให้บรรลุผลในเรื่องความมั่นคงทางอาหารและการแก้ไขปัญหาความยากจนในภูมิภาคอาเซียนด้วย ภายใต้หลักการ CBDR - RC
- การสนับสนุน Warsaw Framework of Reducing Emissions from Deforestation and Forest Degradation (REDD+) พร้อมทั้งเน้นย้ำให้เกิดการรักษาและจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืนทั่วทั้งภูมิภาคอาเซียนเพื่อช่วยบรรเทาความรุนแรงจากสภาพภูมิอากาศที่แปรปรวน รวมทั้งเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจชุมชน
- ขอบคุณประเทศพัฒนาแล้วที่ให้คำมั่นในการสนับสนุนทางการเงินและเทคโนโลยีในระยะยาวแก่ประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุด
- มีความเห็นสอดคล้องกับการดำเนินการตามข้อตกลง Decision 1/CP.17 ในอันที่จะดำเนินการเพื่อให้บรรลุข้อตกลงใหม่ภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ อาทิ การลดก๊าซเรือนกระจก การปรับตัวรวมถึงเน้นย้ำให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยี การเสริมสร้างศักยภาพและการช่วยเหลือทางการเงินจากประเทศพัฒนาแล้วสู่ประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุด ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญมากในการดำเนินงานลดก๊าซเรือนกระจกที่เหมาะสมของประเทศ (Nationally Appropriate Mitigation Actions: NAMAs) และการสนับสนุนที่กำหนดอย่างมุ่งมั่นระดับชาติ (Intended Nationally Determined Contributions: INDCs)

ทั้งนี้ ความร่วมมือในการขับเคลื่อนการดำเนินงานระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จะนำมาซึ่งความร่วมมือและการกำหนดท่าทีร่วมกันของประเทศสมาชิกอาเซียนในการเจรจาภายใต้เวทีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อไป

## ปัญหาและอุปสรรค

ความร่วมมือและการดำเนินการระหว่างประเทศอาเซียน ยังอยู่ในขั้นเริ่มต้น

## เงื่อนไขความสำเร็จ

การสนับสนุนเงินทุนและเสริมสร้างศักยภาพของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการตามความต้องการของประเทศอาเซียน เพื่อนำไปสู่เป้าหมายการพัฒนาประเทศและภูมิภาคอาเซียน

## ข้อเสนอแนะ

๑. การจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเข้าร่วมการประชุมและดำเนินงานภายใต้กรอบแผนงานจัดตั้งประชาสังคม และวัฒนธรรมอาเซียน (ASCC)

๒. ผลักดันให้มีความร่วมมือและการดำเนินงานระหว่างสมาชิกอาเซียนเพิ่มขึ้น

**๑.๒) การเข้าร่วมยกร่างแถลงการณ์ร่วมรัฐมนตรีอาเซียนสำหรับการประชุมระดับสูงหรือระดับรัฐมนตรีระหว่างสมัยการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ สมัยที่ ๑๒**

แถลงการณ์ฉบับนี้มีความสำคัญ เนื่องด้วยเป็นการประกาศเจตนารมณ์ในการดำเนินงานร่วมกันของทุกประเทศสมาชิกอาเซียน ในการดำเนินงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ และการหยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพภายในปี 2020 ซึ่งรัฐมนตรีอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมของสาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่าในฐานะประธานสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จะหยิบยกขึ้นแถลงในระหว่างการประชุมระดับสูงหรือระดับรัฐมนตรีระหว่างสมัยประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ สมัยที่ ๑๒

## ผลการดำเนินงาน

ผู้แทน สผ. เข้าร่วมการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมครั้งที่ ๒๕ และการประชุมอื่นที่เกี่ยวข้อง ระหว่างวันที่ ๒๔ – ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๗ ณ นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียน พิจารณาและให้ความเห็นชอบกับร่างแถลงการณ์ร่วมของรัฐมนตรีสิ่งแวดล้อมอาเซียนต่อการประชุมระดับสูง ระหว่างสมัยการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ครั้งที่ ๑๒

สำนักเลขาธิการอาเซียนกำหนดจัดการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมอย่างไม่เป็นทางการครั้งที่ ๑๕ (The 15th Informal ASEAN Ministerial Meeting on the Environment (15th IAMME) ณ นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป. ลาว) โดยกำหนดจัดขึ้น ระหว่างวันที่ ๒๗-๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๗ ในระหว่างการประชุมดังกล่าว จะมีการรับทราบแถลงการร่วมของรัฐมนตรีสิ่งแวดล้อมอาเซียน สำหรับการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพสมัยที่ ๑๒ พร้อมทั้งพิจารณาให้ความเห็นชอบในสาระ ก่อนที่รัฐมนตรีอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมของสาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่าในฐานะประธานสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หยิบยกขึ้นแถลงในระหว่างการประชุมระดับสูงหรือระดับรัฐมนตรีระหว่างสมัยประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ สมัยที่ ๑๒

สผ. นำเสนอเรื่องรับทราบแถลงการณ์รัฐมนตรีอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อเสนอในการประชุมระดับรัฐมนตรีในระหว่างการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ สมัยที่ ๑๒ ในการประชุมคณะอนุกรรมการอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ครั้งที่ ๔/๒๕๕๗ วันจันทร์ที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๗ และคณะอนุกรรมการฯ มีมติให้เสนอเรื่องดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อขอความเห็นชอบต่อไป ให้เสนอเรื่องดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อขอความเห็นชอบต่อไป และ สผ. จัดทำคำแปลอย่างไม่เป็นทางการเป็นภาษาไทยของเอกสารร่างข้อตกลงฯ และมีหนังสือถึงกรมอาเซียน กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย และกรมองค์การระหว่างประเทศ ขอทราบความเห็นต่อแถลงการณ์ร่วมดังกล่าวเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในสาระของแถลงการณ์ฉบับดังกล่าว ซึ่งรัฐมนตรีอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมของสาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่าในฐานะประธานสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้หยิบยกแถลงการณ์ ขึ้นแถลงในระหว่างการประชุมระดับสูงหรือระดับรัฐมนตรีระหว่างสมัยประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ สมัยที่ ๑๒

### ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

เรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องเร่งด่วนและมีกรอบเวลากำกับ จึงต้องเร่งรัดดำเนินงาน และสาระของแถลงการณ์เกี่ยวพันกับการดำเนินงานของหลายหน่วยงาน จึงต้องประสานหน่วยงานดังกล่าวเพื่อขอทราบความเห็นภายในกำหนดเวลา และยังต้องจัดทำคำแปลเป็นภาษาไทย ซึ่งต้องตรวจสอบให้สาระครบถ้วนตรงกันกับต้นฉบับ

### ข้อเสนอแนะ

หลังจากนำเสนอร่างแถลงการณ์ร่วมของรัฐมนตรีสิ่งแวดล้อมอาเซียนต่อการประชุมระดับสูงระหว่างสมัยการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ครั้งที่ ๑๒ ในวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๗ ณ เมืองพะยองชาง สาธารณรัฐเกาหลี แล้ว อาเซียนควรแสวงหาแนวทางดำเนินการร่วมกันเพื่อผลักดันความร่วมมือในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนต่อไป

**๑.๓) คณะทำงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืน**

คณะทำงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืน หรือ ASEAN Working Group on Environmentally Sustainable Cities (AWGESC) ได้มีการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืนมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๖ โดยมี สผ. เป็นหน่วยประสานงานกลางของประเทศไทย (National Focal Point) และปฏิบัติงานร่วมกับประเทศในภูมิภาคอาเซียนภายใต้คณะทำงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืน ซึ่งมีภารกิจที่ต้องดำเนินการตามแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community Blueprint) ในข้อ D5 ด้านการส่งเสริมคุณภาพมาตรฐานการดำรงชีวิตในเมืองต่างๆ ของอาเซียนและเขตเมือง และข้อริเริ่มอาเซียนว่าด้วยเมืองที่มีลักษณะที่มีสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน ที่ผ่านมา คณะทำงานฯ มีการดำเนินงาน ได้แก่ การจัดทำกรอบการดำเนินงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืน การพัฒนาตัวชี้วัดคุณภาพสิ่งแวดล้อมด้านอากาศ ด้านน้ำ และด้านขยะและพื้นที่สีเขียว โดยมีรางวัลอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืน (ASEAN Environmentally Sustainable Cities Award) ที่กำหนดให้มีขึ้นทุก ๓ ปี สำหรับเมืองในภูมิภาคอาเซียนที่มีประชากร ๒๐,๐๐๐ คนขึ้นไป เพื่อเป็นมาตรการในการกระตุ้นให้เมืองดำเนินงานตามกรอบและตัวชี้วัดที่กำหนด

### ผลการดำเนินงาน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ สผ. มีภารกิจในการจัดประชุมคณะทำงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืน ครั้งที่ ๑๒ (12th Meeting of ASEAN Working Group on Environmentally Sustainable Cities: AWGESC) โดยประเทศไทยเป็นเจ้าภาพในการจัดประชุมดังกล่าว ระหว่างวันที่ ๒๖-๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ณ จังหวัดภูเก็ต ซึ่งมีประเด็นสำคัญที่คณะทำงานฯ ได้พิจารณา คือ การคัดเลือกเมืองเพื่อเข้ารับรางวัลอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมเมืองยั่งยืน ครั้งที่ ๓ ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ สำหรับประเทศไทยมี ๓ เมือง ที่ได้รับรางวัลจากการตัดสินของคณะทำงานฯ คือ เทศบาล

นครเชียงราย (ด้านการจัดการขยะและพื้นที่สีเขียว) สำหรับประเภทเมืองที่เสนอโดยประเทศ และประเภทแข่งขัน คือ เทศบาลนครนครสวรรค์ (ด้านน้ำสะอาด) และเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด (ด้านการจัดการขยะและพื้นที่สีเขียว) และเข้าร่วมพิธีมอบรางวัลเมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๗ ณ เวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และการพิจารณาเห็นชอบในหลักการในการนำตัวชี้วัดด้านความหลากหลายทางชีวภาพในเมืองรวมเข้าไว้ในตัวชี้วัดด้านการจัดการขยะและพื้นที่สีเขียวในโครงการรางวัลอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืน และขอให้ประเทศสมาชิกนำตัวชี้วัดไปทดลองใช้และรายงานผลต่อไป

### เงื่อนไขความสำเร็จ

ความตระหนักในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ความชัดเจนของนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม และความร่วมมือของราชการส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนับเป็นเงื่อนไขหลักที่ช่วยให้เมืองได้รับรางวัลอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมเมืองยั่งยืน

### ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้การพัฒนาและจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืนและเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ควรสร้างและขยายเครือข่ายตลอดจนศึกษาเทคโนโลยีที่เหมาะสมการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแนวคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และโครงการพระราชดำริที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม

**๒) ความร่วมมือกับสหประชาชาติ องค์กรระหว่างประเทศ และทวิภาคี**

**๒.๑) การประสานงานภายใต้กรอบความร่วมมือของคณะกรรมาธิการแม่น้ำโขง**

สผ. เป็นหน่วยงานดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมภายใต้คณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติไทย โดยได้สนับสนุนการดำเนินงาน อาทิ แผนงานสิ่งแวดล้อม (Environment Programme-EP) แผนงานพัฒนาลุ่มน้ำ (Basin Development Plan-BDP) แผนงานเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากร (Integrated Capacity Building Programme-ICBP) โครงการความคิดริเริ่มในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change Adaptation Initiative-CCAI) และการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนงานต่างๆ เช่น แผนงานการจัดการข่าวสารและองค์ความรู้ (Integrated Knowledge Management Programme-IKMP) แผนงานการประมง (Fishery Programme-FP) และแผนงานไฟฟ้าพลังน้ำ (Hydropower Programme-HP)

### ผลการดำเนินงาน

สผ. ได้เข้าร่วมการประชุมเพื่อพิจารณาให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อ โครงการ กิจกรรม และโปรแกรมงานของคณะกรรมาธิการแม่น้ำโขง (Mekong River Commission : MRC) ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับประเทศมากกว่า ๓๐ ครั้ง ดังเช่น การประชุมปรึกษาหารือภายในประเทศเรื่องร่างรายงานการเริ่มงาน (Inception report) การศึกษาติดตามผลกระทบการพัฒนาโครงการไฟฟ้าพลังน้ำบนลำน้ำโขงสายประธาน (Council study) การประชุมปรึกษาหารือภายในประเทศเพื่อพิจารณากรอบการดำเนินการตรวจสอบตัวชี้วัดความหลากหลายทางชีวภาพสำหรับลุ่มแม่น้ำโขงและการเสริมสร้างศักยภาพการดำเนินการ การประชุมปรึกษาหารือภายในประเทศเพื่อพิจารณาร่างแนวทางการสำรวจข้อมูลเพื่อติดตามผลกระทบทางสังคมและประเมินความอ่อนไหวของระบบนิเวศทางน้ำของ MRC การประชุมปรึกษาหารือภายในประเทศเพื่อพิจารณาร่างรายงานการทบทวนนโยบาย แผนงาน โครงการการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในส่วนของประเทศไทย การประชุมคณะทำงานด้านวิชาการระดับภูมิภาคเพื่อพิจารณาแผนงานการศึกษาติดตามผลกระทบจากการพัฒนาโครงการไฟฟ้าพลังน้ำบนลำน้ำโขงสายประธาน การประชุมเชิงปฏิบัติการระดับภูมิภาคเพื่อพิจารณากรอบการดำเนินการตรวจสอบตัวชี้วัดความหลากหลายทางชีวภาพสำหรับลุ่มแม่น้ำโขงตอนล่าง เป็นต้น ซึ่งคณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติไทยใช้ประกอบการเจรจาและกำหนดท่าทีของประเทศไทยในการประชุมในระดับคณะกรรมาธิการแม่น้ำโขงต่อไป

### เงื่อนไขความสำเร็จ

การประสานงาน การมีส่วนร่วม การสนับสนุนข้อมูล ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเป็นไปอย่างรวดเร็วและถูกต้อง

### ข้อเสนอแนะ

การสนับสนุนการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมในคณะกรรมาธิการแม่น้ำโขงต้องให้ความสำคัญกับการบูรณาการข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแลกเปลี่ยนข้อมูลภายในองค์กรอย่างเป็นระบบ รวดเร็ว และทันต่อสถานการณ์ เพื่อใช้ประกอบการกำหนดท่าทีในเวทีเจรจาได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน

**๒.๒) การเสริมสร้างศักยภาพการจัดสรรและการใช้งบประมาณสาธารณะเพื่อสนับสนุนนโยบายรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Strengthening Thailand's Capacity to Link Climate Policy and Public Finance)**

ทิศทางการพัฒนาของประเทศไทยกำลังมุ่งหน้าสู่สังคมคาร์บอนต่ำตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๑ (๒๕๕๕-๒๕๕๙) ซึ่งให้ความสำคัญกับประเด็นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทั้งด้านการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการส่งเสริมรูปแบบการเติบโตที่ปล่อยคาร์บอนต่ำ นอกจากนี้ แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (๒๕๕๖-๒๕๙๓) ยังเป็นกรอบเชิงนโยบายและแนวทางระยะยาวสำหรับหน่วยงานของรัฐและองค์กรที่เกี่ยวข้อง รวมถึงภาคส่วนต่างๆ ในการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างบูรณาการและให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม การขับเคลื่อนนโยบายการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศสู่ภาคปฏิบัติจำเป็นต้องมีทรัพยากรต่างๆ อย่างเพียงพอ อันได้แก่ บุคลากร งบประมาณ รวมถึงมาตรการและกลไกในกระบวนการกลั่นกรองและจัดสรรงบประมาณด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และระบบกำกับดูแลและประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การใช้จ่ายทรัพยากรดังกล่าวเกิดความคุ้มค่าสูงสุด

สผ. จึงได้ร่วมกับสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Programmed: UNDP) ในการดำเนิน "โครงการเสริมสร้างศักยภาพการจัดสรรและการใช้งบประมาณสาธารณะเพื่อสนับสนุนนโยบายด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ" หรือ "Strengthening Thailand's Capacity to Link Climate Policy and Public Finance" โดยมีระยะเวลาดำเนินโครงการ ๓ ปี (๒๕๕๖-๒๕๕๘)

วัตถุประสงค์หลักของโครงการฯ คือ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของหน่วยงานในประเทศไทยในการเชื่อมโยงนโยบายด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศกับแผนงานโครงการ และการจัดสรรงบประมาณสาธารณะของหน่วยงานต่างๆ รวมถึงมาตรการการติดตามการใช้งบประมาณเพื่อสนับสนุนนโยบายรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งนี้ โครงการมีผลลัพธ์ (Output) ได้แก่

๑. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีศักยภาพในการบูรณาการเป้าหมายการรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเข้าไปในกระบวนการแผนและนโยบาย

๒. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับผลของการใช้งบประมาณเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๓. ประเทศไทยเป็นผู้นำในการริเริ่มโครงการความร่วมมือกับกลุ่มประเทศอาเซียนในการเชื่อมโยงนโยบายด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศกับการจัดสรรและการใช้งบประมาณสาธารณะ

### ผลการดำเนินงาน

(๑) การประชุมคณะกรรมการกำกับด้านวิชาการโครงการฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๗ ในวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๗ ณ ห้องประชุม ๖๐๒ อาคาร สผ. เพื่อรายงานผลการดำเนินงานความคืบหน้าของโครงการและเพื่อพิจารณาร่างผลการศึกษากองทุนเพื่อการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และร่างผลการศึกษาโครงสร้างและกลไกเชิงสถาบันทางการเงินเพื่อรับมือกับปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศไทย รวมถึงแผนการดำเนินงานโครงการฯ ช่วงไตรมาส ๒ และ ๓ ของปี พ.ศ. ๒๕๕๗

(๒) การดำเนินกิจกรรมร่วมกับสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงการเกษตรและสหกรณ์

คณะกรรมการกำกับด้านวิชาการฯ ได้มีมติเห็นชอบในคราวประชุมคณะกรรมการกำกับด้านวิชาการฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๗ในการดำเนินกิจกรรมร่วมกับสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กษ.) เพื่อหาแนวทางในการบูรณาการประเด็นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (ด้านการปรับตัว) เข้าสู่การจัดทำแผนและงบประมาณของ กษ. โดยดำเนินการภายใต้ยุทธศาสตร์การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศด้านการเกษตรปี พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๙ และโครงการเมืองเกษตรสีเขียว (Green Agriculture City) ของ กษ. เพื่อเป็นกรณีศึกษาด้านการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Adaptation) และการมองภาพรวมเรื่อง Climate Change ในระดับประเทศ ทั้งนี้ โครงการฯ เป็นผู้ให้การสนับสนุน โดยจัดจ้างผู้เชี่ยวชาญชาวไทยและชาวต่างประเทศด้านสิ่งแวดล้อมการเกษตรและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อสนับสนุนองค์ความรู้ แนะนำเทคนิคและการพัฒนาเครื่องมือต่างๆ เช่น Cost Benefit Analysis เพื่อวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของโครงการและกิจกรรมต่างๆ ป้องกันการซ้ำซ้อนในการจัดทำคำของบประมาณ รวมถึงกรอบการติดตามและประเมินผลโครงการที่เกี่ยวเนื่องกับการรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีประสิทธิผลผ่านรูปแบบการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshops) จำนวน ๔ ครั้ง ระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกันยายน ๒๕๕๗ โดยได้เชิญหน่วยงานอื่นในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้แก่ กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน กรมปศุสัตว์ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมประมง กรมวิชาการเกษตร และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ร่วมการประชุมดังกล่าวด้วย

### ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

๑. การส่งเสริมให้เกิดกลไกการประสานงานที่เข้มแข็งระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการเรียนรู้กลไกการเงินด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่เหมาะสมกับกระบวนการวางแผนงานและงบประมาณของประเทศ และร่วมกันผลักดันให้ระดับนโยบายตระหนักถึงความสำคัญและให้การสนับสนุนในประเด็นดังกล่าวอย่างจริงจัง

๒. ผู้ประสานงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change Coordinator: CCC) ในหน่วยงานภาครัฐต่างๆ มีส่วนร่วมและแสดงบทบาทของตนในการสนับสนุนการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศอย่างเต็มที่

๓. การให้ความสนับสนุนและความร่วมมือจากสำนักงบประมาณในประเด็นการเงินด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๔. ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจในการตัดสินใจระดับประเทศตระหนักถึงความสำคัญและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีต่อประชาชนและประเทศชาติ

**ข้อเสนอแนะ**

๑. หน่วยงานในระดับนโยบายทั้งฝ่ายวางแผนและฝ่ายการเงินการคลังตระหนักถึงความสำคัญของผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศให้มากขึ้น

๒. การมีทิศทางการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศที่ชัดเจน

๓. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นเร่งด่วนและบูรณาการประเด็นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเข้าสู่กระบวนการวางแผนงานและงบประมาณประจำปี

๔. หน่วยงานภาครัฐต่างๆ มีการดำเนินงานร่วมกันอย่างบูรณาการ เนื่องจากประเด็นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศถือเป็นประเด็นคาบเกี่ยวในหลายมิติ (Cross-Cutting Issues)

**๒.๓) Economic Instruments for Low-Carbon Development**

องค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน (GIZ) โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (UNEP) และกระทรวงสิ่งแวดล้อม คุ้มครองธรรมชาติ การก่อสร้าง และความปลอดภัยทางปรมาณูแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี (BMUB) ได้ร่วมกันดำเนินการโครงการ Enhancing Low-Carbon Development by Greening the Economy มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนประเทศกำลังพัฒนาในการเปลี่ยนผ่านไปสู่เศรษฐกิจสีเขียวตามความต้องการของประเทศ ระยะเวลาดำเนินการปี ค.ศ. ๒๐๑๑-๒๐๑๔ (พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๗) ซึ่งภายใต้โครงการดังกล่าว สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับ GIZ ได้จัดทำโครงการ Economic Instruments for Low-Carbon Development โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มศักยภาพของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง (Capacity development) ในการนำเครื่องมือเศรษฐศาสตร์มาใช้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาแบบคาร์บอนต่ำ โดยมุ่งเน้นการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทย

**ผลการดำเนินงาน**

สผ. ได้มอบหมายให้สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) เป็นผู้ดำเนินการศึกษา ทบทวนนโยบายและแผน มาตรการ การดำเนินงานที่ผ่านมาของหน่วยงานต่างๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการนำเครื่องมือเศรษฐศาสตร์มาใช้เพื่อสนับสนุนการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศ วิเคราะห์ข้อดี ประสิทธิภาพหรือข้อจำกัดของการใช้เครื่องมือดังกล่าว รวมทั้งเครื่องมือที่อยู่ในแผนการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะการนำเครื่องมือต่างๆ มาใช้ในดำเนินงานในภาพรวมของประเทศไทย โดยจัดทำเป็นรายงานการวิเคราะห์การใช้เครื่องมือเศรษฐศาสตร์เพื่อสนับสนุนการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทย (An Analysis of Economic Instruments for Greenhouse Gas Mitigation in Thailand)

ในระยะต่อไป สผ. และ GIZ จะได้ร่วมกันจัดการอบรม เรื่อง การนำเครื่องมือเศรษฐศาสตร์มาใช้ เพื่อการนำไปสู่การพัฒนาแบบคาร์บอนต่ำ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มองเห็นภาพรวม เพื่อการบูรณาการการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และบรรลุเป้าหมายของประเทศร่วมกัน

**ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ**

การนำเครื่องมือเศรษฐศาสตร์มาใช้ เพื่อการสนับสนุนการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทย

เป็นเพียงมาตรการหนึ่งที่จะนำมาใช้ร่วมกับมาตรการอื่นๆ อาทิ มาตรการควบคุมและสั่งการ มาตรการสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม และมาตรการจูงใจอื่นๆ ซึ่งหน่วยงานที่กำหนดให้มีการนำไปใช้ ต้องเข้าใจและรับรู้ถึงผลกระทบต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น จึงถือเป็นความท้าทายในการบูรณาการการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เป้าหมายของการดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

**ข้อเสนอแนะ**

รายงานการวิเคราะห์การใช้เครื่องมือเศรษฐศาสตร์เพื่อสนับสนุนการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทย เป็นการวิเคราะห์นโยบายและมาตรการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และให้ข้อเสนอแนะต่อแนวทางการพัฒนาที่มุ่งสู่การเป็นสังคมแบบคาร์บอนต่ำในภาพกว้าง ซึ่งในการขับเคลื่อนแนวทางดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ยังคงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับทุกภาคส่วน ทำการศึกษาและหารือนโยบายและการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งควรต้องได้รับการยอมรับจากภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาคประชาชน ภาคธุรกิจ โดยมุ่งเน้นการบรรลุเป้าหมายเดียวกัน ที่คำนึงถึงบริบทของเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

**๒.๔) การปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้พลังงานและการบรรเทาผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในภาคการขนส่งทางบกของภูมิภาคอาเซียน (ASEAN - German Project on Energy Efficiency and Climate Change Mitigation in the Land Transport Sector)**

โครงการนี้มีขอบเขตการทำงานมุ่งเน้นในเรื่องนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและการบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในภาคการขนส่งทางบก โดยมีเป้าหมายในการที่จะสามารถจัดทำแผนปฏิบัติการ เช่น การดำเนินงานลดก๊าซเรือนกระจกที่เหมาะสมของประเทศ (NAMAs) และพัฒนาระบบการตรวจวัด การรายงาน และการทวนสอบ (MRV) อีกทั้งการกำกับติดตามนโยบายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาคการขนส่งทางบก

**ผลการดำเนินงาน**

สผ. ร่วมกับ GIZ ได้จัดทำรายงาน Thailand Stocktaking Report โดยทำการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวกับนโยบายการขนส่งทางบกจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทำการคัดเลือกโครงการนโยบาย/มาตรการที่เหมาะสมที่สุด คือ นโยบาย/มาตรการ การเชื่อมต่อกับโครงสร้างพื้นฐานสำหรับการขนส่งสาธารณะในเมือง (Urban Public Transport Connectivity) และนโยบาย/มาตรการการจัดการระบบขนส่งมวลชน (Public Transport Management) เพื่อจัดทำข้อเสนอการดำเนินงานลดก๊าซเรือนกระจกที่เหมาะสมของประเทศ (NAMA proposal) สำหรับประเทศไทยในภาคการขนส่งทางบก พบว่า มี ๔ มาตรการที่ได้รับคะแนนสูงสุด ได้แก่ ๑) การเชื่อมต่อกับโครงสร้างพื้นฐานสำหรับการขนส่งสาธารณะในเมือง(Urban Public Transport Connectivity) ๒) นโยบายส่งเสริมการใช้งาน มาตรฐานอัตราการสิ้นเปลืองเชื้อเพลิงของยานพาหนะ (Fuel Efficiency Policy) ๓) การจัดการระบบขนส่งมวลชน (Public Transport Management) และ ๔) การปรับปรุงระบบการขนส่งทางรางการเดินสำหรับทางระหว่างเมือง (Non-Urban Railway Improvement)

**ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ**

ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งทางบกและนโยบายที่รวบรวมจากหน่วยงานนั้นยังขาดเอกภาพ

**ข้อเสนอแนะ**

การบูรณาการระหว่างกระทรวงที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงคมนาคม กระทรวงพลังงาน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

**๒.๕) ความร่วมมือไทย – สหภาพยุโรป เรื่อง การส่งเสริมการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืนด้านนโยบายสนับสนุนสำหรับประเทศไทย**

โครงการการส่งเสริมการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืนด้านนโยบายสนับสนุนสำหรับประเทศไทย (SWITCH – Asia Sustainable Consumption and Production: Policy Support Component - Thailand)

เป็นโครงการความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยกับสหภาพยุโรป (EU) ภายใต้โครงการ SWITCH-Asia ของสหภาพยุโรป มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนกิจกรรมและโครงการของประเทศกำลังพัฒนาในภูมิภาคเอเชีย ที่จะก่อให้เกิดการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน สำหรับประเทศไทยมีกรมควบคุมมลพิษ และกรมโรงงานอุตสาหกรรม เป็นหน่วยงานหลักฝ่ายไทย และมีหน่วยงานร่วมดำเนินการ ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สผ. และกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยมอบหมายให้องค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน (GIZ) ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาโครงการ มีระยะเวลาดำเนินโครงการ ๓ ปี (๓ ตุลาคม ๒๕๕๔ - ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗)

กิจกรรมหลักของโครงการ แบ่งเป็น ๔ องค์ประกอบ ได้แก่

๑) องค์ประกอบที่ ๑ เป็นการศึกษาทบทวนนโยบาย และโครงสร้างหน้าที่ของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน (SCP Policies Assessment and Institutional Framework Recommendations) และการสร้างระบบการติดตาม และการรายงานผลการดำเนินงานด้าน การผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืนในประเทศไทย (National SCP Monitoring System and Account) โดยมีสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และ สผ. เป็นผู้ดำเนินการหลัก

๒) องค์ประกอบที่ ๒ เป็นการส่งเสริมและสนับสนุนการบริโภคอย่างยั่งยืน ผ่านนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green Procurement) โดยมีกลุ่มเป้าหมายหลัก คือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงภาคเอกชน มีกรมควบคุมมลพิษ เป็นผู้ดำเนินการหลัก

๓) องค์ประกอบที่ ๓ เป็นการส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตอย่างยั่งยืน ผ่านนโยบายอุตสาหกรรมสีเขียว (Green Industry Mark) โดยมีกลุ่มเป้าหมายหลัก คือ อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมมีกรมโรงงานอุตสาหกรรม เป็นผู้ดำเนินการหลัก

๔) องค์ประกอบที่ ๔ เป็นการสร้างความตระหนักด้านการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืนในระดับท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปสู่การผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืนมากขึ้น มีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมเป็นผู้ดำเนินการหลัก

### ผลการดำเนินงาน

การดำเนินกิจกรรมในองค์ประกอบที่ ๑ (สผ. รับผิดชอบ) ในระยะที่ผ่านมา ได้ทำการศึกษา ๓ เรื่อง ได้แก่

**๑) การประเมินนโยบายและโครงสร้างด้านการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืนของประเทศไทย** (Assessment of SCP Policy and Institutional Framework) เพื่อทบทวนและพัฒนานโยบายด้านการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน และสนับสนุนให้การหารือในระดับนโยบายมีความชัดเจนขึ้น

**๒) การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดทำระบบการติดตามการดำเนินงานด้านการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืนของประเทศไทย** (Feasibility Study on a National SCP Monitoring System) เพื่อพัฒนาแนวทางการติดตามการดำเนินงาน การกำหนดตัวชี้วัด และการรายงานผลด้านการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืนที่ได้ริเริ่มไว้แล้ว ให้มีการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

**๓) การจัดทำข้อเสนอตัวชี้วัดด้านการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน** ในสามด้าน ได้แก่ อุตสาหกรรมสีเขียว การจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และความตระหนัก

จากการศึกษาในองค์ประกอบที่ ๑ ทำให้ได้แนวทางการดำเนินงานด้านการส่งเสริมการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืนของประเทศในระยะต่อไป ที่ชัดเจนยิ่งขึ้น และมีการขยายผลการดำเนินงานให้ครอบคลุมในทุกๆ สาขา เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ด้านการส่งเสริมการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืนของประเทศอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

### ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

๑. การมีกรอบโครงสร้างองค์กรด้านการส่งเสริมการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืนที่ดี จะเป็นพื้นฐานสำคัญ สำหรับความสำเร็จในการดำเนินงาน ในปัจจุบันมีหลายหน่วยงานที่ดำเนินงานด้านการส่งเสริมการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน ได้แก่ กระทรวงอุตสาหกรรม

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงพลังงาน และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยที่การส่งเสริมการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน ได้ถูกกำหนดไว้ในนโยบายของแต่ละหน่วยงาน แต่ยังไม่ได้มีความร่วมมือและบูรณาการการดำเนินงานในระดับชาติร่วมกัน

๒. การจัดตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลโครงการและคณะดำเนินงานโครงการ เพื่อบริหารจัดการโครงการสามารถเป็นต้นแบบที่ดี ในการดำเนินการร่วมกันระหว่างต่างกระทรวง/หน่วยงาน รวมทั้ง เสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปฏิบัติงานในแต่ละองค์ประกอบ อันเป็นผลทำให้เกิดความสำเร็จของโครงการ

๓. ปัจจัยสำคัญของความสำเร็จในการดำเนินงานเรื่องการส่งเสริมการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน ได้แก่ การประสานความร่วมมืออย่างมีประสิทธิภาพ การสนับสนุนทางการเมือง และการสร้างจิตสำนึกและความตระหนักด้าน SCP ให้ครอบคลุมในทุกระดับ

**ข้อเสนอแนะ**

๑. ควรมีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลกลาง (Central database/data center) สำหรับการติดตามการดำเนินงานด้านการส่งเสริมการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืนภายในหน่วยงาน

๒. เห็นควรให้การขับเคลื่อนเรื่องการผลิตและการบริโภคที่ใช้กลไกการกำกับดูแลของ "คณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน" ที่มีนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน และควรมีการจัดตั้งคณะอนุกรรมการ ภายใต้คณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อกำกับดูแลการติดตามประเมินผลและการรายงานตัวชี้วัดด้านผลลัพธ์ของการส่งเสริมการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืนทุก ๓ เดือน

๓. ควรมีการขยายขอบเขตการดำเนินงานของการส่งเสริมการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืนให้ครอบคลุมทุกสาขาที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ (๑) การผลิตและการบริการอย่างยั่งยืน ซึ่งรวมถึงภาคการผลิตและบริการ การศึกษา ฯลฯ (๒) ระบบสาธารณูปโภคที่ยั่งยืน ซึ่งรวมถึงภาคพลังงาน การคมนาคมขนส่ง การก่อสร้าง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อความยั่งยืน การลดก๊าซเรือนกระจกและการปรับตัว ฯลฯ (๓) เศรษฐกิจสีเขียวและเศรษฐกิจที่ยั่งยืน ซึ่งรวมถึงการลงทุนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ภาษีสิ่งแวดล้อม การเงินสิ่งแวดล้อม ฯลฯ และ (๔) ทุนทางธรรมชาติและสังคมที่ยั่งยืน รวมถึง การจัดการทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรน้ำ ความหลากหลายทางชีวภาพ สุขภาพ การจัดการมลภาวะ ฯลฯ โดยการขยายผล อาจพิจารณาต้นแบบการดำเนินงานของภาคอุตสาหกรรม เช่น โครงการอุตสาหกรรมสีเขียว โครงการอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ซึ่งรวมถึงการจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของภาครัฐและฉลากสิ่งแวดล้อม ความตระหนักและรูปแบบการดำเนินชีวิต องค์กรภาครัฐส่วนกลางและท้องถิ่น

*การสัมมนาและฝึกอบรมเรื่อง การจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของภาครัฐ จัดโดย GIZ ร่วมกับ กรมควบคุมมลพิษ ในเดือนเมษายน ๒๕๕๗*

**๒.๖) การขอรับการสนับสนุนโครงการภายใต้กองทุนสิ่งแวดล้อมโลก รอบที่ ๕ :โครงการอนุรักษ์ถิ่นอาศัยของพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ที่มีความสำคัญระดับโลกในพื้นที่ภาคการผลิต (Conserving Habitats for Globally Important Flora and Fauna in Production Landscape)**

โครงการอนุรักษ์ถิ่นอาศัยของพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ที่มีความสำคัญระดับโลกในพื้นที่ภาคการผลิต เป็นโครงการสนับสนุนภารกิจของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในการสนับสนุนการอนุวัตอนุสัญญาความหลากหลายทางชีวภาพ (Convention on Biological Conservation) มีแนวคิดพื้นฐานในการเสริมสร้างศักยภาพของหน่วยงานด้านการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพภายใต้กระทรวงทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดย สผ. และองค์การสวนสัตว์ ในพระบรมราชูปภัมถ์ ซึ่งมีบทบาทในด้านการอนุรักษ์พันธุ์พืชและสัตว์ที่ใกล้สูญพันธุ์และถิ่นที่อยู่อาศัย ทั้งนี้โครงการมีเป้าประสงค์สำคัญในการอนุรักษ์ความหลากหลายของพันธุ์พืชและสัตว์ที่มีความสำคัญระดับโลกในพื้นที่ที่อยู่นอกเขตพื้นที่คุ้มครอง (Protected Area)

โครงการได้รับการพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับกฏกระทรวงว่าด้วยการจัดตั้งพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม (Environmental Protection Areas -EPA) อันได้แก่ พื้นที่ต้นน้ำ หรือพื้นที่ที่มีเอกลักษณ์ทางด้านระบบนิเวศธรรมชาติ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความแตกต่างจากพื้นที่ทั่วไป หรือพื้นที่ระบบนิเวศที่เปราะบางและเสี่ยงต่อการถูกทำลายหรือได้รับผลกระทบจากกิจกรรมของมนุษย์

โครงการนี้บรรจุอยู่ในกรอบการให้การสนับสนุนของกองทุนสิ่งแวดล้อมโลกในประเด็นความหลากหลายทางชีวภาพ ใน ยุทธศาสตร์ว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพที่ ๒: การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ภาคการผลิต (Production Landscape) และยุทธศาสตร์ว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพที่ ๔: การเสริมสร้างนโยบายและมาตรการเชื่อมโยงการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไปในภารกิจขององค์กรในภาคส่วนอื่น ในระดับของความสอดคล้องกับแนวทางระหว่างประเทศนั้น โครงการอยู่ในแนวทางการทำงานภายใต้กรอบความร่วมมือขององค์กรสหประชาชาติกับรัฐบาลไทย (United Nations Partnership Framework 2012-2016) ซึ่งมุ่งหวังในการปรับปรุงการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและการจัดการทรัพยากร ธรรมชาติในระดับชาติและระดับชุมชน ผ่านการใช้กระบวนการอนุรักษ์ความหลายหลายทางชีวภาพและสอดคล้องกับแนวทางของแผนปฏิบัติงานในระดับประเทศ (Country Programme Action Plan - CPAP 2012-2016) ของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ ประจำประเทศไทย ในผลสัมฤทธิ์ที่ว่าด้วยการเสริมสร้างสมรรถนะของหน่วยงานของประเทศในการแก้ปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน และการส่งเสริมการจัดการสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่

เพื่อให้บรรลุความสำเร็จและวัตถุประสงค์ โครงการได้วางแผนการดำเนินงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านการจัดการของถิ่นที่อยู่อาศัย โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ การเสริมสร้างศักยภาพขององค์กรและกรอบกฏหมายว่าด้วยการอนุรักษ์พันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ที่ใกล้สูญพันธุ์ และกิจกรรมการสาธิตเพื่อการอนุรักษ์สายพันธุ์ที่ใกล้สูญพันธุ์ ได้แก่ นกกระเรียนพันธุ์ไทย นกชายเลนปากช้อน และพลับพลึงธาร

### ผลการดำเนินงาน

โครงการผ่านความเห็นชอบจากประธานบริหารกองทุนสิ่งแวดล้อมโลก และอยู่ระหว่างการพิจารณาของกระทรวงการต่างประเทศเพื่อนำเสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อโครงการฯ และหากเห็นชอบจะลงนามรับรองโครงการโดย UNDP ซึ่งเป็น GEF Executing Agency และ GEF Operational Agency และ สผ.ต่อไป

### ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

โครงการจะบรรลุผลสำเร็จได้หากได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานและประชาชนเจ้าของพื้นที่ดำเนินโครงการ ดังนั้นจึงต้องมีการหารือร่วมกันในทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน และควรประชาสัมพันธ์ให้ภาคส่วนอื่นๆ ทราบถึงคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินโครงการอย่างกว้างขวาง

### ข้อเสนอแนะ

จัดการประชุมหารือร่วมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ติดตามประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และประชาสัมพันธ์เผยแพร่โครงการให้ภาคส่วนอื่นๆ ทราบอย่างต่อเนื่อง

## ๒.๘ การติดตามประเมินผลนโยบาย แผน และมาตรการต่างๆ

### ๒.๘.๑ การติดตามและประเมินผลแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.๒๕๕๕–๒๕๕๙ ระยะครึ่งแผน (ภายหลังการประกาศใช้ ๒ ปี)

แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙ ได้เสนอแนะกลไกการติดตามประเมินผลเป็น ๒ ระยะด้วยกัน คือ ๑) การติดตามประเมินผลตามเป้าหมายในระยะ ๒ ปี หลังจากการประกาศใช้ เพื่อรายงานความก้าวหน้า และนำผลการประเมินที่ได้ไปใช้ประกอบการพิจารณาปรับปรุงแผนฯ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน รวมทั้งใช้กำหนดกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนแผนฯ ไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ และ ๒) การติดตามประเมินผลตามเป้าหมายเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาของแผนฯ (๕ ปี) เพื่อรวบรวมปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานตามแนวทางการปฏิบัติที่กำหนดไว้และนำไปใช้ประกอบการจัดทำแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระยะต่อไป

### ผลการดำเนินงาน

รายงานการติดตามประเมินผลแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙ ระยะครึ่งแผน (ภายหลังการประกาศใช้ ๒ ปี) ทำให้ทราบถึงความก้าวหน้าการเปลี่ยนแปลง และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในระยะครึ่งแผนของแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม และนำผลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย แนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อันเป็นการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Growth) และการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งเป็นฐานของการพัฒนาประเทศในระยะต่อไปได้อย่างเหมาะสม

### เงื่อนไขความสำเร็จ

๑) การถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่บุคลากรของหน่วยงานภายใต้แผนฯ เพื่อให้มีความเข้าใจและสามารถนำแผนจัดการฯ ไปประยุกต์สู่การปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับภารกิจของแต่ละหน่วยงาน เพื่อเกิดการบูรณาการและความเชื่อมโยงในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ

๒) การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายการติดตามประเมินผลทุกภาคส่วน ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ สถาบันการศึกษา ประชาชน องค์กรพัฒนาเอกชน และภาคเอกชน โดยสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมีบทบาทในการร่วมดำเนินการและขับเคลื่อนแผนฯ เพื่อให้การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

### ข้อเสนอแนะ

๑) รัฐบาลควรให้ความสำคัญกับแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยการกำหนดให้เป็นยุทธศาสตร์ของชาติที่สามารถนำไปสู่การเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ และเป็นนโยบายและแผนที่สำคัญ

*การสัมมนาเรื่อง "การติดตามประเมินผลแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙" ระยะครึ่งแผน (ภายหลังการประกาศใช้ ๒ ปี) วันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๗ ณ โรงแรมแมนดาริน กรุงเทพมหานคร*

ที่ทำให้เกิดการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

๒) รัฐบาลควรสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เพียงพอและมีความต่อเนื่อง เพื่อเป็นกลไกสำคัญที่ใช้สนับสนุนหรือผลักดันให้การดำเนินการตามแผนการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) หน่วยงานที่รับผิดชอบตัวชี้วัด แผนงาน และแนวทางการปฏิบัติตามแผนฯ ในแต่ละยุทธศาสตร์ควรกำหนดบทบาทหน้าที่ภายในหน่วยงานให้ชัดเจน โดยสามารถบูรณาการแผนและการใช้ทรัพยากรในการดำเนินงานและสร้างภาคีเครือข่ายในการทำงานร่วมกัน

### ๒.๘.๒ การติดตามและประเมินผลโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด

สผ. ได้สนับสนุนงบประมาณเพื่อก่อสร้างหรือดำเนินการ เพื่อให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวม หรือระบบกำจัดของเสียรวม ภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยในระยะที่ผ่านมาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศกว่า ๒๐๐ แห่ง ได้รับการอุดหนุนงบประมาณภายใต้แผนปฏิบัติการฯ ในระดับจังหวัด เพื่อก่อสร้างหรือดำเนินการเพื่อให้มีระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียชุมชน และระบบกำจัดขยะมูลฝอย ซึ่งจากการติดตามและประเมินผลระบบฯ ดังกล่าว พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง ยังไม่สามารถเดินระบบและบำรุงรักษาระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจากรายงานการตรวจสอบการดำเนินงานโครงการตามแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๑ มีประเด็นที่เกี่ยวข้องจากการสุ่มตรวจโครงการจัดการน้ำเสียและขยะมูลฝอย ที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณไปแล้ว พบว่า ไม่มีการใช้งาน หรือ ใช้งานไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ รวมทั้งยังไม่มีระบบการติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ

#### ผลการดำเนินงาน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ สผ. ได้ดำเนินโครงการสำรวจและประเมินระบบการจัดการน้ำเสียชุมชน และระบบการจัดการขยะมูลฝอย ภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด โดยได้มอบหมายให้บริษัท พรีดีเวลลอปเม้นท์ คอนซัลแตนท์ จำกัด เป็นที่ปรึกษา ในการดำเนินการ ในพื้นที่เป้าหมาย จำนวน ๔๐ แห่ง แบ่งเป็น ระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย จำนวน ๒๐ แห่ง และระบบกำจัดขยะมูลฝอย จำนวน ๒๐ แห่ง เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ ได้นำรูปแบบการประเมินระบบการจัดการระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย และระบบกำจัดขยะมูลฝอย สำหรับใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานด้านการตรวจสอบและประเมินระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนและระบบกำจัดขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพต่อไป รวมทั้งได้มีการจัดทำคู่มือสำหรับใช้ประกอบการดำเนินงาน ดังนี้

๑. รายการประเมินระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียชุมชน และระบบกำจัดขยะมูลฝอย และการบริหารจัดการระบบ ซึ่งสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑-๑๖ และสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสามารถนำไปใช้ประโยชน์ ซึ่งจะส่งผลให้ระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียชุมชน และระบบกำจัดขยะมูลฝอยที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด มีแนวทางที่จะดำเนินการให้มีประสิทธิภาพต่อไป

๒. คู่มือการสำรวจและประเมินระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียชุมชน และระบบกำจัดขยะมูลฝอย ซึ่งสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑ - ๑๖ สามารถนำข้อเสนอแนะแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพระบบประสานติดตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างใกล้ชิด เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติ

#### ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

๑. การดำเนินงาน ต้องได้รับข้อมูลและข้อเสนอแนะจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อประกอบการสำรวจและประเมินระบบการจัดการน้ำเสียชุมชน และระบบการจัดการขยะมูลฝอย ภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด

๒. สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑-๑๖ และสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะ เพื่อให้ได้คู่มือที่ง่ายต่อการนำไปใช้ปฏิบัติงานจริง

### ๒.๘.๓ การติดตามประเมินผลสถานภาพและการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๗

ปัจจุบันพื้นที่ชุ่มน้ำถูกคุกคามจากการใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับระบบนิเวศของพื้นที่ชุ่มน้ำและวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่นที่พึ่งพาอาศัยพื้นที่ชุ่มน้ำ ประกอบกับการขาดประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกฎหมายที่มีอยู่ยังไม่ครอบคลุมหรือไม่เอื้ออำนวยในการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำอย่างยั่งยืน จึงเป็นสาเหตุของปัญหาความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมพื้นที่ชุ่มน้ำ การติดตามประเมินผลสถานภาพและการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ เป็นกระบวนการที่สำคัญเพื่อให้ทราบสถานภาพของพื้นที่ชุ่มน้ำ ประสิทธิผลการดำเนินงานอนุรักษ์และบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำรวมทั้งปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงาน ดังนั้นในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ สผ. โดยสำนักติดตามประเมินผลสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินการติดตามประเมินผลสถานภาพและการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำในประเทศไทย เพื่อทราบสถานภาพพื้นที่ชุ่มน้ำรวมทั้งการนำมาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำตามมติคณะรัฐมนตรีไปใช้ในการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มและนำผลไปปรับปรุงแนวทางเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ ต่อไป

#### ผลการดำเนินงาน

รายงานการติดตามประเมินผลสถานภาพและการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๗ ประกอบด้วย ข้อมูลสถานภาพพื้นที่ชุ่มน้ำจำนวน ๖ แห่ง ๗ พื้นที่ ประกอบด้วย ๑) พื้นที่ชุ่มน้ำบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ ๒) พื้นที่ชุ่มน้ำกว๊านพะเยา จังหวัดพะเยา ๓) พื้นที่ชุ่มน้ำบึงสีไฟ จังหวัดพิจิตร ๔) พื้นที่ชุ่มน้ำแก่งละว้า จังหวัดขอนแก่น ๕) พื้นที่ชุ่มน้ำพรุแม่รำพึง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และ ๖) พื้นที่ชุ่มน้ำอ่าวไทยจำนวน ๒ พื้นที่ คือ บริเวณโคกขาม จังหวัดสมุทรสาคร และบริเวณบ้านปากทะเล จังหวัดเพชรบุรี

#### ปัญหา อุปสรรค

๑. ด้วยข้อจำกัดด้านระยะเวลาในการติดตามประเมินผล ทำให้การศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับสถานภาพและปัจจัยเชื่อมโยงในเชิงลึกและนัยสำคัญทางสถิติ เช่น ขนาดของแรงกดดัน ขนาดของสถานภาพเปลี่ยนแปลง หรือขนาดผลกระทบที่เกิดขึ้น ซึ่งต้องใช้ข้อมูลด้านวิทยาศาสตร์กายภาพ เคมีฟิสิกส์ และความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น ข้อมูลคุณภาพน้ำ คุณภาพดิน คุณภาพ

อากาศ ความคงอยู่ ความสมบูรณ์ของคุณลักษณะทางระบบนิเวศ ข้อมูลสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ เป็นต้น

๒. ปัญหาอุปสรรคในการนำมาตรการไปสู่การปฏิบัติจากผลการศึกษาพบว่า หน่วยงานระดับปฏิบัติในพื้นที่ยังไม่สามารถนำมาตรการไปปฏิบัติได้ครบถ้วน เนื่องจากไม่มีงบประมาณดำเนินการ ไม่เป็นภารกิจโดยตรงของหน่วยงาน นอกจากนี้บางมาตรการแม้จะกำหนดเป้าหมายไว้ชัดเจนแต่ยากที่จะนำไปปฏิบัติให้สอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงาน มาตรการที่เป็นมติคณะรัฐมนตรีจึงไม่มีบทลงโทษ หน่วยงานต่างๆ จึงให้ความสำคัญน้อย โดยเฉพาะในภาคงานเอกชน เพราะมติคณะรัฐมนตรีผูกพันเฉพาะหน่วยงานภาครัฐเท่านั้น

### เงื่อนไขความสำเร็จ

ความพร้อมของบุคคลากร งบประมาณ และองค์ความรู้ที่ใช้ประเมิน รวมทั้งความร่วมมือของหน่วยงานในระดับพื้นที่

### ข้อเสนอแนะ

๑. ควรทบทวนบทบาทหน้าที่ และเร่งรัดการปฏิบัติของหน่วยงานหลักและหน่วยงานสนับสนุนทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และระดับจังหวัด ให้ดำเนินการนำมาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำไปปฏิบัติภายใต้อำนาจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน และหากมีมาตรการใดที่ยังไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบอย่างชัดเจน เห็นควรมอบหมายหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบ เพื่อให้เกิดการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพรวมทั้งเพิ่มบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการร่วมดูแล และบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำตามมาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำให้ครบถ้วน

๒. ควรจัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำระดับจังหวัด เพื่อบูรณาการแผนงาน แผนงบประมาณในการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำตามมาตรการพื้นที่ชุ่มน้ำให้เกิดการดำเนินการร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ และควรกำหนดเป็นตัวชี้วัดร่วมของหน่วยงานต่างๆ ในระดับจังหวัดรวมทั้งเร่งรัดให้มีการจัดทำแผนการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยบูรณาการงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภายใต้แผนการจัดการที่ครบถ้วน และให้น้ำหนักในการสนับสนุนงบประมาณภายใต้แผนการจัดการให้เกิดผลปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

๓. ควรสนับสนุนผลักดันให้สถาบันการศึกษาและหน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบในด้านการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และติดตามตรวจสอบสถานภาพพื้นที่ชุ่มน้ำ ดำเนินการศึกษาวิจัยในพื้นที่ชุ่มน้ำ เพื่อทราบสถานภาพและประสิทธิภาพในการบริหารจัดการพื้นที่ เพื่อดูแลรักษาพื้นที่ชุ่มน้ำให้ทำหน้าที่บริการเชิงนิเวศได้อย่างยั่งยืนและเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบอย่างต่อเนื่อง

๔. ควรสนับสนุนให้ชุมชนและประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำทั้งในระดับร่วมให้ข้อมูลและร่วมในการเสนอแผนการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ

## ๒.๘.๔ การติดตามประเมินผลการดำเนินการตามมาตรการในประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเรื่อง กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดชลบุรี และจังหวัดภูเก็ต

สผ. ในฐานะหน่วยงานดำเนินการกำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ซึ่งอาศัยความในมาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๕ ในการกำหนดเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม และอาศัยความในมาตรา ๔๔ กำหนดมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม เพื่อป้องกัน อนุรักษ์ บำรุงรักษา คุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้อยู่ได้อย่างสมดุลตามระบบนิเวศธรรมชาติ และคงความสมบูรณ์เพื่ออนุชนรุ่นหลังได้ใช้ต่อไปในอนาคต รวมทั้งแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และเป็นมาตรการเสริมให้กฎหมายอื่นในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งปัจจุบันมีประกาศกระทรวงฯ เขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ที่ออกตามความในตามมาตรา ๔๕ และจะหมดอายุบังคับใช้ ในวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๘ จำนวน ๓ ฉบับ ได้แก่ ประกาศกระทรวงฯ บริเวณพื้นที่เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี พ.ศ. ๒๕๕๓ ประกาศกระทรวงฯ พื้นที่จังหวัดภูเก็ต พ.ศ. ๒๕๕๓ และประกาศกระทรวงฯ พื้นที่อำเภอบ้านแหลม อำเภอเมืองเพชรบุรี อำเภอท่ายาง อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี อำเภอหัวหิน

อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๓ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงและจัดทำร่างประกาศกระทรวงฯ ในพื้นที่จังหวัดดังกล่าว ก่อนที่ประกาศกระทรวงฯ ที่บังคับใช้ในพื้นที่จะหมดอายุ เพื่อให้กฎหมายมีการบังคับใช้อย่างต่อเนื่องและเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการดำเนินงานในการดูแล รักษา และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม โดยยึดหลักกลไกการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อให้มีการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ดังกล่าวได้อย่างต่อเนื่อง

## ผลการดำเนินการ

๑. ในปี ๒๕๕๖ - ๒๕๕๗ สผ. ได้มอบให้ บริษัท เทสโก้ จำกัด เป็นที่ปรึกษาในการดำเนินโครงการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดชลบุรี และจังหวัดภูเก็ต เพื่อติดตามผลและประเมินความสัมฤทธิ์ผลของการบังคับใช้มาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในช่วงที่ผ่านมา พร้อมทั้ง ทบทวนและจัดทำร่างประกาศกระทรวงฯ ในบริเวณพื้นที่จังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดชลบุรี และจังหวัดภูเก็ต (ฉบับใหม่) โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

๒. ผลการติดตามประเมินผล พบว่าส่วนใหญ่ผู้ที่เกี่ยวข้องเห็นว่าการประกาศพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมมีประโยชน์และมีส่วนในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตามพบว่ามีประเด็นสำคัญควรพิจารณา ได้แก่ ควรมีการบังคับใช้กฎหมายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการทำประมง การคุ้มครองพื้นที่บริเวณภูเขา และการป้องกันชายฝั่ง ข้อจำกัดในการทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น หรือรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เสนอให้มีการนำเรื่องการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมบรรจุในแผนพัฒนาจังหวัดและการขอสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนสิ่งแวดล้อม เพิ่มมาตรการเรื่องการจัดการขยะและการกำจัดของเสีย และการพิจารณาความเหมาะสมขององค์ประกอบของคณะกรรมการกำกับดูแลและติดตามผลการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม และบทบาทหน้าที่ระหว่างคณะกรรมการกำกับฯ และคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เป็นต้น นอกจากนี้ พบว่าในพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมดังกล่าว ยังไม่บรรลุผลสัมฤทธิ์ของการประกาศพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทั้งคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งบางบริเวณ และคุณภาพน้ำผิวดินในลำน้ำสำคัญ ที่ยังคงมีพารามิเตอร์บางตัวไม่เป็นไปตามมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะกลุ่มแบคทีเรีย กลุ่มโลหะหนัก และกลุ่มสารอาหาร ทั้งนี้ อาจเนื่องจากมาตรการที่กำหนดยังไม่ชัดเจนหรือไม่เกิดผลสมฤทธิ์ในการนำไปปฏิบัติ

๓. สผ. ได้นำผลการติดตามข้างต้น มาปรับปรุงและจัดทำร่างประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ฉบับใหม่) ดังนี้

๑) ร่างประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ในบริเวณพื้นที่อำเภอบ้านแหลม อำเภอเมืองเพชรบุรี อำเภอท่ายาง และอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี อำเภอหัวหิน และอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พ.ศ. .... ซึ่งคณะอนุกรรมการพิจารณาการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมได้พิจารณาและมีมติเห็นชอบแล้ว ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ และให้ สผ. นำเสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรี ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

๒) ร่างประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ในบริเวณพื้นที่อำเภอบางละมุง และอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี พ.ศ. .... ซึ่งในการประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๗ คณะอนุกรรมการพิจารณาการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ได้พิจารณาและมอบให้ สผ. พิจารณาปรับแก้ไขเพิ่มเติมตามความเห็นของคณะอนุกรรมการฯ และให้นำกลับมาเสนอคณะอนุกรรมการฯ พิจารณา ต่อไป

๓) ร่างประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในบริเวณพื้นที่ จังหวัดภูเก็ต พ.ศ. ....

ซึ่งคาดว่าจะนำเสนอคณะอนุกรรมการพิจารณาการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมพิจารณาได้ในเดือนเมษายน ๒๕๕๘

### เงื่อนไขความสำเร็จ

การยอมรับและการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ในการเสนอแนะและประสานความร่วมมือในการกำหนดเขตพื้นที่และคุ้มครองสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการสงวน บำรุงรักษาและใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของตน

### ข้อเสนอแนะ

๑. เร่งรัดการดำเนินการปรับปรุงพื้นที่ประกาศฯ ที่จะหมดอายุบังคับใช้ถึงวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๘ จำนวน ๓ ฉบับ ได้แก่ ประกาศฯ พื้นที่เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ประกาศฯ พื้นที่จังหวัดภูเก็ต และประกาศฯ พื้นที่อำเภอบ้านแหลม อำเภอเมืองเพชรบุรี อำเภอท่ายาง อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี อำเภอหัวหิน อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

๒. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม โดยมีแนวทางการดำเนินการดังนี้

๑) การขับเคลื่อนและผลักดันเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม โดยเน้นการประชาสัมพันธ์ถึงความสำคัญและสร้างความเข้าใจ เพื่อเกิดความร่วมมือในการนำมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมไปสู่การปฏิบัติให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เกิดความรู้สึกรักและเป็นเจ้าของร่วมกัน ซึ่งจะช่วยผลักดันให้บรรลุเป้าหมายในการร่วมกันดูแล รักษาพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมได้เป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น รวมทั้งมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการดูแลรักษาพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม เพื่อให้มีส่วนเชื่อมโยงความร่วมมือในทุกกลุ่มเป้าหมาย ทุกระดับ และในทุกพื้นที่เข้าด้วยกัน ซึ่งจะทำให้เกิดความกว้างขวางในการดำเนินงานดูแลพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมในภาคปฏิบัติขึ้น

๒) การพัฒนากลไกการบริหารจัดการพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม โดยสนับสนุนทางวิชาการเพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้แก่หน่วยงานในพื้นที่ โดยเฉพาะหน่วยงานระดับจังหวัด และระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการทำหน้าที่ตามภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม รวมทั้งส่งเสริมบทบาทหน้าที่ในรูปของคณะกรรมการในระดับจังหวัด และคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (คชก.) ซึ่งเป็นกลไกที่สำคัญในการดูแล ติดตามและตรวจสอบการบังคับใช้มาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมตามประกาศฯ และเป็นกลไกที่สำคัญต่อการป้องกัน และลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่อาจที่เกิดขึ้นจากโครงการพัฒนาในอนาคต ตามลำดับ

๓) การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนเพื่อขับเคลื่อนพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ผลักดันการสนับสนุนงบประมาณจากทุกภาคส่วน และใช้กลไกของกองทุนสิ่งแวดล้อมในการสนับสนุนกิจกรรมการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ให้ความสำคัญกับแผนงานและโครงการที่สอดรับกับสถานการณ์และสอดคล้องกับแผนงานโครงการที่จำเป็นในพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม

๔) การพัฒนาระบบติดตามประเมินผล มีการพัฒนาระบบติดตามและประเมินผลที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ทั้งการติดตามการดำเนินการตามมาตรการที่กำหนดในประกาศฯ และสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม โดยมีการพัฒนาการใช้ระบบสารสนเทศมาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและมีความถูกต้องรวดเร็ว รวมทั้ง มีการจัดทำรายงานตัวชี้วัดสถานการณ์สิ่งแวดล้อมของจังหวัดและท้องถิ่นในพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม เพื่อรายงานต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และใช้ประกอบการขอรับการสนับสนุนด้านงบประมาณของจังหวัดและท้องถิ่นในแต่ละปี

### ๒.๘.๕ รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม

การจัดทำรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมเป็นภารกิจที่ต้องดำเนินการเป็นประจำทุกปีตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๓ (๑๓) ได้กำหนดให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติต้องเสนอรายงานเกี่ยวกับสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ปัญหาสิ่งแวดล้อม

ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และเพื่อนำไปเป็นข้อมูลทางวิชาการในการกำหนดแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

**ผลการดำเนินงาน**

รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้มีการศึกษา ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลตามกรอบ DPSIR (Diver-Pressure-State–Impact- Response) แสดงถึงสภาวะกดดัน สาเหตุและปัญหา สถานการณ์ ผลกระทบ และการตอบสนอง เพื่อบ่งชี้ถึงการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๗ รวมทั้งการคาดการณ์แนวโน้มและผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ที่อาจส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงคุณภาพทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อาทิ ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรดินและแร่ พลังงาน ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มลพิษ สิ่งแวดล้อมชุมชน สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม และในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ นี้ได้จัดให้มีกระบวนการสำรวจทัศนคติของประชาชน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการคัดเลือกประเด็นสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในความสนใจของประชาชน ซึ่งผลกระทบและ/หรือ มีความเสี่ยงต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนและสิ่งแวดล้อม อันเป็นผลมาจากการพัฒนาประเทศบนฐานการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ การเปลี่ยนแปลงคุณภาพทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ที่เกิดขึ้นในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๗ โดยการสำรวจทัศนคติของประชาชนต่อสถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มเป้าหมาย ๓ กลุ่ม ประกอบด้วยประชาชนทั่วไป หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน และผู้สนใจตอบแบบสอบถามสื่อออนไลน์เพื่อคัดเลือกประเด็นนำไปศึกษาโดยผ่านการพิจารณาผู้เชี่ยวชาญ ประกอบการจัดทำรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๗ จำนวน ๔ เรื่อง ได้แก่ ๑) ภัยแล้งกับความมั่นคงด้านน้ำ อาหาร และพลังงาน ๒) การใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าไม้ ๓) ขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย และ ๔) การใช้พลังงานหมุนเวียน ทำการศึกษาประเด็นในเชิงลึก สำรวจภาคสนาม การสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมาย การรับฟังความคิดเห็นของคณะผู้เชี่ยวชาญ และการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับประเด็นสิ่งแวดล้อมพิเศษในแต่ละประเด็น เพื่อนำไปสู่จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศตามแนวทางการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Growth) และใช้ประโยชน์ในการบริหารงานของผู้บริหาร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ในการวางแผนและตัดสินใจ และเป็นข้อมูลช่วยสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักแก่ภาคส่วนต่างๆ ต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมของประเทศ

### ๒.๘.๖ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ (ภาคตะวันตกและภาคกลาง)

ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๘ – ๒๕๓๘ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบกับการกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำของประเทศ ซึ่งจำแนกพื้นที่ลุ่มน้ำหลักออกเป็น ๕ ระดับชั้นคุณภาพ ตามความสำคัญในการควบคุมระบบนิเวศของลุ่มน้ำ และกำหนดมาตรการการใช้ที่ดินในแต่ละชั้นโดยให้ความสำคัญกับการควบคุมดูแลการใช้ประโยชน์พื้นที่ลุ่มน้ำ สผ. ในฐานะหน่วยประสานการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายการกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำได้ติดตามและประเมินผลการกำหนดนโยบายดังกล่าว พบว่าตลอด ๓ ทศวรรษที่ผ่านมา นโยบายการกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำสามารถนำมาใช้ประกอบการดำเนินงานกับหน่วยงานภาครัฐในส่วนกลางและเอกชนที่ต้องการขอรับการสนับสนุนโครงการจากภาครัฐ หรือโครงการพัฒนา โดยเฉพาะในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ เป็นส่วนใหญ่ แต่สำหรับภาคประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้วนับว่ายังมีน้อย ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำมีการดำเนินงานในลักษณะทางเทคนิคและวิชาการประกอบกับความตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือกระแสในการอนุรักษ์ในอดีตยังอยู่ในวงจำกัดและยังไม่เห็นผลกระทบที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน จากเหตุผลดังกล่าว สผ. จึงได้ดำเนินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ เพื่อติดตามข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ และถ่ายทอดแนวความคิด

ตลอดจนข้อมูลที่เกี่ยวกับการกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำให้แก่หน่วยงานและภาคส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ ได้มีความเข้าใจและสามารถนำนโยบายการกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำไปเป็นเครื่องมือสำหรับการบริหารจัดการพื้นที่ลุ่มน้ำ และเพื่อสร้างเครือข่ายให้มีขีดความสามารถในการขับเคลื่อนนโยบายการกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำต่อไป

## ผลการดำเนินงาน

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ กำหนดเป้าหมายการดำเนินงานครอบคลุม ๒๕ ลุ่มน้ำหลักของประเทศ โดยดำเนินการแล้วในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคเหนือ (ปิง วัง ยม น่าน กก โขงตอนเหนือ และสาละวิน) ลุ่มน้ำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ชี) และในปีงบประมาณ ๒๕๕๗ ดำเนินการในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคตะวันตกและภาคกลาง (เจ้าพระยา ท่าจีน สะแกกรัง แม่กลอง เพชรบุรี) โดยมีผลผลิตที่ได้ ดังนี้

๑. ข้อมูลสถานภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑

การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินของลุ่มน้ำภาคตะวันตกและภาคกลางเปรียบเทียบระหว่างช่วงเวลาก่อนและหลังการใช้นโยบายกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำโดยรวมพบว่า ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ มีพื้นที่เกษตรกรรมเพิ่มขึ้น ๕๙ ตร.กม. หรือ ร้อยละ ๒๐ โดยในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่กลอง ซึ่งมีชุมชนที่ตั้งอยู่โดยรอบพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑ จำนวน ๑,๙๘๒ หมู่บ้าน มีการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินประเภทชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง เพิ่มขึ้น ๗๐๑ ตร.กม. พื้นที่เกษตรกรรมประเภทไม้ยืนต้น เพิ่มขึ้น ๑,๒๕๓ ตร.กม. ในขณะที่ พื้นที่ป่าประเภทป่าผสมผลัดใบลดลง ๕๗๓ ตร.กม. ชี้ให้เห็นว่าปัจจัยแวดล้อม ได้แก่ จำนวนชุมชนที่อยู่โดยรอบพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ มีผลต่อรูปแบบการใช้ที่ดินในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ โดยการเพิ่มขึ้นของพื้นที่เกษตรกรรม ส่วนใหญ่เป็นผลมาจากการส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจตามนโยบายของรัฐ เช่น ยางพารา ข้าว มันสำปะหลัง และไม้เศรษฐกิจชนิดอื่นๆ

สำหรับพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ ที่ถูกกำหนดให้เป็นพื้นที่อนุรักษ์ (Protected Area) เช่น เขตอุทยานแห่งชาติ

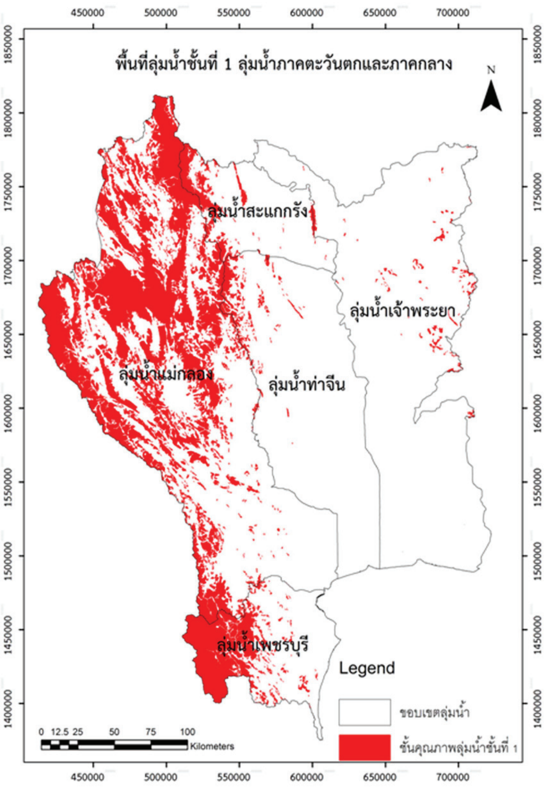


เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า โดยเฉพาะในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคตะวันตกเป็นแหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญ และเกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวและนันทนาการที่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ โดยตรงเช่นกัน

๒. ข้อเสนอแนะแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน รวมทั้งข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการประชุมกับภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการพื้นที่ลุ่มน้ำมีข้อเสนอแนะดังนี้

๑) แนวทางการจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญในพื้นที่ ควรมีความเชื่อมโยงให้ครอบคลุมทั่วทั้งพื้นที่ลุ่มน้ำสาขา โดยใช้กลไกการฟื้นฟูพื้นที่ต้นน้ำและระบบวนเกษตร

๒) กระบวนการสร้างแรงจูงใจให้กับชุมชน ควรใช้กลไกทางวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นไปตามหลักวิชาการการประชาสัมพันธ์โดยใช้สื่อต่างๆ รวมทั้งการพัฒนาหลักสูตรให้ความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมทุกระดับการศึกษา

๓) การขยายหรือเชื่อมโยงเครือข่ายลุ่มน้ำ โดยใช้ความรู้ท้องถิ่นทางวัฒนธรรม เช่น การสนับสนุนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการประชาสัมพันธ์แลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างเครือข่าย การสร้างวิทยากรท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้การจัดการทรัพยากรธรรมชาติท้องถิ่นโดยชุมชน

๔) การจัดการที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการส่งเสริมกระบวนการจัดการเกษตรอย่างยั่งยืนเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ลดอัตราการบุกรุกพื้นที่ต้นน้ำลำธารและพื้นที่อนุรักษ์อื่นๆ

๕) การพัฒนาและถ่ายทอดการประยุกต์ใช้ระบบภูมิสารสนเทศ เช่น การพัฒนาระบบฐานข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของทุกภาคส่วน และมีการจัดทำฐานข้อมูลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้หน่วยงานต่างๆ และท้องถิ่นเข้าถึงระบบฐานข้อมูล รวมทั้งการถ่ายทอดองค์ความรู้ในการจัดการระบบฐานข้อมูล

๖) การฟื้นฟูระบบนิเวศ ดิน น้ำ ป่าไม้ ควรมีฐานข้อมูลการใช้ทรัพยากรน้ำ ความต้องการใช้น้ำและต้นทุนน้ำเพื่อผลักดันให้มีมาตรการจัดเก็บภาษีผู้ใช้น้ำที่เป็นธรรม การจัดทำดัชนีสำหรับลุ่มน้ำวิกฤตระดับลุ่มน้ำสาขา การให้ความสำคัญในการฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ต้นน้ำเพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ รวมทั้งการปรับเปลี่ยนพืชเกษตรจากการปลูกพืชอาหารเป็นการปลูกพืชพลังงาน

๗) การสนับสนุน งบประมาณ เช่น สนับสนุนให้ท้องถิ่น จัดทำโครงการที่สนองตอบต่อการแก้ไขปัญหาและความต้องการของชุมชน เพื่อขอรับงบประมาณจากหน่วยงานต่างๆ การพัฒนาแนวทางในการสนับสนุนกองทุนสิ่งแวดล้อมโดยให้การสนับสนุนในลักษณะเงินอุดหนุนหรือเงินกู้ การจัดตั้งกองทุนระดับหมู่บ้านเพื่อสนับสนุนกิจกรรมในการอนุรักษ์ลุ่มน้ำ

### ปัญหา อุปสรรค

หน่วยงานภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดบุคลากร ความรู้ความเชี่ยวชาญ เครื่องมือและอุปกรณ์ในการดำเนินงาน และงบประมาณในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่ได้อย่างถูกต้องเป็นระบบตามหลักวิชาการ

### เงื่อนไขความสำเร็จ

การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ (พื้นที่ลุ่มน้ำภาคตะวันตกและภาคกลาง) ต้องอาศัยการบูรณาการร่วมกันระหว่างนโยบายของรัฐ ความต้องการของสังคม และสถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับลุ่มน้ำ

## ๒.๙ การพัฒนา ปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ และการดำเนินการด้านกฎหมาย

### ๒.๙.๑ การพัฒนา ปรับปรุงกฎหมาย

โดยที่พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน ทำให้บทบัญญัติบางประการไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันที่ปัญหาสิ่งแวดล้อมทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น อันส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน จึงสมควรปรับปรุงบทบัญญัติในพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยเพิ่มหลักการในการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชนและชุมชนในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการก่อและขจัดมลพิษให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยใช้มาตรการทางเศรษฐศาสตร์ปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และเพิ่มมาตรการในการกำกับดูแลในการดำเนินการตามมาตรการที่กำหนดไว้ ปรับปรุงแหล่งที่มาและการใช้จ่ายเงินในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพและความคล่องตัวยิ่งขึ้น ปรับปรุงมาตรการในการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและการควบคุมมลพิษให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี เศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งขยายขอบเขตการใช้บังคับพระราชบัญญัติให้รวมถึง

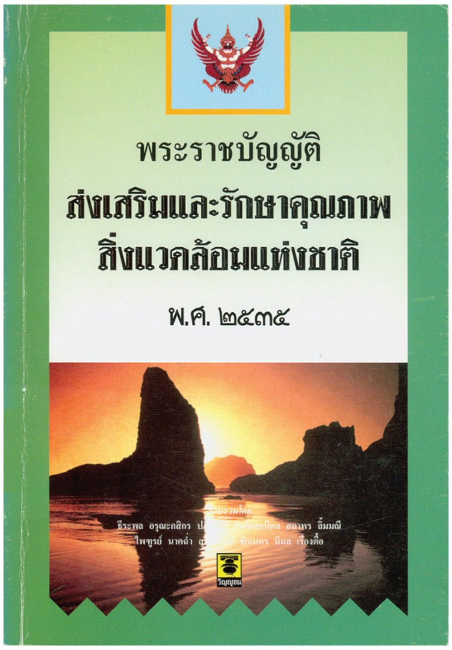


เขตเศรษฐกิจจำเพาะและเขตไหล่ทวีป เพื่อให้สามารถส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในบริเวณดังกล่าวได้ สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจึงได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ... และจักได้มีการจัดประชุมสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นต่อการปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อนำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะมาประกอบการจัดทำร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ... ต่อไป

### ๒.๙.๒ การดำเนินการด้านกฎหมาย

ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ สผ. มีจำนวนคดีปกครองทั้งหมด ๘๒๕ คดี ซึ่งเป็นคดีปกครองที่เกี่ยวข้องกับรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม การออกประกาศโครงการที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมรุนแรง การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม และการรับทุนการศึกษา โดยคดีที่อยู่ในระหว่างพิจารณาของศาลจำนวน ๘๐๖ คดี เป็นคดีที่สมาคมต่อต้านสภาวะโลกร้อนยื่นฟ้องหน่วยงานรัฐกรณีสนามบินสุวรรณภูมิในคดีหมายเลขดำที่ ๑๘๐๗/๒๕๕๓ ซึ่งมีผู้ฟ้องคดีเป็นจำนวนมาก ศาลปกครองกลางจึงมีคำสั่งแยกคดีออกมาเป็นคดีย่อยเพื่อความสะดวกต่อการพิจารณาคดี โดยคดีทั้งหมดของ สผ. นั้น ศาลปกครองชั้นต้นมีคำพิพากษาแล้วจำนวน ๑๓๙ คดี แบ่งออกเป็นคดีสนามบินสุวรรณภูมิ ๑๓๐ คดี และคดีอื่นๆ อีก ๙ คดี คดีที่ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษา (หมายถึงคดีที่ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษา, คดีที่ไม่มีการอุทธรณ์ และคดีที่ศาลอนุญาตให้มีการถอนฟ้อง) จำนวน ๑๙ คดี คดีที่มีลักษณะเป็นพยานเอกสารหรือพยานผู้เชี่ยวชาญทั้งคดีเพ่งและคดีปกครอง จำนวน ๔ คดี นอกจากนี้ ยังได้มีการให้ความเห็นทางกฎหมาย จำนวน ๑๒๒ เรื่อง การตรวจพิจารณาร่างสัญญา จำนวน ๓๗ ร่างสัญญา การตรวจสอบคุณสมบัติของผู้มีสิทธิในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม จำนวน ๓๖ ราย การออกใบอนุญาตเป็นผู้มีสิทธิในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม จำนวน ๓๓ ราย และการออกกฎหมายระดับประกาศกระทรวง จำนวน ๒ เรื่อง คือ ๑. ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการซึ่งต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๖) ๒. ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการซึ่งต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๕๖)

| คดีและการให้ความเห็นทางกฎหมาย | จำนวน |
|---|---|
| คดีปกครองที่อยู่ในระหว่างพิจารณา | ๘๐๖ |
| คดีที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำพิพากษาแล้ว (คดีสนามบินสุวรรณภูมิ ๑๓๐ คดี และคดีอื่นๆ อีก ๙ คดี) | ๑๓๙ |
| คดีที่ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาแล้ว (หมายถึง คดีที่ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษา, คดีที่ไม่มีการอุทธรณ์ และคดีที่ศาลอนุญาตให้มีการถอนฟ้อง) | ๑๙ |
| คดีปกครอง คดีแพ่ง ที่ สผ. เป็นพยานและผู้เชี่ยวชาญ | ๔ |
| การให้ความเห็นทางกฎหมาย | ๑๒๒ |
| การตรวจพิจารณาร่างสัญญา | ๓๗ |
| การตรวจสอบคุณสมบัติของผู้มีสิทธิในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม | ๓๖ |
| การออกใบอนุญาตเป็นผู้มีสิทธิในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม | ๓๓ |
| การออกกฎหมายระดับประกาศกระทรวง | ๒ |

## ๒.๑๐ ภารกิจที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการระดับชาติ

### ๒.๑๐.๑ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ แต่งตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยมีนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน รองนายกรัฐมนตรี เป็นรองประธานกรรมการคนที่ ๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นรองประธานกรรมการคนที่ ๒ รัฐมนตรีจากกระทรวงที่เกี่ยวข้อง และผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นกรรมการ โดยมีปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นกรรมการและเลขานุการ ทั้งนี้ ในปี ๒๕๕๗ มีการประชุม จำนวน ๒ ครั้ง ประกอบด้วย เรื่องเพื่อพิจารณา ๓๕ เรื่อง และเรื่องเพื่อทราบ ๑๙ เรื่อง ทั้งนี้ มีเรื่องที่สำคัญในเชิงนโยบาย การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการ อาทิ

**ด้านนโยบายและการบริหารทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** คณะกรรมการฯ มีมติเห็นชอบแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ ร่างยุทธศาสตร์การจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการ ปี พ.ศ.๒๕๕๗ – ๒๕๖๔ การขอขึ้นทะเบียนยกเว้นพิเศษตามข้อบทของอนุสัญญาสตอกโฮล์มว่าด้วยสารมลพิษที่ตกค้างยาวนาน สำหรับสารลินเดน (Lindane) ร่างประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในท้องที่จังหวัดกระบี่และจังหวัดพังงา รวม ๒ ฉบับ และร่างประกาศกระทรวงทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางในการจัดทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น และรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ในท้องที่จังหวัดกระบี่ และจังหวัดพังงา พ.ศ. .... รวม ๒ ฉบับ รวมถึงร่างประกาศฯ ในบริเวณท้องที่ตำบลตลิ่งงาม ตำบลบ่อผุด ตำบลมะเร็ต ตำบลแม่น้ำ ตำบลหน้าเมือง ตำบลอ่างทอง ตำบลลิปะน้อย อำเภอเกาะสมุย และตำบลเกาะพงัน ตำบลบ้านใต้ ตำบลเกาะเต่า อำเภอเกาะพงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี พ.ศ. ....

**ด้านการพัฒนาระบบการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม** คณะกรรมการฯ มีมติเห็นชอบกับการแก้ไขประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการ ซึ่งต้องจัดทำ

รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (ลำดับที่ ๓ โครงการระบบขนส่งปิโตรเลียมและน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ) รวมถึงการปรับปรุงประกาศกระทรวงทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่องประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการ ซึ่งต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (ลำดับที่ ๑.๕ โครงการเหมืองแร่ชนิดต่างๆ ตามกฎหมายว่าด้วยแร่ ยกเว้น ตามข้อ ๑.๑ ข้อ ๑.๒ ข้อ ๑.๓ ข้อ ๑.๔)

**ด้านการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม** คณะกรรมการฯ มีมติเห็นชอบตามความเห็นของคณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ ต่อรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมประเภทโครงสร้างพื้นฐาน อาทิ โครงการระบบรถไฟรางคู่เพื่อการขนส่งและการจัดการโลจิสติกส์ (ระยะที่ ๑) แนวเส้นทางลพบุรี – ปากน้ำโพ ของสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร โครงการทางเชื่อมผืนป่ามรดกโลก บนทางหลวงหมายเลข ๓๐๔ สาย อ.กบินทร์บุรี – ปักธงชัย ของกรมทางหลวง โครงการทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง สายพัทยา – มาบตาพุด ของกรมทางหลวง รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำหรับโครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง ทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ โรงไฟฟ้าพลังงานความร้อนบางปะกง ชุดที่ ๕ ของการฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ตั้งอยู่ที่ตำบลท่าข้าม อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา โครงการปรับปรุงขยายท่าอากาศยานนราธิวาส ของกรมการบินพลเรือน โครงการก่อสร้างท่าเทียบเรือชายฝั่ง (ท่าเทียบเรือ A) ท่าเรือแหลมฉบังของการท่าเรือแห่งประเทศไทย โครงการก่อสร้างท่าอากาศยานเบตง ตั้งอยู่ที่ตำบลยะรม อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ของกรมการบินพลเรือน โดยกำหนดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการ ดำเนินการตามมาตรการป้องกัน แก้ไขและลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม รวมทั้งมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัด ต่อไป

นอกจากนี้ ในปีงบประมาณ ๒๕๕๗ สผ. ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ได้ดำเนินการติดตามผลการดำเนินงานตามมติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และผลการดำเนินงานของคณะกรรมการผู้ชำนาญการและคณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการฯ ปี ๒๕๕๖ เพื่อรายงานต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ทราบ และใช้เป็นข้อมูลประกอบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ ดังนี้

๑) การติดตามผลการดำเนินงานตามมติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

สผ. ได้ติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ได้มอบหมาย และรวบรวมผลการดำเนินงานในปี ๒๕๕๕ – ๒๕๕๖ เสนอคณะกรรมการฯ เพื่อทราบ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๗ และคณะกรรมการฯ ได้ตรวจเยี่ยมพื้นที่เพื่อติดตามผลการดำเนินงานเชิงพื้นที่ระหว่างวันที่ ๒๕–๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ณ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมควบคุมมลพิษ กรมทางหลวง และบริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) เป็นต้น

๒) การติดตามผลการดำเนินงานของคณะกรรมการผู้ชำนาญการและคณะอนุกรรมการ ภายใต้คณะกรรมการฯ ปี ๒๕๕๖

สผ. ได้ประสานหน่วยงานที่ทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการผู้ชำนาญการและคณะอนุกรรมการ ภายใต้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อรายงานผลการดำเนินงานในปี ๒๕๕๖ รวมทั้งสิ้น ๓๙ คณะ และได้รวบรวมผลการดำเนินงานฯ เสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเพื่อพิจารณา ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ซึ่งที่ประชุมฯ มติรับทราบผลการดำเนินงานฯ ดังกล่าว และเห็นชอบให้ยุบเลิกคณะอนุกรรมการกำกับการดำเนินงานตามโครงการเร่งด่วนเพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ของประเทศ เนื่องจากได้ดำเนินภารกิจตามอำนาจหน้าที่เสร็จสิ้นแล้ว

ทั้งนี้ ผลจากการดำเนินงานของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาได้ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ ทั้งในส่วนของการกำหนดนโยบาย แผน หรือมาตรการด้านต่างๆ เพื่อใช้สำหรับเป็นกรอบในการดำเนินงานให้แก่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง การกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมในด้านต่างๆ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์การปฏิบัติในการควบคุมมลพิษและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม รวมถึงการกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหา ที่อาจจะเกิดขึ้นจากโครงการพัฒนาต่าง ๆ ที่ผู้ดำเนินโครงการต้องปฏิบัติ เพื่อป้องกันผลกระทบเสียหายต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อมต่อไป

*การประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๗*

*การประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๗*

### ๒.๑๐.๒ คณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม

"คณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม" มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาจัดสรรเงินกองทุนเพื่อใช้ตามกิจการ กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข ระเบียบและวิธีการขอจัดสรรหรือขอกู้ยืมเงินกองทุน วางระเบียบการรับเงินและเบิกจ่ายเงิน กำหนดระยะเวลาชำระเงิน เป็นต้น ซึ่งประกอบด้วย ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ อธิบดีกรมการปกครอง กรมบัญชีกลาง กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ กรมควบคุมมลพิษ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม และผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกิน ๕ คน เป็นกรรมการ โดยมีเลขาธิการ สผ. เป็นกรรมการและเลขานุการ (รวมไม่เกิน ๑๗ คน) สำหรับคณะกรรมการชุดปัจจุบัน มีวาระการดำรงตำแหน่ง ๓ ปี ตั้งแต่วันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ถึงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ตามคำสั่งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ที่ ๘/๒๕๕๕

ในปีงบประมาณ ๒๕๕๗ ได้มีการประชุมคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม จำนวน ๘ ครั้ง มีสาระนำสู่การพิจารณา และมีผลเป็นที่สิ้นสุดรวม ๒๐ เรื่อง โดยแบ่งเป็น ๑) ด้านนโยบายในการบริหารจัดการกองทุนสิ่งแวดล้อม จำนวน ๑๒ เรื่อง เช่น รายงานการประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติภารกิจของกองทุนสิ่งแวดล้อม แผนแม่บทกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙ (สำหรับปีงบประมาณ ๒๕๕๗) แผนจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๘ และ ๒) ด้านการพิจารณาให้การสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๒๓(๓) และ (๔) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ รวม ๘ โครงการ (ดังปรากฏรายชื่อโครงการในหน้า ๕๒ เรื่องการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมให้กับโครงการที่เข้าข่ายได้รับการสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อม)

### ๒.๑๐.๓ คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก

คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก เป็นคณะกรรมการตามมติคณะรัฐมนตรี โดยมีรองนายกรัฐมนตรีตามที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธาน และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและ สผ. เป็นฝ่ายเลขานุการ มีหน้าที่ในการดำเนินการตามพันธกรณีอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก รวมทั้งพิจารณาเสนอแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติเพื่อขึ้นทะเบียนเป็นแหล่งมรดกโลก

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ คณะกรรมการ (รองนายกรัฐมนตรี นายสุรพงษ์ โตวิจักษณ์ชัยกุล ประธาน) มีการพิจารณาประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

๑. แผนการจัดการกลุ่มป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่

คณะกรรมการฯ มีมติเห็นชอบแผนการจัดการกลุ่มป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่ เพื่อเป็นกรอบในการบริหารจัดการพื้นที่ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๖๑) และให้จัดทำฉบับภาษาอังกฤษเพื่อส่งให้ศูนย์มรดกโลก ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวเป็นการดำเนินงานตามมติคณะกรรมการมรดกโลกในการประชุมสมัยสามัญ ครั้งที่ ๓๖ วาระสถานภาพการอนุรักษ์พื้นที่กลุ่มป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่ ที่ขอให้ประเทศไทยพยายามอย่างจริงจังในการนำแผนการจัดการกลุ่มป่าฯ ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขให้เป็นปัจจุบันเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือและประสานงานของผู้มีส่วนได้เสียทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่นกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒. การให้เสียงสนับสนุนรัฐภาคีอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก ในการเลือกตั้งเป็นกรรมการในคณะกรรมการมรดกโลก ในการประชุมสมัชชารัฐภาคีอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลกสมัยสามัญ ครั้งที่ ๑๙ ระหว่างวันที่ ๑๙-๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ณ สำนักงานใหญ่ยูเนสโก สาธารณรัฐฝรั่งเศส คณะกรรมการฯ มีมติเห็นชอบองค์ประกอบคณะผู้แทนไทย ประกอบด้วย นางโสมสุดา ลียะวณิช ผู้แทนไทยในคณะกรรมการมรดกโลก เป็นหัวหน้าคณะเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงปารีส ในฐานะผู้แทนถาวรไทยประจำยูเนสโก เจ้าหน้าที่กระทรวงการต่างประเทศ

กระทรวงศึกษาธิการ กรมศิลปากร และ สผ. รวมทั้งเห็นชอบแนวทางการให้เสียงสนับสนุนรัฐภาคีในตำแหน่งสมาชิกคณะกรรมการมรดกโลก และแนวทางการชี้แจงของคณะผู้แทนไทยในประเด็นปราสาทพระวิหาร (หากมีการหยิบยกเรื่องคำพิพากษาของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ)

๓. การดำเนินงานตามมติคณะกรรมการมรดกโลก ในการประชุมสมัยสามัญ ครั้งที่ ๓๗ วาระสถานภาพการอนุรักษ์พื้นที่กลุ่มป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่ ประเด็นการลักลอบตัดไม้และการค้าไม้ที่ผิดกฎหมาย คณะกรรมการฯ มีมติเห็นควรให้แก้ไขและเพิ่มบทลงโทษทางกฎหมายต่อผู้ลักลอบตัดและการค้าไม้ที่ผิดกฎหมายในพื้นที่กลุ่มป่าฯ และเห็นชอบแนวทางการดำเนินงานแก้ไขปัญหาการลักลอบตัดไม้และการค้าไม้ที่ผิดกฎหมาย โดยมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังนี้ กระทรวงการต่างประเทศ ประสานรัฐภาคีในอนุสัญญาฯ (กัมพูชา จีน ลาว และเวียดนาม) เพื่อเจรจาทวิภาคีและขอความร่วมมือในการดำเนินการแก้ไขปัญหา หน่วยงานด้านความมั่นคง ได้แก่ กระทรวงกลาโหมและกระทรวงมหาดไทย สนับสนุนการดำเนินงานของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยร่วมกับกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และกรมป่าไม้ ในการลาดตระเวนและตรวจจับอย่างเข้มข้น เพื่อป้องกันและปราบปรามมิให้มีการลักลอบตัดและนำไม้ออกจากพื้นที่ และขอให้สำนักงบประมาณพิจารณาสนับสนุนงบประมาณให้หน่วยงานที่ทำหน้าที่ดูแลและแก้ไขปัญหาการลักลอบตัดไม้และการค้าไม้ที่ผิดกฎหมายในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การแก้ไขปัญหาฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม

### ๒.๑๐.๔ คณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ

คณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ (กอช.) แต่งตั้งขึ้นตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๔๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นประธาน คณะกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่ในการเสนอแนวทางและนโยบาย มาตรการ และแผนงานการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทยต่อคณะรัฐมนตรี รวมทั้งการออกระเบียบ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ ในการเข้าถึงทรัพยากรชีวภาพ การได้รับผลประโยชน์ตอบแทน ความปลอดภัยทางชีวภาพ และการถ่ายทอดเทคโนโลยี ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ สผ. ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการฯ ได้มีการจัดประชุมจำนวน ๓ ครั้ง ในวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๗ วันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๗ และวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๗ ตามลำดับ ซึ่งมีประเด็นการพิจารณาที่สำคัญ ดังนี้

๑. การกำหนดนโยบาย

- (ร่าง) แผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔

๒. การประสานท่าทีไทย/การเข้าเป็นภาคี

- ความเห็นและท่าทีของประเทศไทยสำหรับการประชุมสมัชชาภาคีพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ สมัยที่ ๗ ระหว่างวันที่ ๒๙ กันยายน – ๓ ตุลาคม ๒๕๕๗ ณ สาธารณรัฐเกาหลี และความเห็นและท่าทีของประเทศไทยสำหรับการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ สมัยที่ ๑๒ ระหว่างวันที่ ๖-๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๗ ณ สาธารณรัฐเกาหลี
- การเข้าเป็นภาคีพิธีสารนาโงยาว่าด้วยการเข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรมและการแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างยุติธรรมและเท่าเทียม และพิธีสารเสริมนาโงยา-กัวลาลัมเปอร์ว่าด้วยการรับผิดและชดใช้ตามพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ

๓. กฎหมาย/ระเบียบ

- (ร่าง) พระราชบัญญัติว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ พ.ศ. ...

## ๒.๑๑ การพัฒนาสมรรถนะบุคลากร

### ๒.๑๑.๑ จัดฝึกอบรมหลักสูตรภายใน สผ.

สผ. ได้มีการพัฒนาสมรรถนะบุคลากร โดยจัดการฝึกอบรม/สัมมนา จำนวน ๑๕ หลักสูตร ดังนี้

| ลำดับ | หลักสูตร | จำนวนคน |
|---|---|---|
| ๑. | การสัมมนา เรื่อง "แนวทางปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเปิดเผยราคากลางและการคำนวณราคากลางในการจัดซื้อจัดจ้าง และการแก้กฎหมาย กบข." (๑๖ ต.ค. ๕๖) | ๒๐๐ |
| ๒. | การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติราชการของ สผ. (๑๔ ม.ค. และ ๒๑ ม.ค. ๕๗) | ๒๘๐ |
| ๓. | การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การจัดทำกระบวนการหน่วยงานสนับสนุน (๑๑-๑๒ ก.พ. ๕๗) | ๘๐ |
| ๔. | การจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การจัดทำแผนป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบและส่งเสริมคุ้มครองจริยธรรม ๔ ปี (พ.ศ.๒๕๕๗-๒๕๖๐) และแผนปฏิบัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และส่งเสริมคุ้มครองจริยธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ (๑๗-๑๘ มี.ค. ๕๗) | ๘๐ |
| ๕. | การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง สรุปหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติราชการของ สผ. ครั้งที่ ๒ (๑๖ เม.ย. ๕๗) | ๑๒๐ |
| ๖. | การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง สรุปหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติราชการของ สผ. (๒๑ เม.ย. ๕๗) | ๒๐๐ |
| ๗. | การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การเพิ่มประสิทธิภาพหน่วยงานสนับสนุน (๒๔-๒๖ เม.ย. ๕๗) | ๘๕ |
| ๘. | การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง "การใช้ระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับผู้ประสานงานคณะรัฐมนตรี" ครั้งที่ ๑ (๑๙ พ.ค. ๕๗) | ๘๕ |
| ๙. | การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร "การใช้งานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และโปรแกรมจัดการสำนักงานเบื้องต้น" (ONEP ComCamp#๑) (๑๙-๒๑ มิ.ย. ๕๗) | ๓๐ |
| ๑๐. | การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร "การเผยแพร่ผลงานบนเว็บไซต์อย่างมีคุณภาพด้วยภาพถ่ายและโปรแกรมกราฟฟิค" (ONEP PhotoCamp#๒) (๓-๕ ก.ค. ๕๗) | ๓๒ |
| ๑๑. | การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง "การใช้ระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับผู้ประสานงานคณะรัฐมนตรี" ครั้งที่ ๒ (๘ ก.ค. ๕๗) | ๘๕ |
| ๑๒. | การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การบริหารกำลังคนและการพัฒนาทรัพยากรบุคคล สผ. (๑๖ ก.ค. ๕๗) | ๙๐ |
| ๑๓. | การฝึกอบรม เรื่อง กลยุทธ์ในการปฏิบัติงานให้ปลอดภัยจากความรับผิดชอบทางปกครอง ทางแพ่ง และทางอาญา (๒๒ ก.ค. ๕๗) | ๑๖๐ |
| ๑๔. | การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติ หลักสูตร "การใช้อุปกรณ์เครื่องรับสัญญาณดาวเทียม และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพื้นที่" (ONEP GISCamp#๓) (๔-๖ ส.ค. ๕๗) | ๓๐ |
| ๑๕. | การสัมมนา ทิศทางการดำเนินงานของ สผ. (๑๙-๒๐ ก.ย. ๕๗) | ๓๐๐ |

**๒.๑๑.๒ การศึกษา ดูงาน และเข้าร่วมอบรมหลักสูตรภายนอก**

๑. อบรมหลักสูตร กฎหมายปกครองสำหรับผู้บริหารระดับสูง (กปส.) รุ่นที่ ๒
๒. อบรมหลักสูตร “หลักปฏิบัติราชการทางปกครองสำหรับผู้บริหาร”
๓. อบรมหลักสูตร “ประกาศนียบัตรกฎหมายมหาชน”
๔. อบรมหลักสูตร กฎหมายและระเบียบราชการสำหรับผู้บริหารองค์กรภาครัฐ
๕. อบรมหลักสูตร ผู้นำการเปลี่ยนแปลง
๖. อบรมหลักสูตร “ผู้นำยุคใหม่”
๗. อบรมหลักสูตร การนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ
๘. อบรมหลักสูตร การจัดทำแผนกลยุทธ์องค์กรและการเชื่อมโยงสู่แผนปฏิบัติการ
๙. อบรมหลักสูตร การบริหารความเสี่ยง
๑๐. อบรมหลักสูตร พัฒนานักบริหาร (รุ่นที่ ๑๐)
๑๑. อบรมหลักสูตร การเข้าร่วมประชุมระหว่างประเทศ สำหรับผู้บริหาร
๑๒. อบรมหลักสูตร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสีเขียวสำหรับผู้บริหาร รุ่นที่ ๓ (Green for Executives:G4x3)
๑๓. อบรมหลักสูตร ประกาศนียบัตรธรรมาภิบาลของผู้บริหารระดับกลาง
๑๔. อบรมหลักสูตร ภาษาอังกฤษสำหรับการใช้ในการปฏิบัติงาน (Intensive Language Course : ILC)
๑๕. อบรมหลักสูตร การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective Communication)
๑๖. อบรมหลักสูตร การเขียนเชิงปฏิบัติการ (Writing Workshop)
๑๗. อบรมหลักสูตร ภาษาอังกฤษทั่วไปเน้นการสื่อสาร (General English for Communication)
๑๘. อบรมหลักสูตร ภาษาอังกฤษทั่วไปเน้นการเขียนรายงาน (General English for Report Writing)
๑๙. อบรมหลักสูตร การฝึกอบรมภาษาอังกฤษสำหรับบุคลากรของรัฐ เพื่อเตรียมพร้อมการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
๒๐. อบรมหลักสูตร โครงการพัฒนาทักษะภาษาเพื่อนบ้าน (ภาษาเวียดนามเพื่อการสื่อสาร)
๒๑. อบรมหลักสูตร การฝึกออกเสียงเพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิผล
๒๒. อบรมออนไลน์ หลักสูตร ประชาคมอาเซียนกับการจัดการสิ่งแวดล้อม
๒๓. ประกาศนียบัตรไทยกับประชาคมอาเซียน รุ่นที่ ๔
๒๔. อบรมหลักสูตรเตรียมข้าราชการไทยสู่ประชาคมอาเซียนกลุ่มที่ ๒ (ASEAN Community Training Program for Thai Government : Group 2 - Officers) สำหรับข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการระดับชำนาญการหรือชำนาญการพิเศษ
๒๕. อบรมเชิงปฏิบัติการ UNEP Training Workshop on IPCC Greenhouse Gas Inventory Guidelines ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์
๒๖. อบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การจรจาด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๒๗. อบรม Workshop on Capacity Building for ASEAN climate change Negotiators in Preparation of UNFCCC COP20 ณ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

๒๘. อบรมหลักสูตร ICAP Training course on Emissions Trading

๒๙. อบรมหลักสูตร เส้นทางสู่สังคมคาร์บอนต่ำบนฐานการพัฒนาเศรษฐกิจสีเขียว

๓๐. อบรมหลักสูตร การเจรจาไกล่เกลี่ยความขัดแย้งด้านสิ่งแวดล้อม

๓๑. อบรมหลักสูตร การเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อม

๓๒. อบรมหลักสูตร เทคโนโลยีการจัดการสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น

๓๓. อบรมหลักสูตร “การจัดการน้ำเสียชุมชน”

๓๔. อบรมหลักสูตร การประยุกต์สารสนเทศทางภูมิศาสตร์ เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓๕. อบรมหลักสูตร สิ่งแวดล้อมศึกษา

๓๖. อบรมหลักสูตร “เทคนิคการถ่ายทอดความรู้ : ด้านการจัดฝึกอบรมและเทคนิคการเป็นพิธีกรอย่างมีประสิทธิภาพ”

๓๗. อบรมหลักสูตร เทคนิคการเป็นพิธีกรและผู้ดำเนินรายการมืออาชีพ

๓๘. อบรมหลักสูตร เทคนิคการจัดทำคู่มือการปฏิบติงาน

๓๙. อบรมหลักสูตร การวางแผนกำลังคนและการวิเคราะห์อัตรากำลัง

๔๐. อบรมหลักสูตร งบการเงินและการวิเคราะห์งบการเงิน

๔๑. อบรมหลักสูตร การจัดทำแผนปฏิบัติการ การเขียนโครงการ และการเชื่อมโยงสู่แผนกลยุทธ์องค์กร

๔๒. อบรมหลักสูตร การประเมินผลและความคุ้มค่าของแผนและโครงการ

๔๓. อบรมหลักสูตร การสร้างและจัดการเว็บไซต์องค์กรด้วยโปรแกรม Joomla 3.x

๔๔. อบรมหลักสูตร การพัฒนาเว็บไซต์ด้วย Joomla 3.x Advamce Extensions for AEC’s Website

๔๕. อบรมหลักสูตร การปฏิบัติงานพัสดุ

๔๖. อบรมหลักสูตร KM กับการประยุกต์ใช้ในองค์กร

๔๗. อบรมหลักสูตร เทคนิคการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน

๔๘. อบรมหลักสูตร การเขียนผลงานทางวิชาการ

๔๙. อบรมหลักสูตร การนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ

๕๐. อบรมหลักสูตร การกำหนดเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพ

๕๑. อบรมหลักสูตร เทคนิคการเขียนหนังสือราชการและรายงานการประชุม (ครั้งที่ ๑ และครั้งที่ ๒)

๕๒. อบรมหลักสูตร เทคนิคการจดบันทึกและการเขียนรายงานการประชุม

๕๓. อบรมหลักสูตร การเขียนเชิงปฏิบัติการ

# ส่วนที่ ๓

# ภารกิจพิเศษ

## ๑. การประสานงานคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา (ปคร.)

เป็นการสนับสนุนการดำเนินงานของคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา ในการจัดทำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี การขอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี การติดตามความคืบหน้าของเรื่องที่เสนอคณะรัฐมนตรี การประสานชี้แจงคณะกรรมาธิการ และการประสานการเสนอร่างกฎหมายและติดตามร่างกฎหมาย ตลอดจนกระบวนการนิติบัญญัติระหว่างคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา ให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพโดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ มีเรื่องที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๓๐๐ เรื่อง ประกอบด้วย

**การเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี** จำนวน ๘ เรื่อง โดยมีเรื่องที่สำคัญ เช่น

- ร่างประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม บริเวณทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๖ ในพื้นที่บางส่วนในท้องที่ตำบลวัดเกต ตำบลหนองหอย อำเภอเมืองเชียงใหม่ ตำบลหนองผึ้ง ตำบลยางเนิ้ง และตำบลสารภี อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ และในพื้นที่บางส่วนในท้องที่ตำบลอุโมงค์ อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน
- ขอทบทวนมติคณะรัฐมนตรี เรื่อง ทะเบียนรายนามพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติของประเทศไทย และมาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำเมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๓ และ วันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒
- แนวทางการแก้ไขปัญหาความล่าช้าในกระบวนการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) และความคืบหน้า
- รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๕

**การจัดทำความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี** จำนวน ๗๕ เรื่องโดยมีเรื่องที่สำคัญ เช่น

- ขออนุมัติใช้พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑เอ พื้นที่อุทยานแห่งชาติลานสางและพื้นที่อุทยานแห่งชาติตากสินมหาราช สำหรับโครงการเร่งรัดขยายทางสายประธานให้เป็น ๔ ช่องจราจร (ระยะที่ ๒) ทางหลวงหมายเลข ๑๐๕ ตอน ตาก – อำเภอแม่สอด
- (ร่าง) แผนจัดการเพื่อคุ้มครองสมุนไพรในพื้นที่เขตอนุรักษ์ พ.ศ. ๒๕๕๗ – ๒๕๕๙ (แผนระยะสั้น) ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒
- โครงการปรับปรุงระบบไฟฟ้าบริเวณภาคตะวันตกและภาคใต้เพื่อเสริมความมั่นคงระบบไฟฟ้า
- โครงการโรงไฟฟ้าเพื่อทดแทนโรงไฟฟ้าแม่เมาะ เครื่องที่ ๔ – ๗
- ขออนุญาตก่อสร้างอาคาร "โครงการก่อสร้างศูนย์การแพทย์พร้อมระบบสาธารณูปโภค" คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล เป็นกรณีพิเศษ ของมหาวิทยาลัยมหิดล

**การชี้แจงและให้ข้อมูลต่อคณะกรรมาธิการ/คณะอนุกรรมาธิการ** จำนวน ๓๗ เรื่องโดยมีเรื่องที่สำคัญ เช่น

- เรื่องร้องเรียนกรณีน้ำมันรั่ว ของบริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน) บริเวณอ่าวพร้าว จังหวัดระยอง
- การแสดงเจตจำนงการดำเนินงานลดก๊าซเรือนกระจกที่เหมาะสมของประเทศ (NAMAs)
- ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมและสุขภาพที่เกิดจากโครงการก่อสร้างทางวิ่งเส้นที่ ๓ และ ๔ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ
- การเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาภัยพิบัติต่างๆ ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ และเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลก
- การติดตามและตรวจสอบงบประมาณของกระทรวงคมนาคม เกี่ยวกับการขยายทางหลวงสาย ๓๐๔ โคราช – ปักธงชัย – กบินทร์บุรี ผ่านป่ามรดกโลกดงพญาเย็น – เขาใหญ่ และความคืบหน้าการก่อสร้างถนนเลียบชายฝั่งทะเลสายตะวันออกและสายตะวันตก)

**การประสานแจ้งเรื่องจากคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาให้หน่วยงานในสังกัดทราบ** จำนวน ๑๗๗ เรื่อง โดยมีเรื่องที่สำคัญ เช่น

• มติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๕๕ เรื่อง การป้องกันและลดผลกระทบด้านสุขภาพจากโรงไฟฟ้าชีวมวล และแผนการขับเคลื่อนมติฯ

• การชดเชยผลกระทบด้านเสียงจากการดำเนินงานท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

• คำพิพากษาของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศเกี่ยวกับคดีประสาทพระวิหาร

• โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้พลังงานและการบรรเทาผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในภาคการขนส่งทางบกของภูมิภาคอาเซียน (ASEAN – German Project on Energy Efficiency and Climate Change Mitigation in the Land Transport Sector)

• รายงานผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๕ เรื่อง แผนการแก้ไขปัญหามาบตาพุดอย่างครบวงจร

**การตอบกระทู้ของสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร** จำนวน ๓ เรื่อง โดยมีเรื่องที่สำคัญ เช่น

• กระทู้ถามที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้ตอบ ๖ เรื่อง อาทิ

- ความคืบหน้าการแก้ปัญหาความเสื่อมโทรมของป่าต้นน้ำ และความตื้นเขินของทะเลสาบสงขลา

- ปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากโครงการสร้างเขื่อนแก่งเสือเต้น

• กระทู้ถามที่ ๐๑๖ เรื่อง การสร้างกระเช้าลอยฟ้าขึ้นภูกระดึง

• กระทู้ถามที่ ๖๐๔ เรื่อง การบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับท้องถิ่น

### ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

ฝ่ายเลขานุการผู้ประสานงานคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา (ปคร.) ได้รับเรื่องที่จะต้องประสานขอความเห็นจากหน่วยงานต่างๆ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีในระยะเวลากระชั้นชิด อยู่บ่อยครั้ง ส่งผลให้การเสนอความเห็นเกิดความล่าช้า ไม่ทันตามระยะเวลาที่กำหนดไว้

### ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้สามารถเสนอข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีได้ทันตามกำหนดเวลา จึงจำเป็นต้องมีการประสานและเร่งรัดการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด รวมทั้งอาจจำเป็นต้องมีการจัดระบบการบริหารงานภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดส่งเอกสารให้มีความกระชับ คล่องตัว และรวดเร็วมากยิ่งขึ้นด้วย

## ๒. การดำเนินงานตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล

**การบูรณาการแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ตามแนวทาง Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการจัดระบบบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๗**

การบูรณาการแผนปฏิบัติการฯ ในระดับจังหวัดตามแนวทาง Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการจัดระบบบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๗ ทส. จึงได้จัดประชุมหารือร่วมระหว่างหน่วยงานภายใน ทส. เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๗ และมีความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนปฏิบัติการฯ ในระดับจังหวัด ดังนี้

๑) เห็นควรส่งโครงการที่มีคำขอจัดสรรเงินงบประมาณแผ่นดิน สำหรับการก่อสร้างหรือดำเนินการเพื่อให้มีระบบกำจัดของเสียรวม ตามมาตรา ๓๙ และโครงการด้านการจัดการขยะมูลฝอยที่ขอรับการสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๒๓(๑) และมาตรา ๒๓(๔) ภายใต้แผนปฏิบัติการฯ ในระดับจังหวัด และยังไม่ได้รับจัดสรรเงินงบประมาณแผ่นดิน หรือเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม ให้กรมควบคุมมลพิษ เพื่อดำเนินการตามแนวทาง Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

๒) การจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัด และการตั้งงบประมาณเพื่อดำเนินการดังกล่าวให้ดำเนินการภายใต้แผนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและแผนปฏิบัติการ

เพื่อดำเนินงานในการจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัด ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการจัดระบบบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งกรมควบคุมมลพิษ เป็นผู้พิจารณาความเหมาะสม ตามแนวทาง Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย โดยไม่ต้องเสนอผ่านแผนปฏิบัติการฯ ในระดับจังหวัด เพื่อขอจัดสรรเงินงบประมาณแผ่นดิน หรือขอรับการสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อม

สผ. พิจารณาแล้วเห็นว่า การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการฯ ในระดับจังหวัด และคำขอจัดสรรเงินงบประมาณแผ่นดินสำหรับการก่อสร้างหรือดำเนินการ เพื่อให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวม หรือระบบกำจัดของเสียรวม เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ตามมาตรา ๓๗ โดย สผ. ทำหน้าที่รวบรวมและวิเคราะห์เพื่อเสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณา ตามมาตรา ๓๙ จึงตรวจสอบโครงการสำหรับการก่อสร้าง หรือดำเนินการเพื่อให้มีระบบกำจัดของเสียรวม ตามมาตรา ๓๙ และโครงการด้านการจัดการขยะมูลฝอยตามมาตรา ๒๓(๑) และมาตรา ๒๓(๔) ภายใต้แผนปฏิบัติการฯ ในระดับจังหวัด ที่ยังไม่ได้รับจัดสรรเงินงบประมาณแผ่นดิน หรือเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม ให้กรมควบคุมมลพิษดำเนินการตามแนวทาง Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายและระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการจัดระบบบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๗ และเสนอแนะแนวทางการบูรณาการแผนปฏิบัติการฯ ในระดับจังหวัด โดยตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้จังหวัดจัดทำแผนปฏิบัติการฯ ในระดับจังหวัด และคำขอจัดสรรเงินงบประมาณแผ่นดินเฉพาะโครงการก่อสร้าง หรือดำเนินการ เพื่อให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวม หรือคำขอรับเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๒๓(๑) และมาตรา ๒๓(๔) เฉพาะโครงการนอกเหนือจากโครงการด้านการจัดการขยะมูลฝอย โดยให้โครงการด้านการจัดการขยะมูลฝอยจังหวัด ดำเนินการภายใต้แผนบริหารจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัด ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการจัดระบบบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๗ และRoadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

## ๓. ผลการประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติภารกิจของรัฐประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖

### ๓.๑ การประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติภารกิจของ สผ.

การประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติภารกิจของ สผ. ดำเนินการตามแนวทางการประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติภารกิจตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนดไว้ มีความสอดคล้องตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๒๐-๒๒ ที่ได้กำหนดบทบัญญัติเพื่อให้มีการปฏิบัติราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่า โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของภารกิจหรือโครงการที่ส่วนราชการดำเนินการ ประโยชน์ที่รัฐและประชาชนจะได้รับ รวมถึงรายจ่ายทั้งก่อนและหลังการดำเนินการ ตลอดจนประโยชน์หรือผลเสียทางสังคมและอื่นๆ ซึ่งไม่อาจคำนวณเป็นตัวเงินได้ นอกจากนี้ ยังแสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องของภารกิจกับยุทธศาสตร์ระดับชาติ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและผลกระทบของการปฏิบัติภารกิจ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ประกอบการพิจารณาจัดลำดับความสำคัญในการทบทวนภารกิจ/โครงการและงบประมาณเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างเหมาะสมและสนับสนุนต่อการขับเคลื่อนการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่และตามนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนระดับต่างๆ ได้อย่างสอดคล้องกับสถานการณ์

#### ผลการดำเนินงาน

ผลการประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติภารกิจ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ ประกอบด้วย ๒ ผลผลิต ได้แก่ ผลผลิตที่ ๑ เครื่องมือ กลไกในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพและผลผลิตที่ ๒ เครื่องมือ และกลไกการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในการรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

**ผลผลิตที่ ๑: เครื่องมือ กลไกในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ**

**มิติประสิทธิภาพ** ปริมาณผลผลิตที่ทำได้จริง คือ จำนวนเครื่องมือ กลไกในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพที่ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๑๖ เรื่อง โดยมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจัดทำเครื่องมือ กลไกในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ ๑๓๗,๔๘๒,๒๓๑.๕๕ บาท คิดเป็นต้นทุนต่อหน่วย ๘,๕๙๒,๖๓๙.๔๗ บาท

**มิติประสิทธิผล** จำนวนเครื่องมือ กลไกในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพที่มีการถ่ายทอดและ/หรือแปลงไปสู่การปฏิบัติ จำนวน ๑๖ เรื่อง โดยมีกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการถ่ายทอดและ/หรือแปลงเครื่องมือ กลไก และฐานข้อมูลในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพไปสู่การปฏิบัติ ร้อยละ ๑๒๒.๔๐ ซึ่งมากกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ (ร้อยละ ๗๐)

**ผลผลิตที่ ๒: เครื่องมือ และกลไกการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในการรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศ** (ซึ่งไม่รวมงบประมาณ (งบอุดหนุน) ของโครงการถ่ายโอนการสนับสนุนแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด เนื่องจากเป็นโครงการที่หน่วยงาน (สผ.) ไม่ได้ทำหน้าที่ดำเนินการ แต่ทำหน้าที่ในฐานะช่วยส่งผ่านเงินอุดหนุนให้แก่ อปท. หรือหน่วยงานอื่นๆ จึงเป็นผลผลิตที่ไม่เข้าข่ายการประเมินความคุ้มค่าฯ อ้างอิงตามคู่มือการประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติภารกิจภาครัฐ)

**มิติประสิทธิภาพ** ปริมาณผลผลิตที่ทำได้จริง คือจำนวนเครื่องมือและกลไกการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในการรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศที่ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๘ เรื่อง โดยมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจัดทำเครื่องมือ และกลไกการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในการรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศ ๑๖๐,๒๐๓,๓๐๖.๒๔ บาท คิดเป็นต้นทุนต่อหน่วย ๒๐,๐๒๕,๔๑๓.๒๘ บาท

**มิติประสิทธิผล** จำนวนเครื่องมือและกลไกการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในการรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศที่มีการถ่ายทอดและ/หรือแปลงไปสู่การปฏิบัติ จำนวน ๘ เรื่อง โดยมีกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการถ่ายทอดและ/หรือแปลงเครื่องมือ และกลไกการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในการรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศไปสู่การปฏิบัติ ร้อยละ ๙๗.๙๔ ซึ่งมากกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ (ร้อยละ ๗๐)

## ปัญหา อุปสรรค อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

๑. การลงนามในสัญญาจ้างช้ากว่ากำหนด ส่งผลกระทบทำให้การเริ่มดำเนินการโครงการล่าช้า และระยะเวลาไม่เพียงพอในการดำเนินโครงการ จึงไม่สามารถดำเนินโครงการให้แล้วเสร็จภายในปีงบประมาณได้ รวมทั้งไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ตามแผนที่กำหนดไว้

๒. ข้อมูลสำหรับการประเมินผลตามตัวชี้วัด เช่น จำนวนกลุ่มเป้าหมาย แยกตามประเภทกลุ่มเป้าหมาย ยังขาดการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ ทำให้ไม่สามารถวัดผลเพื่อเปรียบเทียบกับปีงบประมาณที่ผ่านมา

๓. ปัญหาอุปสรรคในการเก็บข้อมูล เนื่องจากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดำเนินงานแต่ละโครงการมีความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินความคุ้มค่าที่แตกต่างกัน เป็นผลทำให้ข้อมูลที่ได้มีความครบถ้วนสมบูรณ์แตกต่างกัน

๔. การวางแผนการใช้ที่ดินในระดับพื้นที่ลุ่มน้ำครอบคลุมพื้นที่หลายจังหวัดหลายเขตการปกครองและมีหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในขณะที่กฎหมายที่เกี่ยวข้องมิได้ให้อำนาจในการบริหารจัดการที่ดินแก่หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งโดยเฉพาะทำให้ขาดความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการที่ดินของประเทศ

๕. ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์เพื่อการวางแผนการใช้ที่ดินต้องใช้ข้อมูลระดับพื้นที่ลุ่มน้ำแต่การจัดเก็บข้อมูลในปัจจุบันเป็นการจัดเก็บข้อมูลตามขอบเขตการปกครอง

๖. การแก้ไขปัญหาเรื่องที่ดินของหน่วยงานจัดที่ดินและหน่วยงานในพื้นที่ขาดการประสานงานร่วมกัน และนโยบายรัฐบาลแต่ละยุคสมัย ทำให้การทำงานไม่ต่อเนื่อง

เมื่อระยะเวลาล่วงเลยไปทำให้มีการบุกรุกของราษฎรมีจำนวนเพิ่มขึ้น

๗. การจัดที่ดินขาดการประเมินสมรรถนะของดินในพื้นที่ ทำให้ราษฎรอพยพไปทำกินในบริเวณที่กันไว้เป็นป่าธรรมชาติ รวมทั้งแนวเขตการจัดที่ไม่ชัดเจนทำให้เกิดปัญหาจากจัดที่ดินนอกผังโครงการที่ได้รับการอนุมัติ

๘. การขาดองค์ความรู้ทางด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของภาคประชาชน ทำให้การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูล เพื่อสร้างความตระหนักและความเข้าใจให้กับประชาชนเป็นไปได้ค่อนข้างยาก

**ข้อเสนอแนะ**

๑. การประเมินความคุ้มค่าของผลผลิตที่เกิดขึ้นเปรียบเทียบกับงบประมาณ ควรพิจาณาทุกผลผลิตที่เกิดขึ้นและดำเนินการแล้วเสร็จ จากการใช้จ่ายงบประมาณทุกประเภท

๒. ควรกำกับ ดูแล และเร่งรัดการดำเนินงานในทุกกระบวนการ/ขั้นตอนให้สอดคล้องและเป็นไปตามแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้

๓. เจ้าหน้าที่สำนักงานฯ ในทุกระดับจะต้องมีความเข้าใจที่ดีและเป็นไปในทิศทางเดียวกันแล้ว ควรสร้างความตระหนักและความรับผิดชอบ ในการพัฒนาต่อยอดโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จในแต่ละปีให้เกิดความต่อเนื่อง และผลักดันโครงการในเชิงนโยบายให้เห็นเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

๔. ควรจัดทำระบบฐานข้อมูลในการจัดเก็บข้อมูลเพื่อประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติภารกิจ และสามารถใช้เปรียบเทียบข้อมูลย้อนหลังได้มากกว่า ๑ ปี เนื่องจากผลลัพธ์บางเรื่องไม่สามารถวัดได้ในปีงบประมาณเดียวกันกับผลผลิต และผลกระทบที่เกิดขึ้นจริงอาจเกิดขึ้นในปีถัดไป

## ๓.๒ การประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติภารกิจของกองทุนสิ่งแวดล้อม

กองทุนสิ่งแวดล้อมได้ดำเนินการจัดทำรายงานการประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติภารกิจของกองทุนสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดความสอดคล้องตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ หมวด ๔ การบริหารราชการอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ตามแนวทางดำเนินการประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติภารกิจของรัฐ ตามมาตรา ๒๒ ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงบประมาณร่วมกันจัดให้มีการประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติภารกิจของรัฐที่ส่วนราชการดำเนินการอยู่ โดยมีคณะทำงานการประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติภารกิจของกองทุนสิ่งแวดล้อมทำหน้าที่ประสานจัดเตรียมความพร้อม และดำเนินการจัดทำรายงานการประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติภารกิจของกองทุนสิ่งแวดล้อม

**ผลการดำเนินงาน**

รายงานการประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติภารกิจของกองทุนสิ่งแวดล้อม ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม ในการประชุม ครั้งที่ ๔/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๗ โดยสรุปผลการประเมินความคุ้มค่าฯ พบว่า ผลผลิตของกองทุนสิ่งแวดล้อมในการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประสบความสำเร็จทั้งในมิติประสิทธิภาพ ซึ่งพิจารณาจากผลการประเมินการดำเนินงานด้านการเงินที่ให้การสนับสนุนต่อค่าใช้จ่ายเพื่อบริหารงานกองทุนฯ มีผลการดำเนินงานดีกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้มาก รวมทั้งสามารถบรรลุผลผลิตได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งในส่วนของผลการดำเนินงานด้านปฏิบัติการ และการติดตามประเมินผลลัพธ์จากโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อม ส่วนในมิติประสิทธิผลเมื่อพิจารณาจากร้อยละความสำเร็จของโครงการที่ได้รับการอนุมัติ ตามเป้าหมายของแต่ละโครงการ รวมถึงการดำเนินงานด้านการบริหารพัฒนาทุนหมุนเวียน พบว่ามีผลการดำเนินงานโดยรวม สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้มาก ดังนั้น กล่าวได้ว่าการปฏิบัติภารกิจของกองทุนสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ได้ผลผลิต “การสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม”

มีความคุ้มค่า เพราะสามารถบรรลุผลผลิตสูงกว่าเป้าหมาย ในขณะที่มีค่าใช้จ่ายที่ต่ำกว่าเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

**ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ**

กองทุนสิ่งแวดล้อมยังขาดฐานข้อมูลตัวชี้วัดที่สำคัญที่จะนำมาใช้เพื่อเปรียบเทียบข้อมูลย้อนหลัง ๒-๓ ปี

**ข้อเสนอแนะ**

กองทุนสิ่งแวดล้อมมีแผนการดำเนินการในอนาคตที่จะได้นำผลการประเมินความคุ้มค่าฯ ไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้เป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ ในการจัดทำระบบฐานข้อมูลของตัวชี้วัดที่สำคัญ เพื่อเปรียบเทียบข้อมูลย้อนหลัง ๒-๓ ปี และการวางแผนการดำเนินงานเพื่อประเมินประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ต่อเป้าหมายการให้บริการของกองทุนสิ่งแวดล้อม

## ๔. ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้คัดเลือกให้ สผ. เป็นหน่วยงานต้นแบบในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการประจำกระทรวง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ โดยได้มีการลงนามในบันทึกข้อตกลง (MOU) การเป็นเครือข่ายร่วมมือในการพัฒนาศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานรัฐเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๖ สำนักติดตามประเมินผลสิ่งแวดล้อม ในฐานะผู้รับผิดชอบการดำเนินการศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ สผ. ได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ของการเป็นหน่วยงานต้นแบบในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยได้จัดทำและดำเนินการตามแผนพัฒนาศูนย์ข้อมูลข่าวสาร สผ. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

**๑. การดำเนินงานของ สผ. ในฐานะหน่วยงานต้นแบบในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ ในส่วนกลางระดับกระทรวง (หนึ่งกระทรวงหนึ่งหน่วยงานต้นแบบฯ)**

**๑.๑ การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐**

สผ. กำหนดให้ใช้ห้องสมุดเป็นศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ ทั้งนี้เนื่องจากมีความเหมาะสมที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย และเป็นสถานที่รวบรวมเอกสารและข้อมูลของสำนักงานฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการตามประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยมีการจัดระบบข้อมูลข่าวสารตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๗ และ ๙ ที่ครบถ้วนเป็นปัจจุบัน และมีการจัดทำดัชนีข้อมูลข่าวสารที่จัดให้บริการอย่างชัดเจน สามารถสืบค้นได้อย่างสะดวก รวดเร็วโดยมีการเผยแพร่บนเว็บไซต์ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของ สผ. ด้วย

**๑.๒ การบริหารจัดการเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างเป็นระบบ**

สผ. ได้แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารข้อมูลข่าวสาร ใน สผ. เรียกโดยย่อว่า “กกข.สผ.” ประกอบด้วย เลขาธิการ สผ. เป็นประธานกรรมการ รองเลขาธิการ สผ. เป็นรองประธาน ผู้อำนายการสำนัก/กอง เป็นกรรมการ และมีเลขานุการกรม เป็นกรรมการและเลขานุการ และมีการจัดตั้งคณะทำงานศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อดำเนินการให้ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร สผ. มีข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบัน ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด และมอบหมายเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารอย่างชัดเจน ซึ่งได้มีการจัดเก็บสถิติและสรุปผลการใช้บริการศูนย์ข้อมูลข่าวสารของสำนักงาน รายงานผู้บริหารรายไตรมาสอย่างสม่ำเสมอ

**๑.๓ การเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนให้บุคลากรของ สผ. และประชาชนทราบผ่านช่องทางการสื่อสาร**

๑) ดำเนินการจัดอบรมหลักสูตร “การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารราชการและการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของหน่วยงานรัฐ” เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๗ เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ให้แก่บุคลากร สผ.จำนวน ๙๙ คน โดยมีนายเธียรชัย ณ นคร กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นวิทยากรในการบรรยาย ซึ่งทำให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารของราชการ

ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มากขึ้น และมีความตระหนักถึงความสำคัญ และมีจิตสำนึกที่ดีในการให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน ซึ่งจะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง

๒) ประชาสัมพันธ์เผยแพร่สิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชน ผ่านช่องทางต่างๆ ได้แก่ เว็บไซต์ของสำนักงาน (http://www.onep.go.th) เว็บไซต์ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร สผ. (http://www.onep.go.th/information) บอร์ดประชาสัมพันธ์ แผ่นพับประชาสัมพันธ์ รายงานประจำปีของสำนักงาน ป้ายประชาสัมพันธ์อิเล็กทรอนิกส์

**๑.๔ การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงาน องค์กร การศึกษาดูงาน**

คณะทำงานศูนย์ข้อมูลข่าวสาร สผ. และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งสิ้น ๑๗ คน ได้เข้าศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานกับศูนย์ข้อมูลข่าวสารของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๗ โดยได้รับฟังแนวคิดในการดำเนินงานและขั้นตอนการขอข้อมูลของศูนย์ข้อมูลข่าวสารบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) เพื่อนำมาประยุกต์และปรับใช้กับศูนย์ข้อมูลข่าวสาร สผ. ให้เป็นไปตามมาตรฐานและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

**๒. สถิติผู้มารับบริการข้อมูลข่าวสาร สผ. ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗**

ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๗ สถิติผู้มารับบริการข้อมูลข่าวสารของ สผ. ณ ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ดังนี้

๒.๑ จำนวนผู้มารับบริการ รวมทั้งสิ้น ๕๓๓ ราย แยกเป็น

๑) มารับบริการข้อมูลข่าวสารด้วยตนเอง ๔๕๕ ราย

๒) ติดต่อขอรับบริการทางโทรศัพท์ ๒๖ ราย

๓) ทำหนังสือราชการมาขอรับบริการ ๕๒ ราย

๒.๒ ความพึงพอใจของผู้มารับบริการ อยู่ในระดับพึงพอใจมากค่าเฉลี่ยร้อยละ ๙๕

## ๕. การจัดการเรื่องราวร้องทุกข์

๑. สรุปผลการดำเนินการเรื่องร้องเรียนจากประชาชนในภาพรวม

ประชาชนได้แจ้งข้อร้องเรียนในประเด็นต่างๆ รวม ๖๕ เรื่อง โดยแบ่งเป็นเรื่องร้องเรียนจากศูนย์บริการประชาชน (e-petition) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน ๔ เรื่อง และเรื่องร้องเรียนในระบบจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ของ สผ. จำนวน ๖๑ เรื่อง

๒. ประเด็นต่างๆ ที่ประชาชนร้องเรียน สามารถสรุปเป็นตารางได้ดังนี้

| ประเด็นเรื่องที่ร้องเรียน | จำนวน (เรื่อง) | ดำเนินการแล้วเสร็จ (เรื่อง) | อยู่ระหว่างดำเนินการ (เรื่อง) |
|---|---|---|---|
| ๑. ด้านการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม | ๔๕ | ๓๖ | ๙ |
| ๒. ด้านการประกอบการเหมืองแร่และปิโตรเลียม | ๒ | ๐ | ๒ |
| ๓. ด้านประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม | ๑ | ๑ | ๐ |
| ๔. ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม และการปฏิบัติตามมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม | ๑๔ | ๘ | ๖ |
| ๕. ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม | ๒ | ๒ | ๐ |
| ๖. ด้านการบริหารจัดการที่ดิน | ๑ | ๑ | ๐ |
| **รวม** | **๖๕** | **๔๘** | **๑๗** |

# ๖. การยกย่องและรับรางวัลของ สผ.

## ๖.๑ โครงการคัดเลือก "เพชรจรัสแสง" บุคคลต้นแบบสังกัด ทส. ประจำปี ๒๕๕๗

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้กำหนดให้มีโครงการคัดเลือก "เพชรจรัสแสง" บุคคลต้นแบบสังกัด ทส. ประจำปี ๒๕๕๗ เพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติข้าราชการผู้ที่มีคุณลักษณะของข้าราชการ พนักงานและเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ให้เป็นที่ปรากฏต่อสาธารณะ อันจะเป็นการสร้างขวัญกำลังใจ ให้แก่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในสังกัด โดยคณะกรรมการคัดเลือก "เพชรจรัสแสง" บุคคลต้นแบบ สังกัด ทส. ได้พิจารณาคัดเลือกข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในสังกัด สผ. เป็น "เพชรจรัสแสง" บุคคลต้นแบบ สังกัด ทส. ประจำปี ๒๕๕๗ จำนวน ๑ ราย คือ นายกาวิล นัยพัฒน์ ตำแหน่งพนักงานขับรถยนต์ ส๒ และประเภทรางวัลโล่เชิดชูเกียรติ จำนวน ๓ ราย ดังนี้

| | |
|---|---|
| ๑. นายสมศักดิ์ บุญดาว | ตำแหน่งผู้อำนวยการ |
| ๒. นางสาวมัธยา รักษาสัตย์ | ตำแหน่งนักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ |
| ๓. นางสาวพรรณี พานทอง | ตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน |

## ๖.๒ โครงการชุมชนอยู่คู่อุตสาหกรรม

สผ. ได้รับรางวัล "ความเป็นเลิศด้านการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม" ระดับดีเยี่ยม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ ของสำนักงาน ก.พ.ร. จากการดำเนินงานโครงการชุมชนอยู่คู่อุตสาหกรรม เมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๗

## ๗. กิจกรรมของ สผ. โครงการปันหนังสือ “เพิ่มพูนความรู้ควบคู่ไปกับน้องในชนบท”

เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๗ สผ. จัดกิจกรรมภายใต้ชื่อ “โครงการปันหนังสือเพิ่มพูนความรู้ควบคู่ไปกับน้องในชนบท โดยมี นายนพดล ธิยะใจ รองเลขาธิการ สผ. เป็นประธาน โดยได้ดำเนินการมอบหนังสือที่เกี่ยวกับการเรียน หนังสืออ่านเล่น สื่อการเรียน-การสอบ อุปกรณ์กีฬา และชุดคอมพิวเตอร์ ณ โรงเรียนบ้านดงโคร่ง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ทั้งนี้ สผ. จัดโครงการดังกล่าว ขึ้นเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนและเยาวชนในชนบทมีห้องสมุดและวัสดุอุปกรณ์ไว้เพื่อศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม และเพื่อเสริมสร้างบทบาท จิตสำนึก และความรับผิดชอบต่อสังคม

# ส่วนที่ ๔
# รายงานการเงิน

# ๑. งบแสดงฐานะการเงิน

## ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๗ และ ๒๕๕๖

| | หน่วย : บาท | | อัตราย่อส่วนตามแนวดิ่ง | |
|---|---|---|---|---|
| | พ.ศ. ๒๕๕๗ | พ.ศ. ๒๕๕๖ | พ.ศ. ๒๕๕๗ | พ.ศ. ๒๕๕๖ |
| **สินทรัพย์** | | | | |
| **สินทรัพย์หมุนเวียน** | | | | |
| เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด | ๒,๔๗๒,๘๘๒.๔๓ | ๑๔,๓๔๐,๑๒๔.๘๘ | ๓.๖๑ | ๑๔.๒๑ |
| ลูกหนี้ระยะสั้น | ๒๒,๓๘๗,๑๔๐.๒๕ | ๓๖,๑๕๐,๘๘๖.๐๒ | ๓๒.๗๑ | ๓๕.๘๒ |
| วัสดุคงเหลือ | ๒,๙๔๗,๐๑๔.๑๙ | ๒,๕๖๖,๘๒๒.๓๐ | ๔.๓๑ | ๒.๕๔ |
| **รวมสินทรัพย์หมุนเวียน** | **๒๗,๘๐๗,๐๓๖.๘๗** | **๕๓,๐๕๗,๘๓๓.๒๐** | **๔๐.๖๓** | **๕๒.๕๘** |
| **สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน** | | | | |
| ลูกหนี้ระยะยาว | ๑,๑๑๒,๗๘๙.๖๔ | ๑,๔๐๐,๘๙๒.๓๐ | ๑.๖๓ | ๑.๓๙ |
| ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ | ๓๘,๑๒๐,๒๑๓.๔๙ | ๔๔,๓๓๐,๔๙๒.๐๒ | ๕๕.๗๐ | ๔๓.๙๓ |
| สินทรัพย์ไม่มีตัวตน | ๑,๓๙๓,๙๓๘.๔๕ | ๒,๑๒๑,๘๑๒.๖๗ | ๒.๐๔ | ๒.๑๐ |
| **รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน** | **๔๐,๖๒๖,๙๔๑.๕๘** | **๔๗,๘๕๓,๑๙๖.๙๙** | **๕๙.๓๗** | **๔๗.๔๒** |
| **รวมสินทรัพย์** | **๖๘,๔๓๓,๙๗๘.๔๕** | **๑๐๐,๙๑๑,๐๓๐.๑๙** | **๑๐๐.๐๐** | **๑๐๐.๐๐** |
| **หนี้สิน** | | | | |
| **หนี้สินหมุนเวียน** | | | | |
| เจ้าหนี้ระยะสั้น | ๔๘,๒๙๓,๙๕๒.๐๓ | ๒๒,๘๔๗,๑๖๐.๘๖ | ๗๐.๕๗ | ๒๒.๖๔ |
| เงินกู้ระยะสั้น | ๕๒,๓๗๕.๓๔ | ๑,๓๐๒,๘๗๘.๓๔ | ๐.๐๘ | ๑.๒๙ |
| เงินรับฝากระยะสั้น | ๑๖,๐๙๘,๕๙๙.๙๓ | ๘,๒๑๖,๙๖๔.๖๒ | ๒๓.๕๒ | ๘.๑๔ |
| **รวมหนี้สินหมุนเวียน** | **๖๔,๔๔๔,๙๒๗.๓๐** | **๓๒,๓๖๗,๐๐๓.๘๒** | **๙๔.๑๗** | **๓๒.๐๗** |
| **หนี้สินไม่หมุนเวียน** | | | | |
| เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาว | ๑,๙๐๒,๖๘๗.๕๒ | ๒,๐๑๔,๒๐๐.๑๐ | ๒.๗๘ | ๒.๐๐ |
| เงินทดรองราชการรับจากคลังระยะยาว | ๑,๘๗๕,๐๐๐.๐๐ | ๑,๕๐๐,๐๐๐.๐๐ | ๒.๗๔ | ๑.๔๙ |
| หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น | ๑,๑๑๒,๗๘๙.๖๔ | ๑,๔๐๐,๘๙๒.๓๐ | ๑.๖๓ | ๑.๓๙ |
| **รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน** | **๔,๘๙๐,๔๗๗.๑๖** | **๔,๙๑๕,๐๙๒.๔๐** | **๗.๑๕** | **๔.๘๗** |
| **รวมหนี้สิน** | **๖๙,๓๓๕,๔๐๔.๔๖** | **๓๗,๒๘๒,๐๙๖.๒๒** | **๑๐๑.๓๒** | **๓๖.๙๕** |
| **สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน** | **(๙๐๑,๔๒๖.๐๑)** | **๖๓,๖๒๘,๙๓๓.๙๗** | **(๑.๓๒)** | **๖๓.๐๕** |
| **สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน** | | | | |
| ทุน | ๒๗,๑๑๑,๓๙๕.๙๓ | ๒๗,๑๑๑,๓๙๕.๙๓ | ๓๙.๖๒ | ๒๖.๘๗ |
| รายได้สูง(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสะสม | (๒๘,๐๑๒,๘๒๑.๙๔) | ๓๖,๕๑๗,๕๓๘.๐๔ | (๔๐.๙๓) | ๓๖.๑๙ |
| **รวมสินทรัพย์สุทธิ** | **(๙๐๑,๔๒๖.๐๑)** | **๖๓,๖๒๘,๙๓๓.๙๗** | **(๑.๓๒)** | **๖๓.๐๕** |

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

# ๒. งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน

## สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๗ และ ๒๕๕๖

| | หน่วย : บาท | | อัตราย่อส่วนแนวดิ่ง | |
|---|---|---|---|---|
| | พ.ศ. ๒๕๕๗ | พ.ศ. ๒๕๕๖ | พ.ศ. ๒๕๕๗ | พ.ศ. ๒๕๕๖ |
| **รายได้** | | | | |
| รายได้จากงบประมาณ | ๑,๐๙๒,๕๖๖,๘๗๔.๑๑ | ๕๒๐,๓๕๒,๓๖๒.๔๗ | ๙๘.๕๕ | ๘๙.๕๔ |
| รายได้จากการขายสินค้าและบริการ | ๒,๒๐๐.๐๐ | ๔๑๐,๑๘๐.๕๐ | ๐.๐๐ | ๐.๐๗ |
| รายได้จากการอุดหนุนและบริจาค | ๑๖,๑๐๔,๔๗๙.๑๕ | ๖๐,๓๖๒,๖๔๕.๕๒ | ๑.๔๕ | ๑๐.๓๙ |
| รายได้อื่น | ๒,๗๘๓.๑๓ | ๒๐,๗๐๔.๑๙ | ๐.๐๐ | ๐.๐๐ |
| **รวมรายได้** | **๑,๑๐๘,๖๗๖,๓๓๖.๓๙** | **๕๘๑,๑๔๕,๘๙๒.๖๘** | **๑๐๐.๐๐** | **๑๐๐.๐๐** |
| **ค่าใช้จ่าย** | | | | |
| ค่าใช้จ่ายบุคลากร | ๑๕๕,๐๒๘,๔๓๔.๓๑ | ๑๔๓,๘๒๑,๗๖๔.๗๙ | ๑๓.๙๘ | ๒๔.๗๕ |
| ค่าบำเหน็จบำนาญ | ๑๕,๑๖๘,๖๖๘.๙๑ | ๑๖,๙๓๓,๔๕๖.๐๑ | ๑.๓๗ | ๒.๙๑ |
| ค่าตอบแทน | ๑๐๙,๓๓๐.๐๐ | ๓๕๐,๐๙๖.๕๐ | ๐.๐๑ | ๐.๐๖ |
| ค่าใช้สอย | ๑๗๙,๑๑๘,๗๓๐.๓๙ | ๒๐๔,๙๙๔,๔๒๒.๑๑ | ๑๖.๑๖ | ๓๕.๒๗ |
| ค่าวัสดุ | ๖,๔๔๘,๑๒๗.๙๐ | ๘,๔๙๖,๘๓๓.๖๖ | ๐.๕๘ | ๑.๔๖ |
| ค่าสาธารณูปโภค | ๗,๕๕๕,๔๖๘.๙๙ | ๗,๕๒๗,๖๑๒.๐๔ | ๐.๖๘ | ๑.๓๐ |
| ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย | ๑๑,๗๔๕,๐๔๖.๔๔ | ๑๔,๐๖๓,๔๐๘.๒๐ | ๑.๐๖ | ๒.๔๒ |
| ค่าใช้จ่ายจากการอุดหนุนและบริจาค | ๗๙๔,๕๗๗,๗๖๗.๒๒ | ๑๗๒,๑๓๔,๒๑๓.๔๙ | ๗๑.๖๗ | ๒๙.๖๒ |
| ค่าใช้จ่ายอื่น | ๓,๕๒๔,๕๓๔.๓๖ | ๘๓,๗๗๐.๘๐ | ๐.๓๒ | ๐.๐๑ |
| **รวมค่าใช้จ่าย** | **๑,๑๗๓,๒๗๖,๑๐๘.๕๒** | **๕๖๘,๔๐๕,๕๗๗.๖๐** | **๑๐๕.๘๓** | **๙๗.๘๑** |
| **รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายก่อนต้นทุนทางการเงิน** | **(๖๔,๕๙๙,๗๗๒.๑๓)** | **๑๒,๗๔๐,๓๑๕.๐๘** | **(๕.๘๓)** | **๒.๑๙** |
| **รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ** | **(๖๔,๕๙๙,๗๗๒.๑๓)** | **๑๒,๗๔๐,๓๑๕.๐๘** | **(๕.๘๓)** | **๒.๑๙** |

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

## ๓. การวิเคราะห์การเงิน

จากอัตราย่อส่วนตามแนวดิ่งข้างต้น สรุปการวิเคราะห์ได้ดังนี้

**งบแสดงฐานะการเงิน**

- มีสัดส่วนของเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด (ต่อสินทรัพย์) ลดลงจากร้อยละ ๑๔.๒๑ ในปี ๒๕๕๖ เป็นร้อยละ ๓.๖๑ ในปี ๒๕๕๗ ซึ่งเป็นผลเกิดจากการที่ปี ๒๕๕๗ หน่วยงานได้ปิดบัญชีโครงการที่ได้ดำเนินการแล้วเสร็จจากโครงการรับเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศทุกโครงการ เงินฝากธนาคารในงบประมาณ มียอดคงเหลือน้อยกว่าปีก่อน เนื่องจากมีสภาพคล่องในการจ่ายเงินให้กับผู้มีสิทธิในอัตราเร็วขึ้นกว่าปีก่อน และเงินฝากคลัง ลดลง เนื่องจาก มีการรับเงินประกันสัญญาจากการทำสัญญาจ้างโดยใช้เงินสดน้อยกว่าหนังสือค้ำประกันของธนาคาร มีการใช้บันทึกข้อตกลงแทนสัญญาจ้าง และมีการถอนคืนเงินประกันสัญญาเมื่อครบกำหนดของสัญญาจ้างปีก่อน
- มีสัดส่วนของลูกหนี้ระยะสั้น (ต่อสินทรัพย์) ลดลงจากร้อยละ ๓๕.๘๒ ในปี ๒๕๕๖ เป็นร้อยละ ๓๒.๗๑ ในปี ๒๕๕๗ ซึ่งเป็นผลเกิดจากการที่ปี ๒๕๕๗ มีสัญญาจ้างที่มีเงินจ่ายล่วงหน้า คงเหลือจำนวนสัญญาน้อยกว่าปีก่อน และลูกหนี้เงินในงบประมาณ มีจำนวนรายคงเหลือสูงกว่าปีก่อนแต่จำนวนเงินน้อยกว่าปีก่อน
- มีสัดส่วนของที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ (ต่อสินทรัพย์) เพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๔๓.๙๓ ในปี ๒๕๕๖ เป็น ร้อยละ ๕๕.๗๐ ในปี ๒๕๕๗ ซึ่งเป็นผลเกิดจากการที่ปี ๒๕๕๗ สัดส่วนของสินทรัพย์รวมในปี ๒๕๕๖ สูงกว่าในปี ๒๕๕๗ แต่ขณะที่ ผลรวมของที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ในปี ๒๕๕๗ ต่ำกว่า ในปี ๒๕๕๖ ในระหว่างปีมีจัดซื้อครุภัณฑ์ต่ำปีกว่าก่อน ไม่มีการจำหน่ายครุภัณฑ์ที่หมดความจำเป็น เสื่อมสภาพ ชำรุด ค่าเสื่อมราคาลดลง และค่าเสื่อมราคาสะสมเพิ่มขึ้น
- มีสัดส่วนของเจ้าหนี้ระยะสั้น (ต่อสินทรัพย์) เพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๒๒.๖๔ ในปี ๒๕๕๖ เป็นร้อยละ ๗๐.๕๗ ในปี ๒๕๕๗ ซึ่งเป็นผลเกิดจากการที่ปี ๒๕๕๗ มีการขอเบิกเงินจากคลังประเภทจ่ายตรงเจ้าหนี้ ซึ่งเจ้าหนี้ยังไม่ได้รับตัวเงินโดยกรมบัญชีกลางประมวลผลสั่งจ่ายในปีงบประมาณถัดไปสูงกว่าปีก่อน และเป็นงบประมาณงบอุดหนุนเฉพาะกิจเป็นเจ้าหนี้ที่มีวงเงินสูงต่องวดงาน
- มีสัดส่วนของหนี้สินหมุนเวียนอื่น (ต่อสินทรัพย์) เพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๘.๑๔ ในปี ๒๕๕๖ เป็นร้อยละ ๒๓.๕๒ ในปี ๒๕๕๗ ซึ่งเป็นผลเกิดจากการที่ปี ๒๕๕๗ สัญญาจ้างที่ปรึกษา เงื่อนไขของสัญญา มีการหักเงินประกันผลงานตามงวดงาน จะจ่ายคืนให้กับคู่สัญญาภายใน ๔๕ วัน นับจากมีการจ่ายเงินงวดสุดท้าย ซึ่งมียอดคงเหลือสูงกว่าปีก่อน

**งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน**

- มีสัดส่วนของรายได้จากงบประมาณประจำ งบกลาง และงบลงทุน งบอุดหนุนเฉพาะกิจ (ต่อรายได้รวม) เพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๘๙.๕๔ ในปี ๒๕๕๖ เป็นร้อยละ ๙๘.๕๕ ในปี ๒๕๕๗ ซึ่งเป็นผลเกิดจากการที่ ปี ๒๕๕๗ หน่วยงานได้รับงบประมาณเพิ่มขึ้นจากปีก่อน และเงินกันไว้เบิกเหลื่อมปีที่เบิกในปี ๒๕๕๗ มีการเบิกจ่ายได้สูง มียอดคงเหลือขยายกันต่ำกว่าปีก่อน และในปี ๒๕๕๗ หน่วยงาน สามารถเบิกจ่ายงบเงินอุดหนุนทั่วไปได้ทั้งจำนวนและเงินอุดหนุนเฉพาะกิจได้สูงกว่าปีก่อนจำนวนร้อยละ ๑๙๖.๙๓
- มีสัดส่วนของรายได้จากการอุดหนุนและบริจาค (ต่อรายได้รวม) ลดลงจากร้อยละ ๑๐.๓๙ ในปี ๒๕๕๖ เป็นร้อยละ ๑.๔๕ ในปี ๒๕๕๗ ซึ่งเป็นผลเกิดจากการที่ปี ๒๕๕๗ หน่วยงานได้ปิดบัญชีโครงการที่ได้ดำเนินการแล้วเสร็จจากโครงการรับเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศทุกโครงการ
- มีสัดส่วนของค่าใช้จ่ายบุคลากร (ต่อรายได้รวม) ลดลงจากร้อยละ ๒๔.๗๕ ในปี ๒๕๕๖ เป็นร้อยละ ๑๓.๙๘ ในปี ๒๕๕๗ ซึ่งเป็นผลเกิดจากการที่ปี ๒๕๕๗ มีสัดส่วนของรายได้รวมในปี ๒๕๕๖ ต่ำกว่า ในปี ๒๕๕๗ แต่ขณะที่ผลรวมของค่าใช้จ่าย ในปี ๒๕๕๗ สูงกว่าปี ๒๕๕๖
- มีสัดส่วนของค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุน (ต่อรายได้รวม) เพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๒๙.๖๒ ในปี ๒๕๕๖ เป็นร้อยละ ๗๑.๖๗ ในปี ๒๕๕๗ ซึ่งเป็นผลเกิดจากการที่ปี ๒๕๕๗ ได้รับจัดสรรงบประมาณงบอุดหนุนเฉพาะกิจ และเบิกจ่ายยอดสูงกว่าปีก่อน

# ภาคผนวก

# ๑. รายชื่อคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ

## ๑. คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

### ๑.๑ คณะกรรมการผู้ชำนาญการ

๑) คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณาผู้มีสิทธิขอรับใบอนุญาตทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

๒) คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านพัฒนาแหล่งน้ำ

๓) คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านอาคาร การจัดสรรที่ดินและบริการชุมชน

๔) คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานทางบกและอากาศ

๕) คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานทางน้ำ

๖) คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านเหมืองแร่

๗) คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านพัฒนาปิโตรเลียม

๘) คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านอุตสาหกรรมกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม ปิโตรเคมี และแยกหรือแปรสภาพก๊าซธรรมชาติ

๙) คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านโรงไฟฟ้าพลังความร้อน

๑๐) คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านอุตสาหกรรมและระบบสาธารณูปโภคที่สนับสนุน

๑๑) คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นและรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมจังหวัดภูเก็ต

๑๒) คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นและรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมบริเวณเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี

๑๓) คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นและรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมจังหวัดเพชรบุรี

๑๔) คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นและรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

๑๕) คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการบ้านเอื้ออาทร ชุดที่ ๑

๑๖) คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการบ้านเอื้ออาทร ชุดที่ ๒

### ๑.๒ คณะอนุกรรมการ

๑) คณะอนุกรรมการแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม

๒) คณะอนุกรรมการกำกับดูแลการแก้ไขปัญหามลพิษในเขตควบคุมมลพิษจังหวัดระยอง และพื้นที่ใกล้เคียง

๓) คณะอนุกรรมการประสานการจัดการสิ่งแวดล้อมและอุตสาหกรรม

๔) คณะอนุกรรมการกำกับการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด

๕) คณะอนุกรรมการการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ

๖) คณะอนุกรรมการการจัดการทรัพยากรลุ่มน้ำ

๗) คณะอนุกรรมการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมทางทะเล

๘) คณะอนุกรรมการบูรณาการการกัดเซาะชายฝั่ง
๙) คณะอนุกรรมการพิจารณาการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม
๑๐) คณะอนุกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม
๑๑) คณะอนุกรรมการจัดทำรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม
๑๒) คณะอนุกรรมการวางแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน
๑๓) คณะอนุกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อมด้านมลทัศน์
๑๔) คณะอนุกรรมการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
๑๕) คณะอนุกรรมการอนุสัญญาบาเซล
๑๖) คณะอนุกรรมการกำกับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการ
๑๗) คณะอนุกรรมการอนุสัญญารอตเตอร์ดัมว่าด้วยกระบวนการแจ้งข้อมูลสารเคมีล่วงหน้าสำหรับสารเคมีอันตรายและสารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืชและสัตว์บางชนิดในการค้าระหว่างประเทศ
๑๘) คณะอนุกรรมการอนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอท
๑๙) คณะอนุกรรมการอนุสัญญาสตอกโฮล์มว่าด้วยสารมลพิษที่ตกค้างยาวนาน

**๒. คณะกรรมการนโยบายการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ**

๒.๑ คณะอนุกรรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศด้านวิชาการ
๒.๒ คณะอนุกรรมการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศด้านการจัดทำแนวทางการแสดงเจตจำนง (Pledge) การดำเนินงานลดก๊าซเรือนกระจกที่เหมาะสมของประเทศ (NAMAs)
๒.๓ คณะอนุกรรมการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศด้านการประสานท่าทีไทยในการเจรจา

**๓. คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก**

๓.๑ คณะอนุกรรมการมรดกโลกทางธรรมชาติ

**๔. คณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า**

๔.๑ คณะอนุกรรมการกลั่นกรองและพิจารณาแผนการดำเนินงานในกรุงรัตนโกสินทร์
๔.๒ คณะอนุกรรมการกลั่นกรองและพิจารณาแผนการดำเนินงานในพื้นที่เมืองเก่า

**๕. คณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ**

๕.๑ คณะอนุกรรมการอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ
๕.๒ คณะอนุกรรมการพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ
๕.๓ คณะอนุกรรมการที่ปรึกษาพหุภาคีว่าด้วยพื้นที่คุ้มครอง
๕.๔ คณะอนุกรรมการส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนโดยภาคธุรกิจ

**๖. คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ**

๖.๑ คณะอนุกรรมการพิจารณากลั่นกรองด้านการบริหารจัดการที่ดิน

### ๗. คณะกรรมการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

๗.๑ คณะอนุกรรมการกำกับ ติดตามและประเมินผล

๗.๒ คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาการตื้นเขินของทะเลสาบและการจัดระเบียบเครื่องมือประมงในลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

๗.๓ คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาน้ำเสีย และขยะมูลฝอยในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

๗.๔ คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาการลดลงและการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ป่าต้นน้ำ และป่าพรุ ในลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

### ๘. คณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม

๘.๑ คณะอนุกรรมการกลั่นกรองโครงการด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๘.๒ คณะอนุกรรมการกลั่นกรองโครงการด้านการจัดการมลพิษ

## ๒. เอกสารเผยแพร่ การจัดทำสื่อต่างๆ

### สำนักวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

*ระบบการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย*

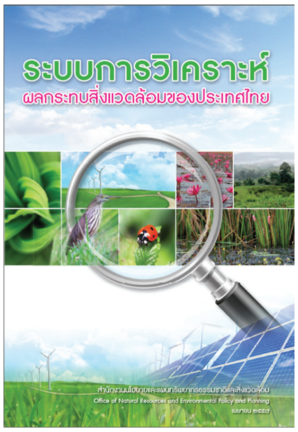


*โครงการหรือกิจการที่ต้องทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม*

*แนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการด้านอาคาร การจัดสรรที่ดิน และบริการชุมชน*

*แนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำหรับโครงการโรงไฟฟ้าพลังความร้อน*

*Environmental Impact Assessment in Thailand*

*แนวทางการประเมินผลกระทบทางสุขภาพในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม*

*การประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์*

*ระบบการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย (ฉบับภาษาญี่ปุ่น)*

## สำนักงานกองทุนสิ่งแวดล้อม

ผู้ที่สนใจสามารถดาวโหลดรายละเอียดเพิ่มเติมได้ทาง http://envfund.onep.go.th

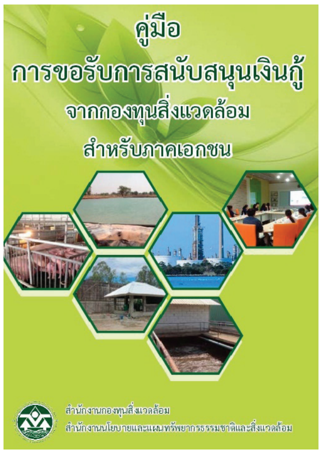


*แหล่งเงินทุนด้านการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม*

*คู่มือการขอรับการสนับสนุนเงินกู้จากกองทุนสิ่งแวดล้อมสำหรับภาคเอกชน*

## สำนักติดตามประเมินผลสิ่งแวดล้อม

- รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๖
- รายงานประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖
- รายงานการติดตามประเมินผลแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙ ระยะครึ่งแผน (ภายหลังการประกาศใช้ ๒ ปี)
- รายงานการติดตามประเมินผลสถานภาพและการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๗
- วารสารธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยปีที่ ๓ ฉบับที่ ๑ – ๔
- จับตาประเด็นร้อนข่าวสิ่งแวดล้อม ๔ ฉบับ ตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๕๖ , มกราคม. – มีนาคม ๒๕๕๗ , เมษายน – มิถุนายน ๒๕๕๗ , กรกฎาคม – กันยายน ๒๕๕๗

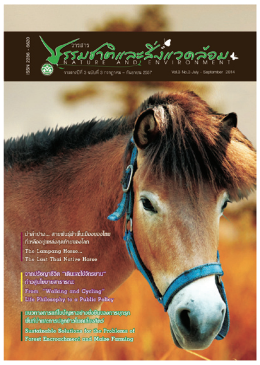


## ฝ่ายความหลากหลายทางชีวภาพ

*คู่มือทะเบียนชนิดพันธุ์พืชต่างถิ่นที่ควรป้องกัน ควบคุม และกำจัดของประเทศไทย*

*ทะเบียนรายชื่อพืชในประเทศไทย เล่มที่ ๑*

## ๓. หมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร ของผู้บริหาร สำนัก และกอง

| ผู้บริหาร | โทรศัพท์ | โทรสาร |
|---|---|---|
| เลขาธิการ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๐๕ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๐๖ |
| รองเลขาธิการ<br>นางอัษฎาพร ไกรพานนท์ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๐๔ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๐๖ |
| รองเลขาธิการ<br>นายพงศ์บุณย์ ปองทอง | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๐๗ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๐๘ |
| รองเลขาธิการ<br>นางปิยนันท์ โศภณคณาภรณ์ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๑๗ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๑๒ |
| ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านสิ่งแวดล้อม<br>นางอินทิรา เอื้อมลฉัตร | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๐๐ ต่อ ๖๘๓๑ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๒๙ |

| สำนัก / กอง | โทรศัพท์ | โทรสาร |
|---|---|---|
| **สำนักงานเลขานุการกรม (สลก.)** | | |
| เลขานุการกรม | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๑๔ | |
| กลุ่มงานบริหารทั่วไป | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๑๕ - ๑๖ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๑๑ |
| กลุ่มงานคลังและพัสดุ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๑๙ - ๒๓ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๔๑ |
| กลุ่มงานบริหารทรัพยากรบุคคล | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๒๔ - ๒๕ | |
| กลุ่มงานแผนงานและงบประมาณ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๒๖ - ๒๗ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๒๖ |
| กลุ่มงานอำนวยการและประชาสัมพันธ์ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๑๘<br>๐ ๒๒๖๕ ๖๖๔๘ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๒๘ |
| ฝ่ายประชาสัมพันธ์/ห้องสมุด | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๓๐ - ๓๒ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๓๑ |
| **สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (สวล.)** | | |
| ผู้อำนวยการ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๐๑ | |
| ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านนโยบายและแผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม | ๐ ๒๒๖๕ ๖๗๓๐ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๐๒ |
| กลุ่มงานบริหารทั่วไป | ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๐๓ – ๔ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๐๒ |
| กลุ่มงานนโยบายและแผน | ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๐๕ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๐๖ |
| กลุ่มงานวิเคราะห์มาตรการ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๑๒ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๑๑ |
| กลุ่มงานวิเคราะห์และประสานแผนปฏิบัติการ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๗๖ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๐๘ |
| กลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๐๙ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๑๐ |

| สำนัก / กอง | โทรศัพท์ | โทรสาร |
|---|---|---|
| **สำนักวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (สวผ.)** | | |
| ผู้อำนวยการ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๑๓ - ๑๔ | |
| กลุ่มงานบริหารทั่วไป | ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๑๕ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๑๖ |
| กลุ่มงานเหมืองแร่ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๑๗ – ๑๘ | |
| กลุ่มงานอุตสาหกรรม | ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๒๗ | |
| กลุ่มงานคมนาคม | ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๒๑ – ๒๒ | |
| กลุ่มงานโครงการบริการชุมชนและที่พักอาศัย | ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๒๓ - ๒๔ | |
| กลุ่มงานพัฒนาแหล่งน้ำและเกษตรกรรม | ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๒๕ - ๒๖ | |
| กลุ่มงานพลังงาน | ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๒๘ | |
| กลุ่มงานปิโตรเคมี | ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๒๐ | |
| กลุ่มงานพัฒนาระบบและติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม | ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๓๐ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๒๙ |
| **สำนักติดตามประเมินผลสิ่งแวดล้อม (สตป.)** | | |
| ผู้อำนวยการ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๓๓ | |
| กลุ่มงานบริหารทั่วไป | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๓๕ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๓๖ |
| กลุ่มงานติดตามประเมินสถานการณ์ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๓๗ - ๓๘ | |
| กลุ่มงานติดตามประเมินผลนโยบายและแผน | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๓๙ - ๔๐ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๘๖ |
| กลุ่มงานระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๔๑ - ๔๒ | |
| **สำนักงานกองทุนสิ่งแวดล้อม (สกส.)** | | |
| ผู้อำนวยการ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๘๗ | |
| กลุ่มงานบริหารทั่วไป | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๘๙ – ๙๐ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๘๘ |
| กลุ่มงานนโยบายและแผนการบริหารกองทุน | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๙๗ - ๘ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๘๘ |
| กลุ่มงานวิเคราะห์โครงการด้านสิ่งแวดล้อม | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๙๑ – ๓ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๘๘ |
| กลุ่มงานติดตามประเมินผล | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๙๕ - ๖ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๘๘ |
| กลุ่มงานวิเคราะห์โครงการด้านทรัพยากรธรรมชาติ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๙๓ - ๔ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๙๔ |
| กลุ่มงานอำนวยการคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม | ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๐๐ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๙๙ |
| **สำนักงานประสานการจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (สปอ.)** | | |
| ผู้อำนวยการ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๕๐ | |
| กลุ่มงานบริหารทั่วไป | ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๙๒ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๙๒ |

| สำนัก / กอง | โทรศัพท์ | โทรสาร |
|---|---|---|
| กลุ่มงานนโยบายและยุทธศาสตร์ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๐๐ ต่อ ๖๘๔๒<br>๐ ๒๒๖๕ ๖๖๙๒ | |
| กลุ่มงานวิเคราะห์และพัฒนากลไก | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๐๐ ต่อ ๖๗๘๓ | |
| กลุ่มงานประสานงานกลางอนุสัญญา | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๐๐ ต่อ ๖๗๘๕<br>๐ ๒๒๖๕ ๖๖๙๐ | |
| **สำนักสิ่งแวดล้อมชุมชนและพื้นที่เฉพาะ (สชพ.)** | | |
| ผู้อำนวยการ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๖๕ | |
| กลุ่มงานบริหารทั่วไป | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๖๖ - ๖๘ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๖๗ |
| กลุ่มงานสิ่งแวดล้อมชุมชน | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๖๙ - ๗๐ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๗๐ |
| กลุ่มงานพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๗๑ - ๗๒ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๗๒ |
| กลุ่มงานพื้นที่สีเขียวและนันทนาการ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๗๓ - ๗๔ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๗๓ |
| **สำนักจัดการสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม (สธศ.)** | | |
| ผู้อำนวยการ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๗๕ | |
| กลุ่มงานบริหารทั่วไป | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๗๗ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๗๘ |
| กลุ่มงานจัดการสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๗๙<br>๐ ๒๒๖๕ ๖๗๕๑ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๘๐ |
| กลุ่มงานจัดการสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๘๑<br>๐ ๒๒๖๕ ๖๕๐๐ ต่อ ๖๗๕๕ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๘๑ |
| กลุ่มงานอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์และเมืองเก่า | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๘๓ – ๘๔ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๘๔ |
| กลุ่มงานประสานการบริหารจัดการมรดกโลก | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๘๕ – ๘๖ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๘๖ |
| **กองบริหารจัดการที่ดิน (กบด.)** | | |
| ผู้อำนวยการ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๔๓ | |
| กลุ่มงานบริหารทั่วไป | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๔๕ - ๔๖ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๔๔ |
| กลุ่มงานวิเคราะห์การบริหารจัดการที่ดิน | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๔๗ - ๔๘ | |
| กลุ่มงานจัดที่ดินของทบวงการเมือง | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๔๙ - ๕๐ | |
| กลุ่มงานสงวนหวงห้ามและจัดที่ดิน | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๕๑ - ๕๒ | |
| **กองประสานการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กทส.)** | | |
| ผู้อำนวยการ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๕๓ | |
| กลุ่มงานบริหารทั่วไป | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๕๕ - ๕๖ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๕๖ |
| กลุ่มงานระบบนิเวศต้นน้ำ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๕๗ - ๕๘ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๕๘ |

| สำนัก / กอง | โทรศัพท์ | โทรสาร |
|---|---|---|
| กลุ่มงานระบบนิเวศแหล่งน้ำ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๕๙ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๖๐ |
| กลุ่มงานระบบนิเวศเกษตร | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๖๑ - ๖๒ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๖๒ |
| กลุ่มงานระบบนิเวศชายฝั่งและทะเล | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๖๓ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๘๔ |
| **ฝ่ายความหลากหลายทางชีวภาพ (ฝลช.)** | | |
| หัวหน้า | ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๓๗ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๔๐ |
| กลุ่มงานบริหารทั่วไป | ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๓๘ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๓๘ |
| กลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๖๔ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๖๙ |
| กลุ่มงานความมั่นคงทางชีวภาพ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๓๖ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๓๖ |
| กลุ่มงานสนับสนุนการจัดการระบบนิเวศ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๓๗ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๓๖ |
| กลุ่มงานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๓๙ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๓๙ |
| กลุ่มงานประสานงานกลางของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๔๐ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๔๐ |
| **หน่วยงานอิสระ** | | |
| กลุ่มตรวจสอบภายใน (กตภ.) | ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๕๒ | |
| กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร (กพร.) | ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๓๒ - ๓๓ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๒๖ |
| กลุ่มนิติการ (กนต.) | ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๓๔ - ๓๕ | ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๓๕ |
| กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม | ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๐๐ ต่อ ๖๘๔๕ | |

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
Office of Natural Resources and Environmental Policy and Planning

60/1 ซอยพิบูลวัฒนา 7 ถนนพระราม 6 พญาไท กรุงเทพมหานคร 10400
โทรศัพท์ : 0 2265 6538 โทรสาร : 0 2265 6536

60/1 Soi Pibunwattana 7, Rama 6 Road, Phayathai, Bangkok 10400
Tel. 0 2265 6538 Fax : 0 2265 6536

www.onep.go.th